

Uradni list

Evropske unije

L 228

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Letnik 66

15. september 2023

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

- ★ Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1768 z dne 14. julija 2023 o določitvi podrobnih pravil za certificiranje in izjave o sistemih upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in sestavnih delih upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa ... 1
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1769 z dne 12. septembra 2023 o določitvi tehničnih zahtev in upravnih postopkov za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihove sestavne dele, ter o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2023/203 19
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1770 z dne 12. septembra 2023 o določitvi določb o opremljenosti zrakoplova, potrebni za uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba, in operativnih pravil v zvezi z uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 29/2009 in izvedbenih uredb (EU) št. 1206/2011, (EU) št. 1207/2011 in (EU) št. 1079/2012 39
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1771 z dne 12. septembra 2023 o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2017/373 glede sistemov upravljanja zračnega prometa in navigacijskih služb zračnega prometa in njihovih sestavnih delov ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1032/2006, (ES) št. 633/2007 in (ES) št. 262/2009 49
- ★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1772 z dne 12. septembra 2023 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 923/2012 glede operativnih pravil v zvezi z uporabo sistemov upravljanja zračnega prometa in navigacijskih služb zračnega prometa in njihovih sestavnih delov v zračnem prostoru enotnega evropskega neba ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1033/2006 73

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1773 z dne 17. avgusta 2023 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta glede obveznosti poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju ⁽¹⁾	94
★ Uredba Komisije (EU) 2023/1774 z dne 14. septembra 2023 o popravku nekaterih jezikovnih različic Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o aditivih za živila ⁽¹⁾	196
★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1775 z dne 14. septembra 2023 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/330 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih brezšivnih cevi iz nerjavnega jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepov v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta	197
★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1776 z dne 14. septembra 2023 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepov v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta	199
★ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1777 z dne 14. septembra 2023 o uvedbi naknadnega nadzora Unije nad uvozom etanola iz obnovljivih virov za gorivo	247

SKLEPI

★ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/1778 z dne 12. septembra 2023 o nekaterih začasnih nujnih ukrepih v zvezi z afriško prašičjo kugo na Švedskem (notificirano pod dokumentarno številko C(2023) 6246) ⁽¹⁾	251
---	-----

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP.

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1768

z dne 14. julija 2023

**o določitvi podrobnih pravil za certificiranje in izjave o sistemih upravljanja zračnega prometa/
navigacijskih služb zračnega prometa in sestavnih delih upravljanja zračnega prometa/navigacijskih
služb zračnega prometa**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ⁽¹⁾, zlasti člena 47(1) in člena 62(13) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2018/1139 določa skupne bistvene zahteve za vzpostavitev visoke enotne ravni varnosti v civilnem letalstvu v Uniji ter za zagotavljanje, da integriteta in z varnostjo povezana učinkovitost sistemov in sestavnih delov ustrežata predvideni uporabi. Interoperabilnost sistemov upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa (ATM/ANS) in sestavnih delov ATM/ANS bi morala zagotoviti nemoteno delovanje evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (EATMN).
- (2) Za zagotovitev skladnosti z bistvenimi zahtevami bi bilo treba določiti podrobne specifikacije; te bi se morale, kadar je to mogoče, opirati na priznane industrijske standarde organizacij za razvoj standardov, ki odražajo najsodobnejšo tehnologijo in dobre prakse projektiranja. Pri projektiranju in proizvodnji sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS bi bilo treba upoštevati zahteve za izdajo certifikatov in izjav o skladnosti projekta, pa tudi podrobne specifikacije, ki jih izda Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija).
- (3) Primerno je določiti različne metode potrjevanja za ocenjevanje skladnosti z zahtevami iz Priloge k tej uredbi ter podrobnimi specifikacijami sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS. V zvezi z varnim upravljanjem zrakoplovov in opremo, ki je ključna z vidika interoperabilnosti in varnosti EATMN, bi bilo treba uporabljati strožje metode potrjevanja.
- (4) V okviru ATM/ANS so z vidika varnostnih tveganj, povezanih z navigacijo zrakoplovov, najpomembnejše službe kontrole zračnega prometa (ATC), zlasti zaradi dajanja navodil za zagotavljanje razdvajanja zrakoplovov in izogibanja trčenjem. Izvajalci kontrole zračnega prometa imajo najpopolnejši pregled nad varnostjo zračnega prostora. Zato bi bilo treba za najbolj kritično opremo ATM/ANS, tj. opremo, ki podpira kontrolo zračnega prometa, uporabljati strožje metode potrjevanja, in sicer certificiranje.

⁽¹⁾ UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

- (5) Oprema ATM/ANS, ki podpira komunikacije zrak-zemlja, daje neposredna navodila zrakoplovom in bi jo bilo prav tako treba certificirati.
- (6) Služba zračnega prometa neposredno uporablja komunikacijske, nadzorne in navigacijske službe za zagotavljanje varne navigacije zrakoplovov, vendar navedene tri službe nimajo popolnega pregleda nad prometom in nimajo aktivnega nadzora nad razdvajanjem zrakoplovov. Zato imajo manj kritično vlogo. Za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS, ki jih podpirajo, bi morala veljati manj stroga metoda potrjevanja, in sicer izjava o skladnosti projekta.
- (7) Nazadnje, za druge manj kritične sisteme in opremo ATM/ANS, ki podpirajo meteorološke službe, službe za letalske informacije, službe upravljanja zračnega prostora in službe upravljanja pretoka zračnega prometa, bi morala veljati najmanj stroga metoda potrjevanja, in sicer izjava o skladnosti.
- (8) Za odločanje o kritičnosti sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS so poleg upravljaljskega nadzora nad varnostnimi tveganji storitev in funkcij, ki jih podpirajo, možna dodatna merila.
- (9) Zato bi bilo treba določiti tri različne ravni zahtev in podrobnih specifikacij, in sicer: (i) certificiranje s strani Agencije, tj. najstrožja raven; (ii) izjavo odobrene organizacije, ki sodeluje pri projektiranju ali proizvodnji opreme ATM/ANS, tj. srednja raven, in (iii) izjavo o skladnosti s strani izvajalca ATM/ANS, ki opremo ATM/ANS vključuje v svoj funkcionalni sistem, kot je opredeljen v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2017/373 ⁽²⁾, ali, na zahtevo izvajalca ATM/ANS, s strani odobrene organizacije, ki sodeluje pri projektiranju ali proizvodnji opreme ATM/ANS.
- (10) V skladu s členom 29(2), točka (a), Uredbe (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ je Agenciji Evropske unije za vesoljski program (EUSPA) zaupano upravljanje skupne evropske geostacionarne navigacijske storitve (EGNOS), vključno z obratovanjem EGNOS, ki poleg drugih dejavnosti zajema podporo prizadevanjem za certificiranje in standardizacijo.
- (11) V skladu z Uredbo (EU) 2021/696 sta za zasnovo sistema EGNOS in njegove opreme odgovorni EUSPA in Evropska vesoljska agencija (ESA). Agencija bi morala izjave o skladnosti projekta za opremo EGNOS nadzorovati v skladu s posebnimi dogovori, ki jih je treba skleniti z EUSPA. V okviru teh dogovorov je treba obravnavati tehnične, upravne in finančne vidike, kot so zahteva po posvetovanju z EUSPA glede priprave podrobnih specifikacij, nadzor agencije EASA nad izjavami o skladnosti projekta za sistem EGNOS ter izmenjava podatkov med agencijama glede skladnosti z ustreznimi standardi in priporočenimi praksami Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO). Ti dogovori morajo zagotoviti raven varnosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna zahtevam iz te uredbe.

⁽²⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011 (UL L 62, 8.3.2017, str. 1).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi Vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU (UL L 170, 12.5.2021, str. 69).

- (12) Na nekaterih oddaljenih ozemljih zunaj evropske (EUR) regije ICAO, kot je opredeljena v zvezku I načrta za navigacijo v zračnem prometu ICAO (Doc 7754), z majhnim obsegom prometa in kjer ta zračni prostor meji le na zračni prostor, za katerega so odgovorni izvajalci ATM/ANS tretje države, je lahko uporaba metod potrjevanja certificiranja in izjav o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS zaradi posebnih potreb po varnosti in interoperabilnosti zahtevna ali celo neizvedljiva. V takih primerih se zdi za opremo ATM/ANS, ki jo izvajalci ATM/ANS uporabljajo na oddaljenih območjih zunaj regije ICAO EUR, primerno določiti odstopanja od zahtev glede certificiranja ali izjave, ki veljajo za tako opremo ATM/ANS. Namesto tega mora izvajalec ATM/ANS v navedeni regiji za zagotovitev varnega in interoperabilnega izvajanja ATM/ANS z izdajo izjave o skladnosti zagotoviti, da se veljavne specifikacije upoštevajo.
- (13) Omogočiti je treba nemoten prehod na novi regulativni okvir, vzpostavljen s to uredbo, ter zagotoviti ohranitev visoke in enotne ravni varnosti v civilnem letalstvu v Uniji. Zato je treba zagotoviti dovolj časa, da se industrija projektiranja in proizvodnje sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS ter Agencija in uprave držav članic prilagodijo temu novemu okviru. Ustrezno je, da se za opremo ATM/ANS, ki se uporablja in je bila potrjena v skladu s prejšnjim okvirom, šteje, kot da so bili v prehodnem obdobju zanj izdani certifikati ali izjave v skladu z novim okvirom, razen če Agencija navede, da taka oprema ne zagotavlja ravni varnosti in interoperabilnosti, kot je zahtevana z Uredbo (EU) 2018/1139.
- (14) V prehodnem obdobju bi bilo treba v zvezi z vsakim novim sistemom ATM/ANS in sestavnim delom ATM/ANS, ki se začne uporabljati, pristojnemu organu izvajalca ATM/ANS, ki ta sistem ali sestavni del vključi v svoj funkcionalni sistem, iz člena 4(1) Izvedbene uredbe (EU) 2017/373 predložiti izjavo o skladnosti, ki jo izda navedeni izvajalec ATM/ANS ali, na zahtevo, projektivna in proizvodna organizacija, ki sistem projektira in proizvaja.
- (15) Po prehodnem obdobju bi morala biti Agencija izključno odgovorna za certificiranje in prejemanje izjav v zvezi z določeno opremo ATM/ANS; zato je ustrezno, da Agencija oceni informacije o skladnosti, predložene nacionalnim organom na podlagi prejšnjega okvira, preden taka oprema ATM/ANS preide v pristojnost Agencije. Zato bi morali nacionalni organi te informacije dati na voljo Agenciji. Ko Agencija izvede oceno, bi se moralo šteti, da je bil za opremo ATM/ANS izdan certifikat ali izjava o skladnosti. Oceno je treba na podlagi odločitve izvršnega direktorja Agencije javno objaviti.
- (16) Ukrepi iz te uredbe temeljijo na mnenju št. 01/2023, ki ga je Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu izdala v skladu s členom 75(2), točki (b) in (c), ter členom 76(1) Uredbe (EU) 2018/1139 –

SPREJELA TO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

Ta uredba določa skupne tehnične zahteve in upravne postopke za certificiranje in izjavo o skladnosti projekta za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS. Ta uredba določa pravila o:

- (a) opredelitvi sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS, za katere je potreben certifikat, izjava o skladnosti projekta ali izjava o skladnosti;
- (b) izdaji certifikatov za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS;

- (c) izdaji izjav o skladnosti projekta za sisteme ATM/ANS in sestavne dele ATM/ANS s strani organizacij, ki sodelujejo pri projektiranju ali proizvodnji sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS ter ki jim je bil v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/1769 ⁽⁴⁾ podeljen privilegij za izdajanje takih izjav o skladnosti;
- (d) izdaji izjav o skladnosti sistemov ATM/ANS in sestavnih delov ATM/ANS s strani izvajalcev ATM/ANS, potrjenih v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2017/373, ali organizacij, ki sodelujejo pri njihovem projektiranju ali proizvodnji, odobrenih v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/1769;
- (e) izdaji zahtev za opremo ATM/ANS s strani Agencije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „oprema ATM/ANS“ pomeni sestavne dele ATM/ANS, kot so opredeljeni v členu 3(6) Uredbe (EU) 2018/1139, in sisteme ATM/ANS, kot so opredeljeni v členu 3(7) navedene uredbe, razen sestavnih delov v zraku, za katere velja Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 ⁽⁵⁾;
- (2) „zahteva za opremo ATM/ANS“ pomeni dokument, ki ga izda Agencija in ki odreja ukrepe, ki jih morajo izvajalci ATM/ANS izvesti na opremi ATM/ANS, da bi odpravili ugotovljeno nevarno in/ali nezanesljivo stanje ter ponovno zagotovili učinkovitost in interoperabilnost navedene opreme ATM/ANS, kadar dokazi kažejo, da bi bile v nasprotnem primeru ogrožene varnost, zaščita, učinkovitost ali interoperabilnost te konkretne opreme;
- (3) „evropska mreža za upravljanje zračnega prometa (EATMN)“ pomeni skupino sistemov iz točke 3.1 Priloge VIII k Uredbi (EU) 2018/1139, ki omogočajo, da se navigacijske službe zračnega prometa v Uniji lahko izvajajo, vključno z medsebojnimi povezavami na mejah s tretjimi državami;
- (4) „funkcionalni sistem“ pomeni kombinacijo postopkov, človeških virov in opreme, vključno s strojno in programsko opremo, namenjeno izvajanju funkcije na področju ATM/ANS in drugih funkcij omrežja za ATM.

Člen 3

Pristojni organ

- 1. Pristojni organ, odgovoren za izdajo certifikatov za opremo ATM/ANS v skladu s členom 4, za sprejemanje izjav o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS, izdanih v skladu s členom 5, ter za nadzor nad certifikati in izjavami, je Agencija. V ta namen Agencija izpolnjuje zahteve iz Priloge I.
- 2. Pristojni organ, odgovoren za nadzor nad izjavo o skladnosti, ki jo izda izvajalec ATM/ANS v skladu s členom 6, je isti pristojni organ kot organ, ki je odgovoren za certificiranje in nadzor nad tem izvajalcem ATM/ANS.

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1769 z dne 12. septembra 2023 o določitvi tehničnih zahtev in upravnih postopkov za odobritev organizacij, ki sodelujejo pri projektiranju ali proizvodnji sistemov in sestavnih delov za storitve upravljanja zračnega prometa/izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa, ter o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2023/203 (Glej stran 19 tega Uradnega lista).

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij (UL L 224, 21.8.2012, str. 1).

Člen 4

Certificiranje opreme ATM/ANS

1. Certifikat, kot je določen v Prilogi II, se izda za naslednjo opremo ATM/ANS:
 - (a) opremo, ki podpira komunikacijo med kontrolorjem in pilotom;
 - (b) opremo, ki podpira službe kontrole zračnega prometa (ATC), kadar omogoča razdvajanje zrakoplovov ali preprečevanje trčenj.
2. Certifikat iz odstavka 1 izda Agencija.
3. Certifikat iz odstavka 1 se izda za nedoločen čas. Velja za nedoločen čas, razen kadar:
 - (a) imetnik certifikata ne izpolnjuje več zahtev iz te uredbe ali
 - (b) v zvezi z opremo ATM/ANS ni veljavne odobritve organizacije, ki jo Agencija izda v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769, ali
 - (c) oprema ATM/ANS ni več skladna z osnovo za certificiranje v skladu s točko ANS.EQMT.CERT.025 iz Priloge II ali
 - (d) se je imetnik certifikatu odpovedal ali ga je Agencija preklicala.

Če je bil certifikat izdan v papirni obliki, se po odpovedi ali preklicu nemudoma vrne Agenciji.

4. Z odstopanjem od odstavka 1 se za opremo ATM/ANS, ki se uporablja izključno v omejenem delu zračnega prostora zunaj regije ICAO EUR z majhnim obsegom prometa in kjer ta del zračnega prostora meji na zračni prostor, za katerega je odgovorna tretja država, ne zahteva izdaja certifikata. V tem primeru se za opremo ATM/ANS izda izjava o skladnosti v skladu s členom 6.

Člen 5

Izjava o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS

1. Izjava o skladnosti projekta, kot je določena v Prilogi III, se izda za naslednjo opremo ATM/ANS, kadar ustvarja, sprejema in prenaša podatke in/ali signale v vesolju za zagotavljanje varne in interoperabilne letalske navigacije:
 - (a) opremo, ki podpira komunikacije zemlja-zemlja;
 - (b) opremo, ki podpira navigacijo ali nadzor.
2. Izjave o skladnosti projekta izdajo organizacije, ki sodelujejo pri projektiranju ali proizvodnji opreme ATM/ANS in so odobrene v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769.
3. Izjave o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS se izdajo za nedoločen čas. Izjave ostanejo veljavne, razen če je bila njihova registracija odvzeta v skladu s točko DPO.AR.C.015(g)(6) Priloge I k Izvedbeni uredbi (EU) 2023/1769 zaradi enega od naslednjih razlogov:
 - (a) oprema ATM/ANS ni več skladna s podrobnimi specifikacijami, ki so omogočile izdajo izjave;
 - (b) izdajatelj izjave ne izpolnjuje več veljavnih zahtev iz Izvedbene uredbe (EU) 2023/1769 oziroma je odobritev odpovedal, začasno razveljavil ali preklical;
 - (c) izkazalo se je, da oprema ATM/ANS povzroča nesprejemljivo tveganje ali nesprejemljivo učinkovitost pri delovanju;
 - (d) organizacija je preklicala izjavo o skladnosti projekta.

4. Z odstopanjem od odstavka 1 se za opremo ATM/ANS, ki se uporablja izključno v omejenem delu zračnega prostora zunaj regije ICAO EUR z majhnim obsegom prometa in kjer ta del zračnega prostora meji na zračni prostor, za katerega je odgovorna tretja država, ne zahteva izdaja izjave o skladnosti projekta. V tem primeru se za opremo ATM/ANS izda izjava o skladnosti v skladu s členom 6.

5. Kar zadeva opremo ATM/ANS sistema skupne evropske geostacionarne navigacijske storitve (EGNOS), izjavo o skladnosti projekta, kot je določena v Prilogi III k tej uredbi, izda Agencija Evropske unije za vesoljski program (EUSPA), ustanovljena z Uredbo (EU) 2021/696, ki se šteje za organizacijo, ki sodeluje pri projektiranju ali proizvodnji opreme EGNOS.

6. Točki ATM/ANS.EQMT.DEC.005 in ATM/ANS.EQMT.DEC.045 iz Priloge III se ne uporabljata za EUSPA. EUSPA zagotovi, da ima Agencija dostop do dokazil različnih subjektov, ki sodelujejo pri projektiranju in proizvodnji opreme ATM/ANS sistema EGNOS, da bi lahko ugotovila, ali je zagotovljena stalna skladnost z veljavnimi tehničnimi specifikacijami, na podlagi katerih je bila dana izjava v skladu s Prilogo III.

Člen 6

Izjava o skladnosti

1. Izjava o skladnosti se izda za naslednjo opremo ATM/ANS:

- (a) opremo, za katero se ne zahteva certificiranje v skladu s členom 4 niti izjava o skladnosti projekta v skladu s členom 5, in
- (b) opremo, ki podpira službe zračnega prometa, komunikacijske, navigacijske ali nadzorne službe, upravljanje zračnega prostora, upravljanje pretoka zračnega prometa, letalske informacijske službe ali meteorološke službe.

Izjava o skladnosti potrjuje, da je oprema ATM/ANS skladna s podrobnimi specifikacijami, ki jih izda Agencija v skladu s členom 76(3) Uredbe (EU) 2018/1139.

2. Izjavo o skladnosti za opremo ATM/ANS izda izvajalec ATM/ANS, ki tako opremo ATM/ANS vključi v svoj funkcionalni sistem, ali na zahtevo izvajalca ATM/ANS organizacija, ki sodeluje pri projektiranju ali proizvodnji take opreme ATM/ANS in je odobrena v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769.

3. Izjava o skladnosti za opremo ATM/ANS se izda za nedoločen čas. Ostane veljavna, razen če velja kar koli od naslednjega:

- (a) oprema ATM/ANS ne izpolnjuje več bistvenih zahtev iz Priloge VIII, in če je primerno, Priloge VII k Uredbi (EU) 2018/1139;
- (b) izvajalec ATM/ANS ne izpolnjuje več veljavnih zahtev iz Izvedbene uredbe (EU) 2017/373, ali se je odpovedal certifikatu, ki je bil izdan v skladu s členom 6 Izvedbene uredbe (EU) 2017/373, ali je bil certifikat začasno razveljavljen ali preklican;
- (c) izvajalec ATM/ANS je prekalal izjavo o skladnosti ali so bili sprejeti izvršilni ukrepi v skladu s točko ATM/ANS.AR.C.050(e) Priloge II k Izvedbeni uredbi (EU) 2017/373.

Člen 7

Prehodne določbe

1. Za opremo ATM/ANS, ki ima ES-izjave, izdane v skladu s členom 5 ali 6 Uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾, in ki je bila aktivirana pred datumom začetka veljavnosti te uredbe, se uporabljajo naslednje prehodne določbe:

- (a) za opremo ATM/ANS, ki spada v kategorijo opreme ATM/ANS, ki jo je treba certificirati v skladu s členom 4, se šteje, da je bil zanjo izdan certifikat v skladu s členom 4, razen če Agencija na podlagi ocene iz odstavka 2 ugotovi, da taka oprema ATM/ANS ne zagotavlja ravni varnosti, zaščite, učinkovitosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna tisti, ki se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1139 in to uredbo;
- (b) za opremo ATM/ANS, ki spada v kategorijo opreme ATM/ANS, za katero je treba v skladu s členom 5 podati izjavo o skladnosti projekta, se šteje, da je bila zanjo izdana izjava o skladnosti projekta v skladu s členom 5, razen če Agencija na podlagi ocene iz odstavka 2 ugotovi, da taka oprema ATM/ANS ne zagotavlja ravni varnosti, zaščite, učinkovitosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna tisti, ki se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1139 in to uredbo;
- (c) v zvezi z opremo ATM/ANS, za katero je v skladu s členom 6 potrebna izjava o skladnosti, ES-izjave o verifikaciji sistemov, ki so bile izdane ali priznane v skladu s členom 6 Uredbe (ES) št. 552/2004, še naprej veljajo za nedoločen čas, prav tako se zanje šteje, da imajo izjavo o skladnosti v skladu s členom 6.

2. Agencija opremo ATM/ANS iz odstavka 1, točki (a) in (b), oceni v petih letih od datuma začetka veljavnosti te uredbe in rezultate tega ocenjevanja objavi. V ta namen pristojni organi, odgovorni za certificiranje in nadzor nad izvajalci ATM/ANS iz člena 4(1) Izvedbene uredbe (EU) 2017/373, Agenciji zagotovijo ustrezne informacije za olajšanje tega ocenjevanja. Cilj navedenega ocenjevanja je ugotoviti, ali zadevna oprema ATM/ANS zagotavlja raven varnosti, zaščite, učinkovitosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna tisti, ki se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1139 in to uredbo. Rezultati ocenjevanja se objavijo, morebitni ukrepi za spremembo opreme ATM/ANS, opredeljeni v ocenjevanju, pa se uporabijo po petih letih od datuma začetka veljavnosti te uredbe, ne glede na dejanski datum izvedbe ocenjevanja, razen če ocenjevanje pokaže pomanjkljivost, ki bi lahko škodljivo vplivala na varnost. V primeru pomanjkljivosti, ki bi lahko škodljivo vplivala na varnost, se vsi ukrepi za spremembo opreme ATM/ANS, predstavljeni v ocenjevanju, začnejo uporabljati takoj. Po petih letih od datuma začetka veljavnosti te uredbe se šteje, da oprema ATM/ANS iz odstavka 1, točki (a) in (b), izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

3. Oprema ATM/ANS, ki jo je treba v skladu s členom 4 certificirati ali za katero je v skladu s členom 5 potrebna izjava o skladnosti projekta, se lahko začne uporabljati od datuma začetka veljavnosti te uredbe do 12. septembra 2028 na podlagi izjave o skladnosti v skladu s členom 6. Od 13. septembra 2028 se za tako opremo ATM/ANS uporabljajo naslednje določbe:

- (a) za opremo ATM/ANS, ki spada v kategorijo opreme ATM/ANS, ki jo je treba v skladu s členom 4 certificirati in za katero je izvajalec ATM/ANS izdal izjavo o skladnosti, se šteje, da je bil zanjo izdan certifikat v skladu s členom 4, razen če Agencija na podlagi ocene iz odstavka 4 ugotovi, da taka oprema ATM/ANS ne zagotavlja ravni varnosti, zaščite, učinkovitosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna tisti, ki se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1139 in to uredbo;

⁽⁶⁾ Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (UL L 96, 31.3.2004, str. 26).

(b) za opremo ATM/ANS, ki spada v kategorijo opreme ATM/ANS, za katero se v skladu s členom 5 zahteva izjava o skladnosti projekta in za katero je izvajalec ATM/ANS izdal izjavo o skladnosti, se šteje, da je bila zanjo izdana izjava o skladnosti projekta v skladu s členom 5, razen če Agencija na podlagi ocene iz odstavka 4 ugotovi, da taka oprema ATM/ANS ne zagotavlja ravni varnosti, zaščite, učinkovitosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna tisti, ki se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1139 in to uredbo.

4. Agencija opremo ATM/ANS iz odstavka 3 oceni najpozneje do 12. septembra 2030. V ta namen pristojni organi, odgovorni za certificiranje in nadzor nad izvajalci ATM/ANS iz člena 4(1) Izvedbene uredbe (EU) 2017/373, Agenciji zagotovijo ustrezne informacije za olajšanje tega ocenjevanja. Cilj tega ocenjevanja je ugotoviti, ali določena oprema ATM/ANS dosega raven varnosti, zaščite, učinkovitosti in interoperabilnosti, ki je enakovredna tisti, ki se zahteva z Uredbo (EU) 2018/1139 in to uredbo.

Člen 8

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. julija 2023

Za Komisijo
predsednica

Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA I

ZAHTEVE ZA AGENCIJO

(Del-ATM/ANS.EQMT.AR)

PODDEL A –

SPLOŠNE ZAHTEVE (ATM/ANS.EQMT.AR.A)

ATM/ANS.EQMT.AR.A.001 Področje uporabe

Ta priloga določa zahteve za Agencijo v zvezi s pogoji za izvajanje certificiranja in drugih dejavnosti, ki so potrebne, da lahko Agencija učinkovito nadzira opremo ATM/ANS, ter pogoje in postopke, po katerih Agencija akreditira usposobljene subjekte.

ATM/ANS.EQMT.AR.A.020 Dodelitev nalog usposobljenim subjektom

- (a) Kadar se Agencija odloči, da bo naloge v zvezi s certificiranjem opreme ATM/ANS, za katere velja ta uredba, ali stalnim nadzorom organizacij, za katere velja Izvedbena uredba (EU) 2023/1769, dodelila usposobljenim subjektom, zagotovi, da je z usposobljenim subjektom ali subjekti sklenila in dokumentirala sporazum, ki sta ga obe pogodbenici potrdili na ustreznem ravni upravljanja in ki določa:
- (1) naloge, ki jih je treba izvesti;
 - (2) izjave, poročila in evidence, ki jih je treba zagotoviti;
 - (3) tehnične pogoje, ki jih je treba izpolnjevati pri izvajanju nalog;
 - (4) ustrezno zavarovanje odgovornosti;
 - (5) zagotovljeno varstvo informacij, pridobljenih med izvajanjem nalog.
- (b) Agencija zagotovi, da postopek notranje revizije in postopek obvladovanja varnostnih tveganj iz točke DPO.AR.B.001 (a)(5) Izvedbene Uredbe (EU) 2023/1769 zajemata vse naloge, ki jih v njenem imenu izvaja usposobljeni subjekt ali subjekti.
- (c) Kar zadeva odobritev in nadzor skladnosti organizacije s točko DPO.OR.B.001 (d) Izvedbene Uredbe (EU) 2023/1769, lahko Agencija dodeli naloge usposobljenim subjektom v skladu s točko (a) ali kateremu koli ustreznemu organu, odgovornemu za informacijsko ali kibernetsko varnost v Uniji. Agencija pri dodelitvi nalog zagotovi, da:
- (1) usposobljeni subjekt ali ustrezeni organ usklajuje in upošteva vse vidike v zvezi z varnostjo v letalstvu;
 - (2) se rezultati dejavnosti odobritve in nadzora, ki jih izvede usposobljeni subjekt ali ustrezeni organ, vključijo v splošno dokumentacijo organizacije v zvezi s certificiranjem in nadzorom;
 - (3) njen sistem upravljanja informacijske varnosti, vzpostavljen v skladu s točko DPO.AR.B.001(d) Izvedbene Uredbe (EU) 2023/1769, zajema vse naloge certificiranja in stalnega nadzora, ki se izvajajo v njenem imenu.

ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 Zahteve za opremo ATM/ANS

- (a) Agencija izda zahtevo za opremo ATM/ANS, če:
- (1) Agencija ugotovi nevarno, nezanesljivo, neučinkovito ali neinteroperabilno stanje opreme zaradi pomanjkljivosti v opremi in
 - (2) je verjetno, da bo do takega stanja prišlo pri drugi opremi ATM/ANS.

(b) Zahteva za opremo ATM/ANS vsebuje vsaj naslednje informacije:

- (1) opredelitev nevarnega, nezanesljivega, neučinkovitega ali neinteroperabilnega stanja;
- (2) prizadeto opremo ATM/ANS;
- (3) zahtevane ukrepe in utemeljitev;
- (4) rok za izvedbo zahtevanega ukrepa ali ukrepov;
- (5) datum začetka veljavnosti.

ATM/ANS.EQMT.AR.A.035 Podrobne specifikacije za skladnost projekta za opremo

- (a) Agencija določi in da na voljo podrobne specifikacije, ki jih lahko organizacije uporabijo za dokazovanje skladnosti z ustreznimi bistvenimi zahtevami iz Priloge VIII, in če je primerno, Priloge VII k Uredbi (EU) 2018/1139, kadar:
- (1) zaprosijo za certificiranje opreme ATM/ANS v skladu s členom 4;
 - (2) predložijo izjavo o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS v skladu s členom 5;
 - (3) predložijo izjavo o skladnosti v skladu s členom 6.
- (b) V podrobnih specifikacijah iz točke (a) so navedeni standardi projektiranja, ki odražajo najsodobnejšo tehnologijo in dobre prakse projektiranja ter temeljijo na pridobljenih dragocenih izkušnjah, znanstvenem in tehničnem napredku ter najboljših razpoložljivih dokazih in analizah v zvezi z opremo ATM/ANS.

PODDEL B –

CERTIFICIRANJE, NADZOR IN IZVRŠEVANJE (ATM/ANS.EQMT.AR.B)

ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 Osnova za certificiranje opreme ATM/ANS

- (a) Agencija določi osnovo za certificiranje opreme ATM/ANS in o njej uradno obvesti vlagatelja vloge za certifikat za opremo ATM/ANS. Osnova za certificiranje vsebuje naslednje:
- (1) podrobne certifikacijske specifikacije, ki jih izda Agencija v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.A.035 in ki se uporabljajo za opremo ATM/ANS na datum vložitve vloge za zadevni certifikat, razen če:
 - (i) se vlagatelj odloči, da bo upošteval podrobne certifikacijske specifikacije, ki so se začele uporabljati po datumu vložitve vloge, ali jih mora upoštevati v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.015(e), pri čemer Agencija v osnovo za certificiranje opreme ATM/ANS vključi vse druge certifikacijske specifikacije, ki so z njo neposredno povezane, ali
 - (ii) Agencija sprejme kakršno koli alternativo določenim podrobnim certifikacijskim specifikacijam, ki jih ni mogoče upoštevati, če so bili za take alternative ugotovljeni kompenzacijski dejavniki, ki zagotavljajo enakovredno raven varnosti ali zagotavljajo enakovrednost z veljavnimi certifikacijskimi specifikacijami, in
 - (2) kakršne koli posebne pogoje ki jih določi Agencija v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.005.
- (b) Morebitno vključitev dodatnih elementov, značilnosti ali funkcij, ki prvotno niso bili vključeni v osnovo za certificiranje, potrdi Agencija.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.005 Posebni pogoji

- (a) Agencija določi dodatne zahteve, imenovane „posebni pogoji“, za opremo ATM/ANS, če se zadevne veljavne podrobne specifikacije ne štejejo za ustrezne zaradi enega od naslednjih razlogov:
- (1) oprema ATM/ANS ima nove ali neobičajne konstrukcijske značilnosti v zvezi s konstrukcijsko prakso, na kateri temeljijo veljavne podrobne specifikacije;
 - (2) predvidena uporaba opreme ATM/ANS je nekonvencionalna;
 - (3) izkušnje z drugo podobno opremo ATM/ANS v uporabi, ki ima podobne konstrukcijske značilnosti ali na novo opredeljena tveganja, kažejo, da bi lahko nastopile neželene okoliščine;
 - (4) okolje na kraju namestitve fizično preprečuje izpolnjevanje določenih zahtev iz veljavnih podrobnih specifikacij.
- (b) Posebni pogoji vključujejo standarde varnosti, učinkovitosti, zaščite in interoperabilnosti, za katere Agencija meni, da so potrebni za zagotovitev, da je ustrezna raven učinkovitosti opreme ATM/ANS enakovredna tisti, ki se zahteva z veljavnimi podrobnimi specifikacijami.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.010 Stopnja vključenosti

- (a) Agencija določi stopnjo svoje vključenosti v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki se nanašajo na vlogo za izdajo certifikata ali njegove spremembe. To stori na podlagi ocene subjektivnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti iz programa certificiranja.

Pri ocenjevanju se obravnava vse od naslednjega:

- (1) verjetnost neopredeljene neskladnosti z osnovo za certificiranje;
- (2) morebitni vpliv take neskladnosti na varnost, zaščito, specifikacije storitve in delovanje opreme ATM/ANS.

Upoštevajo se vsaj naslednji elementi:

- (i) nove ali nenavadne lastnosti projekta certificiranja, vključno z operativnimi in organizacijskimi vidiki ter vidiki upravljanja znanja;
 - (ii) zahtevnost projekta in/ali dokazovanja skladnosti;
 - (iii) kritičnost projekta ali tehnologije, s tem povezana tveganja za varnost, zaščito ali skladnost storitev in delovanje opreme ATM/ANS, vključno s tistimi, ki so bila opredeljena pri podobnih projektih;
 - (iv) uspešnost in izkušnje vlagatelja na zadevnem področju.
- (b) Agencija vlagatelja uradno obvesti o stopnji svoje vključenosti in jo posodobi, če je to potrebno na podlagi prejetih informacij, ki močno vplivajo na predhodno ocenjeno tveganje v skladu s točko (a). Agencija vlagatelja uradno obvesti o vsaki spremembi stopnje vključenosti.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.015 Izdaja certifikata za opremo ATM/ANS

- (a) Agencija izda certifikat za opremo ATM/ANS, če je izpolnjeno naslednje:
- (1) vlagatelj je dokazal skladnost s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.015;
 - (2) Agencija pri preverjanju dejavnosti za dokazovanje skladnosti, določenih v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.010, ni ugotovila nobene neskladnosti z osnovo za certificiranje opreme ATM/ANS;
 - (3) ugotovljena ni bila nobena lastnost ali značilnost, zaradi katere bi bila oprema lahko nevarna za predvideno uporabo.

- (b) Certifikat za opremo ATM/ANS vključuje operativne omejitve, podatkovni list za stalno ustreznost, veljavno osnovo za certificiranje opreme ATM/ANS, s katero Agencija beleži skladnost, ter vse druge pogoje ali omejitve, predpisane v veljavnih podrobnih specifikacijah in posebnih pogojih.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.020 Začetna nadzorna preiskava izjave o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS

- (a) Agencija po prejemu izjave o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS s strani organizacije, ki sodeluje pri projektiranju ali proizvodnji opreme ATM/ANS in jo je Agencija odobrila v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769, preveri, ali je izpolnjeno naslednje:
- (1) izjavitelj ima privilegij za predložitev izjave o skladnosti projekta v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.DEC.005;
 - (2) izjava vsebuje vse informacije iz točke ATM/ANS.EQMT.DEC.010;
 - (3) izjava ne vsebuje informacij, ki kažejo neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Priloge III, in ni bila ugotovljena nobena lastnost ali značilnost, zaradi katere bi bila oprema ATM/ANS lahko nevarna za predvideno uporabo.
- (b) Izjava o skladnosti projekta opreme ATM/ANS vključuje operativne omejitve, podatkovni list za stalno ustreznost, veljavne podrobne specifikacije, s katerimi je organizacija dokazala skladnost, ter vse druge pogoje ali omejitve, določene v veljavnih podrobnih specifikacijah in posebnih pogojih.
- (c) Če izjava ni skladna s privilegiji organizacije ali vsebuje informacije, ki kažejo neskladnost z veljavnimi podrobnimi specifikacijami in posebnimi pogoji, Agencija zadevno organizacijo obvesti o neskladnosti ter zahteva dodatne informacije, korektivne ukrepe in dokazila o njih.
- (d) Če so izpolnjene zahteve iz točk (a) in (b), Agencija potrdi prejem izjave.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.025 Evidentiranje izjave o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS

Agencija evidentira izjavo o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS v ustrezni zbirki podatkov, če:

- (a) je izjavitelj podal izjavo o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.DEC.010;
- (b) se je izjavitelj zavezal, da bo prevzel obveznosti iz Priloge III;
- (c) ni nerešenih vprašanj v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.020.

ATM/ANS.EQMT.AR.B.030 Spremembe izjav

- (a) Agencija po prejemu obvestila o spremembah v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.DEC.02 preveri popolnost prejetega obvestila v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.020.
- (b) Kadar sprememba vpliva na kateri koli vidik izjave, ki je evidentirana v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.025, Agencija posodobi register.
- (c) Agencija po zaključku dejavnosti, zahtevanih v točkah (a) in (b), organizaciji, ki sodeluje pri projektiranju ali proizvodnji opreme ATM/ANS, potrdi prejem obvestila.

PRILOGA II

CERTIFIKATI ZA OPREMO ATM/ANS

(Del-ATM/ANS.EQMT.CERT)

ATM/ANS.EQMT.CERT.001 Področje uporabe

Ta priloga določa postopke za izdajo certifikatov za opremo ATM/ANS v skladu s členom 4 ter pravice in obveznosti vlagatelja vlog za te certifikate in imetnika certifikatov.

ATM/ANS.EQMT.CERT.005 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali je v postopku dokazovanja svoje sposobnosti projektiranja v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.010, lahko vloži vlogo za certifikat za opremo ATM/ANS pod pogoji iz te priloge.

ATM/ANS.EQMT.CERT.010 Dokazovanje sposobnosti

Vlagatelj vloge za certifikat za opremo ATM/ANS ima odobritev projektivne organizacije, ki jo izda Agencija v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769 in ki zajema zadevno opremo ATM/ANS.

ATM/ANS.EQMT.CERT.015 Vloga za certifikat za opremo ATM/ANS

- (a) Vloga za certifikat za opremo ATM/ANS ali za njegove spremembe se vloži v obliki in na način, ki ju določi Agencija.
- (b) Vloga za certifikat za opremo ATM/ANS vključuje vsaj:
 - (1) predhodne opisne podatke o opremi ATM/ANS in njeni predvideni uporabi;
 - (2) program certificiranja za dokazovanje skladnosti v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.025, ki vsebuje:
 - (i) podroben opis projekta, vključno z vsemi konfiguracijami, ki jih je treba certificirati;
 - (ii) predlagane značilnosti in omejitve opreme;
 - (iii) predvideno uporabo opreme ATM/ANS;
 - (iv) predlog za začetno osnovo za certificiranje, vključno z veljavnimi podrobnimi certifikacijskimi specifikacijami, predlaganimi posebnimi pogoji, predlaganimi enakovrednimi varnostnimi ugotovitvami ter predlaganimi načini za doseganje skladnosti in predlaganimi odstopanji, pripravljen v skladu z zahtevami in možnostmi iz točke ATM/ANS.EQMT.AR.B.001;
 - (v) predlog za razčlenitev programa certificiranja v subjektivne skupine dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, vključno s predlogom glede načinov dokazovanja skladnosti in glede s tem povezanih dokumentov za dokazovanje skladnosti;
 - (vi) predlog za oceno subjektivnih skupin dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti, ki obravnava verjetnost neodkrite neskladnosti z zahtevami glede osnove za certificiranje in morebitni vpliv neskladnosti na opremo ATM/ANS; v predlagani oceni se upoštevajo najmanj elementi iz točke (a)(2)(i) do (iv) točke ATM/ANS.EQMT.AR.B.010; vloga na podlagi te ocene vsebuje predlog za stopnjo vključenosti Agencije v preverjanje dejavnosti in podatkov za dokazovanje skladnosti;
 - (vii) časovni razpored projekta s pomembnejšimi mejniki.

- (c) Vlagatelj po prvotni predložitvi vloge Agenciji v primeru sprememb projekta certificiranja, ki kakor koli vplivajo na točko (b)(2)(i) do (vii), program certificiranja posodobi.
- (d) Vloga za izdajo certifikata za opremo ATM/ANS velja pet let, razen če vlagatelj ob vložitvi vloge dokaže, da je potrebno daljše obdobje, da se dokaže skladnost, Agencija pa se s podaljšanim rokom strinja.
- (e) Če certifikat za opremo ATM/ANS v roku iz točke (d) ni bil izdan ali če je očitno, da ne bo izdan, lahko vlagatelj:
 - (1) vloži novo vlogo in izpolni zahteve za osnovo za certificiranje, kot jih določi in o njih uradno obvesti Agencija v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 za datum vložitve nove vloge, ali
 - (2) zaprosi za podaljšanje roka iz točke (d) in predlaga nov datum za izdajo certifikata; v takem primeru vlagatelj izpolni zahteve za osnovo za certificiranje, kot jih določi in o njih uradno obvesti Agencija v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 za datum, ki ga izbere vlagatelj; vendar navedeni datum vložitve vloge za izdajo certifikata za opremo ATM/ANS ni več kot pet let zgodnejši od novega datuma, ki ga vlagatelj predlaga za izdajo certifikata.

ATM/ANS.EQMT.CERT.020 Spremembe, ki zahtevajo izdajo novega certifikata za opremo ATM/ANS

Odobrena projektivna organizacija, ki predlaga spremembe opreme ATM/ANS, zaprosi za izdajo novega certifikata, če so spremembe v projektu ali funkcionalnosti navedene opreme ATM/ANS tako obsežne, da je potrebna popolna preiskava skladnosti z veljavno osnovo za certificiranje.

ATM/ANS.EQMT.CERT.025 Dokazovanje skladnosti z osnovo za certificiranje opreme ATM/ANS

- (a) Vlagatelj po tem, ko Agencija sprejme program certificiranja, dokaže skladnost z osnovo za certificiranje opreme ATM/ANS, kot jo je v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 določila Agencija in o njej uradno obvestila vlagatelja, in Agenciji predstavi načine, s katerimi je bila taka skladnost dokazana.
- (b) Vlagatelj vloge za certifikat za opremo ATM/ANS po prvotni vložitvi v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.015 program certificiranja posodobi s posodobljeno osnovo za certificiranje, če Agencija ugotovi, da mora to storiti.
- (c) Vlagatelj Agenciji poroča o morebitnih težavah ali dogodkih med postopkom dokazovanja skladnosti, ki bi lahko znatno vplivali na oceno iz točke AATM/ANS.EQMT.CERT.015(b)(2)(vi) ali na program certificiranja ali na podlagi katerih bi bila potrebna sprememba stopnje vključenosti Agencije, o kateri je bil vlagatelj predhodno uradno obveščen v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.010(b).
- (d) Vlagatelj v dokumentih o skladnosti zabeleži dokazovanje skladnosti, kot je navedeno v programu certificiranja.
- (e) Vlagatelj po izvedbi vseh dejavnosti za dokazovanje skladnosti v skladu s programom certificiranja, vključno z vsemi inšpekcijskimi pregledi in testiranjem v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.040, v obliki in na način, ki ju določi Agencija, izjavi in predloži izjavo, da:
 - (1) je dokazal skladnost z osnovo za certificiranje, kot jo je določila Agencija in o njej uradno obvestila, na podlagi programa certificiranja, ki ga je Agencija sprejela v skladu s točko (a);
 - (2) ni bila ugotovljena nobena lastnost ali značilnost, zaradi katere bi bila oprema ATM/ANS lahko neprimerna za predvideno uporabo.
- (f) Vlagatelj dokaže, da lastnosti, značilnosti ali funkcije, ki niso del osnove za certificiranje, ne vplivajo na ustreznost opreme ATM/ANS za njeno predvideno uporabo ali nimajo škodljivega učinka nanjo.

ATM/ANS.EQMT.CERT.030 Načini usklajevanja

- (a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja (AMC), ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi.
- (b) Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.

ATM/ANS.EQMT.CERT.035 Projekt opreme ATM/ANS

- (a) Projekt opreme ATM/ANS sestavlja:
 - (1) risbe in specifikacije ter sezname teh risb in specifikacij, ki so potrebne za opredelitev konfiguracije in konstrukcijskih značilnosti, ki dokazujejo, da so skladni z osnovo za certificiranje;
 - (2) informacije o procesih in metodah proizvodnje in montaže opreme, potrebnih za zagotovitev skladnosti opreme ATM/ANS;
 - (3) potrjen oddelek v navodilih za stalno ustreznost o omejitvah, kot so opredeljena v veljavnih certifikacijskih specifikacijah;
 - (4) kateri koli drugi podatki, ki s primerjavo omogočajo določitev ustreznosti projekta.
- (b) Vsak projekt mora biti ustrezno označen.

ATM/ANS.EQMT.CERT.040 Inšpekcijski pregled in testiranje

- (a) Vlagatelj pred izvedbo posameznega testiranja v okviru dokazovanja skladnosti, kot se zahteva v točki ATM/ANS.EQMT.CERT.025, preveri:
 - (1) ali je oziroma so za testni primerek:
 - (i) standardni deli, elementi, konfiguracija, šifriranje in procesi skladni s specifikacijami za predlagani projekt;
 - (ii) razvita oprema ATM/ANS skladna s predlaganim projektom;
 - (iii) proizvodni procesi, konstrukcija in montaža ustrezno skladni s tistimi iz predlaganega projekta opreme in
 - (2) ali je oprema za testiranje in merjenje, ki se uporabi pri testiranju, ustrezna za testiranje in ustrezno kalibrirana.
- (b) Vlagatelj na podlagi preverjanj, izvedenih v skladu s točko (a), izda izjavo o verifikaciji, v kateri navede vse morebitne neskladnosti in utemeljitev, da te ne bodo vplivale na rezultate testa, Agenciji pa omogoči inšpekcijski pregled, ki se ji zdi potreben za preverjanje veljavnosti navedene izjave.
- (c) Vlagatelj Agenciji omogoči, da:
 - (1) pregleda vse podatke in informacije, ki se nanašajo na dokazovanje skladnosti;
 - (2) prisostvuje kateremu koli testiranju ali inšpekcijskemu pregledu, opravljenemu za dokazovanje skladnosti, ali izvede tako testiranje ali inšpekcijski pregled.
- (d) Glede vseh testiranj in inšpekcijskih pregledov, ki jim prisostvuje Agencija:
 - (1) vlagatelj Agenciji predloži izjavo o verifikaciji iz točke (b);
 - (2) v obdobju od izdaje izjave o verifikaciji iz točke (b) do trenutka, ko je testni primerek predložen za testiranje Agenciji ali ko ta testiranju prisostvuje, se na testnem primerku ali opremi za testiranje in merjenje ne izvede nobena sprememba, ki vpliva na veljavnost izjave o verifikaciji.

ATM/ANS.EQMT.CERT.045 Vodenje evidenc

Poleg tega, da veljajo zahteve za vodenje evidenc, ki so primerne za sistem upravljanja ali so z njim povezane, da imetnik certifikata Agenciji na voljo vse ustrezne informacije o projektu, risbe in poročila o testiranju, vključno z evidencami o inšpekcijskih pregledih in evidentiranimi testiranjih, pri čemer jih hrani tako, da lahko zagotovi informacije, potrebne za zagotavljanje stalne skladnosti.

ATM/ANS.EQMT.CERT.050 Priročniki

Imetnik certifikata za opremo ATM/ANS pripravi, vzdržuje in posodablja izvornike vseh priročnikov, ki se zahtevajo v skladu z veljavno osnovo za certificiranje, ter Agenciji na zahtevo predloži njihove kopije.

ATM/ANS.EQMT.CERT.055 Navodila za vzdrževanje

- (a) Imetnik certifikata za opremo ATM/ANS vsem znanim uporabnikom priskrbi vsaj en komplet popolnih navodil za vzdrževanje, ki vsebujejo opisne podatke in izvedbena navodila, pripravljena v skladu z veljavno osnovo za certificiranje, ter jih na zahtevo da na voljo kateri koli drugi osebi, ki mora izpolnjevati katero koli od teh navodil za vzdrževanje.
- (b) Spremembe navodil za vzdrževanje se dajo na voljo vsem znanim uporabnikom in na zahtevo vsem osebam, ki morajo izpolnjevati katero koli od teh navodil za vzdrževanje. Agenciji se predloži program, iz katerega je razvidno, kako so spremembe navodil za vzdrževanje na voljo vsem znanim uporabnikom.

ATM/ANS.EQMT.CERT.060 Spremembe osnove za certificiranje opreme ATM/ANS

- (a) Agencija odobri vse spremembe, ko imetnik certifikata dokaže, da so spremembe in področja, na katera spremembe vplivajo, skladni z osnovo za certificiranje, kot jo je v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 določila Agencija.
- (b) Z odstopanjem od točke (a) spremembe v okviru privilegijev organizacije po odobrenem postopku uveljavljanja sprememb upravlja odobrena projektivna organizacija in so omejene na posamezne konfiguracije opreme ATM/ANS, na katere se spremembe nanašajo.
- (c) V ta namen ima imetnik certifikata za opremo ATM/ANS vzpostavljen sistem za opredelitev obsega sprememb opreme ATM/ANS kot „malih“ in „velikih“.
- (d) Spremembe se izdajo z izjavo v skladu s točko (b)(2) točke DPO.OR.C.001 Priloge II (Del-DPO.OR) k Izvedbeni uredbi (EU) 2023/1769.

ATM/ANS.EQMT.CERT.065 Zahteve za opremo ATM/ANS

Če je izdana zahteva za opremo ATM/ANS, da se odpravi stanje iz točke (b) ATM/ANS.EQMT.AR.A.030, imetnik certifikata za opremo ATM/ANS, razen če Agencija v primeru potrebe po nujnih ukrepih odloči drugače:

- (a) predlaga ustrezen korektivni ukrep in podrobnosti o tem predlogu predloži Agenciji v odobritev;
- (b) po odobritvi Agencije da vsem znanim uporabnikom opreme ATM/ANS in zadevnim pristojnim organom ter po potrebi in na zahtevo kateri koli osebi, od katere se zahteva, da upošteva zahtevo za opremo ATM/ANS, na voljo ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila.

ATM/ANS.EQMT.CERT.070 Inšpekcijski pregledi, ki jih izvede Agencija

Vsaka organizacija, ki ima certifikat, ki ga je Agencija izdala v skladu s to prilogo, na zahtevo Agencije:

- (a) Agenciji odobri dostop do katerega koli objekta, opreme, dokumenta, evidence, podatka, procesa, postopka ali katerega koli drugega gradiva ter Agenciji dovoli, da pregleda katero koli poročilo, opravi kateri koli inšpekcijski pregled in izvede vse teste, ki so potrebni, da se preveri skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami iz te priloge, ali pri teh testih prisostvuje;
 - (b) če fizična ali pravna oseba zaposluje partnerje, dobavitelje ali podizvajalce, se z njimi dogovori, da Agenciji zagotovijo dostop in omogočijo preiskave, kot je opisano v točki (a).
-

PRILOGA III

IZJAVA O SKLADNOSTI PROJEKTA ZA OPREMO ATM/ANS**(Del-ATM/ANS.EQMT.DEC)****ATM/ANS.EQMT.DEC.001 Področje uporabe**

V tej prilogi so določeni postopki za izjavo o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS ter pravice in obveznosti organizacij, ki sodelujejo pri projektiranju opreme ATM/ANS in so pooblaščen za izdajanje izjav.

ATM/ANS.EQMT.DEC.005 Upravičenost in dokazovanje skladnosti

Organizacija, ki sodeluje pri projektiranju opreme ATM/ANS, svojo sposobnost, da poda izjavo o skladnosti projekta za določeno opremo ATM/ANS, dokazuje z odobritvijo organizacije, ki jo je Agencija izdala v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769, kot je določeno v pogojih odobritve organizacije.

ATM/ANS.EQMT.DEC.010 Izjava o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS

Odobrena organizacija Agenciji predloži datirano in podpisano izjavo o skladnosti projekta za določeno opremo ATM/ANS. Izjava vsebuje vsaj naslednje informacije:

- (a) opis projekta, vključno z vsemi konfiguracijami;
- (b) nazivno zmogljivost opreme, če je primerno, in sicer neposredno ali s sklicevanjem na druge dodatne dokumente;
- (c) izjavo o skladnosti, ki dokazuje, da je oprema v skladu z veljavnimi specifikacijami, ter seznam specifikacij izjave in posebnih pogojev, kot je ustrezno;
- (d) sklic na ustrezna dokazila, vključno s poročili o testiranju;
- (e) sklic na ustrezne priročnike za upravljanje, namestitve in vzdrževanje;
- (f) ravni skladnosti, če specifikacije izjave dovoljujejo različne ravni skladnosti;
- (g) seznam odstopanj, kot je ustrezno.

ATM/ANS.EQMT.DEC.015 Načini usklajevanja

- (a) Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja (AMC), ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na njeni podlagi.
- (b) Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.

ATM/ANS.EQMT.DEC.020 Spremembe izjave o projektu za opremo ATM/ANS

- (a) Odobrena organizacija, ki sodeluje pri projektiranju opreme ATM/ANS, lahko v projekt vnaša spremembe, ki spadajo v okvir privilegijev odobrene organizacije. V tem primeru spremenjena oprema obdrži svojo prvotno številko dela.
- (b) Za vsako spremembo projekta, ki spada v okvir privilegijev odobrene organizacije in je dovolj obsežna, da je za ugotavljanje njene skladnosti potrebna popolna preiskava v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.020, je treba opremi dodeliti novo oznako modela.

ATM/ANS.EQMT.DEC.025 Vodenje evidenc

Poleg tega, da veljajo zahteve za vodenje evidenc, ki so primerne za sistem upravljanja ali so z njim povezane, se vse ustrezne informacije o projektu, risbe in poročila o testiranju, vključno z evidencami o inšpekcijskih pregledih testirane opreme, dajo na voljo Agenciji in se hranijo tako, da je mogoče zagotoviti informacije, potrebne za zagotavljanje stalne ustreznosti opreme ATM/ANS.

ATM/ANS.EQMT.DEC.030 Priročniki

Organizacija, ki sodeluje pri projektiranju opreme ATM/ANS in ki je podala izjavo, pripravi, vzdržuje in posodablja izvirnike vseh priročnikov, navedenih v izjavi, ter Agenciji na zahtevo predloži njihove kopije.

ATM/ANS.EQMT.DEC.035 Navodila za vzdrževanje

- (a) Projektivna organizacija, ki je podala izjavo, vsem znanim uporabnikom priskrbi vsaj en komplet popolnih navodil za vzdrževanje, ki vsebujejo opisne podatke in izvedbena navodila, pripravljena v skladu s specifikacijami, ki veljajo za opremo ATM/ANS, zajeto v izjavi, in jih na zahtevo da na voljo kateri koli drugi osebi, ki mora izpolnjevati katero koli od teh navodil za vzdrževanje.
- (b) Spremembe navodil za vzdrževanje se dajo na voljo vsem znanim uporabnikom in na zahtevo vsem osebam, ki morajo izpolnjevati katero koli od teh navodil za vzdrževanje. Agenciji se na zahtevo predloži program, iz katerega je razvidno, kako so spremembe navodil za vzdrževanje na voljo vsem znanim uporabnikom.

ATM/ANS.EQMT.DEC.040 Zahteve za opremo ATM/ANS

Če je izdana zahteva za opremo ATM/ANS, da se odpravi stanje iz točke (b) ATM/ANS.EQMT.AR.A.030, izjavitelj, ki je podal izjavo o skladnosti projekta za opremo ATM/ANS, razen če Agencija v primeru potrebe po nujnih ukrepih odloči drugače:

- (a) predlaga ustrezen korektivni ukrep in podrobnosti o tem predlogu predloži Agenciji v odobritev;
- (b) po odobritvi Agencije da vsem znanim uporabnikom opreme in zadevnim pristojnim organom, če je ustrezno, ter na zahtevo kateri koli osebi, od katere se zahteva, da upošteva zahtevo za opremo ATM/ANS, na voljo ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila.

ATM/ANS.EQMT.DEC.045 Inšpekcijski pregledi, ki jih izvede Agencija

Vsaka organizacija, ki je v skladu s to uredbo pooblaščen za izdajo izjave, na zahtevo Agencije:

- (a) Agenciji odobri dostop do katerega koli objekta, opreme, dela, dokumenta, evidence, podatka, procesa, postopka ali katerega koli drugega gradiva in Agenciji dovoli, da pregleda katero koli poročilo, opravi kateri koli inšpekcijski pregled in izvede vse teste, ki so potrebni, da se preverita skladnost in stalna skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami iz te priloge, ali pri teh testih prisostvuje;
 - (b) če fizična ali pravna oseba sodeluje s partnerji, dobavitelji ali podizvajalci, se z njimi dogovori, da Agenciji zagotovijo dostop in omogočijo preiskave, kot je določeno v točki (a).
-

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1769**z dne 12. septembra 2023****o določitvi tehničnih zahtev in upravnih postopkov za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihove sestavne dele, ter o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2023/203**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ⁽¹⁾ ter zlasti člena 43(1) in člena 62(15), točka (c), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) ob upoštevanju ciljev in načel iz členov 1 in 4 Uredbe (EU) 2018/1139 ter zlasti narave in tveganja zadevne dejavnosti morajo organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: ATM/ANS) in njihove sestavne dele, imeti certifikat.
- (2) Da bi se zagotovila enotno izvajanje in upoštevanje bistvenih zahtev iz člena 40 Uredbe (EU) 2018/1139, bi morala ta uredba za zagotavljanje ATM/ANS določiti pravila in postopke za izdajo, ohranitev, spreminjanje, omejitve, začasni odvzem ali preklic certifikatov za organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme ATM/ANS in njihove sestavne dele, ter privilegije in odgovornosti imetnikov certifikatov.
- (3) Ugotavljanje skladnosti opreme ATM/ANS, določeno v Delegirani uredbi Komisije (EU) 2023/1768 ⁽²⁾, je odvisno od narave in tveganja storitev ATM/ANS ali funkcije določene opreme ATM/ANS ter temelji na obstoječih metodologijah in dobrih praksah. Navedena uredba določa tri različne vrste ugotavljanja skladnosti, in sicer: certificiranje določene opreme ATM/ANS s strani Agencije, izjavo odobrene organizacije, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, in izjavo o skladnosti izvajalca storitev ATM/ANS ali odobrene organizacije, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS.
- (4) Običajni življenjski cikel opreme ATM/ANS sestavljajo različne faze: projektiranje, proizvodnja, namestitve, upravljanje, vzdrževanje in razgradnja. Za nekatere od navedenih faz je običajno odgovoren izvajalec storitev ATM/ANS, za druge pa so odgovorne organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS. Zato bi bilo treba določiti skupne zahteve za odobritev in nadzor organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo določeno opremo ATM/ANS, uporabljeno pri zagotavljanju ATM/ANS, zlasti opremo iz točke 3.1 Priloge VIII k Uredbi (EU) 2018/1139.
- (5) Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) je odgovorna za vse naloge pristojnih organov, povezane s certifikati in izjavami za sisteme ATM/ANS in njihove sestavne dele (v nadaljnjem besedilu: oprema ATM/ANS), vključno z nadzorom in izvrševanjem. Da bi se zagotovili doslednost in ocena tveganja in da bi se med drugim izognili podvajanju in upravnim bremenom ter da bi se spodbujala učinkovitost

⁽¹⁾ UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1768 z dne 14. julija 2023 o določitvi podrobnih pravil za certificiranje sistemov upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihovih sestavnih delov ter predložitev izjav o teh sistemih in sestavnih delih (glej stran 1 tega Uradnega lista).

postopkov certificiranja in nadzora, bi morala te naloge nadzora in izvrševanja izvajati Agencija. Agencija mora za certificiranje opreme ATM/ANS ali pregled izjav o opremi ATM/ANS prav tako nadzorovati postopke, ki so jih vzpostavile organizacije za projektiranje in proizvodnjo, kar po potrebi zajema tudi njihovo certifikacijo. Zato bi morala biti Agencija odgovorna za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, ter hkrati za potrjevanje opreme ATM/ANS.

- (6) Pristojnost Agencije, da certificira organizacije za projektiranje ali proizvodnjo, bi morala tudi omogočiti nediskriminatoren in usklajen pristop do vseh organizacij za projektiranje ali proizvodnjo, ki vložijo vlogo za pridobitev certifikata v skladu s to uredbo. Oprema ATM/ANS, dana na trg v Uniji, se lahko uporablja v vseh državah članicah in za vse vrste storitev, ne glede na to, ali jo uporabljajo izvajalci storitev ATM/ANS, dejavni v eni ali več državah članicah. Organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo, ni mogoče razvrstiti na podlagi njihovega prihodnjega kataloga opreme, ki se bo uporabljala na lokalni ravni ali ravni Unije. Enako načelo je treba upoštevati, ko Agencija dodeljuje naloge certificiranja in nadzora.
- (7) V skladu s členom 29(2), točka (a), Uredbe (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ je Agenciji Evropske unije za vesoljski program (EUSPA) zaupano upravljanje obratovanja skupne evropske geostacionarne navigacijske storitve (EGNOS), kot je določeno v členu 44 navedene uredbe. Obratovanje EGNOS med drugim vključuje podporo dejavnostim certificiranja in standardizacije. EUSPA vseh nalog v zvezi z obratovanjem EGNOS ne opravlja sama, pač pa se pri dejavnostih v zvezi z razvojem sistemov, zasnovo in razvojem delov zemeljskega segmenta opira na strokovno znanje drugih subjektov, zlasti Evropske vesoljske agencije (ESA). Zato bi bilo treba EUSPA v okviru te uredbe obravnavati kot enakovredno organizaciji za projektiranje ali proizvodnjo.
- (8) Glede na naloge in odgovornosti, ki so v Uredbi (EU) 2021/696 določene za EUSPA in ESA, za zasnovo sistema EGNOS in njegove opreme ni odgovoren en sam subjekt, zato ne obstaja ena sama organizacija za projektiranje in proizvodnjo, ki bi jo Agencija lahko odobrila.
- (9) Zaradi posebnosti vzpostavitve zasnove sistema EGNOS so potrebna posebna sredstva za dokaz skladnosti z bistvenimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139, pri čemer se upošteva, da je EGNOS multimodalna storitev, ki bi morala biti tudi skladna z ustreznimi regulativnimi zahtevami za druge sektorje.
- (10) Obe agenciji bi morali sodelovati pri zagotavljanju skladnosti sistema EGNOS z ustreznimi standardi ICAO, tako da bi zadevne ureditve zagotavljale raven varnosti in interoperabilnosti, enakovredno ravni, ki izhaja iz popolnega izpolnjevanja zahtev za projektiranje in proizvodnjo v tej uredbi. Sodelovanje bo zajemalo tudi posvetovanje z EUSPA glede priprave podrobnih specifikacij.
- (11) Pri tej uredbi so se ustrezno upoštevale vsebina osrednjega načrta ATM in tehnološke zmogljivosti iz tega načrta.
- (12) Agencija je pripravila osnutek izvedbenih pravil in jih Komisiji predložila z Mnenjem št. 01/2023 v skladu s členom 75(2), točki (b) in (c), ter členom 76(1) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (13) Agencija lahko pri izvajanju nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja na podlagi te uredbe zaprosi za upravno podporo pristojnih nacionalnih organov, da bi optimalno izkoristila obstoječa sredstva ter strokovno znanje in izkušnje. Ta upravna podpora ne sme zajemati prenosa pooblastil ali odgovornosti za naloge.

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/696 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi Vesoljskega programa Unije in ustanovitvi Agencije Evropske unije za vesoljski program ter razveljavitvi uredb (EU) št. 912/2010, (EU) št. 1285/2013 in (EU) št. 377/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU (UL L 170, 12.5.2021, str. 69).

- (14) Da bi organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, vključili na področje uporabe obvladovanja tveganj za informacijsko varnost, ki lahko vplivajo na varnost v letalstvu, bi bilo treba spremeniti Izvedbeno uredbo (EU) 2023/203.
- (15) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora iz člena 127(1) Uredbe (EU) 2018/1139 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa tehnične zahteve in upravne postopke za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme ATM/ANS in njihove sestavne dele, ki jih je treba certificirati v skladu s členom 4 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768 ali za katere je treba predložiti izjavo o skladnosti konstrukcije v skladu s členom 5 navedene uredbe.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „oprema ATM/ANS“ pomeni sestavne dele ATM/ANS, kot so opredeljeni v členu 3(6) Uredbe (EU) 2018/1139, in sisteme ATM/ANS, kot so opredeljeni v členu 3(7) navedene uredbe, razen sestavnih delov v zraku, za katere velja Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 ⁽⁴⁾;
- (2) „zahteva za opremo ATM/ANS“ pomeni dokument, ki ga izda Agencija in ki odreja ukrepe, ki jih morajo izvajalci ATM/ANS izvesti na opremi ATM/ANS, da bi odpravili ugotovljeno nevarno in/ali nezanesljivo stanje ter ponovno zagotovili učinkovitost in interoperabilnost navedene opreme ATM/ANS, kadar dokazi kažejo, da bi bile v nasprotnem primeru ogrožene varnost, zaščita, učinkovitost ali interoperabilnost te konkretne opreme;

Člen 3

Zahteve za pristojne organe

1. V tej uredbi je Agencija pristojni organ, odgovoren za izdajanje odobritev za organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, ter za nadzor in izvrševanje v povezavi z navedenimi organizacijami.
2. Agencija pri izvajanju certificiranja, preiskav, inšpekcijskih pregledov, presoj in drugih dejavnosti spremljanja, potrebnih za učinkovit nadzor organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, za katero se uporablja ta uredba, izpolnjuje podrobne zahteve iz Priloge I (del DPO.AR). Agencija lahko za izvajanje nalog v zvezi s certificiranjem, nadzorom in izvrševanjem pri opravljanju nalog na podlagi te uredbe pridobi upravno podporo pristojnih nacionalnih organov.

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij (UL L 224, 21.8.2012, str. 1).

Člen 4

Organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS

1. Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, ki jo je treba certificirati v skladu s členom 4 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768 ali za katero je treba predložiti izjavo o skladnosti konstrukcije v skladu s členom 5 navedene uredbe, dokaže svojo zmožljivost kot organizacija za projektiranje ali proizvodnjo opreme ATM/ANS v skladu s Prilogo II (del DPO.OR).

2. Šteje se, da organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS za skupno evropsko geostacionarno navigacijsko storitev (EGNOS), izpolnjujejo zahteve iz Priloge II k tej uredbi z dokazovanjem skladnosti z Uredbo (EU) 2021/696 ter s standardi upravljanja, zasnove in kakovosti, ki veljajo za EGNOS v skladu z navedeno uredbo. Odobritev takih organizacij s strani Agencije ni potrebna.

Agencija Evropske unije za vesoljski program v vlogi organizacije za projektiranje ali proizvodnjo zagotovi, da druge organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo za EGNOS, upoštevajo postopke zasnove in proizvodne postopke, ki izhajajo iz ravni varnosti in interoperabilnosti, enakovredne ravni iz Priloge II (del DPO.OR).

Člen 5

Spremembe Izvedbene uredbe (EU) 2023/203 ^(*)

Izvedbena uredba (EU) 2023/203 se spremeni:

(1) v členu 2(1) se doda naslednja točka (j):

„(j) odobrene organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme ATM/ANS in njihove sestavne dele, za katere se uporablja Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1769 (*).“

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1769 z dne 12. septembra 2023 o določitvi tehničnih zahtev in upravnih postopkov za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihove sestavne dele, ter o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2023/203 (UL L 228, XX.9.2023, str. 19).“;

(2) v členu 6(1) se doda naslednja točka (h):

„(h) v zvezi z organizacijami iz člena 2(1), točka (j), pristojni organ, imenovan v skladu s členom 3(1) Izvedbene uredbe (EU) 2023/1769.“

Člen 6

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/203 z dne 27. oktobra 2022 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za obvladovanje tveganj za informacijsko varnost, ki lahko vplivajo na varnost v letalstvu, za organizacije, zajete v uredbah Komisije (EU) št. 1321/2014, (EU) št. 965/2012, (EU) št. 1178/2011, (EU) 2015/340, izvedbenih uredbah Komisije (EU) 2017/373 in (EU) 2021/664, ter za pristojne organe, zajete v uredbah Komisije (EU) št. 748/2012, (EU) št. 1321/2014, (EU) št. 965/2012, (EU) št. 1178/2011, (EU) 2015/340 in (EU) št. 139/2014, izvedbenih uredbah Komisije (EU) 2017/373 in (EU) 2021/664, ter o spremembi uredb Komisije (EU) št. 1178/2011, (EU) št. 748/2012, (EU) št. 965/2012, (EU) št. 139/2014, (EU) št. 1321/2014, (EU) 2015/340 ter izvedbenih uredb Komisije (EU) 2017/373 in (EU) 2021/664 (UL L 31, 2.2.2023, str. 1).

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 12. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA I

ZAHTEVE ZA AGENCIJO

(Del DPO.AR)

PODDEL A SPLOŠNE ZAHTEVE (DPO.AR.A)

DPO.AR.A.001 Področje uporabe

Ta priloga določa zahteve, ki veljajo za upravne sisteme in sisteme upravljanja Agencije pri nalogah certificiranja, nadzora in izvrševanja organizacij za projektiranje ali proizvodnjo, ko Agencija izvaja svoje naloge in obveznosti.

DPO.AR.A.010 Takojšen odziv na težave glede varnosti, zaščite in interoperabilnosti

- (a) Brez poseganja v Uredbo (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ ter delegirane in izvedbene akte, sprejete na podlagi navedene uredbe, Agencija vzpostavi sistem za ustrezno zbiranje, analiziranje in razširjanje informacij o varnosti, zaščiti in interoperabilnosti.
- (b) Agencija po prejemu informacij iz točke (a) sprejme ustrezne ukrepe za reševanje katere koli ugotovljene težave glede varnosti, zaščite ali interoperabilnosti, vključno z izdajo zahtev za opremo ATM/ANS v skladu s točko ATM/ANS. EQMT.AR.A.030 Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768.
- (c) Zadevna organizacija je nemudoma obveščena o ukrepih, sprejetih v skladu s točko (b), in jih mora upoštevati v skladu s točko DPO.OR.A.035. Prav tako so uradno obveščeni pristojni organi izvajalcev storitev ATM/ANS.

DPO.AR.A.015 Takojšen odziv na informacijskovarnostni incident ali ranljivost, ki vpliva na varnost v letalstvu

- (a) Agencija vzpostavi sistem za ustrezno zbiranje, analiziranje in razširjanje informacij v zvezi z informacijskovarnostnimi incidenti in ranljivostmi, ki lahko vplivajo na varnost v letalstvu, o katerih poročajo organizacije. To se izvede ob usklajevanju z vsemi drugimi ustreznimi organi, odgovornimi za informacijsko ali kibernetsko varnost v državi članici, da se okrepi usklajevanje in združljivost sistemov poročanja.
- (b) Agencija po prejemu informacij iz točke (a) sprejme ustrezne ukrepe za obravnavo morebitnega vpliva informacijskovarnostnega incidenta ali ranljivosti na varnost v letalstvu.
- (c) Ukrepi, sprejeti v skladu s točko (b), se takoj sporočijo vsem osebam ali organizacijam, ki jih upoštevajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe. Agencija o navedenih ukrepih uradno obvesti pristojne organe zadevnih držav članic.

PODDEL B UPRAVLJANJE (DPO.AR.B)

DPO.AR.B.001 Sistem upravljanja

- (a) Agencija vzpostavi in vzdržuje sistem upravljanja, ki vključuje najmanj naslednje elemente:
 - (1) dokumentirane politike in postopke za opis organizacije, načinov in metod za zagotovitev skladnosti z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe, kot je ustrezno, za izvajanje nalog certificiranja, nadzora in izvrševanja; postopki se redno posodablajo in se kot osnovni delovni dokumenti pri Agenciji uporabljajo za vse zadevne naloge;

⁽¹⁾ Uredba (EU) št. 376/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 3. aprila 2014 o poročanju, analizi in spremljanju dogodkov v civilnem letalstvu, spremembi Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2003/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta in uredb Komisije (ES) št. 1321/2007 in (ES) št. 1330/2007 (UL L 122, 24.4.2014, str. 18).

- (2) zadostno število članov osebja za opravljanje nalog in izpolnjevanje obveznosti v skladu s to uredbo; vzpostavi se sistem za načrtovanje razpoložljivosti osebja, da se zagotovi ustrezno dokončanje vseh zadevnih nalog;
 - (3) osebje, usposobljeno za opravljanje dodeljenih mu nalog, ima potrebno znanje in izkušnje ter opravljeno uvodno in periodično usposabljanje, da se zagotovi njegova stalna usposobljenost;
 - (4) ustrezne objekte in pisarniške prostore za opravljanje dodeljenih nalog;
 - (5) nalogo spremljanja skladnosti sistema upravljanja z ustreznimi zahtevami in ustreznosti postopkov, vključno z vzpostavitev postopka notranje revizije in postopka obvladovanja varnostnih tveganj; spremljanje skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o revizijskih ugotovitvah višjemu vodstvu Agencije, da se po potrebi izvedejo popravni ukrepi;
 - (6) osebo ali skupino oseb, ki je na koncu odgovorna višjemu vodstvu Agencije za izvajanje spremljanja skladnosti.
- (b) Agencija za vsako področje dejavnosti, vključeno v sistem upravljanja, imenuje eno ali več oseb, ki so na splošno odgovorne za upravljanje zadevne naloge oziroma nalog.
 - (c) Agencija določi postopke za sodelovanje pri medsebojni izmenjavi vseh potrebnih informacij z drugim(-i) pristojnim(-i) organom(-i) iz člena 4 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2017/373 ⁽²⁾ ter mu(jim) zagotovi pomoč ali ga(jih) zaprosi zanj, vključno z informacijami, ki izhajajo iz obveznega in prostovoljnega poročanja o dogodkih, kot je zahtevano v točki DPO.OR.A.045;
 - (d) Sistem upravljanja, ki ga vzpostavi in vzdržuje Agencija, izpolnjuje zahteve iz Priloge I (del IS.AR) k Izvedbeni uredbi (EU) 2023/203, da se zagotovi primerno upravljanje tveganj za informacijsko varnost, ki lahko vplivajo na varnost v letalstvu.

DPO.AR.B.010 Spremembe sistema upravljanja

- (a) Agencija ima vzpostavljen sistem za odkrivanje sprememb, ki vplivajo na njegovo zmožnost opravljanja nalog in izpolnjevanja obveznosti, kot so določene v Uredbi (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi navedene uredbe. Sistem Agenciji po potrebi omogoča ustrezno ukrepanje, da bi bil njen sistem upravljanja še naprej ustrezen in učinkovit.
- (b) Agencija pravočasno posodobi sistem upravljanja v skladu s spremembami Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi navedene uredbe, da zagotovi njegovo učinkovito izvajanje.

DPO.AR.B.015 Vodenje evidenc

- (a) Agencija vzpostavi in vzdržuje sistem vodenja evidence, ki omogoča ustrezno shranjevanje, dostopnost in zanesljivo sledljivost:
 - (1) dokumentiranih politik in postopkov sistema upravljanja;
 - (2) usposabljanja, usposobljenosti in pooblastil osebja v skladu s točko DPO.AR.B.001(a)(3);
 - (3) dodelitve nalog, ki vključujejo elemente iz točke ATM/ANS.EQMT.AR.A.020 Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768;

⁽²⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011 (UL L 62, 8.3.2017, str. 1).

- (4) postopka odobritve v zvezi z organizacijami, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, postopka certificiranja, registracije izjav o skladnosti konstrukcije za opremo ATM/ANS in stalnega nadzora, ki vključuje:
- (i) vloge za izdajo odobritev;
 - (ii) odobritve, ki jih izdajo organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, vključno s privilegiji, povezanimi z njimi, in vsemi njihovimi spremembami;
 - (iii) izdane certifikate za opremo ATM/ANS, vključno z vsemi njihovimi spremembami, ki jih je izdala;
 - (iv) vse evidentirane veljavne izjave o skladnosti konstrukcije opreme ATM/ANS;
 - (v) program Agencije za stalen nadzor, vključno z vso evidenco o ocenah, revizijah in inšpekcijskih pregledih;
 - (vi) kopijo programa pregleda, v katerem so navedeni datumi za izvedbo revizij in datumi opravljenih revizij;
 - (vii) izvode vse formalne korespondence;
 - (viii) priporočila za izdajo ali podaljšanje veljavnosti certifikata ali podaljšanje registracije izjave, podrobnosti ugotovitev in ukrepe, ki so jih organizacije sprejele za njihov zaključek, vključno z datumom zaključka vsakega elementa, izvršilnimi ukrepi in pripombami;
 - (ix) vsa ocenjevalna ali revizijska poročila ali poročila o inšpekcijskih pregledih;
 - (x) izvode vseh priročnikov, postopkov in procesov ali priročnikov organizacije ter njihovih sprememb;
 - (xi) izvode vseh drugih dokumentov, ki jih je odobrila Agencija;
- (5) priglasitve in ocenjevanja drugih načinov usklajevanja, ki jih predlagajo organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS, ter ocene teh drugih načinov;
- (6) informacij o varnosti, zahtev za opremo ATM/ANS in nadaljnjih ukrepov;
- (7) uporabe določb o prožnosti v skladu s členom 76(4) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (b) Agencija vodi seznam vseh certifikatov, izdanih izvajalcem storitev, in vseh evidentiranih izjav.
- (c) Vse evidence iz točk (a) in (b) se hranijo na način, ki zagotavlja zaščito pred poškodbami, spreminjanjem in krajo, ter najmanj pet let po prenehanju veljavnosti odobritev in certifikatov ali umiku izjave v skladu z veljavno zakonodajo o varstvu podatkov.

PODDEL C CERTIFICIRANJE, NADZOR IN IZVRŠEVANJE (DPO.AR.C)

DPO.AR.C.001 Izdajanje odobritev organizacijam, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS

- (a) Potem ko organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, prejme vlogo za izdajo odobritve, Agencija preveri, ali ta organizacija izpolnjuje zahteve iz prilog II in III k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768 in Priloge II k tej uredbi.
- (b) Agencija lahko pred izdajo odobritve z vsemi ustreznimi informacijami iz Dodatka 1 k tej prilogi zahteva revizije, inšpekcijske preglede ali ocene, ki se ji zdijo potrebni.
- (c) Odobritev se izda za nedoločen čas. Privilegiji, kar zadeva dejavnosti, za izvajanje katerih se odobri organizacija, se določijo v pogojih, priloženih odobritvi.

- (1) V zvezi z organizacijo, ki projektira opremo ATM/ANS, pogoji opredeljujejo vrsto projektiranja in kategorije opreme ATM/ANS, za izvajanje katerih ima organizacija odobritev, ter privilegije, za uveljavljanje katerih se odobri organizacija.
- (2) V zvezi z organizacijo, ki proizvaja opremo ATM/ANS, pogoji določajo obseg dela in opremo ATM/ANS ali kategorije opreme ATM/ANS ali oboje, v zvezi s katerimi ima nosilec odobritve pravico uveljavljati privilegije.
- (d) Če vprašanje v zvezi z ugotovitvijo prve stopnje iz točke DPO.AR.C.015 ostaja nerešeno, se odobritev ne izda. V izjemnih okoliščinah organizacija ugotovitev(-ve), ki ni(-so) ugotovitev(-ve) prve stopnje, po potrebi oceni in ublaži, načrt popravnih ukrepov za rešitev vprašanj v zvezi z ugotovitvijo(-ami) pa odobri Agencija pred izdajo odobritve.
- (e) Agencija odobri vsako spremembo odobritve in njenih pogojev.

DPO.AR.C.005 Program nadzora

- (a) Agencija ob upoštevanju posebne narave organizacij, ki so pod njenim nadzorom, zapletenosti njihovih dejavnosti in rezultatov preteklih dejavnosti certificiranja ali nadzora vzpostavi in letno posodablja program nadzora, ki temelji na oceni povezanih tveganj. Program nadzora vključuje revizije, ki:
 - (1) zajemajo vsa področja, ki bi lahko vzbujala zaskrbljenost, s poudarkom na področjih, na katerih so bile v preteklosti ugotovljene težave;
 - (2) zajemajo vse organizacije, certifikate in izjave, ki so pod nadzorom Agencije;
 - (3) zajemajo sredstva, ki jih organizacije uporabijo za zagotavljanje usposobljenosti osebja;
 - (4) zagotavljajo, da so revizije izvedene sorazmerno s stopnjo tveganja, ki nastane zaradi dejavnosti organizacij;
 - (5) za organizacije, ki so pod njenim nadzorom, zagotavljajo uporabo cikla načrtovanja nadzora, ki ni daljši od 24 mesecev.

Cikel načrtovanja nadzora se lahko skrajša, če obstajajo dokazi, da se je varnostna uspešnost organizacije zmanjšala.

Cikel načrtovanja nadzora se lahko podaljša na največ 36 mesecev, če Agencija ugotovi, da je v predhodnih 24 mesecih:

- (i) organizacija stalno izkazovala skladnost z zahtevami glede upravljanja sprememb iz točke DPO.OR.B.005;
- (ii) niso bile izdane ugotovitve prve stopnje iz točke DPO.AR.C.015;
- (iii) so bili vsi popravni ukrepi iz točke DPO.AR.C.015 izvedeni v roku, ki ga je Agencija sprejela ali podaljšala v skladu s točko DPO.AR.C.015.

Če je poleg točk (i), (ii) in (iii) organizacija vzpostavila učinkovit sistem stalnega poročanja Agenciji o skladnosti z zakonodajo, ki je bil potrjen, se cikel načrtovanja nadzora lahko podaljša na največ 48 mesecev;

- (6) zagotavljajo spremljanje izvajanja popravnih ukrepov iz točke DPO.AR.C.015;
 - (7) so predmet posvetovanj z zadevnimi organizacijami in poznejše priglasitve;
 - (8) navajajo predvideni časovni razmik inšpekcijskih pregledov različnih krajev, če je to potrebno.
- (b) Agencija se lahko odloči, da po potrebi spremeni cilje in obseg vnaprej načrtovanih revizij z vključitvijo pregledov dokumentacije in dodatnih revizij.

- (c) Agencija določi, katere ureditve, elemente, fizične lokacije in dejavnosti je treba revidirati v določenem časovnem obdobju.
- (d) Revizijska opažanja in ugotovitve, ki se izdajo v skladu s točko DPO.AR.C.015, se dokumentirajo.
- (e) Ugotovitve se podprejo z dokazi ter navedejo v smislu veljavnih zahtev in njihovih izvedbenih predpisov, glede na katere je bila revizija izvedena.
- (f) Pripravi se revizijsko poročilo s podrobnim opisom ugotovitev in opažanj, ki se predloži zadevni organizaciji.

DPO.AR.C.010 Spremembe sistema upravljanja informacijske varnosti

- (a) Agencija vključi pregled sprememb, ki se upravljajo in sporočijo Agenciji v skladu s postopkom iz točke IS.I.OR.255(a) Priloge II (del IS.I.OR) k Izvedbeni uredbi (EU) 2023/203, v program stalnega nadzora v skladu z načeli iz točke DPO.AR.C.005 te priloge. Agencija v primeru ugotovljene neskladnosti o tem obvesti organizacijo, zahteva nadaljnje spremembe in ukrepa v skladu s točko DPO.AR.C.015 te priloge.
- (b) Kar zadeva druge spremembe, za katere je treba vložiti vlogo za odobritev v skladu s točko IS.I.OR.255(b) Priloge II (del IS.I.OR) k Izvedbeni uredbi (EU) 2023/203:
 - (1) Agencija ob prejemu vloge za spremembo pred izdajo odobritve preveri skladnost organizacije z veljavnimi zahtevami;
 - (2) Agencija določi pogoje, pod katerimi lahko organizacija deluje med izvajanjem spremembe;
 - (3) če se Agencija prepriča, da organizacija izpolnjuje veljavne zahteve, odobri spremembo.

DPO.AR.C.015 Ugotovitve, popravni ukrepi in izvršilni ukrepi

- (a) Kadar Agencija med preiskavo, nadzorom ali kakor koli drugače odkrije neskladnost z veljavnimi zahtevami iz te uredbe v povezavi s postopkom ali priročnikom, ki se zahtevata s to uredbo, oziroma spričevalom ali izjavo, izdanimi v skladu s to uredbo, brez poseganja v kakršne koli dodatne ukrepe, ki se zahtevajo z Uredbo (EU) 2018/1139, sprejme ugotovitev.
- (b) Agencija ima vzpostavljen sistem za:
 - (1) analizo ugotovitev glede na njihov pomen za varnost in interoperabilnost;
 - (2) določitev ustreznih izvršilnih ukrepov, vključno z začasno ukinitvijo ali preklicem odobritev in certifikatov;
 - (3) izdajo zahtev na podlagi tveganja, ki nastane zaradi neskladnosti organizacije.
- (c) Agencija izda ugotovitev prve stopnje, če ugotovi bistveno neskladnost z osnovo za certifikacijo v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.B.001 Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768, ki bi lahko povzročila nenadzorovane neskladnosti in morebitne nevarne razmere.

Ugotovitve prve stopnje med drugim vključujejo:

- (1) objava operativnih postopkov, ki močno ogrožajo dejavnosti organizacije;
- (2) pridobitev ali ohranjanje veljavnosti odobritve organizacije s predložitvijo ponarejenih dokazil;
- (3) dokaze o zlorabi ali nepošteni uporabi odobritve organizacije;
- (4) neimenovanje odgovornega vodje.

(d) Agencija izda ugotovitev druge stopnje, če ugotovi neskladnost s čimer koli od naslednjega:

- (i) z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139;
- (ii) z delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe (EU) 2018/1139;
- (iii) s postopki in priročniki, ki se zahtevajo z Uredbo (EU) 2018/1139; ali
- (iv) z odobritvijo, izdano v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139,

kar se ne šteje za ugotovitev prve stopnje.

(e) Če se izda ugotovitev, Agencija brez poseganja v dodatne ukrepe, ki se zahtevajo z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi navedene uredbe, pisno obvesti zadevno organizacijo o ugotovitvi ter od nje zahteva, da sprejme popravne ukrepe za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti.

(1) Agencija pri ugotovitvah prve stopnje takoj sprejme ustrezne izvršilne ukrepe in lahko, če je ustrezno, v celoti ali delno omeji, začasno odvzame ali prekliče odobritev, dokler organizacija ne sprejme uspešnega popravnega ukrepa.

(2) Agencija pri ugotovitvah druge stopnje:

- (i) odobri organizaciji rok za izvedbo popravnih ukrepov, vključen v akcijski načrt, ki je v skladu z vrsto ugotovitve;
 - (ii) oceni popravni ukrep in izvedbeni načrt, ki ju predlaga organizacija, ter ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti.
- (3) Če pri ugotovitvah druge stopnje organizacija ne predloži načrta popravnih ukrepov, ki je glede na ugotovitev sprejemljiv za Agencijo, ali če organizacija ne izvede popravnih ukrepov v roku, ki ga je sprejela ali podaljšala Agencija, se lahko ugotovitev zviša na ugotovitev prve stopnje in se sprejmejo ukrepi v skladu s točko (e)(1).

(f) Agencija lahko za primere, v katerih se ne zahtevajo ugotovitve prve in druge stopnje, izda opažanja.

(g) Agencija:

- (1) začasno odvzame certifikat, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je tako ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost, zaščito, učinkovitost ali interoperabilnost opreme ATM/ANS;
- (2) izda zahtevo za opremo ATM/ANS pod pogoji iz točke ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768;
- (3) začasno odvzame, prekliče ali omeji certifikat, če je tako ukrepanje potrebno v skladu s točko (c);
- (4) sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe, potrebne za omejitev ali prepoved dejavnosti organizacije oziroma fizične ali pravne osebe, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je tako ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za opremo ATM/ANS;
- (5) ne evidentira izjave o skladnosti konstrukcije, dokler obstajajo nerešene ugotovitve iz začetne nadzorne preiskave;
- (6) iz evidence začasno ali trajno odstrani izjavo o skladnosti konstrukcije, če meni, da obstajajo utemeljeni razlogi, da je tako ukrepanje potrebno za preprečitev verjetne grožnje za varnost, zaščito, učinkovitost ali interoperabilnost opreme ATM/ANS;

-
- (7) sprejme vse nadaljnje izvršilne ukrepe, potrebne za zagotovitev prenehanja neskladnosti z bistvenimi zahtevami iz Priloge VIII in, če je ustrezno, Priloge VII k Uredbi (EU) 2018/1139 in s to prilogo, ter po potrebi odpravi posledice neskladnosti.
- (h) Ko Agencija sprejme izvršilne ukrepe v skladu s točko (g), o tem uradno obvesti naslovnika, navede razloge zanje in naslovnika obvesti tudi o njegovi pravici do pritožbe.
-

DODATEK 1

SPECIFIKACIJE ODOBRITEVE ORGANIZACIJE, KI PROJEKTIRA ALI PROIZVAJA OPREMO ATM/ANS

V odobritvi se navedejo:

- (a) Agencija kot pristojni organ, ki izda odobritev;
 - (b) ime in poštni naslov prosilca;
 - (c) obseg dela prosilca;
 - (d) kraj izvedbe dejavnosti;
 - (e) povezani privilegiji, ki so bili odobreni prosilcu;
 - (f) izjava prosilca o skladnosti in izpolnjevanju veljavnih zahtev;
 - (g) datum izdaje in veljavnost odobritve;
 - (h) dodatni pogoji ali omejitve v zvezi z njo.
-

PRILOGA II

ZAHTEVE ZA ORGANIZACIJE, KI PROJEKTIRAJO ALI PROIZVAJAJO OPREMO ATM/ANS**(Del DPO.OR)**

PODDEL A SPLOŠNE ZAHTEVE (DPO.OR.A)

DPO.OR.A.001 Področje uporabe

Ta priloga določa skupne zahteve glede pravic in obveznosti prosilca za odobritev organizacije ali nosilca take odobritve za projektiranje ali proizvodnjo opreme ATM/ANS.

DPO.OR.A.005 Upravičenost

Vsaka fizična ali pravna oseba, ki je dokazala ali namerava dokazati svojo sposobnost za projektiranje ali proizvodnjo opreme ATM/ANS v skladu s točko DPO.OR.A.010, lahko vloži vlogo za odobritev projektivne ali proizvodne organizacije v skladu s pogoji iz te priloge.

DPO.OR.A.010 Vloga za odobritev projektivne ali proizvodne organizacije in dokazovanje sposobnosti

- (a) Vloga za odobritev projektivne ali proizvodne organizacije se vloži v obliki in na način, ki ju določi Agencija.
- (b) Da bi organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, lahko pridobila odobritev, izpolni zahteve iz te uredbe, če se navedene zahteve uporabljajo za projektiranje ali proizvodnjo sistemov ATM/ANS in njihovih sestavnih delov, ki jih organizacija izdeluje ali namerava izdelovati.

DPO.OR.A.015 Predstavitev organizacije

- (a) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, vzpostavi in vzdržuje predstavitev organizacije, ki vsebuje naslednje informacije:
 - (1) izjavo, ki jo podpiše odgovorni vodja ter ki potrjuje, da se bo vedno ravnalo v skladu s predstavitvijo organizacije in vsemi pripadajočimi priročniki, ki opredeljujejo skladnost odobrene organizacije z zahtevami;
 - (2) naziv(-e) in ime(-na) ključnega(-ih) vodje(-ij) v skladu s točko DPO.OR.B.020;
 - (3) dolžnosti in odgovornosti vodje(-ij), vključno z zadevami, o katerih se lahko v imenu organizacije dogovarjajo neposredno z Agencijo;
 - (4) organizacijsko shemo, ki prikazuje pristojnosti in odgovornosti vodij v vsej organizaciji, vključno z neposredno odgovornostjo odgovornega vodje;
 - (5) splošen opis človeških virov organizacije;
 - (6) splošen opis objektov, ki se nahajajo na vseh krajih, navedenih v odobritvi organizacije;
 - (7) splošen opis obsega dela organizacije, pomembnega za pogoje odobritve;
 - (8) postopek(-ke) preverjanja in dokazovanja, da so projektiranje opreme ATM/ANS ali njene spremembe skladne z veljavnimi podrobnimi specifikacijami in zahtevami, kot so določene z Delegirano uredbo (EU) 2023/1768, ter da nimajo nevarnih oziroma nezanesljivih značilnosti;
 - (9) postopek priprave in vzdrževanja tehničnih podatkov in evidenc za vsak model posameznega artikla opreme ATM/ANS, za katerega sta bila izdana certifikat ali izjava o skladnosti konstrukcije v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2023/1768, kot je ustrezno;
 - (10) postopek(-ke) za uradno obveščanje Agencije o organizacijskih spremembah;

- (11) postopek spreminjanja dokumenta predstavitve organizacije;
 - (12) opis (neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem) sistema upravljanja organizacije in postopka ali postopkov;
 - (13) opis (neposredno ali z navzkrižnim sklicevanjem) upravljanja izvajalcev in postopka ali postopkov nadzora iz točke DPO.OR.B.015 te priloge.
- (b) Predstavitve organizacije se po potrebi spremeni, da bi ostal opis organizacije posodobljen, izvod tega dokumenta in tudi njegove spremembe pa se posredujejo Agenciji.
- (c) Vloga za spremembo odobritve iz točke DPO.OR.B.005 te priloge temelji na predložitvi predlaganih sprememb predstavitve organizacije.

DPO.OR.A.025 Trajanje, neprekinjena veljavnost in privilegiji iz odobritve organizacije

- (a) Odobritev organizacije ostane veljavna za nedoločen čas pod pogojem, da:
- (1) organizacija še naprej izpolnjuje Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegirane in izvedbene akte, sprejete na podlagi navedene uredbe;
 - (2) organizacija odobritve ni odpovedala ali je Agencija ni začasno odvzela ali preklicala.
- (b) Odobritev se, če je izdana v papirni obliki, ob odpovedi ali preklicu nemudoma vrne Agenciji.
- (c) Nosilec odobritve organizacije ima v okviru pogojev odobritve in na podlagi ustreznih postopkov sistema upravljanja projektov pravico:
- (1) razvrščati spremembe opreme ATM/ANS kot „večje“ ali „manjše“;
 - (2) odobriti manjše spremembe certifikata ali certifikatov in/ali izjave ali izjav za opremo ATM/ANS, izdanih v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2023/1768;
 - (3) odobriti določene večje spremembe certifikata za opremo ATM/ANS, izdanega v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2023/1768;
 - (4) izdajati izjave o skladnosti konstrukcije opreme ATM/ANS v skladu s členom 5 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768 in
 - (5) izdajati izjave o skladnosti opreme ATM/ANS v skladu s členom 6 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768.

DPO.OR.A.030 Olajševanje in sodelovanje

- (a) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, olajšuje inšpekcijske preglede in revizije, ki jih izvaja Agencija ali usposobljeni subjekt, ki deluje v njenem imenu, ter sodeluje v obsegu, ki Agenciji omogoča učinkovito in uspešno izvajanje pooblastil.
- (b) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, sodeluje z izvajalci storitev ATM/ANS in jih podpira, pri čemer opremo ATM/ANS uporablja pri dokazovanju skladnosti za zadevne pristojne organe.

DPO.OR.A.035 Ugotovitve in popravni ukrepi

Ko organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, od Agencije prejme obvestilo o ugotovitvah:

- (a) ugotovi temeljni vzrok neskladnosti;
- (b) določi načrt popravnih ukrepov;
- (c) Agenciji zadovoljivo dokaže izvajanje popravnih ukrepov v roku, ki ga predlaga in potrdi Agencija, kot je opredeljeno v točki (e)(2) točke DPO.AR.C.015.

DPO.OR.A.040 Takojšen odziv na težave glede varnosti, zaščite in interoperabilnosti

Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, izvede vse varnostne in zaščitne ukrepe, vključno z zahtevami za opremo ATM/ANS, ki jih sprejme Agencija v skladu s točkama DPO.AR.A.010 in DPO.AR.A.015.

DPO.OR.A.045 Napake, motnje v delovanju in okvare

(a) Nosilec odobritve, izdane v skladu s to uredbo:

- (1) vzpostavi in vzdržuje sistem za zbiranje, preiskovanje in analiziranje poročil in informacij o napakah, motnjah v delovanju, okvarah ali drugih dogodkih, ki bi lahko škodljivo vplivali ali škodljivo vplivajo na stalno skladnost opreme ATM/ANS z veljavnimi zahtevami;
- (2) obvesti vse znane uporabnike zadevne opreme ATM/ANS in na zahtevo katero koli osebo, pooblaščen na podlagi drugih s tem povezanih predpisov, o sistemu, vzpostavljenem v skladu s točko 1, ter o tem, kako zagotoviti taka poročila in informacije v zvezi z napakami, motnjami v delovanju, okvarami ali drugimi dogodki.
- (b) Za organizacije, ki imajo glavni kraj poslovanja v državi članici, so v sistem, vzpostavljen v skladu s točko (a)(1), vključene določbe za poročanje o dogodkih in spremljanje, ki izpolnjujejo zahteve iz uredb (EU) št. 376/2014 in (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi navedenih uredb.
- (c) Nosilec odobritve poroča Agenciji o vsaki njemu znani napaki, motnji v delovanju, okvari ali drugem dogodku, posledica katerega so ali bi lahko bile nevarne ali nezanesljive razmere ali slabo delovanje.
- (d) Za nosilce odobritve, ki nimajo glavnega kraja poslovanja v državi članici, se poročila pripravijo v obliki in na način, ki ju določi Agencija, ter predložijo čim prej, vsekakor pa v 72 urah od takrat, ko je oseba ali organizacija odkrila določen dogodek, razen če to preprečijo izjemne okoliščine.
- (e) Nosilec odobritve razišče dogodek, o katerem se je poročalo v skladu s točko (c), vključno z vsemi pomanjkljivostmi, ki so povzročile dogodek, ter Agenciji poroča o rezultatih preiskave in vseh ukrepih, ki jih namerava sprejeti ali katerih sprejetje predlaga za odpravo teh pomanjkljivosti.

DPO.OR.A.050 Prenosljivost odobritve

Odobritev organizacije ni prenosljiva, razen zaradi spremembe lastništva organizacije.

PODDEL B UPRAVLJANJE (DPO.OR.B)**DPO.OR.B.001 Sistem upravljanja**

(a) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, izvaja in vzdržuje sistem upravljanja, ki vključuje naslednje:

- (1) jasno opredeljene pristojnosti in odgovornosti v njegovi organizaciji, vključno z neposredno odgovornostjo odgovornega vodje;
- (2) opis splošne filozofije in načel organizacije, ki skupaj tvorijo politiko, ki ga je podpisal odgovorni vodja;
- (3) sredstva za preverjanje uspešnosti organizacije glede na kazalnike uspešnosti in cilje uspešnosti sistema upravljanja;
- (4) postopek za ugotavljanje sprememb v organizaciji in okolju njenega delovanja, ki bi lahko vplivale na vzpostavljene procese, postopke in proizvode, ter po potrebi za spremembo sistema upravljanja za prilagoditev navedenim spremembam;
- (5) postopek za določitev obsega sprememb opreme ATM/ANS in povezanega tveganja;

- (6) postopek za pregledovanje sistema upravljanja, ugotavljanje vzrokov za njegovo podstandardno uspešnost, določanje posledic take podstandardne uspešnosti in odpravljanje ali ublažitev takšnih vzrokov;
- (7) postopek za zagotavljanje, da je osebje organizacije usposobljeno ter sposobno varno, učinkovito, neprekinjeno in trajno opravljati svoje dolžnosti; v zvezi s tem organizacija vzpostavi politike zaposlovanja in usposabljanja osebja;
- (8) uradni način obveščanja, ki zagotavlja, da je vse osebje organizacije v celoti seznanjeno s sistemom upravljanja, ter ki omogoča, da se posredujejo ključne informacije ter pojasni vzrok za sprejetje določenih ukrepov in uvedbo ali spremembo določenih postopkov;
- (9) kar zadeva dejavnosti projektiranja, postopke za:
 - (i) projektiranje opreme ATM/ANS in spremembe njene konstrukcije;
 - (ii) zagotovitev, da so projektiranje opreme ATM/ANS ali spremembe njene konstrukcije skladni z veljavnimi specifikacijami, vključno s funkcijo neodvisnega preverjanja dokazovanja skladnosti, na podlagi katere organizacija Agenciji predloži izjave o skladnosti in z njimi povezano dokumentacijo;
 - (iii) preverjanje sprejemljivosti elementov projektirane opreme ATM/ANS ali nalog, ki jih opravijo organizacije, ki so dejavnosti prevzele v izvajanje, iz točke DPO.OR.B.01 5;
 - (iv) zagotovitev, da je za projektiranje opreme ATM/ANS na voljo osebje, ki je zadostno usposobljeno in pristojno ter mu je dovoljeno izpolnjevati dodeljene obveznosti;
 - (v) tesno in učinkovito sodelovanje med oddelki in v njih;
- (10) kar zadeva dejavnosti proizvodnje, postopke za:
 - (i) izdajo in odobritev dokumentov ali njihovih sprememb;
 - (ii) ocenjevalne revizije in nadzor organizacij, ki so dejavnosti prevzele v izvajanje, iz točke DPO.OR.B.01 5;
 - (iii) preveritev, da so vhodni materiali in oprema, vključno z novimi ali rabljenimi elementi, ki jih dobavijo kupci opreme ATM/ANS, taki, kot je navedeno v veljavnih projektnih podatkih;
 - (iv) preverjanje, ali je oprema ATM/ANS skladna z veljavnimi projektnimi podatki;
 - (v) identifikacijo in sledljivost;
 - (vi) organizacijske postopke;
 - (vii) inšpekcijske preglede in testiranja;
 - (viii) kalibracijo orodij in opreme za testiranje;
 - (ix) kontrolo neskladnih elementov;
 - (x) usklajevanje s prosilcem za odobritev projekta ali njenim nosilcem;
 - (xi) pripravo in hrambo evidence opravljenega dela;
 - (xii) izdajo dokumentov za sprostitev;
 - (xiii) rokovanje z opremo ATM/ANS ter njeno skladiščenje in pakiranje.
- (b) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, dokumentira vse ključne postopke sistema upravljanja, vključno s postopkom za seznanjanje osebja z njegovimi pristojnostmi, in postopek za spremembo navedenih postopkov.
- (c) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, v sistemu upravljanja vzpostavi funkcijo za spremljanje skladnosti z veljavnimi zahtevami in ustreznosti vzpostavljenih postopkov. Spremljanje skladnosti vključuje sistem posredovanja povratnih informacij o ugotovitvah odgovornemu vodji, da se po potrebi zagotovi učinkovito izvajanje popravnih ukrepov.

- (d) Sistem upravljanja je sorazmeren z velikostjo organizacije, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, ter zapletenostjo njenih dejavnosti, pri čemer se upoštevajo nevarnosti in s tem povezana tveganja pri navedenih dejavnostih.
- (e) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, poleg sistema upravljanja iz točke (a), vzpostavi, izvaja in vzdržuje sistem upravljanja informacijske varnosti v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/203, da se zagotovi primerno upravljanje tveganj za informacijsko varnost, ki lahko vplivajo na varnost v letalstvu.

DPO.OR.B.005 Upravljanje sprememb

- (a) Po izdaji odobritve organizacije Agencija odobri vsako bistveno spremembo sistema upravljanja, preden se izvede, razen če je taka sprememba priglašena in se upravlja po postopku, ki ga odobri Agencija. Organizacija Agenciji pošlje vlogo za odobritev, ki dokazuje stalno skladnost z veljavnimi zahtevami.
- (b) Vsaka sprememba opreme ATM/ANS se Agenciji prikladi in jo ta odobri, preden se izvede, razen če se taka sprememba upravlja po postopku upravljanja sprememb, ki ga odobri Agencija. Ta postopek upravljanja sprememb opredeljuje razvrstitev sprememb opreme ATM/ANS ter opisuje, kako jih prijaviti in upravljati.

DPO.OR.B.010 Zahteve v zvezi z objekti

Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, zagotovi, da so njeni objekti in oprema, tudi prostori in oprema za pregled, ustrezni in primeri za izvajanje in upravljanje vseh nalog in dejavnosti v skladu z veljavnimi zahtevami.

DPO.OR.B.015 Pogodbene dejavnosti

- (a) Pogodbene dejavnosti vključujejo vse tiste dejavnosti na področju dejavnosti organizacije v skladu s pogoji certifikata, ki jih izvajajo druge organizacije, ki so same certificirane za izvajanje takih dejavnosti, ali pa, če niso certificirane, delajo pod nadzorom take organizacije. Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, ob oddaji katerega koli dela svojih dejavnosti zunanjim organizacijam ali naročilu takih dejavnosti pri njih zagotovi, da oddana oziroma naročena dejavnost izpolnjuje veljavne zahteve.
- (b) Če organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, odda kateri koli del svojih dejavnosti organizaciji, ki ni sama certificirana za izvajanje takih dejavnosti v skladu s to uredbo, zagotovi, da organizacija, ki je dejavnosti prevzela v izvajanje, dela pod njenim nadzorom. Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, zagotovi, da ima Agencija dostop do organizacije, ki je dejavnosti prevzela v izvajanje, da preveri njeno stalno skladnost z veljavnimi zahtevami te uredbe.

DPO.OR.B.020 Zahteve za osebje

- (a) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, imenuje odgovornega vodjo, ki je pooblaščen za zagotovitev, da se lahko vse dejavnosti financirajo in izvajajo v skladu z veljavnimi zahtevami iz te uredbe. Odgovorni vodja je odgovoren za vzpostavitev in vzdrževanje učinkovitega sistema upravljanja.
- (b) Opredelijo se tudi pristojnost, dolžnosti in odgovornosti imenovanih imetnikov delovnih mest, zlasti vodstvenega osebja, odgovornega za varnost, kakovost, zaščito, finance in človeške vire.

DPO.OR.B.025 Vodenje evidenc

- (a) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, vzpostavi sistem vodenja evidence, ki omogoča ustrezno shranjevanje evidenc in zanesljivo sledljivost vseh njenih dejavnosti, ki zajemajo zlasti vse elemente iz točke DPO.OR.B.001.

- (b) Oblika in obdobje hrambe evidenc iz točke (a) se določita v postopkih sistema upravljanja organizacije.
- (c) Evidence se hranijo tako, da so zaščitene pred poškodbami, spreminjanjem in krajo.
- (d) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, vodi register uporabljene opreme ATM/ANS.

PODDEL C TEHNIČNE ZATHEVE (DPO.OR.C)

DPO.OR.C.001 Organizacije, ki projektirajo ali proizvajajo opremo ATM/ANS

- (a) Prosilec za odobritev projektivnih ali proizvodnih organizacij za opremo ATM/ANS oziroma nosilec take odobritve je upravičen do naslednjega:
 - (1) ima certifikat za projektiranje opreme ATM/ANS ali zaprosi za njegovo izdajo;
 - (2) izda izjavo o skladnosti konstrukcije za opremo ATM/ANS;
 - (3) izda izjavo o skladnosti za opremo ATM/ANS na zahtevo izvajalca storitev ATM/ANS.
- (b) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, glede dejavnosti projektiranja:
 - (1) izda izjavo o skladnosti konstrukcije za opremo ATM/ANS, kot je ustrezno;
 - (2) izda podatke in informacije, vključno z navodili, na podlagi svoje pristojnosti ter v okviru pogojev odobritve, kot jih določi Agencija;
 - (3) za vsak model posameznega artikla, za katerega je bila izdana izjava o opremi ATM/ANS, pripravi in vzdržuje posodobljen nabor popolnih tehničnih podatkov in evidence.
- (c) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, glede dejavnosti proizvodnje:
 - (1) izdelava vsak artikel tako, da je izdelana oprema ATM/ANS v skladu z njegovimi projektnimi podatki in varna za vgradnjo;
 - (2) za vsak model posameznega artikla, za katerega je bila izdana izjava o opremi ATM/ANS, pripravi in vzdržuje posodobljen nabor popolnih tehničnih podatkov in evidence;
 - (3) pripravi, vzdržuje in posodablja izvirnike vseh priročnikov, ki se zahtevajo v skladu z veljavnimi specifikacijami za izjavo za določeno opremo;
 - (4) uporabnikom opreme ATM/ANS in Agenciji na zahtevo da na voljo navodila za stalno ustreznost, potrebna za uporabo in vzdrževanje opreme ATM/ANS, ter spremembe teh navodil;
 - (5) označi vsak artikel;
 - (6) še naprej izpolnjuje veljavne zahteve iz te uredbe.
- (d) Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS, ima poleg točke (c) v okviru pogojev odobritve pristojnost za določanje, ali je vsaka dokončana oprema ATM/ANS skladna z veljavnimi projektnimi podatki in primerna za varno uporabo, preden izda dovoljenje EASA za sprostitev v uporabo z navedbo, da je bila oprema ATM/ANS proizvedena v skladu z veljavnimi zahtevami iz te uredbe in z veljavnimi projektnimi podatki.
- (e) Dovoljenje EASA za sprostitev v uporabo iz točke (d) za vsako proizvedeno opremo ATM/ANS vsebuje najmanj naslednje informacije:
 - (1) opis opreme ATM/ANS;
 - (2) številko dela opreme ATM/ANS;
 - (3) serijsko številko opreme ATM/ANS;

- (4) izjavo, da je bila oprema ATM/ANS proizvedena skladno z veljavnimi projektnimi podatki in je primerna za varno uporabo;
- (5) navedbo certifikata ali izjave o skladnosti konstrukcije.

DPO.OR.C.005 Usklajevanje

Organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS:

- (a) zadovoljivo usklajuje dejavnosti projektiranja in proizvodnje z ustreznimi ureditvami, kot je ustrezno;
- (b) se zadovoljivo usklajuje z izvajalci storitev ATM/ANS in letalskim(-i) akterjem(-i) ter jih primerno podpira glede stalne ustreznosti opreme ATM/ANS, kot je ustrezno.

DPO.OR.C.010 Zahteve za opremo ATM/ANS

Ko Agencija izda zahtevo za opremo ATM/ANS v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.CERT.065 Priloge II k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768, organizacija, ki projektira ali proizvaja opremo ATM/ANS:

- (a) predlaga ustrezen popravni ukrep in ga skupaj s podrobnostmi predloži Agenciji v odobritev;
 - (b) potem ko Agencija odobri predlog iz točke (a), vsem znanim uporabnikom ali lastnikom opreme ATM/ANS da na voljo ustrezne opisne podatke in izvedbena navodila, na zahtevo pa tudi vsem osebam, ki morajo izpolnjevati zahtevo za opremo ATM/ANS.
-

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1770**z dne 12. septembra 2023**

o določitvi določb o opremi zrakoplova, potrebni za uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba, in operativnih pravil v zvezi z uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 29/2009 in izvedbenih uredb (EU) št. 1206/2011, (EU) št. 1207/2011 in (EU) št. 1079/2012

EVROPSKA KOMISIJA JE –,

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ⁽¹⁾, in zlasti člena 44(1), točka (a) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvedbena pravila, sprejeta na podlagi razveljavljene uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, se določbam Uredbe (EU) 2018/1139 v skladu s členom 140(2) Uredbe (EU) 2018/1139 prilagodijo najpozneje 12. septembra 2023.
- (2) Operativni postopki za uporabo zračnega prostora in potrebna oprema zrakoplova bi se morali v zračnem prostoru enotnega evropskega neba uporabljati enotno v skladu z bistvenimi zahtevami iz točke 1 Priloge VIII k Uredbi (EU) 2018/1139 za doseglo interoperabilnosti in varnih operacij. Zato bi bilo treba te zahteve uvesti za operaterje zrakoplovov, ko izvajajo lete v zračni prostor enotnega evropskega neba, znotraj njega ali iz njega.
- (3) Za neprekinjenost operacij zrakoplovov, opremljenih s komunikacijskimi, navigacijskimi in nadzornimi zmogljivostmi za uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba, bi morala ta uredba temeljiti na ustreznih izvedbenih pravilih, sprejetih na podlagi Uredbe (ES) št. 552/2004 s potrebnimi prilagoditvami.
- (4) Podrobne določbe o operativnih pravilih v zvezi z uporabo zračnega prostora in opremo zrakoplova obravnavajo zlasti Uredba Komisije (ES) št. 29/2009 ⁽³⁾ ter izvedbene uredbe (EU) št. 1206/2011 ⁽⁴⁾, (EU) št. 1207/2011 ⁽⁵⁾ in (EU) št. 1079/2012 ⁽⁶⁾. Zato bi bilo treba Uredbo (ES) št. 29/2009 ter izvedbene uredbe (EU) št. 1206/2011, (EU) št. 1207/2011 in (EU) št. 1079/2012 razveljaviti.
- (5) Kadar je mogoče, bi se morale veljavne zahteve, ki izhajajo iz navedenih uredb, ponoviti v tej uredbi, da se upoštevajo legitimna pričakovanja letalskih operaterjev in izvajalcev storitev ATM/ANS, na katere vplivajo navedene zahteve.

⁽¹⁾ UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti) (UL L 96, 31.3.2004, str. 26).

⁽³⁾ Uredba Komisije (ES) št. 29/2009 z dne 16. januarja 2009 o zahtevah glede storitev podatkovnih zvez za enotno evropsko nebo (UL L 13, 17.1.2009, str. 3).

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1206/2011 z dne 22. novembra 2011 o zahtevah glede identifikacije zrakoplova v okviru dejavnosti nadzora za enotno evropsko nebo (UL L 305, 23.11.2011, str. 23).

⁽⁵⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1207/2011 z dne 22. novembra 2011 o določitvi zahtev glede učinkovitosti in interoperabilnosti nadzora za enotno evropsko nebo (UL L 305, 23.11.2011, str. 35).

⁽⁶⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1079/2012 z dne 16. novembra 2012 o zahtevah glede razmika med govornimi kanali za enotno evropsko nebo (UL L 320, 17.11.2012, str. 14).

- (6) Ustrezno je, da se navedene zahteve še naprej uporabljajo za letalske operaterje, ki lete izvajajo v okviru splošnega zračnega prometa v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, med vsemi fazami leta in na območju gibanja na aerodromu, razen za zrakoplove iz člena 2(3), točka (a), Uredbe (EU) 2018/1139. Države članice bi morale biti odgovorne za zagotovitev, da se pri operacijah teh zrakoplovov ustrezno upošteva varnost navigacije vseh drugih zrakoplovov. Države članice pa se lahko odločijo, da bodo za navedene zrakoplove uporabljale to uredbo.
- (7) Ta uredba bi morala v skladu s področjem uporabe Uredbe (ES) št. 29/2009 določati enake izjeme od zahtev glede podatkovnih zvez, kot so dovoljene na podlagi Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2019/2012 ⁽⁷⁾.
- (8) Člen 14(2) Izvedbene uredbe (EU) št. 1079/2012 je določal izjeme od obveznosti izvajanja letov z zrakoplovom, za katerega se zahteva opremljenost z radijsko napravo, ki omogoča uporabo razmika med kanali 8,33 kHz. Ta uredba ne bi smela spremeniti veljavnih odstopanj.
- (9) Pri pripravi zahtev v tej uredbi so bile ustrezno upoštevane vsebina osrednjega načrta ATM ter komunikacijske, navigacijske in nadzorne zmogljivosti, ki jih vsebuje.
- (10) Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Agencija) je v Mnenju št. 01/2023 pripravila in Komisiji predložila osnutek izvedbenih pravil v skladu s členom 75(2), točki (b) in (c), ter členom 76(1) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (11) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 127 Uredbe (EU) 2018/1139 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

- 1. Ta uredba določa operativna pravila v zvezi z uporabo zračnega prostora in zahteve za opremo zrakoplova, potrebne za varne in enotne operacije v zračnem prostoru enotnega evropskega neba.
- 2. Ta uredba se uporablja za operaterje zrakoplovov iz člena 2(1), točka (b)(i) in (ii), ter člena 2(1), točka (c), Uredbe (EU) 2018/1139, ki so vključeni v splošni zračni promet in izvajajo lete v zračni prostor enotnega evropskega neba, znotraj njega ali iz njega.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej izvedbeni uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „enota kontrole zračnega prometa“ (v nadaljnjem besedilu: enota ATC) je splošni pojem, ki lahko pomeni center območne kontrole, enota priletne kontrole ali aerodromski kontrolni stolp;
- (2) „storitev podatkovnih zvez“ pomeni nabor povezanih transakcij upravljanja zračnega prometa, ki jih podpirajo komunikacije podatkovnih zvez zrak–zemlja, ki imajo jasno določen operativni cilj ter se začnejo in končajo z operativnim dogodkom;
- (3) „delovanje z odmaknjeno nosilno frekvenco“ pomeni, da en sam oddajnik na zemlji ne more zagotoviti določene pokritosti delovanja in da se signali iz dveh ali več oddajnikov na zemlji odmaknejo od nazivne osrednje frekvence kanala, da se tako čim bolj omejijo težave zaradi motenj.

⁽⁷⁾ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/2012 z dne 29. novembra 2019 o izvzetjih na podlagi člena 14 Uredbe Komisije (ES) št. 29/2009 o zahtevah glede storitev podatkovnih zvez za enotno evropsko nebo (UL L 312, 3.12.2019, str. 95).

Člen 3**Oprema zrakoplova in operativna pravila**

Letalski operaterji zagotovijo, da so njihovi zrakoplovi opremljeni in izvajajo lete v skladu s pravili in postopki iz Priloge I (del COM) in Priloge II (del SUR).

Člen 4**Načini usklajevanja**

1. Agencija pripravi sprejemljive načine usklajevanja, ki se lahko uporabijo za doseganje skladnosti s to uredbo, z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi navedene uredbe.
2. Za doseganje skladnosti s to uredbo se lahko uporabijo drugi načini usklajevanja.
3. Pristojni organi vzpostavijo sistem za stalno ocenjevanje, ali so vsi sprejemljivi načini usklajevanja, ki jih uporabljajo oni sami ali organizacije pod njihovim nadzorom, skladni z Uredbo (EU) 2018/1139 ter delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi navedene uredbe.
4. Pristojni organi obvestijo agencijo o vseh drugih načinih usklajevanja, ki jih uporabljajo fizične ali pravne osebe pod njihovim nadzorom ali oni sami za doseganje skladnosti s to uredbo.

Člen 5**Razveljavitev**

Uredba (ES) št. 29/2009 ter izvedbene uredbe (EU) št. 1206/2011, (EU) št. 1207/2011 in (EU) št. 1079/2012 se razveljavijo.

Člen 6**Začetek veljavnosti**

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 12. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica

Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA I

Komunikacija

(Del COM)

AUR.COM.1001 Predmet urejanja

V tem delu so določeni zahteve glede opreme zrakoplova in operativna pravila v zvezi z uporabo zračnega prostora, ki zajemajo veljavne zahteve glede storitev podatkovnih zvez in razmika med govornimi kanali.

NASLOV 1 – STORITVE PODATKOVNIH ZVEZ

AUR.COM.2001 Področje uporabe

Ta naslov se uporablja le za lete, ki se izvajajo kot splošni zračni promet v skladu s pravili instrumentalnega letenja v zračnem prostoru enotnega evropskega neba nad nivojem letenja FL 285, razen zračnega prostora, ki ni del evropske regije Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) in finskega zgornjega območja z informacijami za letenje (UIR) severno od 61°30' in švedskega UIR severno od 61°30'.

AUR.COM.2005 Zahteve glede opreme zrakoplova

1. Letalski operater:

- (a) zagotovi, da so vsi zrakoplovi, ki jih upravljajo, sposobni izvajati naslednje storitve podatkovnih zvez:
 - (i) vzpostavitev komunikacij podatkovnih zvez (Data Link Communications Initiation Capability);
 - (ii) storitev upravljanja komunikacij kontrole zračnega prometa (ATC);
 - (iii) izdaja dovoljenj in informacij ATC ter
 - (iv) preverjanje mikrofona ATC.
- (b) vzpostavi ustrezne ureditve, s katerimi zagotovi, da je mogoče vzpostaviti izmenjavo podatkov med njegovim zrakoplovom, ki ima zmogljivost podatkovnih zvez, in vsemi enotami ATC, ki lahko nadzorujejo lete, ki jih upravlja, pri čemer se ustrezno upoštevajo omejitve pokritosti uporabljene komunikacijske tehnologije.

2. Točka 1 se ne uporablja za:

- (a) zrakoplove, ki imajo individualno spričevalo o plovnosti, prvič izdano pred 1. januarjem 1995;
- (b) zrakoplove, ki imajo individualno spričevalo o plovnosti, prvič izdano pred 1. januarjem 2018, in so bili pred tem datumom opremljeni z opremo za podatkovne zveze, ki zagotavlja interoperabilnost za aplikacije ATS na omrežju zrak–zemlja letalskega sistema podatkovnih komunikacij in poročanja (ACARS), ki se uporablja zlasti, kadar radarski nadzor ni izvedljiv;
- (c) zrakoplove z največjim certificiranim številom sedežev za največ 19 potnikov in največjo certificirano vzletno maso največ 45 359 kg (100 000 lb) ter za katere je individualno spričevalo o plovnosti prvič izdano pred 5. februarjem 2020;
- (d) zrakoplove, ki letijo zaradi preskušanja, dostave ali vzdrževanja ali pri katerih sestavni deli podatkovnih zvez začasno ne delujejo, v skladu s pogoji z veljavnega seznama minimalne opreme;
- (e) kombinacije tipov in modelov zrakoplovov iz Dodatka I;
- (f) kombinacije tipov in modelov zrakoplovov iz Dodatka II, ki jim je bilo prvo individualno spričevalo o plovnosti izdano pred 5. februarjem 2020.

AUR.COM.2010 Postopki upravljanja storitev podatkovnih zvez in usposabljanje o njih

Letalski operaterji sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da:

- (a) so njihovi operativni postopki v skladu s tem naslovom in so vključeni v njihove operativne priročnike ter

- (b) je osebje, ki upravlja opremo za podatkovne zveze, ustrezno seznanjeno s tem naslovom in primerno usposobljeno za svoje delovne naloge.

NASLOV 2 – RAZMIK MED GOVORNIMI KANALI

AUR.COM.3001 Področje uporabe

Ta naslov se uporablja le za lete, ki se izvajajo kot splošni zračni promet v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki je del evropske regije ICAO, ter pri katerih se zagotavljajo glasovne radiokomunikacijske storitve zrak–zemlja in zemlja–zemlja v frekvenčnem pasu 117,975 MHz–137 MHz. Območje z informacijami za letenje Kanarskih otokov (FIR)/UIR je izključeno s področja uporabe.

AUR.COM.3005 Zahteve glede opreme zrakoplova

- (1) Letalski operaterji zagotovijo, da vsa oprema za glasovno komunikacijo, ki se je začela uporabljati po 17. novembru 2013, vključuje zmogljivost delovanja v razmiku med kanali 8,33 kHz in omogoča nastavitve na razmik med kanali 25 kHz.
 - (2) Veljavne ostanejo izjeme od obveznosti upravljanja zrakoplova, za katerega se zahteva opremljenost z radijsko napravo z zmogljivostjo delovanja v razmiku med kanali 8,33 kHz za primere z omejenim vplivom na omrežje, ki jih odobrijo države članice v skladu s členom 14(2) Izvedbene uredbe (EU) št. 1079/2012, ki so bile sporočene Komisiji.
-

Dodatek I

Izjeme iz točke (e) točke AUR.COM.2005(2)

Tip/serija/model zrakoplova	Proizvajalec	Oznaka tipa ICAO
AN-12 vsi	Antonov	AN12
AN-124 100	Antonov	A124
IL-76 vsi	Ilyushin	IL76
A300 vsi	Airbus	A30B A306 A3ST
A310 vsi	Airbus	A310
A-319/-320/-321 s prvim spričevalom o plovnosti, izdanim med 1. januarjem 1995 in vključno 5. julijem 1999	Airbus	A319 A320 A321
A340 vsi	Airbus	A342 A343 A345 A346
A318-112	Airbus	A318
AVROLINER (RJ-100)	AVRO	RJ1H
AVROLINER (RJ-85)	AVRO	RJ85
BA146-301	British Aerospace	B463
B717-200	Boeing	B712
B737-300	Boeing	B733
B737-400	Boeing	B734
B737-500	Boeing	B735
B747-400	Boeing	B744
B757-200	Boeing	B752
B757-300	Boeing	B753
B767-200	Boeing	B762
B767-300	Boeing	B763
B767-400	Boeing	B764
MD-82	Boeing	MD82
MD-83	Boeing	MD83
MD-11 vsi	Boeing	MD11
CL-600-2B19 (CRJ100/200/440)	Bombardier	CRJ1/CRJ2
Dornier 328-100	Dornier	D328
Dornier 328-300	Dornier	J328
Fokker 70	Fokker	F70
Fokker 100	Fokker	F100

King Air series (90/100/200/300)	Beechcraft	BE9L BE20 B350
Hercules L-382-G-44K-30	Lockheed	C130
SAAB 2000 / SAAB SF2000	SAAB	SB20

Dodatek II

Izjeme iz točke (f) točke AUR.COM.2005(2)

Tip/serija/model zrakoplova	Proizvajalec	Oznaka tipa ICAO
A330 Series 200/300	Airbus	A332 / A333
Global Express/5000 BD-700-1A10/1A11	Bombardier	GLEX/GL5T
CL-600-2C10 (CRJ-700)	Bombardier	CRJ7
C525C, CJ4	Cessna	C25C
C560XL (Citation XLS+)	Cessna	C56X
Falcon 2000 vsi	Dassault	F2TH
Falcon 900 vsi	Dassault	F900
EMB-500 (Phenom 100)	Embraer	E50P
EMB-505 (Phenom 300)	Embraer	E55P
EMB-135BJ (Legacy 600)	Embraer	E35L
EMB-135EJ (Legacy 650)	Embraer	E35L
EMB-145 (135/140/145)	Embraer	E135 E145, E45X
PC-12	Pilatus	PC12

PRILOGA II

Nadzor

(Del SUR)

AUR.SUR.1001 Predmet urejanja

Ta del določa zahteve glede opreme zrakoplova in operativna pravila v zvezi z uporabo zračnega prostora, ki obsegajo veljavne zahteve glede nadzora.

NASLOV 1 – ODVISEN KOOPERATIVNI NADZOR

AUR.SUR.2001 Področje uporabe

- (1) Ta naslov se uporablja le za lete, ki se izvajajo kot splošni zračni promet v skladu s pravili instrumentalnega letenja v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki je del evropske regije ICAO.
- (2) Ne glede na odstavek 1 se točka AUR.SUR.2015 uporablja za vse lete, ki se izvajajo kot splošni zračni promet.

AUR.SUR.2005 Zahteve glede opreme zrakoplova

1. Letalski operaterji zagotovijo, da:
 - (a) so zrakoplovi opremljeni z delujočimi sekundarnimi nadzornimi radarskimi odzivniki, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
 - (i) imajo zmogljivosti osnovnega nadzora mode S (Mode S Elementary Surveillance – ELS) v zraku;
 - (ii) imajo zadostno kontinuiteto, da ne pomenijo operativnega tveganja;
 - (b) so zrakoplovi, katerih največja certificirana vzletna masa presega 5 700 kg ali katerih največja dejanska potovalna hitrost presega 250 vozlov, z individualnim spričevalom o plovnosti, ki je bilo prvič izdano 7. junija 1995 ali pozneje, opremljeni z delujočimi sekundarnimi nadzornimi radarskimi odzivniki, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
 - (i) imajo poleg zmogljivosti iz točke (a)(i) zmogljivost samodejnega odvisnega nadzorovanja – difuzija (ADS-B) razširjenega nezahtevanega sporočila z zmogljivostjo 1 090 MHz „ADS-B out“;
 - (ii) imajo zadostno kontinuiteto, da ne pomenijo operativnega tveganja;
 - (c) so zrakoplovi s fiksnimi krili, katerih največja certificirana vzletna masa presega 5 700 kg ali katerih največja dejanska potovalna hitrost presega 250 vozlov, z individualnim spričevalom o plovnosti, ki je bilo prvič izdano 7. junija 1995 ali pozneje, opremljeni z delujočimi sekundarnimi nadzornimi radarskimi odzivniki, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:
 - (i) imajo poleg zmogljivosti iz točk (a)(i) in (b)(i) zmogljivosti okrepljenega nadzora mode S (Mode S Enhanced Surveillance – EHS) v zraku;
 - (ii) imajo zadostno kontinuiteto, da ne pomenijo operativnega tveganja.
2. Točka 1(b) in (c) se ne uporablja za zrakoplove, ki spadajo v eno od naslednjih kategorij:
 - (a) zrakoplovi, ki letijo zaradi vzdrževanja;
 - (b) zrakoplovi, ki letijo zaradi izvoza;
 - (c) zrakoplovi, ki bodo prenehali opravljati lete do 31. oktobra 2025.
3. Operaterji zrakoplovov z individualnim spričevalom o plovnosti, izdanim pred 7. decembrom 2020, se uskladijo s točko 1(b) in (c), če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - (a) so pred 7. decembrom 2020 vzpostavili program za naknadno opremljanje in s tem dokazali skladnost s točko 1(b) in (c);

(b) navedeni zrakoplovi niso prejeli nobenih sredstev Unije, ki bi se dodelila za njihovo uskladitev z zahtevami iz točke 1(b) in (c).

4. Letalski operaterji zagotovijo, da zrakoplovi, ki so opremljeni v skladu s točkami 1, 2 in 3 ter katerih največja certificirana vzletna masa presega 5 700 kg ali katerih največja dejanska potovalna hitrost presega 250 vozlov, izvajajo lete z uporabo več anten.

AUR.SUR.2010 Nedelujoč odzivnik

Letalski operaterji lahko z zrakoplovi, katerih odzivniki začasno ne morejo izpolnjevati zahtev iz točk 1(b) in (c) točke AUR.SUR.2005, lahko izvajajo lete največ tri zaporedne dni.

AUR.SUR.2015 Odzivnik, ki deluje s 24-bitnim naslovom zrakoplova ICAO

Letalski operaterji zagotovijo, da na zrakoplovu, ki ga upravljajo, kateri koli odzivnik mode S deluje s 24-bitnim naslovom zrakoplova ICAO, ki ustreza registraciji, ki jo je dodelila država, v kateri je zrakoplov registriran.

AUR.SUR.2020 Nadzor postopkov upravljanja in usposabljanja

Letalski operaterji sprejmejo ustrezne ukrepe, da:

- (a) so njihovi operativni postopki v skladu s tem naslovom in so vključeni v njihove operativne priročnike ter
- (b) je osebje, ki upravlja nadzorno opremo, ustrezno seznanjeno s tem naslovom in primerno usposobljeno za svoje delovne naloge.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1771**z dne 12. septembra 2023****o spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2017/373 glede sistemov upravljanja zračnega prometa in navigacijskih služb zračnega prometa in njihovih sestavnih delov ter razveljavitvi uredb (ES) št. 1032/2006, (ES) št. 633/2007 in (ES) št. 262/2009**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ⁽¹⁾, in zlasti člena 43(1), točke (a), (e) in (f), člena 44(1), točka (a), in člena 62(15), točki (a) in (c), navedene uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvedbena pravila, sprejeta na podlagi razveljavljene uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, se določbam Uredbe (EU) 2018/1139 v skladu s členom 140(2) Uredbe (EU) 2018/1139 prilagodijo najpozneje 12. septembra 2023.
- (2) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 ⁽³⁾ določa skupne zahteve za upravljanje zračnega prometa in izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: ATM/ANS) ter izvajanje drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: funkcije omrežja za ATM) za splošni zračni promet ter njihov nadzor.
- (3) V skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/1769 ⁽⁴⁾ za sisteme ATM/ANS in njihove sestavne dele (v nadaljnjem besedilu: oprema ATM/ANS) velja, da morajo organizacije, ki projektirajo in proizvajajo opremo ATM/ANS, pridobiti certifikat ali dati izjavo. Zaradi zagotovitve ustrezne namestitve, preskušanja na kraju samem in varnega začetka uporabe take opreme ter njen nazor bi bilo treba Izvedbeno uredbo (EU) 2017/373 spremeniti, da bi vključevala potrebne zahteve, ki veljajo za izvajalce storitev ATM/ANS in njihove pristojne organe.
- (4) Da bi zagotovili nepretrgano izvajanje zahtev za uporabo opreme ATM/ANS, bi morale spremembe Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2017/373 temeljiti na ustreznih izvedbenih pravilih, sprejetih na podlagi razveljavljene uredbe (ES) št. 552/2004 s potrebnimi prilagoditvami.

⁽¹⁾ UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti) (UL L 96, 31.3.2004, str. 26).

⁽³⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/373 z dne 1. marca 2017 o skupnih zahtevah za izvajalce storitev upravljanja zračnega prometa/izvajanja navigacijskih služb zračnega prometa in drugih funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa ter njihov nadzor, razveljavitvi Uredbe (ES) št. 482/2008, izvedbenih uredb (EU) št. 1034/2011, (EU) št. 1035/2011 in (EU) 2016/1377 ter spremembi Uredbe (EU) št. 677/2011 (UL L 62, 8.3.2017, str. 1).

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1769 z dne 12. septembra 2023 o določitvi tehničnih zahtev in upravnih postopkov za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihove sestavne dele, ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2023/203 (glej stran 19 tega Uradnega lista).

- (5) Zlasti Uredba Komisije (ES) št. 1032/2006 ⁽⁵⁾ določa zahteve za avtomatske sisteme za izmenjavo podatkov o letih za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja; Uredba Komisije (ES) št. 633/2007 ⁽⁶⁾ določa zahteve za uporabo protokola prenosa sporočila o letu, ki se uporablja za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja, Uredba Komisije (ES) št. 262/2009 ⁽⁷⁾ pa določa zahteve za usklajeno dodelitev in uporabo spraševalnih kod mode S za enotno evropsko nebo. Te zahteve bi bilo treba upoštevati v Izvedbeni uredbi (EU) 2017/373.
- (6) Zahteve v zvezi s komunikacijo zrak–zemlja, ki uporablja razmik med kanali 8,33 kHz, določene v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 1079/2012 ⁽⁸⁾, ne veljajo niti za storitve, zagotovljene v zračnem prostoru enotnega evropskega neba zunaj evropske regije Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (v nadaljnjem besedilu: regija EUR ICAO), kot je opredeljena v zvezku I evropskega načrta za navigacijo v zračnem prometu ICAO (dokument 7754), niti na območju z informacijami za letenje (FIR)/zgornjem območju z informacijami za letenje (UIR) Kanarskih otokov, ker se tamkajšnje lokalne razmere niso zadosten razlog, da bi bila njihova uporaba ustrezna. Ta uredba bi morala določati enako področje uporabe.
- (7) Člen 14(2) Izvedbene uredbe (EU) št. 1079/2012 določa odstopanje od obveznosti, da se vse dodelitve govornih frekvenc pretvorijo v razmik med kanali 8,33 kHz. Ta uredba ne bi smela spremeniti veljavnih odstopanj.
- (8) Zahteve, povezane z dodelitvijo spraševalnih kod mode S, določene v Uredbi Komisije (ES) št. 262/2009, ne veljajo za storitve, zagotovljene v zračnem prostoru enotnega evropskega neba zunaj regije EUR ICAO, zaradi majhne lokalne gostote prometa in geografskega položaja, kjer zračni prostor meji le na zračni prostor, za katerega so odgovorni izvajalci storitev ATM/ANS tretje države, kar utemeljuje različne lokalne dogovore o uskladitvi z okoliškimi državami nečlanicami EU. Ta uredba bi morala določati enako področje uporabe.
- (9) Zato bi bilo treba ustrezno spremeniti Izvedbeno uredbo (EU) 2017/373, uredbe (ES) št. 1032/2006, (ES) št. 633/2007 in (ES) št. 262/2009 pa razveljaviti.
- (10) Pri pripravi zahtev iz te uredbe so bili ustrezno upoštevani vsebina osrednjega načrta ATM ter komunikacijske, navigacijske in nadzorne zmogljivosti iz tega načrta.
- (11) Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu je predlagala ukrepe v Mnenju št. 01/2023 ⁽⁹⁾ v skladu s členom 75(2), točki (b) in (c), ter členom 76(1) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (12) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 127 Uredbe (EU) 2018/1139 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Izvedbene uredbe (EU) 2017/373

Izvedbena uredba (EU) 2017/373 se spremeni:

⁽⁵⁾ Uredba Komisije (ES) št. 1032/2006 z dne 6. julija 2006 o zahtevah za avtomatske sisteme za izmenjavo podatkov o letih za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja (UL L 186, 7.7.2006, str. 27).

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (ES) št. 633/2007 z dne 7. junija 2007 o zahtevah za uporabo protokola prenosa sporočila o letu, ki se uporablja za namen obveščanja, koordinacije in predaje letov med enotami kontrole letenja (UL L 146, 8.6.2007, str. 7).

⁽⁷⁾ Uredba Komisije (ES) št. 262/2009 z dne 30. marca 2009 o določitvi zahtev za usklajeno dodelitev in uporabo spraševalnih kod Mode S za enotno evropsko nebo (UL L 84, 31.3.2009, str. 20).

⁽⁸⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1079/2012 z dne 16. novembra 2012 o zahtevah glede razmika med govornimi kanali za enotno evropsko nebo (UL L 320, 17.11.2012, str. 14).

⁽⁹⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>.

(1) člen 2 se spremeni:

(a) točka (3) se nadomesti z naslednjim:

„(3) ‚upravljavac omrežja‘ pomeni organ, ki so mu zaupane naloge, potrebne za izvedbo funkcij iz člena 6 Uredbe (ES) št. 551/2004;“;

(b) dodajo se naslednje točke (9), (10), (11), (12) in (13):

„(9) ‚spraševalnik mode S‘ pomeni sistem, ki je sestavljen iz antene in elektronskih delov ter ki podpira klicanje posameznih zrakoplovov s spraševalniki Mode Select (v nadaljnjem besedilu: mode S);

(10) ‚ustrezní spraševalnik mode S‘ pomeni spraševalnik mode S, pri katerem je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) spraševalnik vsaj delno temelji na splošnem spraševanju in odzivih mode S za pridobitev ciljev mode S;

(b) spraševalnik zaklene pridobljene cilje mode S kot odziv na splošno spraševanje mode S, in sicer za stalno ali izmenično, na delu ali na celotnem območju pokrivanja ali

(c) spraševalnik uporablja večmestne komunikacijske protokole za podatkovne zveze;

(11) ‚upravljavac mode S‘ pomeni osebo, organizacijo ali podjetje, ki upravlja ali ponuja upravljanje s spraševalnikom mode S, vključno z:

(a) izvajalci nadzornih služb;

(b) proizvajalci spraševalnikov mode S;

(c) operatorji aerodromov;

(d) raziskovalnimi ustanovami;

(e) katerim koli drugim organom za upravljanje spraševalnika mode S;

(12) ‚škodljive motnje‘ pomeni motnje, ki preprečujejo izpolnjevanje zahtev glede učinkovitosti;

(13) ‚program za dodelitev spraševalne kode‘ pomeni zadnji odobreni celotni sklop dodelitve spraševalne kode.“;

(2) v člen 3 se vstavi naslednji odstavek 6a:

„6a. Države članice zagotovijo, da uporaba oddajnika na zemlji v državi članici ne povzroči škodljivih motenj na drugih nadzornih sistemih.“;

(3) vstavita se naslednja člena 3e in 3f:

„Člen 3e

Dodelitev spraševalnih kod mode S

1. Države članice zagotovijo, da se spremembe pri dodelitvi spraševalne kode zaradi posodobitve programa za dodelitev spraševalne kode v štirinajstih koledarskih dneh od prejema posodobljenega programa za dodelitev sporočijo zadevnim upravljavcem mode S, ki so jih pooblastile.

2. Države članice dajo prek sistema za dodelitev spraševalne kode vsaj vsakih šest mesecev drugim državam članicam na voljo posodobljeno evidenco o spraševalnih kodah, ki jih dodelijo in uporabljajo ustrezni upravljavci mode S na svojem področju pristojnosti.

3. Kadar obstaja med pokritostjo spraševalnika mode S na področju pristojnosti ene države članice in pokritostjo spraševalnika mode S na področju pristojnosti tretje države prekrivanje, mora zadevna država članica:

(a) zagotoviti tretji državi informacije o varnostnih zahtevah v zvezi z dodelitvijo in uporabo spraševalnih kod;

(b) sprejeti potrebne ukrepe za usklajitev uporabe spraševalnih kod s posamezno tretjo državo.

4. Država članica izvajalce služb zračnega prometa, ki so v njeni pristojnosti, obvesti o spraševalnikih mode S, ki delujejo v okviru pristojnosti tretje države, za katere dodelitev spraševalnih kod mode S ni usklajena.
5. Država članica preveri veljavnost zahtevkov za spraševalno kodo, prejetih od upravljavcev mode S, preden jih da na voljo preko sistema za dodelitev spraševalne kode za usklajevanje, kot je določeno v točki 15 Priloge IV k Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2019/123 (*).
6. Države članice zagotovijo, da upravljavci mode S, ki niso izvajalci nadzornih služb, izpolnjujejo točko CNS. TR.205 iz Priloge VIII.
7. Zahteve iz odstavkov 1 do 6 se ne uporabljajo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki ni del evropske regije Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO).

Člen 3f

Uporaba zračnega prostora enotnega evropskega neba

1. Države članice v okviru zaščite spektra zagotovijo, da sekundarni nadzorni radarski odzivnik na katerem koli zrakoplovu, ki leti nad državo članico, ni podvržen pretiranemu spraševanju, ki se prenaša prek nadzornih spraševalnikov na zemlji, ki so pri sprejemanju ali nesprejemanju odzivov dovolj močni, da presegajo najmanjši prag prejemnika sekundarnega nadzornega radarskega odzivnika. V primeru nesoglasja med državami članicami v zvezi s potrebnimi ukrepi zadevne države članice posredujejo zadevo v obravnavo Komisiji.
2. Države članice zagotovijo, da se vse dodelitve govornih frekvenc pretvorijo v razmik med kanali 8,33 kHz. Zahteve v zvezi s pretvorbo se ne uporabljajo za dodelitve frekvenc:
 - (a) ki bodo ostale v razmiku med kanali 25 kHz na naslednjih frekvencah:
 - (1) frekvenca za pomoč v sili (121,5 MHz);
 - (2) pomožna frekvenca za iskalne in reševalne akcije (123,1 MHz);
 - (3) frekvence za digitalne povezave VHF (VDL), dodeljene za uporabo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba;
 - (4) frekvence letalskega sistema podatkovnih komunikacij in poročanja (ACARS) (131,525 MHz, 131,725 MHz in 131,825 MHz);
 - (b) pri operacijah z odmaknjeno nosilno frekvenco v razmiku med kanali 25 kHz.
3. Zahteve iz odstavka 2 ne veljajo niti v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki ni del regije EUR ICAO, niti na območju z informacijami za letenje (FIR)/na zgornjem območju z informacijami za letenje (UIR) Kanarskih otokov.
4. Veljavna ostanejo odstopanja od obveznosti, da se vse dodelitve frekvence pretvorijo v razmik med kanali 8,33 kHz v primerih, ko to le omejeno vpliva na omrežje, ki jihodobrijo države članice v skladu s členom 14(2) Izvedbene uredbe (EU) št. 1079/2012 in ki so bile sporočene Komisiji.
5. Države članice določijo in v nacionalnih zbornikih letalskih informacij po potrebi objavijo postopke za ravnanje z zrakoplovi, ki niso opremljeni z:
 - (a) odzivniki mode S sekundarnega nadzornega radarja;
 - (b) radijskimi napravami, pri katerih se lahko uporablja razmik med kanali 8,33 kHz.

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/123 z dne 24. januarja 2019 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje funkcij omrežja za upravljanje zračnega prometa in o razveljavitvi Uredbe Komisije (EU) št. 677/2011 (UL L 28, 31.1.2019, str. 1).“.

(4) Priloge I, II, III, IV, VIII, IX, X in XII se spremenijo v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Razveljavitev

Uredbe (ES) št. 1032/2006, (ES) št. 633/2007 in (ES) št. 262/2009 se razveljavijo.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 12. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Priloge I, II, III, IV, VIII, IX, X in XII k Izvedbeni uredbi (EU) 2017/373 se spremenijo:

(1) Priloga I se spremeni:

(a) vstavi se naslednja točka (30a):

„(30a) ‚oprema ATM/ANS‘ pomeni sestavne dele ATM/ANS, kot so opredeljeni v členu 3(6) Uredbe (EU) 2018/1139, in sisteme ATM/ANS, kot so opredeljeni v členu 3(7) navedene uredbe, razen sestavnih delov v zraku, za katere velja Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 (*);

(*) Uredba Komisije (EU) št. 748/2012 z dne 3. avgusta 2012 o določitvi izvedbenih določb za certificiranje zrakoplovov in sorodnih proizvodov, delov in naprav glede plovnosti in okoljske ustreznosti ter potrjevanje projektivnih in proizvodnih organizacij (UL L 224, 21.8.2012, str. 1);“;

(b) vstavi se naslednja točka (34a):

„(34a) ‚meja‘ je vodoravna ali navpična ravnina, ki razmejuje zračni prostor, v katerem enota ATC zagotavlja storitve zračnega prometa;“;

(c) vstavita se naslednji točki (39a) in (39b):

„(39a) ‚koordinacijski podatki‘ so podatki, ki so pomembni za delovno osebje v povezavi s postopkom obveščanja, koordinacije in predaje letov ter s postopkom civilno-vojaške koordinacije;

(39b) ‚koordinacijska točka‘ (coordination point; v nadaljnjem besedilu: COP) je točka na ali ob meji, ki jo uporabljajo enote ATC pri postopkih koordinacije ter se nanjo sklicujejo;“;

(d) vstavi se naslednja točka (40a):

„(40a) ‚storitev podatkovnih zvez‘ pomeni nabor povezanih transakcij upravljanja zračnega prometa, ki jih podpirajo komunikacije podatkovnih zvez zrak–zemlja, ki imajo jasno določen operativni cilj ter se začnejo in končajo z operativnim dogodkom;“;

(e) vstavi se naslednja točka (46a):

„(46a) ‚ustrezna spraševalna koda‘ pomeni kodo med kodami II in kodami SI, razen:

(a) kode II z vrednostjo 0;

(b) spraševalne(-ih) kode(-), rezervirane(-ih) za vojaške organe, vključno z medvladnimi organizacijami ter zlasti kodami, ki jih upravlja in razporeja Severnoatlantska zveza;“;

(f) vstavi se naslednja točka (47a):

„(47a) ‚podatki o predvidenem času in položaju‘ so koordinacijska točka, predvideni čas zrakoplova in pričakovani nivo letenja zrakoplova na koordinacijski točki;“;

(g) vstavi se naslednja točka (62a):

„(62a) ‚izvajalni niz‘ pomeni časovno omejen niz izvajanja dodelitve spraševalne kode, s katero morajo biti usklajeni upravljavci mode S, da se preprečijo začasna navzkrižja med spraševalnimi kodami;“;

(h) vstavi se naslednja točka (73a):

„(73a) ‚obveščena enota‘ je enota ATC, ki je sprejela informacije;“;

(i) vstavi se naslednja točka (81a):

„(81a) ‚prevzemna enota‘ je enota kontrole letenja, ki sprejema podatke;“;

(j) točka (88) se nadomesti z naslednjim:

„(88) ‚varnostna smernica‘ pomeni dokument, ki ga izda ali sprejme pristojni organ in ki določa:

- (1) da se izvedejo ukrepi za ponovno vzpostavitev varnosti funkcionalnega sistema ali omeji njegova operativna uporaba, kadar je dokazano, da bi bila v nasprotnem primeru lahko ogrožena varnost v letalstvu, ali
- (2) da se izvedejo ukrepi na opremi ATM/ANS, za katero velja izjava o skladnosti, izdana v skladu s členom 6 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/1768 (*), da se odpravi ugotovljeno nevarno ali nezanesljivo stanje ali oboje ter ponovno zagotovita učinkovitost in interoperabilnost navedene opreme ATM/ANS, kadar dokazi kažejo, da bi bile v nasprotnem primeru ogrožene varnost, zaščita, učinkovitost ali interoperabilnost te konkretne opreme.

(*) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1768 z dne 14. julija 2023 o določitvi podrobnih pravil za certificiranje sistemov upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihovih sestavnih delov ter predložitev izjav o teh sistemih in sestavnih delih (UL L 228, 15.9.2023, str. 1).“;

(k) vstavita se naslednji točki (107a) in (107b):

„(107a) ‚delovno mesto‘ pomeni notranjo in tehnično opremo, s katero član osebja služb zračnega prometa opravlja naloge, povezane z njegovim delom;

(107b) ‚opozorilo‘ pomeni sporočilo, ki se prikaže na delovni postaji kontrolorja, kadar odpove postopek samodejne koordinacije;“;

(2) Priloga II se spremeni:

(a) v točki ATM/ANS.AR.A.020 se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) Pristojni organ nemudoma uradno obvesti Agencijo o vseh večjih težavah pri izvajanju zadevnih določb Uredbe (EU) 2018/1139 ter delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi Uredbe, ali uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004 in (ES) št. 551/2004, ki veljajo za izvajalce storitev.“;

(b) točka ATM/ANS.AR.A.030 se nadomesti z naslednjim:

„ATM/ANS.AR.A.030 Varnostne smernice

(a) Pristojni organ izda varnostno smernico, če ugotovi obstoj naslednjega:

- (1) nevarno stanje v funkcionalnem sistemu, ki zahteva takojšnje ukrepanje;
- (2) oprema, za katero velja izjava o skladnosti v skladu s členom 6 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768, je v nevarnem, nezanesljivem, neučinkovitem ali neinteroperabilnem stanju, tako stanje pa bi se lahko pojavilo in razvilo tudi na drugi opremi ATM/ANS.

(b) Varnostna smernica se pošlje zadevnim izvajalcem storitev ATM/ANS in vsebuje najmanj naslednje informacije:

- (1) navedbo nevarnega stanja;
- (2) navedbo prizadetega funkcionalnega sistema;
- (3) potrebne ukrepe in njihovo utemeljitev;
- (4) rok za izvedbo zahtevanih ukrepov;
- (5) datum začetka veljavnosti smernice.

(c) Pristojni organ pošlje kopijo varnostne smernice Agenciji in drugim zadevnim pristojnim organom v enem mesecu od njene izdaje.

(d) Pristojni organ preveri skladnost izvajalcev storitev ATM/ANS z varnostnimi smernicami oziroma direktivo o opremi ATM/ANS.“;

(c) točka (a) točke ATM/ANS.AR.C.005 se nadomesti z naslednjim:

„(a) Pristojni organ v okviru točke ATM/ANS.AR.B.001(a)(1) vzpostavi postopek, da preveri:

- (1) skladnost izvajalcev storitev z veljavnimi zahtevami iz prilog III do XIII in vsemi pogoji, ki so veljali za podelitev certifikata pred izdajo navedenega certifikata. Certifikat se izda v skladu z Dodatkom 1 k tej prilogi;
- (2) skladnost z vsemi obveznostmi v zvezi z varnostjo iz akta o določitvi, izdanega v skladu s členom 8 Uredbe (ES) št. 550/2004;
- (3) stalno skladnost izvajalcev storitev, ki jih nadzoruje, z veljavnimi zahtevami;
- (4) izvajanje ciljev glede varnosti, zaščite in interoperabilnosti, veljavnih zahtev ali drugih pogojev, navedenih v izjavi o skladnosti opreme ATM/ANS; tehničnih omejitev, omejitev glede zmogljivosti in pogojev, navedenih v certifikatih opreme ATM/ANS in/ali izjavami za opremo ATM/ANS; in varnostnih ukrepov, vključno s smernicami za opremo ATM/ANS, ki jih je kot obvezne določila Agencija v skladu s točko ATM/ANS.EQMT.AR.A.030 Priloge I k Delegirani uredbi (EU) 2023/1768;
- (5) izvajanje varnostnih smernic ter popravljivih in izvršilnih ukrepov.“;

(d) točka ATM/ANS.AR.C.050 se spremeni:

(i) točke (c), (d) (e) in (f) se nadomestijo z naslednjim:

„(c) Ugotovitev prve stopnje izda pristojni organ, če se ugotovi bistvena neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 in delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi Uredbe, ter uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004 in (ES) št. 551/2004 in njihovih izvedbenih pravil, s postopki in priročniki izvajalca storitev ATM/ANS, pogoji certifikata, po potrebi aktom o določitvi ali z vsebino izjave, ki znatno ogroža varnost letenja ali drugače vzbuja dvom o zmožnosti izvajalca storitev za nadaljnje izvajanje dejavnosti.

Ugotovitve prve stopnje med drugim vključujejo:

- (1) razglasitev operativnih postopkov in/ali izvajanje storitve na način, ki znatno ogroža varnost letenja;
- (2) pridobitev ali ohranjanje veljavnosti certifikata izvajalca storitev s predložitvijo ponarejenih dokazil;
- (3) dokaze o zlorabi ali nepošteni uporabi certifikata izvajalca storitev;
- (4) neimenovanje odgovornega vodje.

(d) Ugotovitev druge stopnje izda pristojni organ, če se ugotovi kakršna koli druga neskladnost z veljavnimi zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1139 in delegiranih in izvedbenih aktov, sprejetih na podlagi Uredbe, ter uredb (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004 in (ES) št. 551/2004 in njihovih izvedbenih pravil, s postopki in priročniki izvajalca storitev ATM/ANS, pogoji certifikata ali vsebino izjave.

(e) V primeru ugotovitve v okviru nadzora ali drugih postopkov pristojni organ brez poseganja v dodatne ukrepe, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 in delegiranimi in izvedbenimi akti, sprejetimi na podlagi Uredbe, ter uredbami (ES) št. 549/2004, (ES) št. 550/2004 in (ES) št. 551/2004 in njihovimi izvedbenimi pravili, pisno obvesti izvajalca storitev o ugotovitvi in zahteva popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljene(-ih) neskladnosti.

- (1) Pri ugotovitvah prve stopnje pristojni organ sprejme takojšnje in ustrezne ukrepe in lahko, če je ustrezno, v celoti ali delno omeji, začasno odvzame ali prekliče certifikat, pri čemer zagotovi neprekinjenost storitev pod pogojem, da varnost ni ogrožena, v primeru upravljavca omrežja pa obvesti Komisijo. Sprejeti ukrepi so odvisni od razsežnosti ugotovitve in veljajo, dokler izvajalec storitev ATM/ANS ne sprejme uspešnega popravljalnega ukrepa.
- (2) Pristojni organ pri ugotovitvah druge stopnje:
 - (i) odobri izvajalcu storitev rok za izvedbo popravljalnih ukrepov, vključen v akcijski načrt, ki je v skladu z vrsto ugotovitve;
 - (ii) oceni popravljalni ukrep in izvedbeni načrt, ki ju predlaga izvajalec storitev, ter ju sprejme, če na podlagi ocene ugotovi, da zadostujeta za odpravo neskladnosti.
- (3) Če pri ugotovitvah druge stopnje izvajalec storitev ne predloži načrta popravljalnih ukrepov, ki je glede na ugotovitev sprejemljiv za pristojni organ, ali če izvajalec storitev teh ukrepov ne izvede v roku, ki ga je sprejel ali podaljšal pristojni organ, se ugotovitev lahko zviša na ugotovitev prve stopnje, in sprejmejo se ukrepi iz točke 1.
- (f) Če pristojni organ odkrije, da izvajalec storitev ATM/ANS v funkcionalni sistem vključuje opremo ATM/ANS, ne da bi zagotovil skladnost s točko ATM/ANS.OR.A.045(g), ob ustreznem upoštevanju potrebe po zagotovitvi varnosti in neprekinjenosti sprejme vse potrebne ukrepe za omejitev področja uporabe zadevne opreme ATM/ANS ali izvajalcem storitev ATM/ANS pod njegovim nadzorom prepove njeno uporabo.“;
- (ii) doda se naslednja točka (g):

„(g) Pristojni organ lahko za primere, v katerih se ne zahtevajo ugotovitve prve in druge stopnje, izda opažanja.“;
- (3) Priloga III se spremeni:
 - (a) v točki ATM/ANS.OR.A.045 se dodajo naslednje točke (g) do (j):

„(g) Izvajalec storitev ATM/ANS pred vključitvijo opreme ATM/ANS v funkcionalni sistem zagotovi, da:

 - (1) Agencija certificira novo ali spremenjeno opremo ATM/ANS v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2023/1768, proizvaja pa jo odobrena organizacija za projektiranje ali proizvodnjo v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/1769 (*); ali
 - (2) odobrena organizacija za projektiranje prijavi novo ali spremenjeno opremo ATM/ANS v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2023/1768, proizvaja pa jo odobrena organizacija za projektiranje ali proizvodnjo v skladu z Izvedbeno uredbo (EU) 2023/1769; ali
 - (3) nova ali spremenjena oprema ATM/ANS je izdana z izjavo o skladnosti v skladu s členom 6(1) Delegirane uredbe (EU) 2023/1768 ali
 - (4) če za opremo ATM/ANS ne velja ugotavljanje skladnosti na podlagi Delegirane uredbe (EU) 2023/1768, je preverjeno, da posebna oprema ATM/ANS izpolnjuje veljavne specifikacije in kvalifikacije.
 - (h) Izvajalec storitev ATM/ANS zagotovi, da je preverjeno, da oprema ATM/ANS izpolnjuje specifikacije proizvajalca, vključno z namestitvijo in preskusom(-i) na kraju samem.
 - (i) Preden izvajalec storitev ATM/ANS da opremo ATM/ANS v uporabo, zagotovi, da spremenjeni funkcionalni sistem, v katerega je navedena oprema vključena, izpolnjuje vse veljavne zahteve, ter navede vsa odstopanja in omejitve.

- (j) Ko izvajalec storitev ATM/ANS da opremo ATM/ANS v uporabo, zagotovi, da se oprema ali spremenjena oprema ATM/ANS uvede v skladu s pogoji uporabe in vsemi veljavnimi omejitvami ter izpolnjuje vse veljavne zahteve.

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1769 z dne 12. septembra 2023 o določitvi tehničnih zahtev in upravnih postopkov za odobritev organizacij, ki projektirajo ali proizvajajo sisteme upravljanja zračnega prometa/navigacijskih služb zračnega prometa in njihove sestavne dele, ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2023/203 (UL L 228, 15.9.2023, str. 19).“;

- (b) točka ATM/ANS.OR.A.060 se nadomesti z naslednjim:

„ATM/ANS.OR.A.060 Takojšen odziv na varnostno težavo

- (a) Izvajalec storitev izvede vse varnostne ukrepe, vključno z varnostnimi smernicami, ki jih pristojni organ zahteva v skladu s točko ATM/ANS.AR.A.025(c).

Ko se izda varnostna smernica za odpravo stanja iz izjave o skladnosti, izdane v skladu s členom 6 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768, izvajalec storitev ATM/ANS, razen če pristojni organ v primeru potrebe po nujnih ukrepih odloči drugače:

- (1) predlaga ustrezen popravljalni ukrep in podrobnosti o tem predlogu pošlje pristojnemu organu v odobritev;
- (2) po odobritvi pristojnega organa upošteva odobritev.“;

- (c) v točki (a) točke ATM/ANS.OR.B.005 se doda naslednja točka (8):

„(8) postopek, s katerim se zagotovi, da projektiranje opreme ATM/ANS ali spremembe njenega projektiranja v skladu s členom 6 Delegirane uredbe (EU) 2023/1768 izpolnjujejo veljavne specifikacije, vključno s funkcijo neodvisnega preverjanja dokazovanja skladnosti, na podlagi katere izvajalec storitev ATM/ANS izda izjavo o skladnosti in povezano dokumentacijo o skladnosti v zvezi s tem.“;

- (d) točka ATM/ANS.OR.D.025 se spremeni:

- (1) točka (c) se nadomesti z naslednjim:

„(c) Upravljevec omrežja Komisiji in Agenciji predloži letno poročilo o dejavnostih. To poročilo zajema njegovo operativno uspešnost ter pomembne dejavnosti in razvojne dosežke, zlasti na področju varnosti.“;

- (2) točka (d)(3) se nadomesti z naslednjim:

„(3) pri upravljavcu omrežja, njegovo uspešnost glede na cilje uspešnosti iz strateškega načrta omrežja, pri čemer se dejanska uspešnost primerja z uspešnostjo iz načrta delovanja omrežja na podlagi kazalnikov uspešnosti iz načrta delovanja omrežja;“;

- (4) Priloga IV se spremeni:

- (a) točka ATS.OR.400 se nadomesti z naslednjim:

„ATS.OR.400 Letalska mobilna storitev (komunikacija zrak–zemlja) – splošno

- (a) Izvajalec služb zračnega prometa pri komunikacijah zrak–zemlja za namene služb zračnega prometa uporablja glasovno ali podatkovno zvezo ali oboje.
- (b) Če komunikacije zrak–zemlja temeljijo na razmiku med kanali 8,33 kHz, izvajalec služb zračnega prometa zagotovi, da:
 - (1) vsi deli opreme za govorno komunikacijo zrak–zemlja vključujejo zmogljivost delovanja v razmiku med kanali 8,33 kHz in omogočajo nastavitve na razmik med kanali 25 kHz;

- (2) vse dodelitve govornih frekvenc se spremenijo v razmik med kanali 8,33 kHz;
- (3) se postopki, ki veljajo za zrakoplove z radijskimi napravami, ki omogočajo uporabo razmika med kanali 8,33 kHz, in zrakoplove brez take opreme, če so predmet prenosa med enotami služb zračnega prometa, določijo v pisnih dogovorih med enotami ATS;
- (4) se lahko zrakoplovi, ki niso opremljeni z radijskimi napravami, ki omogočajo uporabo razmika med kanali 8,33 kHz, prilagodijo, pod pogojem, da se lahko z njimi varno ravna znotraj meja zmogljivosti sistema za upravljanje zračnega prometa na frekvencah UHF ali frekvencah z razmikom med kanali 25 kHz;
- (5) vsako leto obvestijo državo članico, ki ga je določila, o načrtih za ravnanje z državnimi zrakoplovi, ki niso opremljeni z radijskimi napravami, ki omogočajo uporabo razmika 8,33 kHz, pri čemer upoštevajo meje zmogljivosti, povezane s postopki, ki jih države članice objavijo v nacionalnih zbornikih letalskih informacij (AIP).
- (c) Izvajalec služb zračnega prometa pri uporabi neposredne dvosmerne komunikacije med pilotom in kontrolorjem preko glasovne ali podatkovne zveze za izvajanje službe kontrole zračnega prometa zagotovi naprave za zapisovanje na vseh takih komunikacijskih kanalih zrak–zemlja.
- (d) Izvajalec služb zračnega prometa pri uporabi neposredne dvosmerne komunikacije zrak–zemlja preko glasovne ali podatkovne zveze za izvajanje služb informacij za letenje, vključno z aerodromsko službo informacij za letenje (AFIS), zagotovi naprave za zapisovanje na vseh takih komunikacijskih kanalih zrak–zemlja, razen če pristojni organ ne določi drugače.“;
- (b) točka ATS.OR.415 se nadomesti z naslednjim:

„ATS.OR.415 Letalska mobilna storitev (komunikacija zrak–zemlja) – služba območne kontrole

Izvajalec služb zračnega prometa zagotovi, da:

- (a) komunikacijske naprave zrak–zemlja omogočajo dvosmerno glasovno komunikacijo med enoto, ki izvaja službo območne kontrole, in ustrezno opremljenim zrakoplovom, ki leti kjer koli na kontroliranem območju ali območjih, in
- (b) komunikacijske naprave zrak–zemlja omogočajo dvosmerno podatkovno komunikacijo med enoto, ki izvaja službo območne kontrole, in ustrezno opremljenim zrakoplovom, ki leti v zračnem prostoru iz točke AUR.COM.2001 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1770 (*), da se opravljajo storitve podatkovnih zvez iz točke 1(a) točke AUR.COM.2005 navedene izvedbene uredbe.

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1770 z dne 12. septembra 2023 o določitvi določb o opremljenosti zrakoplova, potrebni za uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba, in operativnih pravil v zvezi z uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 29/2009 in izvedbenih uredb (EU) št. 1206/2011, (EU) št. 1207/2011 in (EU) št. 1079/2012 (UL L 228, 15.9.2023, str. 39)“;

- (c) točka ATS.OR.430 se nadomesti z naslednjim:

„ATS.OR.430 Letalske fiksne storitve (komunikacija zemlja–zemlja) – splošno

- (a) Izvajalec služb zračnega prometa pri komunikacijah zemlja–zemlja za namene služb zračnega prometa zagotovi uporabo komunikacije preko neposredne glasovne zveze ali podatkovne zveze ali obojega.
- (b) Kadar so komunikacije za namene usklajevanja ATC avtomatizirane, izvajalec služb zračnega prometa zagotovi, da:
- (1) se z ustreznimi sredstvi omogočijo samodejno prejemanje, shranjevanje, obdelava, izločanje in prikaz ter prenos ustreznih informacij o letu;

- (2) se napake ali nepravilnosti pri takem samodejnem usklajevanju jasno sporočijo kontrolorju ali kontrolorjem zračnega prometa, ki so odgovorni za usklajevanje letov na predajni enoti;
 - (3) so ustrezna delovna mesta opozorjena o izmenjavi sistemskih informacij;
 - (4) se kontrolorjem zračnega prometa zagotovijo informacije o ustreznih postopkih izmenjave sistemskih informacij;
 - (5) se kontrolorjem zračnega prometa omogoči spreminjanje izmenjanih informacij o letu.“;
- (d) vstavi se naslednja točka ATS.OR.446:

„ATS.OR.446 Podatki o nadzoru

- (a) Izvajalci služb zračnega prometa ne uporabljajo podatkov, pridobljenih s spraševalniki mode S, ki delujejo v okviru pristojnosti tretje države, če dodelitev spraševalne kode ni usklajena.
 - (b) Izvajalci služb zračnega prometa zagotovijo potrebne zmogljivosti, ki kontrolorjem zračnega prometa omogočajo uvedbo individualne identifikacije zrakoplova z uporabo identifikacije zrakoplova z navzdoljno povezavo, kot je podrobno pojasnjeno v Dodatku 1.
 - (c) Izvajalci služb zračnega prometa zagotovijo nemoteno delovanje v zračnem prostoru v njihovi pristojnosti in na meji s sosednjimi zračnimi prostori, tako da zagotovijo ustrezne minimalne zahteve za razdvajanje zrakoplova.“;
- (e) v točki ATS.TR.230 se doda naslednja točka (c):
- „(c) Usklajevanje prenosa kontrole med enotami, ki v regiji EUR ICAO zagotavljajo službo območne kontrole, ali v primeru dogovora z drugimi enotami kontrole zračnega prometa ali med njimi podpirajo samodejni postopki, kot so opredeljeni v Dodatku 2.“;
- (f) dodata se naslednja dodatka 1 in 2:

„Dodatek 1

Individualna identifikacija zrakoplova z uporabo identifikacije zrakoplova z navzdoljno povezavo, kot se zahteva v točki ATS.OR.446(b)

Identifikacija zrakoplova z navzdoljno povezavo se za individualno identifikacijo zrakoplova uporablja tako:

- (a) Kadar je individualna identifikacija zrakoplova dosežena z identifikacijo zrakoplova z navzdoljno povezavo, izvajalec služb zračnega prometa upravljavcu omrežja prijavi volumne zračnega prostora.
- (b) Kadar je individualna identifikacija zrakoplova dosežena z identifikacijo zrakoplova z navzdoljno povezavo, se zrakoplovu dodeli razvidna koda SSR A1000.
- (c) Razen kadar je izpolnjen eden od pogojev iz točke (d), se razvidna koda SSR A1000 dodeli odhodnemu zrakoplovu ali zrakoplovu, za katerega je v skladu s točko (g) potrebna sprememba oznake, kadar veljajo naslednji pogoji:
 - (1) je identifikacija zrakoplova z navzdoljno povezavo enaka ustreznemu vnosu v načrtu leta za zadevni zrakoplov;
 - (2) je upravljavec omrežja sporočil, da je določeni zrakoplov upravičen do dodelitve razvidne kode SSR A1000.
- (d) Razvidna koda SSR A1000 se ne dodeli zrakoplovu iz točke (c), če velja kateri od naslednjih pogojev:
 - (1) izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa je zaradi nenačrtovanega izpada senzorja za nadzor na tleh uvedel ukrepe ob nepredvidenih dogodkih, v skladu s katerimi je treba zrakoplovu dodeliti diskretne kode SSR;

- (2) izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa morajo zaradi izrednih vojaških ukrepov ob nepredvidenih dogodkih dodeliti zrakoplovu diskretne kode SSR;
- (3) zrakoplov, ki je upravičen do dodelitve razvidne kode SSR A1000 v skladu s točko (c), zapusti volumen zračnega prostora iz točke (a) ali je drugače preusmerjen iz njega.
- (e) Zrakoplovom, ki jim ni dodeljena razvidna koda SSR A1000, določena v skladu s točko (c), se dodeli koda SSR, skladna s seznamom dodeljevanja oznak, o katerem so se dogovorile države članice in ki je usklajen s tretjimi državami.
- (f) Kadar je zrakoplovu dodeljena koda SSR, se ob prvi priložnosti preveri, da se potrdi, da je koda SSR, ki jo je določil pilot, enaka kodi, ki je bila dodeljena letu.
- (g) Kode SSR, dodeljene zrakoplovom, ki jih predajo izvajalci služb zračnega prometa v sosednjih državah, se samodejno preverijo, da se ugotovi, ali se lahko dodelitve obdržijo v skladu s seznamom dodeljevanja kod, o katerem so se dogovorile države članice in ki je usklajen s tretjimi državami.
- (h) S sosednjimi izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa, ki omogočajo individualno identifikacijo zrakoplova z uporabo diskretnih kod SSR, se sklenejo formalni dogovori z najmanj naslednjo vsebino:
 - (1) obveznost sosednjih izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa predajo zrakoplovi s potrjenimi diskretnimi kodami SSR, dodeljenimi v skladu s seznamom dodeljevanja kod, o katerem so se dogovorile države članice in ki je usklajen s tretjimi državami;
 - (2) obveznost obveščanja sprejemnih enot o vseh opaženih nepravilnostih pri delovanju sestavnih delov nadzornih sistemov v zraku;
- (i) izvajalci služb zračnega prometa zagotovijo, da se pri dodeljevanju diskretnih kod SSR v skladu s seznamom dodeljevanja kod, o katerem so se dogovorile države članice in ki je usklajen s tretjimi državami, za uvedbo individualne identifikacije zrakoplova upošteva naslednje:
 - (1) kode SSR se samodejno dodeljujejo zrakoplovom v skladu s seznamom dodeljevanja kod, o katerem so se dogovorile države članice in ki je usklajen s tretjimi državami;
 - (2) kode SSR, dodeljene zrakoplovom, ki jih predajo izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa v sosednjih državah, se preverijo, da se ugotovi, ali se lahko dodelitve obdržijo v skladu s seznamom dodeljevanja kod, o katerem so se dogovorile države članice in ki je usklajen s tretjimi državami;
 - (3) kode SSR so razvrščene v različne kategorije, da se omogoči diferencirano dodeljevanje kod;
 - (4) kode SSR iz različnih kategorij iz točke 3 se dodelijo v skladu s smermi letov;
 - (5) ista koda SSR se večkratno sočasno dodeli letom, ki potekajo v brezkonfliktnih smereh;
 - (6) kontrolorji so samodejno obveščeni o primerih nenamerno podvojenih dodelitev kod SSR.

Dodatek 2

Postopki, ki jih je treba izvajati za avtomatizirano usklajevanje, kot se zahteva v točki ATS.TR.230 (c)

A. Med enotami, ki zagotavljajo službo območne kontrole, ali v primeru dogovora z drugimi enotami kontrole zračnega prometa ali med njimi se morajo izvajati naslednji obvezni postopki:

(a) Obveščanje

(1) Informacije za letenje, ki se nanašajo na postopek obveščanja, vsebujejo najmanj:

- (i) identifikacijo zrakoplova,
- (ii) način in kodo SSR (če sta na voljo);

- (iii) aerodrom odhoda;
 - (iv) podatke o predvidenem času in položaju;
 - (v) namembni aerodrom;
 - (vi) številko in tip zrakoplova;
 - (vii) vrsto leta,
 - (viii) zmogljivost in status opreme.
- (2) Informacije o 'zmogljivosti in statusu opreme' vsebujejo najmanj zmanjšani minimalni navpični razmik (reduced vertical separation minima – RVSM) in zmogljivost z razmikom med kanali 8,33 kHz. Lahko vsebujejo druge postavke v skladu s pisnimi dogovori.
- (3) Postopek obveščanja se izvede vsaj enkrat za vsak ustrezen let, ki namerava prečkati meje, razen če je let predmet postopka obveščanja in koordinacije pred vzletom.
- (4) Merila o izpolnjevanju pogojev za čezmejno obveščanje o letih so skladna s pisnimi dogovori.
- (5) Če postopka obveščanja ni mogoče izvesti do dvostransko dogovorjenega časa pred postopkom začetne koordinacije, ga je treba vključiti v postopek začetne koordinacije.
- (6) Kadar se postopek obveščanja izvaja, se izvede pred postopkom začetne koordinacije.
- (7) Postopek obveščanja se znova izvede vsakič, ko se pred postopkom začetne koordinacije spremeni kateri koli od naslednjih podatkov:
- (i) koordinacijska točka;
 - (ii) pričakovana koda SSR na točki prenosa kontrole,
 - (iii) namembni aerodrom,
 - (iv) tip zrakoplova,
 - (v) zmogljivost in status opreme.
- (8) Če se ugotovi neskladje med prenesenimi podatki in ustreznimi podatki v sprejemnem sistemu ali če takih informacij ni na voljo ter bi bilo zato treba odpraviti napake pri nadaljnjem sprejemanju podatkov o začetni koordinaciji, se to neskladje preda v reševanje ustreznemu delovnemu položaju kontrolorja.
- (9) Časovna merila za začetek postopka obveščanja:
- (i) Postopek obveščanja se sproži v parametrskem številu minut pred predvidenim časom na koordinacijski točki.
 - (ii) Parametri obveščanja se navedejo v pisnem dogovoru med zadevnimi enotami ATC.
 - (iii) Parametri obveščanja se lahko določijo posamično za vsako koordinacijsko točko.
- (b) Začetna koordinacija
- (1) Za let, pri katerem se izvaja začetna koordinacija, so dogovorjeni pogoji o predaji leta operativno zavezujoči za obe enoti kontrole zračnega prometa, razen če je koordinacija preklicana ali popravljena.
- (2) Informacije o letu, za katere velja postopek začetne koordinacije, vsebujejo najmanj:
- (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) način in kodo SSR;
 - (iii) aerodrom odhoda;
 - (iv) podatke o predvidenem času in položaju;

- (v) namembni aerodrom;
 - (vi) številko in tip zrakoplova;
 - (vii) vrsto leta;
 - (viii) zmogljivost in status opreme.
- (3) Informacije o ‚zmogljivosti in statusu opreme‘ vsebujejo najmanj RVSM in zmogljivost z razmikom med kanali 8,33 kHz. Lahko vsebujejo druge postavke, kot so bile dvostransko dogovorjene s pisnimi dogovori.
 - (4) Postopek začetne koordinacije se izvaja za vse ustrezne lete, ki nameravajo prečkati meje.
 - (5) Merila o izpolnjevanju pogojev za čezmejno začetno koordinacijo letov so skladna s pisnimi dogovori.
 - (6) Postopek začetne koordinacije se, razen če je že sprožen ročno, sproži samodejno v skladu s pisnimi dogovori v:
 - (i) dvostransko dogovorjenem parametrskem časovnem obdobju pred ocenjenim časom na koordinacijski točki ali
 - (ii) časom, v katerem je let na dvostransko dogovorjeni razdalji od koordinacijske točke.
 - (7) Postopek začetne koordinacije za let se izvede samo enkrat, razen če se začne postopek preklica koordinacije.
 - (8) Po postopku preklica koordinacije se lahko postopek začetne koordinacije začne znova z isto enoto.
 - (9) Dokončanje postopka začetne koordinacije, vključno s potrditvijo prevzemne enote – let se nato šteje za ‚koordiniranega‘, se prenese na predajno enoto.
 - (10) Če dokončanje postopka začetne koordinacije ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na delovnem položaju kontrolorja, odgovornega za koordinacijo leta v predajni enoti.
 - (11) Informacije o začetni koordinaciji morajo biti na voljo ustreznemu delovnemu položaju kontrolorja v prevzemni enoti.
- (c) Popravek koordinacije
- (1) Postopek popravka koordinacije je povezan z letom, ki je bil pred tem koordiniran.
 - (2) Za let, pri katerem se izvaja postopek popravka koordinacije, so dogovorjeni pogoji o predaji leta operativno zavezujoči za obe enoti kontrole zračnega prometa, razen če je koordinacija preklicana ali so pogoji nadalje popravljeni.
 - (3) Pri postopku popravka koordinacije se zagotovijo naslednje informacije za letenje, če so se spremenile:
 - (i) način in kodo SSR;
 - (ii) predvideni čas in nivo letenja;
 - (iii) zmogljivost in status opreme.
 - (4) Če je tako dvostransko dogovorjeno, se v podatkih o popravku koordinacije, če so se ti spremenili, sporoči naslednje:
 - (i) koordinacijska točka;
 - (ii) pot.
 - (5) Postopek popravka koordinacije se lahko z enoto, ki trenutno koordinira let, izvede enkrat ali večkrat.

- (6) Postopek popravka koordinacije se izvede, če:
 - (i) je razlika med predvidenim časom preleta nad koordinacijsko točko in pred tem sporočenim časom večja od dvostransko dogovorjene vrednosti;
 - (ii) je nivo/so nivoji predaje, koda SSR ali zmogljivost in status opreme drugačni od prej sporočenega.
 - (7) Če je tako dvostransko dogovorjeno, se postopek popravka koordinacije izvede, kadar se spremeni:
 - (i) koordinacijska točka;
 - (ii) pot.
 - (8) Dokončanje postopka popravka koordinacije, vključno s potrditvijo prevzemne enote, se prenese na predajno enoto.
 - (9) Če dokončanje postopka popravka koordinacije ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na delovnem položaju kontrolorja, odgovornega za koordinacijo leta znotraj predajne enote.
 - (10) Postopek popravka koordinacije se izvede takoj po ustreznem vnosu ali posodobitvi.
 - (11) Postopek popravka koordinacije se ustavi po tem, ko je let ob dvostransko določenem času/na dvostransko določeni razdalji od točke prenosa kontrole v skladu s pisnimi dogovori.
 - (12) Informacije o popravku koordinacije so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v prevzemni enoti.
 - (13) Če dokončanje postopka popravka koordinacije ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, predajna enota začne ustno koordinacijo.
- (d) Preklic koordinacije
- (1) Postopek preklica koordinacije je povezan s prejšnjim postopkom obveščanja ali koordinacije, ki je preklican.
 - (2) Postopek preklica koordinacije se izvede z enoto za koordiniran let, če:
 - (i) enota ni več najbližja enota v zaporedju koordinacije;
 - (ii) je načrt leta v oddajni enoti preklican in koordinacija ni več potrebna;
 - (iii) se od prejšnje enote prejmejo informacije o preklicu koordinacije leta.
 - (3) Postopek preklica koordinacije se za napovedan let lahko izvede z enoto, če:
 - (i) enota ni več najbližja enota v zaporedju koordinacije;
 - (ii) je načrt leta v oddajni enoti preklican in koordinacija ni več potrebna;
 - (iii) se od prejšnje enote prejmejo informacije o preklicu koordinacije leta;
 - (iv) ima let na poti zamudo in posodobljena ocena predvidenega časa in položaja ne more biti določena samodejno.
 - (4) Dokončanje postopka preklica koordinacije, vključno s potrditvijo prevzemne enote, se prenese na predajno enoto.
 - (5) Če dokončanje postopka preklica koordinacije ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na delovnem položaju kontrolorja, odgovornega za koordinacijo leta v predajni enoti.

- (6) Informacije o preklicu koordinacije so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v obveščeni enoti ali enoti, s katero je koordinacija preklicana.
 - (7) Če dokončanje postopka popravka koordinacije ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, predajna enota začne ustno koordinacijo.
- (e) Osnovni podatki o letu
- (1) Informacije, ki se nanašajo na postopek osnovnih podatkov o letu, vsebujejo najmanj:
 - (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) način in kodo SSR.
 - (2) Vse dodatne informacije, zagotovljene v postopku osnovnih podatkov o letu, določa dvostranski sporazum.
 - (3) Postopek osnovnih podatkov o letu se izvaja samodejno za vsak ustrezen let.
 - (4) Merila o izpolnjevanju pogojev za osnovne podatke o letu so v skladu s pisnimi dogovori.
 - (5) Dokončanje postopka osnovnih podatkov o letu, vključno s potrditvijo prevzemne enote, se prenese na oddajno enoto.
 - (6) Če dokončanje postopka osnovnih podatkov o letu ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v oddajni enoti.
- (f) Sprememba osnovnih podatkov o letu
- (1) Postopek spremembe osnovnih podatkov o letu je povezan z letom, pri katerem se je prej izvajal postopek osnovnih podatkov o letu.
 - (2) Vse druge informacije, ki se nanašajo na postopek spremembe osnovnih podatkov o letu, in merila zanj so predmet dvostranskih sporazumov.
 - (3) Postopek spremembe osnovnih podatkov o letu se izvede samo za let, prej napovedan s postopkom osnovnih podatkov o letu.
 - (4) Postopek spremembe osnovnih podatkov o letu se začne samodejno v skladu z dvostransko dogovorjenimi merili.
 - (5) Dokončanje postopka spremembe osnovnih podatkov o letu, vključno s potrditvijo prevzemne enote, se prenese na oddajno enoto.
 - (6) Če dokončanje postopka spremembe osnovnih podatkov o letu ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v oddajni enoti.
 - (7) Informacije o spremembi osnovnih podatkov o letu so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v oddajni enoti.
- B. Če se zadevne enote medsebojno dogovorijo o izvedbi postopkov obveščanja pred vzletom, spremembe frekvence ali ročnega prevzema komunikacije, so postopki naslednji:
- (a) Obveščanje in koordinacija pred vzletom
- (1) Informacije, ki se nanašajo na postopek obveščanja in koordinacije pred vzletom, vsebujejo najmanj:
 - (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) način in kodo SSR (če sta na voljo);
 - (iii) aerodrom odhoda;
 - (iv) predvideni čas vzleta ali predvideni čas in položaj, kot sta dvostransko dogovorjena;

- (v) namembni aerodrom;
 - (vi) številko in tip zrakoplova.
- (2) Informacije, ki se nanašajo na postopek obveščanja in koordinacije pred vzletom, ki ga izvaja kontrolna enota terminalskega območja (TMA) ali ACC, vsebujejo naslednje:
 - (i) vrsto leta;
 - (ii) zmogljivost in status opreme.
 - (3) Informacije o 'zmogljivosti in statusu opreme' vsebujejo najmanj RVSM in zmogljivost z razmikom med kanali 8,33 kHz.
 - (4) Informacije o 'zmogljivosti in statusu opreme' lahko vključujejo druge postavke, dogovorjene z dvostranskimi pisnimi dogovori.
 - (5) Postopek obveščanja in koordinacije pred vzletom se izvede enkrat ali večkrat za vsak ustrezen let, ki namerava prečkati mejo, če je čas leta od točke vzleta do koordinacijske točke prekratek za izvedbo postopka začetne koordinacije ali obveščanja.
 - (6) Merila o izpolnjevanju pogojev za postopek čezmejnega obveščanja in koordinacije pred vzletom so skladna s pisnimi dogovori.
 - (7) Postopek obveščanja in koordinacije pred vzletom se znova izvede vsakič, ko se spremeni kateri koli podatek, povezan s postopkom obveščanja in koordinacije pred vzletom.
 - (8) Dokončanje postopka obveščanja in koordinacije pred vzletom, vključno s potrditvijo prevzemne enote, se prenese na predajno enoto.
 - (9) Če dokončanje postopka obveščanja in koordinacije pred vzletom ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na delovnem položaju kontrolorja, odgovornega za obveščanje/koordinacijo leta v predajni enoti.
 - (10) Informacije o obveščanju in koordinaciji pred vzletom so na voljo na ustreznemu delovnem položaju kontrolorja v obveščeni enoti.
- (b) Sprememba frekvence
- (1) Informacije, ki se nanašajo na postopek spremembe frekvence, vključujejo identifikacijo zrakoplova in katerega koli od naslednjih podatkov, če so na voljo:
 - (i) oznako sprostivne;
 - (ii) dovoljeni nivo letenja;
 - (iii) dodeljeni kurz letenja/sled ali dovoljenje za direktno pot;
 - (iv) dodeljeno hitrost;
 - (v) dodeljeno hitrost vzpenjanja/spuščanja.
 - (2) Če je dvostransko tako dogovorjeno, sprememba podatkov o frekvenci vsebuje naslednje:
 - (i) trenutni položaj na sledi;
 - (ii) dano frekvenco.
 - (3) Postopek spremembe frekvence ročno sproži predajni kontrolor.
 - (4) Predajna enota ATC se obvesti o dokončanju postopka spremembe frekvence, vključno s potrditvijo prevzemne enote.

- (5) Če dokončanje postopka spremembe frekvence ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v predajni enoti ATC.
 - (6) Informacije o spremembi frekvence so nemudoma na voljo prevzemnemu kontrolorju.
- (c) Ročni prevzem komunikacije
- (1) Informacije, povezane s postopkom ročnega prevzema komunikacije, vsebujejo najmanj identifikacijo zrakoplova.
 - (2) Postopek ročnega prevzema komunikacije ob vzpostavitvi komunikacije začne prevzemna enota.
 - (3) Prevzemna enota ATC se obvesti o dokončanju postopka ročnega prevzema komunikacije, vključno s potrditvijo predajne enote.
 - (4) Če dokončanje postopka ročnega prevzema komunikacije ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v prevzemni enoti ATC.
 - (5) Informacije o ročnem prevzemu komunikacije se nemudoma posredujejo kontrolorju v predajni enoti.
- (d) Obveščanje o nameri prečkanja
- (1) Informacije, ki se nanašajo na postopek obveščanja o nameri prečkanja, vsebujejo najmanj:
 - (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) način in kodo SSR;
 - (iii) številko in tip zrakoplova;
 - (iv) oznako odgovornega sektorja;
 - (v) pot prečkanja, vključno s predvidenimi časi in nivoji letenja za vsako točko poti.
 - (2) Postopek obveščanja o nameri prečkanja ročno sproži kontrolor ali pa se sproži samodejno, kot je navedeno v pisnih dogovorih.
 - (3) Obveščevalna enota se obvesti o dokončanju postopka obveščanja o nameri prečkanja, vključno s potrditvijo obveščene enote.
 - (4) Če dokončanje postopka obveščanja o nameri prečkanja ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se v obveščevalni enoti izda opozorilo.
 - (5) Informacije o obveščanju o nameri prečkanja so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v obveščeni enoti.
- (e) Zahteva za dovoljenje za prečkanje
- (1) Informacije, ki se nanašajo na zahtevo za dovoljenje za prečkanje, vsebujejo najmanj:
 - (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) način in kodo SSR;
 - (iii) številko in tip zrakoplova;
 - (iv) oznako odgovornega sektorja;
 - (v) pot prečkanja, vključno s predvidenimi časi in nivoji letenja za vsako točko poti.
 - (2) Če je tako dvostransko dogovorjeno, zahteva za dovoljenje za prečkanje meje vsebuje podatke o zmogljivosti in statusu opreme.

- (3) Informacije o „zmogljivosti in statusu opreme“ vsebujejo najmanj zmogljivost RVSM in lahko vključujejo druge postavke, kot je dvostransko dogovorjeno.
 - (4) Zahtevo za dovoljenje za prečkanje kontrolor vložijo po lastni presoji v skladu s pogoji, navedenimi v pisnih dogovorih.
 - (5) Enota, ki je vložila zahtevo, se obvesti o dokončanju postopka zahteve za dovoljenje za prečkanje, vključno s potrditvijo enote, ki je zahtevo prejela.
 - (6) Če dokončanje zahteve za dovoljenje za prečkanje ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v enoti, ki je vložila zahtevo.
 - (7) Informacije, ki se nanašajo na zahtevo za dovoljenje za prečkanje, so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v enoti, ki prejme zahtevo.
 - (8) Na postopek zahteve za dovoljenje za prečkanje meje se odgovori na enega od naslednjih načinov:
 - (i) z odobritvijo podrobnosti o predlagani poti/prečkanju zračnega prostora;
 - (ii) z nasprotnim predlogom, ki vključuje podrobnosti o drugi poti/prečkanju zračnega prostora, kot je navedeno v oddelku 6 spodaj, ali
 - (iii) z zavrnitvijo podrobnosti o predlagani poti/prečkanju zračnega prostora;
 - (9) Če operativni odgovor ni prejet v dvostransko dogovorjenem roku, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v enoti, ki je vložila zahtevo.
- (f) Nasprotni predlog o prečkanju
- (1) Postopek nasprotnega predloga o prečkanju je povezan z letom, ki je bil pred tem koordiniran.
 - (2) Informacije, ki se nanašajo na postopek nasprotnega predloga o prečkanju, vsebujejo najmanj:
 - (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) pot prečkanja, vključno s predvidenimi časi in nivoji letenja za vsako točko poti.
 - (3) Nasprotni predlog vključuje novi predlog nivoja letenja in/ali poti.
 - (4) Enota, ki je dala nasprotni predlog, se obvesti o dokončanju postopka nasprotnega predloga o prečkanju, vključno s potrditvijo enote, ki je vložila prvotno zahtevo.
 - (5) Če dokončanje postopka nasprotnega predloga o prečkanju ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v enoti, ki je dala nasprotni predlog.
 - (6) Informacije, ki se nanašajo na nasprotni predlog o prečkanju, so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v enoti, ki je prvotno vložila zahtevo.
 - (7) Potrditvi uspešne obdelave informacij o nasprotnem predlogu o prečkanju v enoti, ki je prvotno vložila zahtevo, sledi operativni odgovor enote, ki je prvotno vložila zahtevo.
 - (8) Operativni odgovor na nasprotni predlog o prečkanju je sprejetje ali zavrnitev.
 - (9) Če operativni odgovor ni prejet v dvostransko dogovorjenem roku, se izda opozorilo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v enoti, ki je dala nasprotni predlog.
- (g) Preklic prečkanja
- (1) Postopek preklica prečkanja je povezan s prejšnjim postopkom obveščanja ali koordinacije, ki je bil preklican.

- (2) Postopek preklica prečkanja se sproži v enoti, odgovorni za let, kadar se zgodi kaj od naslednjega:
 - (i) let, ki je bil napovedan s postopkom osnovnih podatkov o letu, zdaj ne bo vstopil v zračni prostor obveščene enote ali pa ni več pomemben za obveščeno enoto;
 - (ii) prečkanje se ne bo izvedlo na poti, ki je navedena v obvestilu o nameri prečkanja;
 - (iii) prečkanje se ne bo izvedlo v skladu s pogoji, o katerih se še dogovarja, ali v skladu s pogoji, ki so bili sprejeti po dialogu o prečkanju zračnega prostora.
 - (3) Postopek preklica prečkanja se sproži samodejno ali pa ga ročno sproži kontrolor v skladu s pisnimi dogovori.
 - (4) Enota, ki je preklicala prečkanje, se obvesti o dokončanju postopka preklica prečkanja, vključno s potrditvijo obveščene/zaprošene enote.
 - (5) Če dokončanje postopka preklica prečkanja ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se izda opozorilo na ustreznem delovnem mestu v enoti, ki je preklicala prečkanje.
 - (6) Informacije, ki se nanašajo na postopek preklica prečkanja, so na voljo na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v obveščeni/zaprošeni enoti.
- C. Med enotami, ki zagotavljajo službe območne kontrole za opravljanje storitev podatkovnih zvez iz točke AUR.COM.2005(1)(a) Izvedbene uredbe (EU) 2023/1770, ali v primeru dogovora z drugimi enotami ali med njimi se avtomatizirajo naslednji postopki:
- (a) Posredovanje prijave podatkov o letih
 - (1) Informacije, ki se nanašajo na postopek posredovanja prijave podatkov o letih, vsebujejo najmanj:
 - (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) aerodrom odhoda;
 - (iii) namembni aerodrom;
 - (iv) vrsto prijave podatkov o letih;
 - (v) parametre prijave podatkov o letih.
 - (2) Za vsak prijavljen let podatkovne zveze, ki namerava prečkati mejo, se izvede en postopek posredovanja prijave podatkov o letih.
 - (3) Postopek posredovanja prijave podatkov o letih se, kot je določeno v skladu s pisnimi dogovori, sproži ob zgodnejšem od časov, navedenih v nadaljevanju, ali čim prej po tem času:
 - (i) parametrskim številom minut pred predvidenim časom na koordinacijski točki;
 - (ii) časom, v katerem je let na dvostransko dogovorjeni razdalji od koordinacijske točke.
 - (4) Merila o izpolnjevanju pogojev za postopek posredovanja prijave podatkov o letih so v skladu s pisnimi dogovori.
 - (5) Informacije o posredovanju prijave podatkov o letih se vključijo skupaj z ustreznimi informacijami o letu v prevzemni enoti.
 - (6) Status prijavljenega leta je prikazan na ustreznem delovnem položaju kontrolorja v prevzemni enoti.
 - (7) Predajna enota se obvesti o dokončanju postopka posredovanja prijave podatkov o letih, vključno s potrditvijo prevzemne enote.

- (8) Če dokončanje postopka posredovanja prijave podatkov o letih ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se vloži zahteva za vzpostavitev povezave zrakoplova preko podatkovne zveze zrak–zemlja.
- (b) Obveščanje naslednjega organa
- (1) Informacije, ki se nanašajo na postopek obveščanja naslednjega organa, vsebujejo najmanj:
- (i) identifikacijo zrakoplova;
 - (ii) aerodrom odhoda;
 - (iii) namembni aerodrom.
- (2) Za vsak ustrezen let, ki namerava prečkati meje, se izvede en postopek obveščanja naslednjega organa.
- (3) Postopek obveščanja naslednjega organa se sproži po tem, ko sistem v zraku potrdi zahtevo naslednjega organa po obdelavi podatkov zrakoplova.
- (4) Po uspešni obdelavi informacij obveščanja naslednjega organa prevzemna enota sproži zahtevo po vzpostavitvi komunikacije med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze (CPDLC) z zrakoplovom.
- (5) Če informacije o obveščanju naslednjega organa niso prejete v skladu z dvostransko dogovorjenim parametrskim časovnim obdobjem, prevzemna enota uporabi lokalne postopke za sprožitev komunikacije preko podatkovne zveze z zrakoplovom.
- (6) Predajna enota se obvesti o dokončanju postopka obveščanja naslednjega organa, vključno s potrditvijo prevzemne enote.
- (7) Če dokončanje postopka o obveščanju naslednjega organa ni potrjeno v skladu z veljavnimi zahtevami glede kakovosti storitev, se sprožijo lokalni postopki v predajni enoti.“;
- (5) v Prilogi VIII, poddel B, se doda naslednji oddelek 2:

„ODDELEK 2

TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJALCE NADZORNIH SLUŽB

CNS.TR.205 Dodelitev in uporaba spraševalnih kod mode S

- (a) Izvajalec nadzornih služb upravlja le ustrezni spraševalnik mode S, pri čemer uporablja ustrezno spraševalno kodo (interrogator code – IC), če mu je zadevna država članica za ta namen dodelila spraševalno kodo.
- (b) Izvajalec nadzornih služb, ki namerava upravljati ali upravlja ustrezni spraševalnik mode S, za katerega ni prejel dodelitve spraševalne kode, zadevni državi članici predloži zahtevek za spraševalno kodo, ki vključuje najmanj naslednje ključne točke:
- (1) posebno priporočilo, ki ga zagotovi zadevna država članica;
 - (2) popolne kontaktne podatke predstavnika države članice, odgovornega za usklajevanje dodelitve spraševalne kode mode S;
 - (3) popolne kontaktne podatke kontaktne točke upravljavca mode S za zadeve v zvezi z dodelitvijo spraševalne kode mode S;
 - (4) ime spraševalnika mode S;
 - (5) uporabo spraševalnika mode S (operativno ali preskusno);
 - (6) lokacijo spraševalnika mode S;
 - (7) načrtovan datum prvega oddajanja mode S spraševalnika mode S;
 - (8) zahtevano pokrivanje mode S;
 - (9) posebne operativne zahteve;

- (10) zmožljivost kode SI;
 - (11) zmožljivost ,delovanja kode II/SI' in
 - (12) zmožljivost karte pokritosti.
 - (c) Izvajalec nadzornih služb upošteva ključne točke za dodelitev spraševalne kode, ki jo prejme, ki vključuje najmanj naslednje točke:
 - (1) ustrezno priporočilo, ki ga zagotovi zadevna država članica;
 - (2) posebno priporočilo za dodelitev, ki ga zagotovi služba za dodelitev spraševalnih kod;
 - (3) nadomestna priporočila za dodelitev, kot se zahteva;
 - (4) dodeljeno spraševalno kodo;
 - (5) omejitve v zvezi z nadzorom in zaklepom pokritosti v obliki razdeljenih obsegov ali karte pokritosti z mode S;
 - (6) obdobje izvajanja, v katerem je treba dodelitev prijaviti v spraševalnik mode S iz zahtevka;
 - (7) izvajalni niz, ki ga je treba upoštevati;
 - (8) po izbiri in v povezavi z drugimi nadomestnimi možnostmi: priporočilo glede skupine;
 - (9) posebne operativne omejitve, kot se zahteva.
 - (d) Izvajalec nadzornih služb vsaj vsakih šest mesecev obvesti zadevno državo članico o vseh spremembah v načrtovanju namestitve ali operativnem statusu ustreznih spraševalnikov mode S v zvezi z vsemi ključnimi točkami za dodelitev spraševalne kode iz točke (c).
 - (e) Izvajalec nadzornih služb zagotovi, da vsak od njegovih spraševalnikov mode S uporablja spraševalno kodo, ki mu je bila izključno dodeljena.“;
- (6) v Prilogi IX se točka ATFM.TR.100 nadomesti z naslednjim:

„ATFM.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za upravljavce pretoka zračnega prometa

Upravljavec pretoka zračnega prometa je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 255/2010 (*) in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/123.

(*) Uredba Komisije (EU) št. 255/2010 z dne 25. marca 2010 o določitvi skupnih pravil za upravljanje pretoka zračnega prometa (UL L 80, 26.3.2010, str. 10).“;

- (7) v Prilogi X se točka ASM.TR.100 nadomesti z naslednjim:

„ASM.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za upravljavce zračnega prostora

Upravljavec zračnega prostora je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 2150/2005 (*) in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2019/123.

(*) Uredba Komisije (ES) št. 2150/2005 z dne 23. decembra 2005 o določitvi skupnih pravil za prilagodljivo uporabo zračnega prostora (UL L 342, 24.12.2005, str. 20).“;

- (8) Priloga XII se spremeni:

- (a) točka NM.TR.100 se nadomesti z naslednjim:

„NM.TR.100 Delovne metode in operativni postopki za upravljavca omrežja

Upravljavec omrežja je sposoben dokazati, da so njegove delovne metode in operativni postopki v skladu z Uredbo (EU) št. 255/2010 in Izvedbeno uredbo (EU) 2019/123.“;

- (b) doda se naslednji oddelek 2:

„ODDELEK 2

TEHNIČNE ZAHTEVE ZA IZVAJANJE FUNKCIJ OMREŽJA ZA UPRAVLJANJE ZRAČNEGA PROMETA (FUNKCIJE OMREŽJA)**NM.TR.105 Dodelitev in uporaba spraševalnih kod mode S**

- (a) Upravljavec omrežja ima vzpostavljen postopek za zagotovitev, da sistem za dodelitev spraševalne kode:
- (1) preveri skladnost zahtevkov za spraševalno kodo z veljavnimi dogovori glede oblike in podatkov;
 - (2) preveri popolnost, točnost in pravočasnost zahtevkov za spraševalno kodo;
 - (3) v največ šestih koledarskih mesecih po predložitvi zahtevka:
 - (i) izvede simulacijo posodabljanja programa za dodelitev spraševalne kode na podlagi nerešenih zahtevkov;
 - (ii) pripravi predlagano posodobitev programa za dodelitev spraševalne kode, ki ga odobrijo države članice, na katere vpliva ta posodobitev;
 - (iii) zagotovi čim večjo usklajenost predlagane posodobitve programa za dodelitev spraševalne kode z operativnimi zahtevami v zvezi z zahtevki za spraševalno kodo iz ključnih točk (7), (8) in (9), navedenih v točki CNS.TR.205(b);
 - (iv) program za dodelitev spraševalne kode takoj po njegovi odobritvi posodobi in o tem obvesti države članice, pri čemer ne posega v nacionalne postopke za sporočanje informacij glede spraševalnikov mode S, ki jih upravlja vojska.
- (b) Upravljavec omrežja sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da vojaške enote, ki upravljajo ustrezne spraševalnike mode S, pri spraševalni kodi, ki ni koda II z vrednostjo 0, in drugih kodah, rezerviranih za vojaško upravljanje, izpolnjujejo zahteve o dodelitvi in uporabi spraševalnih kod mode S.
- (c) Upravljavec omrežja sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da vojaške enote, ki upravljajo spraševalnike mode S pri kodi II z vrednostjo 0 ali drugih spraševalnih kodah, rezerviranih za vojaško upravljanje, spremljajo izključno uporabo teh spraševalnih kod, s čimer se prepreči neusklajena uporaba katere koli ustrezne spraševalne kode.
- (d) Upravljavec omrežja sprejme vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da dodelitev in uporaba teh spraševalnih kod za vojaške enote nima negativnega vpliva na varnost v splošnem zračnem prometu.

NM.TR.110 Označevanje letov, upravičenih do individualne identifikacije, z uporabo identifikacije zrakoplova

- (a) Upravljavec omrežja na podlagi volumna zračnega prostora, prijavljenega v skladu z Dodatkom 1 k točki (b) točke ATS.OR.446 te uredbe, in načrtov letov, predloženih v skladu s točko SERA.4013 Izvedbene uredbe (EU) št. 923/2012, oceni, ali je let upravičen za dodelitev razvidne kode SSR A1000.
- (b) Upravljavec omrežja vsem enotam služb zračnega prometa, na katere to vpliva, sporoči lete, ki so upravičeni do uporabe razvidne kode SSR A1000.“
-

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1772**z dne 12. septembra 2023**

o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 923/2012 glede operativnih pravil v zvezi z uporabo sistemov upravljanja zračnega prometa in navigacijskih služb zračnega prometa in njihovih sestavnih delov v zračnem prostoru enotnega evropskega neba ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1033/2006

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 ⁽¹⁾ in zlasti člena 31 in člena 44(1), točka (a), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvedbena pravila, sprejeta na podlagi razveljavljene Uredbe (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, se določbam Uredbe (EU) 2018/1139 v skladu s členom 140(2) Uredbe (EU) 2018/1139 prilagodijo najpozneje 12. septembra 2023.
- (2) Uredba Komisije (ES) št. 1033/2006 ⁽³⁾ določa zahteve glede postopkov za načrte leta v fazi pred letom za enotno evropsko nebo.
- (3) Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 923/2012 ⁽⁴⁾ določa skupna pravila letenja in operativne določbe v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa.
- (4) Za nepretrgano izvajanje zahtev za uporabo opreme za upravljanje zračnega prometa in izvajanje navigacijskih služb zračnega prometa (v nadaljnjem besedilu: ATM/ANS) v zračnem prostoru enotnega evropskega neba bi bilo treba Izvedbeno uredbo (EU) št. 923/2012 spremeniti, da bi vključevala ustrezne zahteve za načrtovanje leta iz Uredbe (ES) št. 1033/2006, ki jo razveljavlja ta uredba.
- (5) Upravljavce omrežja je pristojen za naloge obdelave načrtov leta v fazi pred letom, zato bi se morala Izvedbena uredba (EU) št. 923/2012 uporabljati tudi zanj.
- (6) Bistveno je, da vsi uporabniki ob predložitvi načrta leta upoštevajo operativne priročnike, ki jih pripravi in vzdržuje upravljavec omrežja.
- (7) Ponavljalni načrti leta se v evropski regiji ne uporabljajo več, zato bi bilo treba odstraniti vse sklice nanje.

⁽¹⁾ UL L 212, 22.8.2018, str. 1.

⁽²⁾ Uredba (ES) št. 552/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o interoperabilnosti evropske mreže za upravljanje zračnega prometa (uredba o interoperabilnosti) (UL L 96, 31.3.2004, str. 26).

⁽³⁾ Uredba Komisije (ES) št. 1033/2006 z dne 4. julija 2006 o določitvi zahtev glede postopkov za načrte leta v fazi pred letom za enotno evropsko nebo (UL L 186, 7.7.2006, str. 46).

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 923/2012 z dne 26. septembra 2012 o določitvi skupnih pravil letenja in operativnih določb v zvezi z navigacijskimi službami in postopki zračnega prometa ter spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 1035/2011 in uredb (ES) št. 1265/2007, (ES) št. 1794/2006, (ES) št. 730/2006, (ES) št. 1033/2006 in (EU) št. 255/2010 (UL L 281, 13.10.2012, str. 1).

- (8) Zahteve, povezane s postopki za načrte leta v fazi pred letom za enotno evropsko nebo, določene v Uredbi (ES) št. 1033/2006, ne veljajo za storitve, zagotovljene v zračnem prostoru enotnega evropskega neba zunaj evropske regije Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO), kot je opredeljena v zvezku I načrta za navigacijo v zračnem prometu ICAO (Doc 7754), zaradi majhne lokalne gostote prometa in geografskega položaja, kjer zračni prostor meji le na zračni prostor, za katerega so odgovorni izvajalci storitev ATM/ANS tretje države, kar utemeljuje različne lokalne dogovore o uskladitvi z okoliškimi državami nečlanicami EU.
- (9) Zato bi bilo treba Uredbo (ES) št. 1033/2006 razveljaviti, Izvedbeno uredbo (EU) št. 923/2012 pa ustrezno spremeniti.
- (10) Pri spremenjenih zahtevah iz te uredbe so se ustrezno upoštevale vsebina osrednjega načrta za upravljanje zračnega prometa ter komunikacijske, navigacijske in nadzorne zmogljivosti iz tega načrta.
- (11) Agencija Evropske unije za varnost v letalstvu je ukrepe predlagala v Mnenju št. 01/2023 ⁽³⁾ v skladu s členom 75(2), točki (b) in (c), ter členom 76(1) Uredbe (EU) 2018/1139.
- (12) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega v skladu s členom 127 Uredbe (EU) 2018/1139 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Spremembe Izvedbene uredbe (EU) št. 923/2012

Izvedbena uredba (EU) št. 923/2012 se spremeni:

- (1) v členu 1 se odstavek 3 nadomesti z naslednjim:

„3. Ta uredba se uporablja tudi za pristojne organe držav članic, izvajalce navigacijskih služb zračnega prometa, upravljavce omrežja, upravljavce aerodromov in osebje na zemlji, ki je vključeno v operacije zrakoplovov.“;

- (2) člen 2 se spremeni:

- (a) vstavi se naslednja točka 19a:

„19a. ‚identifikacija zrakoplova‘ je skupina črk, števil ali kombinacija obeh, enaka ali po oznaki enaka klicnemu znaku zrakoplova, ki se uporablja za komunikacijo zrak-zemlja in identifikacijo zrakoplova pri komunikaciji zemlja-zemlja služb zračnega prometa.“;

- (b) vstavi se naslednja točka 69a:

„69a. ‚predvideni datum začetka gibanja zrakoplova‘ je predvideni datum, ko bo zrakoplov začel gibanje, povezano z odhodom.“;

- (c) vstavi se naslednja točka 89b:

„89b. ‚integrirani sistem za obdelavo začetnih načrtov leta‘ (IFPS) je sistem v okviru evropske mreže za upravljanje zračnega prometa, prek katere je v zračnem prostoru, za katerega se uporablja ta uredba, zagotovljena centralizirana služba za obdelavo in razdelitev načrtov leta, ki sprejema, potrjuje in razdeljuje načrte leta.“;

- (d) vstavi se naslednja točka 96a:

„96a. ‚upravljavec omrežja‘ pomeni organ, ki so mu zaupane naloge, potrebne za izvedbo funkcij iz člena 6 Uredbe (ES) št. 551/2004.“;

- (e) vstavi se naslednja točka 97a:

„97a. ‚NOTAM‘ pomeni sporočilo, ki se razpošilja s telekomunikacijskimi sredstvi in vsebuje informacije v zvezi z vzpostavitvijo, stanjem ali spremembo letalskih objektov, storitev, postopkov ali v zvezi z nevarnostmi, s katerimi mora biti osebje, ki ga letalske operacije zadevajo, nujno pravočasno seznanjeno.“;

⁽³⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

(f) vstavi se naslednja točka 99a:

„99a. ‚izdajatelj načrta leta‘ je oseba ali organizacija, ki načrte leta in vsa s tem povezana sporočila o posodobitvi predloži integriranemu sistemu za obdelavo začetnih načrtov leta (IFPS), vključno s piloti, operaterji in zastopniki, ki delujejo v njihovem imenu, ter enotam ATS;“;

(g) vstavi se naslednja točka 100a:

„100a. ‚faza pred letom‘ pomeni obdobje od prve predložitve načrta leta do prve izdaje dovoljenja kontrole zračnega prometa;“;

(3) Priloga se spremeni v skladu s Prilogo k tej uredbi.

Člen 2

Razveljavitev

Uredba (ES) št. 1033/2006 se razveljavi.

Člen 3

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 12. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA

Priloga k Izvedbeni uredbi (EU) št. 923/2012 se spremeni:

(1) točka SERA.2001 se nadomesti z:

„SERA.2001 Predmet urejanja

Ta priloga se brez poseganja v točko SERA.1001 uporablja za uporabnike zračnega prostora in zrakoplove, ki:

- (a) letijo v Unijo, znotraj Unije ali iz Unije;
- (b) imajo nacionalnost in registrske oznake države članice Unije ter izvajajo lete v katerem koli zračnem prostoru na način, da ne kršijo pravil, ki jih je objavila država, pristojna za ozemlje preleta.“;

(2) točka SERA.4001 se spremeni:

(a) točki (c) in (d) se nadomestita z naslednjim:

„(c) Načrt leta:

(1) se pred odhodom predloži:

- (i) upravljavcu omrežja neposredno ali preko urada službe zrakoplovnih informacij v skladu z operativnimi priročniki s potrebnimi navodili in informacijami, ki jih je pripravil in jih vzdržuje upravljavec omrežja, če bi se morala del poti ali celotna pot leta izvajati po instrumentalnih pravilih letenja (v nadaljnjem besedilu: IFR) v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ali
- (ii) uradu službe zrakoplovnih informacij v drugih primerih;

(2) med letom prenese ustrezni enoti služb zračnega prometa ali nadzorni radijski postaji zrak–zemlja.

(d) Načrt leta za vsak let, ki je načrtovan preko mednarodnih meja ali za katerega se zagotovi služba kontrole zračnega prometa ali svetovalna služba zračnega prometa, se, razen če je pristojni organ za domače lete po pravilih vizualnega letenja (v nadaljnjem besedilu: let VFR) določil krajše obdobje, predloži:

(1) ne več kot 120 ur pred predvidenim časom začetka gibanja zrakoplova;

(2) najmanj tri ure pred predvidenim časom začetka gibanja zrakoplova za lete, za katere veljajo ukrepi upravljanja pretoka zračnega prometa;

(3) najmanj 60 minut pred odhodom za vse druge lete, ki niso zajeti v točko 2, ali

(4) če je predložen med letom, v času, ki zagotavlja, da bo ustrezna enota ATS prejela načrt vsaj deset minut, preden bi moral zrakoplov predvidoma doseči:

(i) načrtovano točko vstopa v kontrolirano območje ali območje s svetovalno službo ali

(ii) točko prečkanja zračne poti ali zračne poti s svetovalno službo.“;

(b) dodata se naslednji točki (e) in (f):

„(e) Za lete, ki se delno ali v celoti izvajajo po IFR, ki vstopajo v območje odgovornosti enote služb zračnega prometa in za katere upravljavec omrežja prej ni predložil načrta leta, zadevna enota upravljavcu omrežja pošlje identifikacijo in tip zrakoplova, vstopno točko na področje njene pristojnosti, čas in nivo letenja na tej točki ter pot in namembni aerodrom leta.

(f) Zahteve iz točk (c), (d) in (e) ne veljajo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki ni del regije EUR ICAO.“;

(3) točka SERA.4005 se nadomesti z naslednjim:

„SERA.4005 Vsebina načrta leta

(a) Načrt leta vsebuje vse informacije, ki so po mnenju pristojnega organa ustrezne, o naslednjem:

- (1) identifikaciji zrakoplova;
- (2) pravilih letenja in vrsti leta;

- (3) številu in tipu(-ih) zrakoplova ter kategoriji vrtnične sledi;
 - (4) opremi in zmogljivostih zrakoplova;
 - (5) aerodromu odhoda ali kraju operacije;
 - (6) predvidenem datumu in času začetka gibanja;
 - (7) potovalni(-ih) hitrosti(-ih);
 - (8) nivoju(-jih) potovalnega leta;
 - (9) poti letenja;
 - (10) namembnem aerodromu ali kraju operacije in skupnem predvidenem porabljenem času;
 - (11) nadomestnem(-ih) aerodromu(-ih) ali kraju(-ih) operacije;
 - (12) avtonomiji (najdaljšem času letenja, merjenem s količino goriva);
 - (13) skupnem številu oseb na krovu;
 - (14) reševalni opremi in opremi za preživetje, vključno s sistemom za reševanje z balističnim padalom,
 - (15) in druge informacije.
- (b) Pri načrtih letov, predloženih med letom, sta navedena aerodrom odhoda ali kraj operacije tista, s katerih je mogoče po potrebi dobiti dodatne informacije v zvezi z letom. Namesto predvidenega časa začetka gibanja zrakoplova je treba prav tako zagotoviti podatek o času nad prvo točko na poti, na katero se nanaša načrt leta.“;
- (4) točka SERA.4010 se nadomesti z:

„SERA.4010 Izpolnitev načrta leta

- (a) Načrt leta, če je ustrezno, vsebuje informacije o ustreznih točkah iz točke SERA.4005(a)(1) do (11), in sicer za celotno pot ali del poti, za katero je predložen načrt leta.
- (b) letalski operatorji, izdajatelji načrta leta in enote služb zračnega prometa ob upoštevanju potrebnih navodil iz točke SERA.4001(c)(1)(i) izpolnijo naslednje:
 - (1) vsa navodila za dokončanje načrta leta iz Dodatka 6;
 - (2) morebitne omejitve iz ustreznih zbornikov letalskih informacij.
- (c) Letalski operatorji ali zastopniki, ki delujejo v njihovem imenu, ki nameravajo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba del poti ali celotno pot leta izvajati po IFR, vnesejo ustrezno oznako za opremo zrakoplova, ki je na voljo na krovu, in njegove zmogljivosti v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/1770 (*) v ustrezno polje v načrtu leta, kot je določeno v točki SERA.4005(a)(4).
- (d) Operatorji zrakoplova, ki ni opremljen v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/1770, ki nameravajo izvajati lete v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, vnesejo ustrezno oznako za opremo zrakoplova, ki je na voljo na krovu, in njegove zmogljivosti ter morebitne izjeme v ustrezna polja v načrtu leta v skladu s točkama SERA.4005(a)(4) oziroma SERA.4005(a)(15). Če je ustrezno, načrt leta vsebuje tudi informacije o vseh drugih točkah, če to predpiše pristojni organ ali če oseba, ki predloži načrt leta, meni, da je to potrebno.

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1770 z dne 12. septembra 2023 o določitvi določb o opremi zrakoplova, potrebni za uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba, in operativnih pravil v zvezi z uporabo zračnega prostora enotnega evropskega neba ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 29/2009 in izvedbenih uredb (EU) št. 1206/2011, (EU) št. 1207/2011 in (EU) št. 1079/2012 (UL L 228, XX.9.2023, str. 39).“;

(5) vstavi se naslednja točka SERA.4013:

„SERA.4013 Sprejem načrta leta

- (a) Upravitelj omrežja za del poti, po kateri se izvajajo leti IFR, in urad službe zrakoplovnih informacij sprejmeta potrebne ukrepe, s katerimi se ob prejemu načrta leta ali sprememb tega načrta zagotovi, da je ta:
- (1) skladen z veljavnimi oblikovnimi in podatkovnimi konvencijami;
 - (2) popoln in karseda točen;
 - (3) po potrebi na voljo službam zračnega prometa ter
 - (4) sprejet ali so sprejete njegove spremembe in se to sporoči izdajatelju načrta leta.
- (b) Enote ATC upravitelju omrežja zagotovijo vse potrebne spremembe načrta leta, ki vplivajo na točke, povezane s potjo ali nivojem letenja, kot so navedene v točki SERA.4005(a)(1) do (10), ki bi lahko vplivale na varno izvedbo leta, načrte leta ali sporočila o posodobitvah, ki so jih prej prejele od upravljavca omrežja. Enota ATC v fazi pred letom ne izvede drugačnih sprememb ali preklica načrta leta brez uskladitve z letalskim operatorjem.
- (c) Upravitelj omrežja vsem enotam ATS, na katere to vpliva, sporoči sprejeti načrt leta in vse sprejete spremembe v fazi pred letom v zvezi s točkami iz točke SERA.4005(a)(1) do (10) načrta leta in z njimi povezanih sporočil o posodobitvi.
- (d) Upravitelj omrežja sporoči letalskemu operaterju vse potrebne spremembe načrta leta iz faze pred letom, ki vplivajo na točke iz točke SERA.4005(a)(1) do (10) in so povezane s potjo ali nivojem letenja, ki bi lahko vplivale na varno izvedbo leta, za načrte leta in prej prejeta s tem povezana sporočila o posodobitvi.
- (e) Kadar izdajatelj načrta leta ni letalski operater ali pilot, zagotovi, da so pogoji za sprejetje načrta leta in vseh potrebnih sprememb teh pogojev, kot jih je priglasil upravitelj omrežja za del leta, ki se izvaja po IFR, ali urad službe zrakoplovnih informacij, na voljo letalskemu operaterju ali pilotu, ki je predložil načrt leta.
- (f) Letalski operater zagotovi, da so pogoji za sprejetje načrta leta in vse njegove potrebne spremembe, o katerih sta izdajatelja načrta leta obvestila upravitelja omrežja ali urad službe zrakoplovnih informacij, vključeni v načrtovano letalsko operacijo in sporočeni pilotu.
- (g) Letalski operater pred letalsko operacijo zagotovi, da vsebina načrta leta pravilno upošteva operativne namene.
- (h) Upravitelj omrežja informacije obdeluje in razširja na napravi, ki omogoča uporabo razmika med kanali 8,33 kHz, sprejet v načrtu leta.
- (i) Zahteve iz točk (a) do (h) ne veljajo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki ni del regije EUR ICAO.“;

(6) točka SERA.4015 se nadomesti z:

„SERA.4015 Spremembe načrta leta

- (a) Vse spremembe načrta leta, predloženega za let IFR ali VFR, ki se izvaja kot kontrolirani let, se sporočijo:
- (1) pred letom upravitelju omrežja za del poti ali celotno pot letov, ki bi se morali izvesti po IFR, in enotam služb zračnega prometa takoj, ko je mogoče;
 - (2) med letom v skladu z določbami točke SERA.8020(b) ustrezni enoti služb zračnega prometa.

Za druge lete VFR se ustrezni enoti služb zračnega prometa takoj, ko je mogoče, sporočijo pomembne spremembe načrta leta.

- (b) Če kontrolirani let odstopa od predvidenega časa začetka gibanja zrakoplova za več kot 30 minut, nekontrolirani let, za katerega je bil predložen načrt leta, pa za eno uro, se načrt leta spremeni ali predloži nov načrt leta oziroma stari prekliče, kar od tega je ustrezno. Več kot petnajstminutne zamude vsakega leta IFR se sporočijo upravitelju omrežja.
 - (c) Letalski operaterji ali zastopniki, ki delujejo v njihovem imenu, v primeru spremembe opreme zrakoplova ali njegovega statusa zmogljivosti za let pošljejo sporočilo o spremembi upravitelju omrežja ali uradom službe zrakoplovnih informacij z ustreznim kazalnikom, vpisanim v ustrezno polje v obrazcu za načrt leta.
 - (d) Če so informacije o avtonomiji (najdaljšem času letenja, merjenim s količino goriva) ali o skupnem številu potnikov na krovu, predložene pred odhodom, ob odhodu netočne, to pomeni bistveno spremembo načrta leta, zato se sporočijo.
 - (e) Zahteve iz točk (a) do (d) ne veljajo v zračnem prostoru enotnega evropskega neba, ki ni del regije EUR ICAO.“;
- (7) dodan je naslednji oddelek 15:

„ODDELEK 15

Postopki komunikacije med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze (CPDLC)

SERA.15001 Vzpostavitev podatkovne zveze in neuspešna vzpostavitev podatkovne zveze

- (a) V nacionalnih publikacijah za aeronavtične informacije se objavi naslov za prijavo, povezan s službami zračnega prometa.
- (b) Ko službe zračnega prometa od zrakoplova, ki se približuje območju delovanja podatkovne zveze ali je v tem območju, prejmejo veljavno zahtevo za vzpostavitev podatkovne zveze, jo sprejmejo in, če jo lahko povežejo z načrtom leta, vzpostavijo povezavo z zrakoplovom.
- (c) Službe zračnega prometa določijo postopke za čimprejšnjo rešitev neuspešne vzpostavitve podatkovne zveze.
- (d) Letalski operater določi postopke za čimprejšnjo rešitev neuspešne vzpostavitve podatkovne zveze.

SERA.15005 Vzpostavitev CPDLC

- (a) CPDLC se vzpostavi dovolj vnaprej, da zrakoplovu omogoči komunikacijo z ustrezno enoto kontrole zračnega prometa.
- (b) Informacije o tem, kdaj in, če je ustrezno, kje bi morali zračni ali zemeljski sistemi vzpostaviti CPDLC, se objavijo v okrožnicah z letalskimi informacijami ali zbornikih letalskih informacij.
- (c) Pilot lahko enoto kontrole zračnega prometa, ki izvaja službo kontrole zračnega prometa, prepozna kadar koli med izvajanjem službe.

SERA.15010 Prenos CPDLC

- (a) Ko se CPDLC prenese, se hkrati začne prenos glasovne komunikacije in CPDLC.
- (b) Ko se nadzor nad zrakoplovom prenese z enote kontrole zračnega prometa, ki ima na voljo CPDLC, na enoto kontrole zračnega prometa, ki CPDLC nima na voljo, se CPDLC preneha uporabljati hkrati s prenosom glasovne komunikacije.
- (c) Kontrolor zračnega prometa se v primeru sporočil preko podatkovne zveze, na katera zaključno sporočilo še ni bilo prejeto, obvesti o poskusu prenosa CPDLC, zaradi katerega se spremeni organ za obdelavo podatkov. Če se kontrolor zračnega prometa odloči prenesti nadzor nad zrakoplovom, ne da bi prejel odgovore pilota na neodgovorjeno(-a) sporočilo(-a) navzgorne povezave, za pojasnitev vseh dvoumnosti, povezanih s takim(-i) sporočilom(-i), navadno uporabi glasovno komunikacijo.

SERA.15015 Sestavljanje sporočil CPDLC

- (a) Besedilo sporočil CPDLC je sestavljeno v obliki standardnega sporočila v preprostem jeziku ali okrajšavah in kodah. Preprostem jeziku se je treba izogibati, kadar se lahko dolžina besedila skrajša z ustreznimi okrajšavami in kodami. Nebistvene besede in zveze, kot so vljudnostni izrazi, se ne uporabljajo.
- (b) Kontrolor zračnega prometa in pilot sestavita sporočila CPDLC z elementi standardnega sporočila, elementi sporočila s prostim besedilom ali kombinacijo obojega. Kontrolorji zračnega prometa ali piloti se izogibajo uporabi elementov sporočila s prostim besedilom.
- (c) Če uporabljeni sklop sporočil CPDLC ne zadostuje za posebne okoliščine, lahko pristojni organ v posvetovanju z operaterji in drugimi izvajalci služb zračnega prometa odloči, da je sprejemljivo uporabljati elemente sporočila s prostim besedilom. V takih primerih zadevni pristojni organ opredeli obliko prikaza, nameravano uporabo in značilnosti posameznega elementa sporočila s prostim besedilom.
- (d) Sporočilo CPDLC je sestavljeno iz največ petih elementov sporočil, od katerih lahko le dva vsebujeta dovoljenje za pot.
- (e) Sestavljanje sporočil CPDLC z več elementi:
 - (1) če je treba na sporočilo CPDLC z več elementi odgovoriti, se odgovor nanaša na vse elemente sporočila;
 - (2) če ni mogoče ravnati v skladu z dovoljenjem iz sporočila z enim elementom ali iz katerega koli dela sporočila z več elementi, pilot na celo sporočilo odgovori z „NE MOREM“ (UNABLE);
 - (3) Kadar ni mogoče odobriti nobenega elementa zahteve za dovoljenje z enim ali več elementi, kontrolor odgovori s sporočilom „NE MOREM“ (UNABLE), ki se nanaša na vse elemente zahteve. Trenutno(-a) dovoljenje (-a) se ne ponovi(-jo);
 - (4) če je mogoče zahtevi za dovoljenje z več elementi le deloma ugoditi, kontrolor odgovori s sporočilom „NE MOREM“ (UNABLE), ki se nanaša na vse elemente sporočila zahteve, in po potrebi navede razlog in/ali informacijo o tem, kdaj se lahko pričakuje dovoljenje;
 - (5) če je mogoče ugoditi vsem elementom iz zahteve za dovoljenje z enim ali več elementi, kontrolor odgovori z dovoljenji, ki ustrezajo vsakemu posameznemu elementu zahteve. Ta odgovor je v obliki enega sporočila navzgorne povezave;
 - (6) če sporočilo CPDLC vsebuje več kot en element sporočila in je atribut odgovora za sporočilo, če se uporabi, „Y“, vsebuje eno sporočilo z odgovorom ustrezno število odgovorov v enakem vrstnem redu.

SERA.15020 Odgovarjanje na sporočila CPDLC

- (a) Če pristojni organ ne določi drugače, se glasovna ponovitev sporočil CPDLC ne zahteva.
- (b) Običajno se odgovori preko CPDLC, razen če je pri komunikaciji kontrolorja ali pilota preko CPDLC potreben popravek prenesenega sporočila CPDLC. Če kontrolor ali pilot komunicira z glasovno komunikacijo, se ponavlja odgovori z glasovno komunikacijo.

SERA.15025 Popravek sporočil CPDLC

- (a) Če je potreben popravek sporočila CPDLC ali je treba pojasniti njegovo vsebino, kontrolor zračnega prometa in pilot uporabita najprimernejše sredstvo, ki je na voljo, da sporočila pravilne podrobnosti ali zagotovita potrebno pojasnilo.
- (b) Če se sporočilo CPDLC, za katero operativni odgovor še ni bil prejet, popravi z glasovno komunikacijo, prenos glasu kontrolorja ali pilota uvaja stavek: „NE UPOŠTEVAJ SPOROČILA CPDLC (vrsta sporočila), PREKINJAM“ (DISREGARD CPDLC (message type) MESSAGE, BREAK) — čemur sledi pravilno dovoljenje, navodilo, informacija ali zahteva.
- (c) Če se navaja in določa sporočilo CPDLC, ki ga ni treba upoštevati, je treba biti previden pri njegovi formulaciji, da bi se izognili vsem dvomnostim, kar zadeva popravek dovoljenja, navodila, informacije ali zahteve.

- (d) Če se sporočilo CPDLC, za katero je potreben operativni odgovor, nato opravi glasovno, se pošlje ustrezno zaključno sporočilo CPDLC za pravilno sinhronizacijo dialoga CPDLC. To se lahko doseže tako, da se prejemniku sporočila preko glasovne komunikacije izrecno naroči, da naj zaključi dialog, ali da se sistemu omogoči samodejni zaključek dialoga.

SERA.15030 Postopki komunikacije med kontrolorjem preko podatkovne zveze za nujne primere, nevarnosti in okvare opreme CPDLC

- (a) Če sta kontrolor zračnega prometa ali pilot opozorjena, da eno komunikacijsko sporočilo med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze ni bilo dostavljeno, ukrepata na enega od naslednjih načinov, kot je ustrezno:
- (1) preko glasovne komunikacije potrjena ukrepe, ki se bodo sprejeli v zvezi s povezanim dialogom, pri čemer informacije uvedeta s stavkom: 'OKVARA SPOROČILA CPDLC' (CPDLC MESSAGE FAILURE);
 - (2) preko podatkovne zveze med kontrolorjem in pilotom ponovno izdata komunikacijsko sporočilo med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze, ki ni bilo dostavljeno.
- (b) Kontrolorji zračnega prometa, ki morajo prenesti informacije o popolni odpovedi zemeljskega sistema komunikacije med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze vsem postajam, ki jih bodo verjetno prestregle, bi morali tak prenos uvesti s splošnim pozivom: 'VSE POSTAJE – OKVARA CPDLC' (ALL STATIONS CPDLC FAILURE) – čemur sledi identifikacija postaje, ki kliče.
- (c) Če komunikacija med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze odpove in se povrne v glasovno komunikacijo, se za vsa neodgovorjena sporočila CPDLC šteje, da niso dostavljena, celoten dialog, ki vključuje neodgovorjena sporočila, pa se ponovno začne preko glasovne komunikacije.
- (d) Če komunikacija med kontrolorjem in pilotom preko podatkovne zveze odpove, vendar je obnovljena še pred povrnitvijo v glasovno komunikacijo, se za vsa neodgovorjena sporočila šteje, da niso dostavljena, celoten dialog, ki vključuje neodgovorjena sporočila, pa se ponovno začne preko CPDLC.

SERA.15035 Namerna zaustavitev sistema CPDLC

- (a) Če se načrtuje zaustavitev sistema komunikacijskega omrežja ali zemeljskega sistema CPDLC, se objavi NOTAM (obvestilo pilotu), da se vse strani, na katere sprememba vpliva, obvestijo o obdobju zaustavitve in po potrebi podrobnih podatkih o frekvencah glasovne komunikacije, ki jih je treba uporabljati.
- (b) Zrakoplov, ki komunicira z enotami ATC, se preko glasovne komunikacije ali CPDLC obvesti o vsaki neposredni izgubi storitve CPDLC.

SERA.15040 Prekinitev uporabe zahtev CPDLC

- (a) Če kontrolor od vseh postaj ali posebnega leta zahteva, da za določen čas ne pošiljajo zahtev CPDLC, uporabi naslednji stavek: ((klicni znak) ali VSE POSTAJE) NE POŠILJAJ VEČ ZAHTEV CPDLC [DO OBVESTILA] [(razlog)] ((ALL STATIONS) STOP SENDING CPDLC REQUESTS [UNTIL ADVISED] [(razlog)]).
- (b) Nadaljevanje običajne uporabe CPDLC se sporoči z naslednjim stavkom: ((klicni znak) ali VSE POSTAJE) PONOVRNO ZAČNI OBIČAJNE CPDLC OPERACIJE ((ALL STATIONS) (RESUME NORMAL CPDLC OPERATIONS)).

SERA.15045 Uporaba CPDLC v primeru odpovedi glasovne komunikacije zrak–zemlja

Obstoj povezave CPDLC med enoto služb zračnega prometa in zrakoplovom zadevnemu pilotu in kontrolorju zračnega prometa ne bi smel preprečiti začetka in izvedbe vseh zahtevanih ukrepov v primeru odpovedi glasovne komunikacije zrak–zemlja.

SERA.15050 Preskušanje CPDLC

Če bi preskušanje CPDLC na zrakoplovu lahko vplivalo na službe zračnega prometa, ki se izvajajo za zrakoplov, je treba pred takim preskušanjem izvesti usklajevanje.“;

(8) doda se naslednji Dodatek 6:

„Dodatek 6

IZPOLNITEV NAČRTA LETA

1. Obrazec za načrt leta po modelu ICAO

FLIGHT PLAN PLAN DE VOL			
PRIORITY Priorité FF		ADDRESSEE(S) Destinataire(s)	
FILING TIME Heure de dépôt		ORIGINATOR Expéditeur	
SPECIFIC IDENTIFICATION OF ADDRESSEE(S) AND/OR ORIGINATOR Identification précise du(des) destinataire(s) et/ou de l'expéditeur			
3 MESSAGE TYPE Type de message (FPL)	7 AIRCRAFT IDENTIFICATION Identification de l'aéronef	8 FLIGHT RULES Règles de vol	TYPE OF FLIGHT Type de vol
9 NUMBER Nombre	TYPE OF AIRCRAFT Type d'aéronef	WAKE TURBULENCE CAT. Cat. de turbulence de sillage	10 EQUIPMENT Équipement
13 DEPARTURE AERODROME Aérodrome de départ	TIME Heure		
15 CRUISING SPEED Vitesse croisière	LEVEL Niveau	ROUTE Route	
16 DESTINATION AERODROME Aérodrome de destination		TOTAL EET Durée totale estimée HR MIN	ALTN AERODROME Aérodrome de dégagement
18 OTHER INFORMATION Renseignements divers		2ND ALTN AERODROME 2 ^e aérodrome de dégagement	
SUPPLEMENTARY INFORMATION (NOT TO BE TRANSMITTED IN FPL MESSAGES) Renseignements complémentaires (À NE PAS TRANSMETTRE DANS LES MESSAGES DE PLAN DE VOL DÉPOSÉ)			
19 ENDURANCE Autonomie HR MIN	PERSONS ON BOARD Personnes à bord	EMERGENCY RADIO Radio de secours	
SURVIVAL EQUIPMENT/Équipement de survie	JACKETS/Gilets de sauvetage	FLUORES Fluores	
POLAR Polaire	DESERT Désert	UHF U	
MARITIME Maritime	JUNGLE Jungle	VHF V	
DINGHIES/Canots	LIGHT Lampes	ELT E	
NUMBER Nombre	CAPACITY Capacité	UHF U	
COVER Couverture	COLOUR Couleur	VHF V	
AIRCRAFT COLOUR AND MARKINGS Couleur et marques de l'aéronef			
REMARKS Remarques			
PILOT-IN-COMMAND Pilotte commandant de bord			
FILED BY / Déposé par			
SPACE RESERVED FOR ADDITIONAL REQUIREMENTS Espace réservé à des fins supplémentaires			

2. Navodila za izpolnjevanje obrazca za načrt leta

2.1 Splošno

Strogo upoštevajte predpisane oblike in način navedbe podatkov.

Podatke začnite vpisovati v prvi razpoložljivi prostor. Če je na voljo več prostora, neuporabljeni prostor pustite prazen.

Vse čase vpišite v obliki štirih števk koordiniranega univerzalnega časa (UTC).

Vpišite ves predvideni porabljeni čas v obliki štirih števil (ure in minute).

Osenčeno območje pred poljem 3 — izpolnijo službe ATS in COM, razen v primeru prenosa odgovornosti za izdajo sporočil o izdanih načrtih leta.

2.2 Navodila za vnos podatkov o ATS

Izpolnite polja 7 do 18 in, če tako zahteva pristojni organ ali se sicer zdi potrebno, polje 19, kot je navedeno v nadaljevanju.

VNESITE eno od naslednjih identifikacij zrakoplova, ki ne presega sedmih alfanumeričnih znakov brez vezajev ali simbolov:

(a) označevalnik ICAO za operatorja zrakoplova, ki mu sledi identifikacijska številka leta (npr. KLM511, NGA213, JTR25), medtem ko so v radiotelefoniji klicni znaki, ki jih mora uporabljati zrakoplov, sestavljeni iz telefonskega označevalnika ICAO za operatorja, ki mu sledi identifikacijska številka leta (npr. KLM511, NIGERIA 213, JESTER 25), ali

(b) državljanstvo ali skupno oznako in registrsko oznako zrakoplova (npr. EIAKO, 4XBCD, N2567GA), če:

(1) je v radiotelefoniji klicni znak, ki ga mora uporabljati zrakoplov, sestavljen samo iz te identifikacije (npr. CGAJS) ali pa ga uvaja telefonska oznaka ICAO za operatorja zrakoplova (npr. BLIZZARD CGAJS);

(2) zrakoplov ni opremljen z radiem.

Pravila letenja (Flight rules)

VPIŠITE eno od naslednjih črk, ki označujejo kategorijo pravil letenja, ki jih namerava upoštevati pilot:

I – če je predvideno, da se celoten let izvaja po IFR, ali

V – če je predvideno, da se celoten let izvaja po VFR, ali

Y – če se let najprej izvaja po IFR, temu pa sledi ena ali več naknadnih sprememb pravil letenja, ali

Z – če se let najprej izvaja po VFR, temu pa sledi ena ali več naknadnih sprememb pravil letenja.

V polju 15 je treba navesti točko ali točke, pri kateri ali katerih se načrtuje ali načrtujejo sprememba ali spremembe pravil letenja.

Vrsta leta (Type of flight)

VPIŠITE eno od naslednjih črk, ki označujejo vrsto leta, če tako zahteva pristojni organ:

S – če gre za redni zračni prevoz;

N – če gre za posebni zračni prevoz;

G – če gre za dejavnost splošnega letalstva;

M – če gre za dejavnost vojaškega letalstva;

X – če ne gre za nobeno od navedenih kategorij.

V polju 18 določite status leta v skladu z oznako standardnega scenarija (STS) ali po potrebi navedite druge razloge za posebno ravnanje s strani ATS, navedite razloge v skladu z oznako morebitne pripombe (RMK) v polju 18.

Število zrakoplovov (Number of aircraft) (eden ali dva znaka)

VPIŠITE število zrakoplovov, če je več kot eden.

Tip zrakoplova (Type of aircraft) (dva do štirje znaki)

VPIŠITE ustrezeni označevalnik, kot je določen v dokumentu ICAO 8643 – Označevalniki tipa zrakoplova (Aircraft Type Designators), ALI, če tak označevalnik ni bil dodeljen, ali v primeru formacijskih letov, ki vključujejo več kot en tip, VPIŠITE ZZZZ in v polju 18 NAVEDITE (števke in) tip(-e) zrakoplova, pred tem pa napišite ,TYP/‘.

Kategorija vrtnične sledi (Wake turbulence category) (en znak)

Za poševnico VPIŠITE eno od naslednjih črk, ki označujejo kategorijo vrtnične sledi zrakoplova:

- J** – SUPER za navedbo tipa zrakoplova, ki je kot tak določen v zadnji izdaji dokumenta ICAO 8643 – Označevalniki tipa zrakoplova;
- H** – HEAVY za navedbo tipa zrakoplova z največjo certificirano vzletno maso 136 000 kg ali več, razen tipov zrakoplovov iz dokumenta ICAO 8643 v kategoriji SUPER (J);
- M** – MEDIUM za navedbo tipa zrakoplova z največjo certificirano vzletno maso manj kot 136 000 kg, a več kot 7 000 kg;
- L** – LIGHT za navedbo tipa zrakoplova z največjo certificirano vzletno maso največ 7 000 kg.

Zmogljivosti obsegajo naslednje elemente:

- (a) prisotnost ustrezne uporabne opreme na krovu zrakoplova;
- (b) oprema in zmogljivosti so sorazmerne z usposobljenostjo letalske posadke in
- (c) po potrebi dovoljenje ustreznega organa.

Oprema za radijsko komunikacijo in navigacijo in navigacijska oprema za prilet ter njene zmogljivosti (Radio communication, navigation and approach aid equipment and capabilities)

VPIŠITE eno od naslednjih črk:

- N** – če na zrakoplovu ni opreme za COM/NAV/prilet za predvideno pot ali je oprema neuporabna ali
- S** – če je na zrakoplovu uporabna standardna oprema za COM/NAV/prilet za predvideno pot, in/ali

VPIŠITE eno ali več naslednjih črk za navedbo uporabne opreme za COM/NAV/prilet in njenih razpoložljivih zmogljivosti:

A	pristajalni sistem GBAS (zemeljski referenčno nadgrajeni GPS pristajalni sistem)	J7	CPDLC FANS 1/A SATCOM (Iridium) (navigacijski sistem zračnega prometa prihodnosti za komunikacije med kontrolorjem in pilotom preko podatkovnih zvez preko satelitske komunikacije satelita Iridium)
B	LPV (APV z SBAS) (lateralna natančnost s priletom z vertikalnim vodenjem (postopek prileta z vertikalnim vodenjem s satelitskim razširitvenim sistemom))	K	MLS (mikrovalovni pristajalni sistem)
C	Loran C (navigacija dolgega dosega)	L	ILS (instrumentni pristajalni sistem)
D	DME (oprema za merjenje razdalje)	M1	ATC SATVOICE (INMARSAT) (kontrola zračnega prometa s satelitsko glasovno povezavo preko satelita Inmarsat)
E1	FMC WPR ACARS (letalski sistem podatkovnih komunikacij in poročanja z računalnikom za upravljanje poleta in poročanjem o položaju točke poti)	M2	ATC SATVOICE (MTSAT) (kontrola zračnega prometa s satelitsko glasovno povezavo preko satelitov MTSAT)
E2	D-FIS ACARS (letalska informacijska služba preko podatkovnih zvez preko letalskega sistema podatkovnih komunikacij in poročanja)	M3	ATC SATVOICE (Iridium) (kontrola zračnega prometa s satelitsko glasovno povezavo preko satelita Iridium)
E3	PDC ACARS (letalski sistem podatkovnih komunikacij in poročanja za dovoljenje pred odhodom)	O	VOR (VHF vsesmerni radijski oddajnik)

G	GNSS (globalni satelitski navigacijski sistem). Če se načrtuje, da se bo del leta izvedel po IFR, se to nanaša na sprejemnike GNSS, ki so v skladu s Prilogo 10 ICAO, zvezek I.	P1	CPDLC RCP 400 (zahtevana komunikacijska učinkovitost komunikacij med kontrolorjem in pilotom preko podatkovnih zvez)
		P2	CPDLC RCP 240
		P3	SATVOICE RCP 400 (zahtevana komunikacijska učinkovitost preko satelitske glasovne povezave)
H	HF RTF (visokofrekvenčna radiotelefonija)	P4-P9	rezervirano za RCP
I	inercialni navigacijski sistem	R	odobritev s PBN (navigacija na podlagi zmogljivosti)
J1	ATN za CPDLC z digitalno povezavo (VDL), 2. način	T	TACAN (taktični letalski navigacijski sistem)
J2	CPDLC FANS 1/A HF DL (navigacijski sistem zračnega prometa prihodnosti 1/A z visokofrekvenčno podatkovno povezavo CPDLC)	U	UHF RTF (ultravisokofrekvenčna radiotelefonija)
J3	CPDLC FANS 1/A VDL, način A (navigacijski sistem zračnega prometa prihodnosti 1/A z VHF podatkovno povezavo CPDLC)	V	VHF RTF (zelovisokofrekvenčna radiotelefonija)
J4	CPDLC FANS 1/A VDL, 2. način	W	odobritev z RVSM (zmanjšana minimalna navpična razdvajanja)
J5	CPDLC FANS 1/A SATCOM (INMARSAT)	X	odobritev za MNPS (specifikacija minimalne navigacijske zmogljivosti)
J6	CPDLC FANS 1/A SATCOM (MTSAT)	Y	VHF z zmogljivostjo delovanja v razmiku med kanali 8,33 kHz
		Z	druga oprema na zrakoplovu ali druge zmogljivosti

Alfanumerični znaki, ki zgoraj niso navedeni, so rezervirani.

Oprema in zmogljivosti za nadzor (Surveillance equipment and capabilities)

VSTAVITE **N** – če na zrakoplovu ni opreme za nadzor za predvideno pot ali je oprema neuporabna,

ALI

VSTAVITE enega ali več naslednjih opisnikov, do največ 20 znakov, za opis uporabne opreme in/ali zmogljivosti za nadzor na zrakoplovu:

SSR načina A in C

- A** – odzivnik — način A (štiri števke — 4 096 kod)
C – odzivnik — način A (4 števke — 4 096 kod) in način C

SSR mode S

- E** – odzivnik — mode S, vključno z zmogljivostjo identifikacije zrakoplova, tlačne višine in razširjenega nezahtevanega sporočila (ADS-B)
H – odzivnik — mode S, vključno z zmogljivostjo identifikacije zrakoplova, tlačne višine in okrepljenega nadzora
I – odzivnik — mode S, vključno z zmogljivostjo identifikacije zrakoplova, vendar brez zmogljivosti tlačne višine
L – odzivnik — mode S, vključno z zmogljivostjo identifikacije zrakoplova, tlačne višine, razširjenega nezahtevanega sporočila (ADS-B) in okrepljenega nadzora
P – odzivnik — mode S, vključno z zmogljivostjo tlačne višine, vendar brez zmogljivosti identifikacije zrakoplova
S – odzivnik — mode S, vključno z zmogljivostjo tlačne višine in identifikacije zrakoplova
X – odzivnik — mode S, brez zmogljivosti identifikacije zrakoplova in tlačne višine

ADS-B

- B1** – ADS-B z namensko zmogljivostjo 1 090 MHz „ADS-B out“ (zagotavljanje nadzornih podatkov ADS-B z oddajanjem signalov z zrakoplova)
B2 – ADS-B z namensko zmogljivostjo 1 090 MHz „ADS-B out“ in „ADS-B in“ (zagotavljanje nadzornih podatkov ADS-B z oddajanjem signalov z zrakoplova in njihovim sprejemanjem na zrakoplovu)

- U1** – zmogljivost „ADS-B out“ z UAT (univerzalna oddajno-sprejemna enota)
U2 – zmogljivost „ADS-B out“ in „ADS-B in“ z UAT
V1 – zmogljivost „ADS-B out“ z VDL, 4. način
V2 – zmogljivost „ADS-B out“ in „ADS-B in“ z VDL, 4. način

ADS-C

- D1** – ADS-C z zmogljivostmi FANS 1/A
G1 – ADS-C z zmogljivostmi ATN

Alfanumerični znaki, ki zgoraj niso navedeni, so rezervirani.

- VSTAVI-TE** – štiričrkovno oznako lokacije ICAO aerodroma odhoda, kot je določena v dokumentu ICAO 7910 – Oznake lokacije (*Location Indicators*),
ALI, – če oznaka lokacije ni bila dodeljena,

VSTAVITE ZZZZ in v polju 18 NAVEDITE:

- ime in lokacijo aerodroma, pred tem pa napišite DEP/, ali
— prvo točko poti ali označevalni radijski svetilnik, pred tem pa napišite DEP/..., če zrakoplov ni vzletel z
ALI, – če je načrt leta prejet iz zrakoplova med letom,

VSTAVITE AFIL in v polju 18 NAVEDITE štiričrkovno oznako lokacije, kjer je enota ATS, od katere se lahko pridobijo dodatni podatki o načrtu leta, pred tem pa napišite DEP/.

NATO BREZ PRESLEDKA

VPIŠITE za načrt leta, predložen pred odhodom, predvideni čas začetka gibanja (EOBT), za načrt leta, prejet iz zrakoplova med letom, pa dejanski ali ocenjeni čas nad prvo točko na poti, na katero se načrt leta nanaša.

VPIŠITE prvo *potovalno hitrost* kot v točki (a) in *prvi nivo potovalnega leta* kot v točki (b) brez vmesnega presledka.

NATO za puščico VPIŠITE opis poti kot v točki (c).

(a) *Potovalna hitrost (Cruising speed) (največ pet znakov)*

VPIŠITE *dejansko hitrost letenja* za prvi ali cel del potovalnega leta v

kilometrih na uro, izraženih kot K, ki mu sledijo štiri številke (npr. K0830), ali

vozlih, izraženih kot N, ki mu sledijo štiri številke (npr. N0485), ali,

če tako določi pristojni organ, dejanskem machovem številu, zaokroženem na najbližjo stotinko macha, izraženem kot M, ki mu sledijo tri številke (npr. M082).

(b) *Nivo potovalnega leta (Cruising level) (največ pet znakov)*

VPIŠITE načrtovani nivo potovalnega leta za prvi ali cel del predvidene poti v:

nivoju letenja, izraženem kot F, ki mu sledijo tri številke (npr. F085, F330), ali,

če tako določi pristojni organ, običajnem metričnem *nivoju v desetinah metrov*, izraženem kot S, ki mu sledijo štiri številke (npr. S1130), ali

višini v stotinah čevljev, izraženi kot A, ki mu sledijo tri številke (npr. A045, A100), ali

višini v desetinah metrov, izraženi kot M, ki mu sledijo štiri številke (npr. M0840), ali

za nekontrolirane lete VFR črke VFR.

(c) Pot (Route) (vključno s spremembami hitrosti letenja in/ali pravil letenja)

Leti vzdolž določenih poti ATS

VPIŠITE označevalnik prve poti ATS, če je aerodrom odhoda na poti ATS ali je z njo povezan,

ALI, če aerodrom odhoda ni na poti ATS ali z njo ni povezan, črke DCT, ki jim sledi točka pridružitve prvi poti ATS, temu pa označevalnik poti ATS.

NATO

VPIŠITE vsako točko, pri kateri se načrtuje začetek spremembe hitrosti in/ali nivoja letenja ali sprememba poti ATS in/ali sprememba pravil letenja,

ČEMUR V VSAKEM PRIMERU SLEDI

označevalnik naslednjega odseka poti ATS, čeprav se ne razlikuje od prejšnjega,

ALI črke DCT, če je let do naslednje točke zunaj določene poti, razen če sta obe točki določeni z geografskimi koordinatami.

Leti zunaj določenih poti ATS

VPIŠITE točke, ki med seboj običajno niso oddaljene več kot 30 minut časa letenja ali 370 km (200 NM), vključno z vsemi točkami, pri katerih se načrtuje sprememba hitrosti ali nivoja letenja, sledi letenja ali pravil letenja,

ALI, če tako zahteva(-jo) pristojni organ(-i),

OPRE- sled letenja za lete, ki se izvajajo večinoma od vzhoda proti zahodu med 70° severne zemljepisne širine in 70° južne zemljepisne širine, z navedbo pomembnih točk, ki nastanejo na presečiščih polovice ali celih stopinj zemljepisne širine s poldnevnik, ki so v razmikih po 10° zemljepisne dolžine. Sledi letenja za lete, ki se izvajajo zunaj navedenih zemljepisnih širin, se določijo s pomembnimi točkami, ki nastanejo na presečišču vzporednikov zemljepisne širine in poldnevnikov, ki so običajno v razmikih po 20° zemljepisne dolžine. Če je mogoče, razdalja med pomembnimi točkami ne presega ene ure časa letenja. Po potrebi se določijo dodatne pomembne točke.

Za lete, ki se izvajajo večinoma od severa proti jugu, določite sledi letenja z navedbo pomembnih točk, ki nastanejo na presečiščih celih stopinj zemljepisne dolžine z določenimi vzporedniki zemljepisne širine, ki so v razmikih po 5 stopinj.

VPIŠITE črke DCT med zaporednima točkama, razen če sta obe točki določeni z geografskimi koordinatami ali s smerjo in razdaljo.

V točkah (1) do (5) UPORABITE LE konvencije in vsako podtočko LOČITE s presledkom.

(1) ATS route (2 to 7 characters)

Kodirani označevalnik, dodeljen poti ali odseku poti, če je primerno, vključno s kodiranim označevalnikom, dodeljenim standardnim odhodnim ali prihodnim potem (npr. BCN1, BL, R14, UB10, KODAP2A).

(2) Significant point (2 to 11 characters)

Kodirani označevalnik (2 do 5 znakov), dodeljen točki (npr. LN, MAY, HADDY),

ali, če kodirani označevalnik ni bil dodeljen, eden od naslednjih načinov:

- samo stopinje (7 znakov):

dve številki za opis zemljepisne širine v stopinjah, ki jima sledi ,N' (sever) ali ,S' (jug), in tri številke za opis zemljepisne dolžine v stopinjah, ki jim sledi ,E' (vzhod) ali ,W' (zahod). Da bo v zapisu dovolj števk, po potrebi vstavite ničle, npr. 46N078W;

- stopinje in minute (11 znakov):

štiri številke za opis zemljepisne širine v stopinjah in deseticah in enicah minut, ki jim sledi ,N' (sever) ali ,S' (jug), ter pet števk za opis zemljepisne dolžine v stopinjah in deseticah in enicah minut, ki jim sledi ,E' (vzhod) ali ,W' (zahod). Da bo v zapisu dovolj števk, po potrebi vstavite ničle, npr. 4620N07805W;

- smer in razdalja od referenčne točke:

Identifikacija referenčne točke, ki ji sledita smer od točke v obliki treh števk v magnetnih stopinjah in razdalja od točke v obliki treh števk, izražena v navtičnih miljah. Na visokih zemljepisnih širinah, kjer ustrezní organ odloči, da navedba magnetnih stopinj ni praktično uporabna, se lahko uporabijo stopinje (dejanska vrednost). Da bo v zapisu dovolj števk, po potrebi vstavite ničle, na primer točko 180 magnetnih stopinj na razdalji 40 NM od VOR ,DUB' je treba navesti kot DUB180040.

(3)

Change of speed or level
(maximum 21 characters)

Točka, pri kateri se načrtuje začetek spremembe hitrosti (5 % dejanske hitrosti ali 0,01 macha ali več) ali nivoja letenja, izražena natanko tako kot v točki 2 zgoraj, ki ji sledijo poševnica ter potovalna hitrost in nivo potovalnega leta, ki sta izražena natanko tako kot v točkah (a) in (b) zgoraj, brez vmesnega presledka, tudi če se bo ena od obeh količin spremenila.

Primeri:

LN/N0284A045

MAY/N0305F180

HADDY/N0420F330

4602N07805W/N0500F350

46N078W/M082F330

DUB180040/N0350M0840

(4)

Change of flight rules
(maximum 3 characters)

Točka, pri kateri se načrtuje sprememba pravil letenja, izražena natanko tako kot v točkah 2 oziroma 3 zgoraj, ki ji sledi presledek in eno od naslednjega:

VFR, če se IFR spremeni v VFR,

IFR, če se VFR spremeni v IFR.

Primeri:

LN VFR

LN/N0284A050 IFR

(5)

Cruise climb (maximum 28 characters)

Črka C, ki ji sledi poševnica; NATO točka, pri kateri se načrtuje začetek vzpenjanja med potovalnim letom, izražena natanko kot v točki 2 zgoraj, čemur sledi poševnica; NATO hitrost, ki jo je treba vzdrževati med vzpenjanjem med potovalnim letom, izražena natanko kot v točki (a) zgoraj, ki ji sledita dva nivoja, ki opredeljujeta plast, v kateri mora biti zrakoplov med takim vzpenjanjem, pri čemer se vsak nivo izrazi natanko kot v točki (b) zgoraj, ali nivo, nad katerim se načrtuje vzpenjanje med potovalnim letom, ki mu sledijo črke PLUS brez medsebojnega presledka.

Primeri: C/48N050W/M082F290F350
C/48N050W/M082F290PLUS
C/52N050W/M220F580F620

Namembni aerodrom in skupni porabljeni čas (Destination aerodrome and total elapsed time) (8 znakov)

VPIŠITE štiričrkovno oznako lokacije ICAO namembnega aerodroma, kot je določena v dokumentu ICAO 7910 – Oznake lokacije,
ALI, če oznaka lokacije ni bila dodeljena,
VPIŠITE ZZZZ ter v polju 18 NAVEDITE ime in lokacijo aerodroma, pred tem pa napišite DEST/.

NATO BREZ PRESLEDKA

VPIŠITE skupni predviden porabljeni čas.

Nadomestni namembni aerodrom (Destination alternate aerodrome)

VPIŠITE štiričrkovno(-i) oznako(-i) lokacije ICAO največ dveh nadomestnih namembnih aerodromov, kot sta določeni v dokumentu 7910 – Oznake lokacije, ločeni s presledkom,
ALI, če nadomestnemu(-ima) namembnemu(-ima) aerodromu(-oma) ni bila dodeljena oznaka lokacije,
VPIŠITE ZZZZ in v polju 18 NAVEDITE ime in lokacijo nadomestnega(-ih) namembnega(-ih) aerodroma(-ov), pred tem pa napišite ALTN/.

Vezaje ali poševnice je treba uporabljati le, kot navedeno v nadaljevanju.

VPIŠITE **0** (nič), če ni drugih informacij,
ALI vse druge potrebne informacije v zaporedju, navedenem v nadaljevanju, v obliki ustrezne oznake, izbrane med oznakami, navedenimi v nadaljevanju, ki ji sledijo poševnica in informacije, ki se beležijo:

STS/ razlogi za posebno obravnavo s strani ATS, npr. misije iskanja in reševanja, in sicer:

ALTRV: za let, ki se izvaja v skladu z rezervacijo višine letenja;
ATFMX: za let, ki ga pristojni organi odobrijo za izjemo od ukrepov upravljanja pretoka zračnega prometa;
FFR: za gašenje požara;
FLTCK: za preskusni let za kalibracijo sistemov za pomoč pri navigaciji;
HAZMAT: za let, na katerem so nevarne snovi;
HEAD: za let s statusom voditelja države;
HOSP: za let medicinske pomoči, ki ga prijavijo medicinski organi;
HUM: za let, ki se izvaja na humanitarni misiji;

MARSA:	za let, za katerega vojaški subjekt prevzame odgovornost za ločevanje vojaškega zrakoplova;
MEDEVAC:	za življenjsko pomembno nujno medicinsko evakuacijo;
NONRVSM:	za let brez zmogljivosti RSVM, ki naj bi se izvajal v zračnem prostoru RVSM;
SAR:	za let na misiji iskanja in reševanja ter
STATE:	za let, ki se izvaja za vojaške, carinske ali policijske službe.

Drugi razlogi za posebno obravnavo s strani ATS se navedejo z označevalnikom ,RMK/‘.

PBN/ Navedba zmogljivosti RNAV in/ali RNP. Vključite toliko spodnjih opisnikov, kot se jih uporablja za let, največ osem vnosov, tj. skupaj največ 16 znakov.

SPECIFIKACIJE OBMOČNE NAVIGACIJE (RNAV)

A1	RNAV 10 (RNP 10)	C1	RNAV 2 vsi dovoljeni senzorji
		C2	RNAV 2 GNSS
B1	RNAV 5 vsi dovoljeni senzorji	C3	RNAV 2 DME/DME
B2	RNAV 5 GNSS	C4	RNAV 2 DME/DME/IRU (inercialna referenčna enota)
B3	RNAV 5 DME/DME		
B4	RNAV 5 VOR/DME	D1	RNAV 1 vsi dovoljeni senzorji
B5	RNAV 5 INS ali IRS (inercialni navigacijski sistem ali inercialni referenčni sistem)	D2	RNAV 1 GNSS
B6	RNAV 5 LORAN C	D3	RNAV 1 DME/DME
		D4	RNAV 1 DME/DME/IRU

SPECIFIKACIJE ZAHTEVANE ZMOGLJIVOSTI NAVIGACIJE (RNP)

L1	RNP 4	S1	RNP APCH
		S2	RNP APCH z BARO-VNAV
O1	osnovna RNP 1 vsi dovoljeni senzorji		
O2	osnovna RNP 1 GNSS	T1	RNP AR APCH z RF (potrebno posebno dovoljenje)
O3	osnovna RNP 1 DME/DME	T2	RNP AR APCH brez RF (potrebno posebno dovoljenje)
O4	osnovna RNP 1 DME/DME/IRU		

Kombinacije alfanumeričnih znakov, ki zgoraj niso navedene, so rezervirane.

NAV/ Pomembni podatki v zvezi z navigacijsko opremo, ki niso določeni v PBN/, kot jih zahteva pristojni organ.

Pri tej oznaki navedite razširitev GNSS s presledkom med dvema ali več načini razširitve, npr. NAV/GBAS SBAS.

Navedite EURPRNAV, če se P-RNAV, ki ga odobri zrakoplov, pri določanju položaja zanaša le na VOR/DME.

- COM/** Navedite komunikacijsko opremo in zmogljivosti, ki niso naštet v polju 10(a).
- DAT/** Navedite opremo in zmogljivosti za podatkovno komunikacijo, ki niso naštet v polju 10(a), ali ‚CPDLCX‘, da navedete odobrene izjeme od zahteve glede opremljenosti s CPDLC-ATN-B1.
- SUR/** Navedite opremo in zmogljivosti za nadzor, ki niso naštet v polju 10(b). Navedite toliko specifikacij RSP (zahtevane nadzorne učinkovitosti), kot se jih uporablja za let, z označevalnikom(-i) brez presledka. Več specifikacij RSP ločite s presledkom. Primer: RSP180 RSP400.
- Vpišite EUADSBX, EUEHSX, EUELSX ali njihovo kombinacijo, da navedete odobrene izjeme od zahteve glede opremljenosti z radarskimi odzivniki mode S sekundarnega nadzornega radarja (SSR) ali oddajniki ADS-B.
- DEP/** Ime in lokacija aerodroma, če je v polje 13 vpisano ZZZZ, ali enota ATS, od katere se lahko pridobijo dodatni podatki o načrtu leta, če je v polje 13 vpisano AFIL. Za aerodrome, ki niso navedeni v ustreznem zborniku letalskih informacij, navedite lokacijo takole:
- s štirimi števki za opis zemljepisne širine v stopinjah in deseticah in enicah minut, ki jim sledi ‚N‘ (sever) ali ‚S‘ (jug), ter petimi števki za opis zemljepisne dolžine v stopinjah in deseticah in enicah minut, ki jim sledi ‚E‘ (vzhod) ali ‚W‘ (zahod). Da bo v zapisu dovolj števk, po potrebi vstavite ničle, npr. 4620N07805W (11 znakov);
- ALI smer in razdaljo od najbližje pomembne točke, in sicer:
- z navedbo pomembne točke, ki ji sledita smer od točke v obliki treh števk v magnetnih stopinjah in razdalja od točke v obliki treh števk, izražena v NM. Na visokih zemljepisnih širinah, kjer ustrezeni organ odloči, da navedba magnetnih stopinj ni praktična, se lahko uporabijo stopinje (dejanska vrednost). Da bo v zapisu dovolj števk, po potrebi vstavite ničle, npr. točko 180 magnetnih stopinj na razdalji 40 NM od VOR ‚DUB‘ je treba navesti kot DUB180040;
- ALI Prvo točko poti (ime ali zemljepisno širino/zemljepisno dolžino) ali označevalni radijski svetilnik, če zrakoplov še ni vzletel z aerodroma.
- DEST/** Ime in lokacijo namembnega aerodroma, če je v polje 16 vpisano ZZZZ. Za aerodrome, ki niso navedeni v ustreznem zborniku letalskih informacij, navedite lokacijo v zemljepisni širini/zemljepisni dolžini ali kot smer in razdaljo od najbližje pomembne točke, kot je opisano pod DEP/ zgoraj.
- DOF/** Datum odhoda leta v obliki šestih števk (LLMMDD, pri čemer je LL leto, MM mesec in DD dan).
- REG/** Državljanstvo ali skupna oznaka in registrska oznaka zrakoplova, če se razlikuje od identifikacije zrakoplova iz polja 7.
- EET/** Pomembne točke ali označevalniki meja območja z informacijami za letenje (FIR) in skupni predvideni porabljeni čas od vzleta do takih točk ali meja FIR, če tako določajo regionalni sporazumi o zračnem prometu ali pristojni organ.
- Primera: EET/CAP0745 XYZ0830
- EET/EINN0204
- SEL/** Koda sistema selektivnega klicanja (SELCAL) za tako opremljeni zrakoplov.

TYP/	Tip(-i) zrakoplova, pred katerim je(so) po potrebi brez presledka navedena(-e) številka(-e) zrakoplova, ki pa je(so) ločena(-e) z enim presledkom, če je v polje 9 vpisano ZZZZ. Primer: TYP/2F15 5F5 3B2
CODE/	Koda zrakoplova (izražena kot alfanumerična koda s šestznakovnim šestnajstiškim številom), če tako zahteva pristojni organ. Primer: 'F00001' najnižja koda zrakoplova v določenem bloku, ki ga upravlja ICAO.
DLE/	Zamuda na poti ali čakanje, vpišite pomembno(-e) točko(-e) na poti, na katerih je načrtovana zamuda, ki ji sledi dolžina zamude v obliki štirih števil v urah in minutah (uumm). Primer: DLE/MDG0030
OPR/	Označevalnik ICAO ali ime operatorja zrakoplova, če se razlikuje od identifikacije zrakoplova iz polja 7.
ORGN/	Naslov AFTN (letalsko fiksno telekomunikacijsko omrežje) z osmimi črkami izdajatelja načrta leta ali drugi ustrezni kontaktni podatki, če tega izdajatelja ni mogoče zlahka prepoznati, kot zahteva pristojni organ.
PER/	Podatki o zmogljivosti zrakoplova, označeni z eno samo črko, kot je opredeljena v dokumentu ICAO 8168 – Postopki za navigacijske službe zračnega pometa – operacije zrakoplovov (Procedures for Air Navigation Services — Aircraft Operations, PANS-OPS, Doc 8168), zvezek I — Letalski postopki, če tako določi pristojni organ.
ALTN/	Ime nadomestnega(-ih) namembnega(-ih) aerodroma(-ov), če je v polje 16 vpisano ZZZZ. Za aerodrome, ki niso navedeni v ustreznem zborniku letalskih informacij, navedite lokacijo v zemljepisni širini/zemljepisni dolžini ali kot smer in razdaljo od najbližje pomembne točke, kot je opisano pod DEP/ zgoraj.
RALT/	Štiričrkovno(-e) oznako(-e) lokacije ICAO nadomestnega aerodroma na poti, kot je določena v dokumentu 7910 – Oznake lokacije, ali ime(-na) nadomestnega(-ih) aerodroma(-ov) na poti, če oznaka ni dodeljena. Za aerodrome, ki niso navedeni v ustreznem zborniku letalskih informacij, navedite lokacijo v zemljepisni širini/zemljepisni dolžini ali kot smer in razdaljo od najbližje pomembne točke, kot je opisano pod DEP/ zgoraj.
TALT/	Štiričrkovno(-e) oznako(-e) lokacije ICAO nadomestnega vzletnega aerodroma, kot je določena v dokumentu 7910 – Oznake lokacije, ali ime nadomestnega vzletnega aerodroma, če oznaka ni dodeljena. Za aerodrome, ki niso navedeni v ustreznem zborniku letalskih informacij, navedite lokacijo v zemljepisni širini/zemljepisni dolžini ali kot smer in razdaljo od najbližje pomembne točke, kot je opisano pod DEP/ zgoraj.
RIF/	Podrobnosti o poti do spremenjenega namembnega aerodroma, čemur sledi štiričrkovna oznaka lokacije ICAO aerodroma. Za spremenjeno pot je treba pridobiti spremenjeno dovoljenje med letom. Primeri: RIF/DTA HEC KLAX RIF/ESP G94 CLA YPPH
RVR/	Zahteva glede minimalne vidljivosti vzdolž vzletno-pristajalne steze, izražena s tremi števki.
RFP/	Navedba številke nadomestnega načrta leta, predloženega v obliki 'Q', ki ji sledi ena števka, ki označuje, za katero ponovitev nadomestitve gre. Primeri: RFP/Q2
RMK/	Vse druge opombe v preprostem jeziku, če jih zahteva pristojni organ ali se zdijo potrebne.

Avtonomija (Endurance)

Za E/ VPIŠITE skupno štirih števk za navedbo avtonomije v urah in minutah.

Osebe na krovu (Persons on board)

Za P/ VPIŠITE skupno število oseb (potnikov in članov posadke) na krovu, če tako zahteva pristojni organ.
VPIŠITE TBN (bo sporočen), če skupno število oseb ob izpolnjevanju ni znano.

Radio za pomoč v sili in oprema za preživetje (Emergency radio and survival equipment)

- R** (RADIO) PREČRTAJTE U, če UHF na frekvenci 243,0 Mhz ni na voljo.
PREČRTAJTE V, če VHF na frekvenci 121,5 Mhz ni na voljo.
PREČRTAJTE E, če oddajnik signala na kraju nesreče (ELT) ni na voljo.
- S/** (OPREMA ZA PREŽIVETJE (SURVIVAL EQUIPMENT)) PREČRTAJTE vse oznake, če opreme za preživetje ni na zrakoplovu.
PREČRTAJTE P, če na zrakoplovu ni opreme za preživetje na polarnem območju.
PREČRTAJTE D, če na zrakoplovu ni opreme za preživetje na puščavskem območju.
PREČRTAJTE M, če na zrakoplovu ni opreme za preživetje na morju.
PREČRTAJTE J, če na zrakoplovu ni opreme za preživetje v džungli.
- J/** (REŠILNI JOPIČI (JACKETS)) PREČRTAJTE vse oznake, če rešilni jopiči niso na zrakoplovu.
PREČRTAJTE L, če rešilni jopiči niso opremljeni z lučmi.
PREČRTAJTE F, če rešilni jopiči niso opremljeni s fluoresceinom.
PREČRTAJTE U ali V ali oboje, kot v polju R/ zgoraj, za navedbo, ali imajo rešilni jopiči radio.
- D/** (NAPIHLJIVI ČOLNI (DINGHIES)) (ŠTEVILO (NUMBER)) PREČRTAJTE oznaki D in C, če na zrakoplovu ni napihljivih čolnov; ali
VPIŠITE število napihljivih čolnov na zrakoplovu in
(NOSILNOST (CAPACITY)) – VPIŠITE skupno nosilnost v številu oseb vseh napihljivih čolnov na zrakoplovu in
(POKRIVALO (COVER)) – PREČRTAJTE oznako C, če napihljivi čolni niso pokriti, in
(BARVA (COLOUR)) – VPIŠITE barvo napihljivih čolnov, če so na zrakoplovu.
- A/** (BARVA IN OZNAKE ZRAKOPLOVA (AIRCRAFT COLOUR AND MARKINGS)) VPIŠITE barvo in bistvene oznake zrakoplova.
- N/** (OPOMBE (REMARKS)) PREČRTAJTE oznako N, če ni opomb, ali NAVEDITE drugo opremo za preživetje na zrakoplovu in druge opombe glede opreme za preživetje.
- C/** (PILOT) VPIŠITE ime poveljujočega pilota.

2.3 Obrazec izpolnjeval (Filed by)

VPIŠITE ime enote, operaterja ali osebe, ki je izpolnjevala načrt leta.“

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1773**z dne 17. avgusta 2023****o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta glede obveznosti poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2023/956 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o vzpostavitvi mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah ⁽¹⁾ in zlasti člena 35(7) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) 2023/956 določa obveznosti poročanja za namene mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah v prehodnem obdobju od 1. oktobra 2023 do 31. decembra 2025.
- (2) V prehodnem obdobju morajo uvozniki ali posredni carinski zastopniki poročati o količini uvoženega blaga, v njem vgrajenih neposrednih in posrednih emisijah ter ceni ogljika, ki se plača za navedene emisije, vključno s cenami ogljika, ki se plačajo za emisije, vgrajene v ustrezne vhodne materiale.
- (3) Prvo poročilo, v zvezi z blagom, uvoženim v četrtem četrtletju leta 2023, bi bilo treba predložiti do 31. januarja 2024. Zadnje poročilo, v zvezi z blagom, uvoženim v četrtem četrtletju leta 2025, bi bilo treba predložiti do 31. januarja 2026.
- (4) Komisija mora sprejeti izvedbena pravila za navedene zahteve glede poročanja.
- (5) Zahteve glede poročanja bi morale biti omejene na to, kar je potrebno za čim večje zmanjšanje bremena za uvoznike v prehodnem obdobju in olajšanje nemotene uvedbe zahtev glede deklaracije v skladu s CBAM po prehodnem obdobju.
- (6) V skladu s Prilogo IV k Uredbi (EU) 2023/956 bi morala podrobna pravila za izračun vgrajenih emisij uvoženega blaga temeljiti na metodologiji, ki se uporablja v okviru sheme za trgovanje z emisijami za naprave v EU, kot je zlasti določeno v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2018/2066 ⁽²⁾. Načela za določanje vgrajenih emisij blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 bi morala biti namenjena opredelitvi ustreznih proizvodnih procesov za kategorije blaga ter spremljanju neposrednih in posrednih emisij navedenih proizvodnih procesov. Pri poročanju v prehodnem obdobju bi bilo treba upoštevati tudi obstoječe norme in postopke iz ustrezne zakonodaje Unije. V zvezi s proizvodnjo vodika in njegovih derivatov bi bilo treba pri poročanju upoštevati Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾.
- (7) Za določitev podatkov, ki jih je treba predložiti za izpolnitev obveznosti poročanja, bi bilo treba uporabiti meje sistemov proizvodnih procesov, vključno s podatki o emisijah na ravni naprave, pripisanimi emisijami iz proizvodnih procesov in vgrajenimi emisijami blaga. Za navedene obveznosti bi morali uvozniki in posredni carinski zastopniki zagotoviti razpoložljivost potrebnih informacij, ki jih je treba pridobiti od upravljavcev naprav. Navedene informacije bi bilo treba prejeti pravočasno, da lahko uvozniki in posredni carinski zastopniki izpolnijo svoje obveznosti poročanja. Vključevati bi morale standardne emisijske faktorje, ki se uporabljajo za izračun vgrajenih neposrednih emisij, zlasti emisijske faktorje goriva in emisijske faktorje proizvodnih procesov ter faktorje referenčnega izkoristka za proizvodnjo električne energije in toplote.

⁽¹⁾ UL L 130, 16.5.2023, str. 52.⁽²⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/2066 z dne 19. decembra 2018 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter spremembi Uredbe Komisije (EU) št. 601/2012 (UL L 334, 31.12.2018, str. 1).⁽³⁾ Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82).

- (8) Ker se poročevalno obdobje začne 1. oktobra 2023, imajo uvozniki in posredni carinski zastopniki na voljo omejen čas za zagotovitev skladnosti z obveznostmi poročanja. Sinergije je mogoče doseči s sistemi spremljanja in poročanja, ki jih že uporabljajo upravljavci iz tretjih držav. Zato bi bilo za omejeno obdobje, tj. do konca leta 2024, treba dovoliti začasno odstopanje od metod izračuna za poročanje o vgrajenih emisijah. Navedena prožnost bi se morala uporabljati, kadar se za upravljavca v tretji državi uporablja sistem obveznega spremljanja in poročanja, ki je povezan s shemo za oblikovanje cen ogljika, ali drugi sistemi obveznega spremljanja in poročanja ali kadar upravljavec spremlja emisije naprave, med drugim v okviru projekta za zmanjšanje emisij.
- (9) Za omejeno obdobje, tj. do 31. julija 2024, bi se morala poročajočim deklarantom, ki od upravljavcev iz tretjih držav ne bi mogli pridobiti vseh informacij za določitev dejanskih vgrajenih emisij uvoženega blaga v skladu z metodologijo iz Priloge III, omogočiti uporaba in sklicevanje na drugo metodo za določanje vgrajenih neposrednih emisij.
- (10) Obveznosti poročanja bi morale omogočati tudi nekaj prožnosti pri določanju proizvodnih faz v napravah, iz katerih ne izhaja znaten del vgrajenih neposrednih emisij uvoženega blaga. To bi običajno veljalo za končne faze proizvodnje izdelkov iz jekla ali aluminija nižje v proizvodni verigi. V navedenem primeru bi bilo treba omogočiti odstopanje od zahtevanih obveznosti poročanja, sporočile pa bi se lahko ocenjene vrednosti za proizvodne faze v napravah, katerih prispevek k neposrednim emisijam ne presega 20 % skupnih vgrajenih emisij uvoženega blaga. Navedeni prag bi moral malim upravljavcem v tretjih državah zagotavljati zadostno prožnost.
- (11) Eden od ciljev prehodnega obdobja je zbrati podatke, da se v izvedbenem aktu v skladu s členom 7(7) Uredbe (EU) 2023/956 podrobneje določi metodologija za izračun vgrajenih posrednih emisij po navedenem obdobju. Pri tem bi moralo biti poročanje o posrednih emisijah v prehodnem obdobju odprto in zasnovano tako, da se lahko med vrednostmi iz oddelka 4.3 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956 izberejo najustreznejše. Vendar poročanje o posrednih emisijah ne bi smelo vključevati poročanja na podlagi povprečnega emisijskega faktorja omrežja Unije, saj Komisija to vrednost že pozna.
- (12) Podatki, zbrani v prehodnem obdobju, bi morali biti podlaga za poročila, ki jih mora Komisija predložiti v skladu s členom 30(2) in (3) Uredbe (EU) 2023/956. Prispevati bi morali tudi k opredelitvi edinstvene metodologije spremljanja, poročanja in preverjanja po prehodnem obdobju. Oceno zbranih podatkov bi bilo treba uporabiti zlasti za delo Komisije za prilagoditev metodologije, ki se bo uporabljala po prehodnem obdobju.
- (13) Okvirna višina kazni, ki jih je treba naložiti poročajočemu deklarantu, ki ne izpolni obveznosti poročanja, bi morala temeljiti na privzetih vrednostih, ki jih Komisija da na voljo in objavi za prehodno obdobje za vgrajene emisije, ki niso bile sporočene. Okvirna najvišja višina kazni bi morala biti skladna s kaznijo iz člena 16(3) in (4) Direktive 2003/87/ES (*), pri čemer bi bilo treba upoštevati tudi, da je obveznost v prehodnem obdobju omejena na sporočanje podatkov. Merila, ki jih morajo pristojni organi uporabiti za določitev dejanskega zneska kazni, bi morala temeljiti na resnosti in trajanju neizpolnjevanja obveznosti poročanja. Komisija bi morala spremljati poročila CBAM, da zagotovi okvirno oceno informacij, ki jih potrebujejo pristojni organi, in skladnost kazni, ki jih je treba uporabiti.
- (14) Za zagotovitev učinkovitega izvajanja obveznosti poročanja bi morala Komisija vzpostaviti elektronsko podatkovno zbirko, tj. prehodni register CBAM, za zbiranje informacij, sporočenih v prehodnem obdobju. Prehodni register CBAM bi moral biti podlaga za vzpostavitev registra CBAM v skladu s členom 14 Uredbe (EU) 2023/956.

(*) Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32).

- (15) Prehodni register CBAM bi moral postati sistem za vlaganje in upravljanje poročil CBAM za poročajoče deklarante, vključno s pregledi, okvirnimi ocenami in postopki preverjanja. Za zagotovitev točne ocene obveznosti poročanja bi moral biti prehodni register CBAM interoperabilen z obstoječimi carinskimi sistemi.
- (16) Za zagotovitev učinkovitega in enotnega sistema poročanja bi bilo treba določiti tehnične zahteve za delovanje prehodnega registra CBAM, kot so zahteve za razvoj, preskušanje, uporabo, vzdrževanje in morebitne spremembe elektronskih sistemov, varstvo podatkov, posodabljanje podatkov, omejitev obdelave podatkov, lastništvo sistemov in varnost. Te zahteve bi morale biti združljive z načelom vgrajenega in privzetega varstva podatkov iz člena 27 Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ in člena 25 Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ ter z varnostjo obdelave v skladu s členom 33 Uredbe (EU) 2018/1725 in členom 32 Uredbe (EU) 2016/679.
- (17) Da se vselej zagotovi neprekinjeno sporočanje podatkov, je pomembno zagotoviti alternativne rešitve, ki se izvajajo v primeručasne odpovedi elektronskih sistemov za sporočanje podatkov. V ta namen bi morala Komisija pripraviti načrt neprekinjenega poslovanja CBAM.
- (18) Za zagotovitev dostopa do prehodnega registra CBAM bi bilo treba za upravljanje, avtentikacijo in postopek preverjanja dostopa za poročajoče deklarante uporabljati sistem enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa iz člena 16 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1070 ⁽⁵⁾.
- (19) Za namene identifikacije poročajočih deklarantov in vzpostavitve seznama poročajočih deklarantov z njihovimi registracijskimi in identifikacijskimi številkami gospodarskih subjektov (EORI) bi moral biti prehodni register CBAM interoperabilen s sistemom registracije in identifikacije gospodarskih subjektov iz člena 30 Izvedbene uredbe (EU) 2023/1070.
- (20) Za namene pregledovanja in poročanja bi morali nacionalni sistemi zagotavljati zahtevane informacije o blagu iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, kot je navedeno v Izvedbenem sklepu Komisije (EU) 2019/2151 ⁽⁶⁾.
- (21) Za zagotavljanje informacij o uvoženem blagu iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 bi bilo treba uporabiti identifikacijo uvoženega blaga z njegovo uvrstitvijo v kombinirano nomenklaturu (v nadaljnjem besedilu: KN), določeno v Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 ⁽⁷⁾, in določbe o shranjevanju iz Izvedbene uredbe (EU) 2023/1070.
- (22) Ta uredba spoštuje temeljne pravice in načela iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti pravico do varstva osebnih podatkov. Osebnih podatki gospodarskih subjektov in drugih oseb, ki se obdelujejo v elektronskih sistemih, bi morali biti omejeni na nabor podatkov iz Priloge I k tej uredbi. Kadar je za namene Izvedbene uredbe potrebna obdelava osebnih podatkov, se ta izvede v skladu s pravom Unije o varstvu osebnih podatkov. V zvezi s tem bi morale za vsako obdelavo osebnih podatkov, ki jo izvajajo organi držav članic, veljati Uredba (EU) 2016/679 in

⁽³⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (uredba EU o varstvu podatkov) (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁵⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1070 z dne 1. junija 2023 o tehničnih zahtevah za razvoj, vzdrževanje in uporabo elektronskih sistemov za izmenjavo in shranjevanje informacij na podlagi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 143, 2.6.2023, str. 65).

⁽⁶⁾ Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2019/2151 z dne 13. decembra 2019 o oblikovanju delovnega programa v zvezi z razvojem in začetkom uporabe elektronskih sistemov, predvidenih v carinskem zakoniku Unije (UL L 325, 16.12.2019, str. 168).

⁽⁷⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (TARIC) (UL L 256, 7.9.1987, str. 1).

nacionalne zahteve o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov. Komisija bi morala osebne podatke obdelovati v skladu z Uredbo (EU) 2018/1725. Osební podatki bi se morali shranjevati v obliki, ki omogoča identifikacijo posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, le toliko časa, kolikor je potrebno za namene, za katere se osebni podatki obdelujejo. Glede na to bi bilo treba obdobje hrambe podatkov v prehodnem registru CBAM omejiti na pet let od prejema poročila CBAM.

- (23) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je mnenje podal 28. julija 2023.
- (24) Prvo poročevalno obdobje se začne 1. oktobra 2023, zato bi morala ta uredba začeti veljati čim prej.
- (25) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora za CBAM –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

PREDMET UREJANJA IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

Ta uredba določa pravila za obveznosti poročanja iz člena 35 Uredbe (EU) 2023/956 v zvezi z blagom iz Priloge I k navedeni uredbi, uvoženim na carinsko območje Unije v prehodnem obdobju od 1. oktobra 2023 do 31. decembra 2025 (v nadaljnjem besedilu: prehodno obdobje).

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „poročajoči deklarant“ pomeni katero koli od naslednjih oseb:
- (a) uvoznika, ki vloži carinsko deklaracijo za sprostitev blaga v prosti promet v svojem imenu in za svoj račun;
 - (b) osebo, ki ima dovoljenje za vložitev carinske deklaracije iz člena 182(1) Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁰⁾ in prijavi uvoz blaga;
 - (c) posrednega carinskega zastopnika, kadar carinsko deklaracijo vloži posredni carinski zastopnik, imenovan v skladu s členom 18 Uredbe (EU) št. 952/2013, če ima uvoznik sedež zunaj Unije ali se posredni carinski zastopnik strinja z obveznostmi poročanja v skladu s členom 32 Uredbe (EU) 2023/956;
- (2) „rabat“ pomeni vsak znesek, za katerega se zmanjša znesek, ki ga mora plačati ali ga je plačala oseba, odgovorna za plačilo cene ogljika, pred njegovim plačilom ali po njem, v denarni ali v kateri koli drugi obliki.

⁽¹⁰⁾ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

POGLAVJE II

PRAVICE IN OBVEZNOSTI POROČAJOČIH DEKLARANTOV V ZVEZI S POROČANJEM

Člen 3

Obveznosti poročanja poročajočih deklarantov

1. Poročajoči deklarant na podlagi morebitnih podatkov, ki jih sporoči upravljavec in so določeni v Prilogi III k tej uredbi, predloži naslednje informacije o blagu iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, uvoženem v četrtletju, na katerega se nanaša poročilo CBAM:

- (a) količino uvoženega blaga, izraženo v megavatnih urah za električno energijo in v tonah za drugo blago;
- (b) vrsto blaga, kakor je opredeljena z njegovo oznako KN.

2. Vsak poročajoči deklarant v poročilih CBAM navede naslednje informacije o vgrajenih emisijah blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, kot je navedeno v Prilogi I k tej uredbi:

- (a) državo porekla uvoženega blaga;
- (b) napravo, v kateri je bilo blago proizvedeno in ki je identificirana na podlagi naslednjih podatkov:
 - (1) veljavne kode Združenih narodov za trgovinske in prometne lokacije (UN/LOCODE) za zadevno lokacijo;
 - (2) imena podjetja za napravo, naslova naprave in njegovega zapisa v angleščini;
 - (3) geografskih koordinat glavnega vira emisij naprave;
- (c) uporabljene proizvodne poti, opredeljene v oddelku 3 Priloge II k tej uredbi, ki odražajo tehnologijo, uporabljeno za proizvodnjo blaga, in informacije o specifičnih parametrih, ki določajo navedeno izbrano proizvodno pot in so opredeljeni v oddelku 2 Priloge IV, za določitev vgrajenih neposrednih emisij;
- (d) specifične vgrajene neposredne emisije blaga, ki se določijo s pretvorbo pripisanih neposrednih emisij iz proizvodnih procesov v specifične emisije blaga, izražene kot CO₂e na tono, v skladu z oddelkom F in G Priloge III k tej uredbi;
- (e) zahteve glede poročanja, ki vplivajo na vgrajene emisije blaga, ki je navedeno v oddelku 2 Priloge IV k tej uredbi;
- (f) v zvezi z električno energijo kot uvoženim blagom poročajoči deklarant sporoči naslednje informacije:
 - (1) emisijski faktor, uporabljen za električno energijo in izražen kot tona CO₂e na MWh (megavatna ura), kot je določen v skladu z oddelkom D Priloge III k tej uredbi;
 - (2) vir podatkov ali metodo, uporabljeno za določanje emisijskega faktorja električne energije, kot je določen v skladu z oddelkom D Priloge III k tej uredbi;
- (g) za izdelke iz jekla identifikacijsko številko specifične jeklarne, v kateri je bila proizvedena določena šarža surovin, če je znana.

3. V zvezi s specifičnimi vgrajenimi posrednimi emisijami vsak poročajoči deklarant v poročilih CBAM sporoči naslednje informacije, kot so navedene v Prilogi I k tej uredbi:

- (a) porabo električne energije v proizvodnem procesu na tono proizvedenega blaga, izraženo v megavatnih urah;

- (b) informacije o tem, ali deklarant poroča o dejanskih emisijah ali privzetih vrednostih, ki jih Komisija da na voljo in objavi za prehodno obdobje v skladu z oddelkom D Priloge III k tej uredbi;
 - (c) ustrezni emisijski faktor porabljene električne energije;
 - (d) količino specifičnih vgrajenih posrednih emisij, ki se določi s pretvorbo pripisanih vgrajenih posrednih emisij iz proizvodnih procesov v specifične posredne emisije blaga, izražene kot CO₂e na tono, v skladu z oddelkom F in G Priloge III k tej uredbi.
4. Kadar se pravila za določanje podatkov razlikujejo od pravil iz Priloge III k tej uredbi, poročajoči deklarant zagotovi dodatne informacije o metodološki podlagi pravil, uporabljenih za določitev vgrajenih emisij, in opis te metodološke podlage. Opisana pravila zagotavljajo podobno pokritost in točnost podatkov o emisijah, vključno v zvezi z mejami sistemov, spremljanimi proizvodnimi procesi, emisijskimi faktorji in drugimi metodami, ki se uporabljajo za izračune in poročanje.
5. Za namene poročanja lahko poročajoči deklarant od upravitelja zahteva, da uporabi elektronsko predlogo, ki jo zagotovi Komisija, in zagotovi vsebino sporočila iz oddelkov 1 in 2 Priloge IV.

Člen 4

Izračun vgrajenih emisij

1. Za namene člena 3(2) se specifične vgrajene emisije blaga, proizvedenega v napravi, določijo na podlagi ene od naslednjih metod, ki temeljijo na izbiri metodologije spremljanja v skladu s točko B.2 Priloge III k tej uredbi, in vključujejo:
- (a) določanje emisij iz tokov vira na podlagi podatkov o dejavnosti, pridobljenih z merilnimi sistemi, in faktorjev za izračun iz laboratorijskih analiz ali standardnih vrednosti;
 - (b) določanje emisij iz virov emisij z neprekinjenim merjenjem koncentracije ustreznega toplogrednega plina v dimnem plinu in pretoka dimnega plina.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 se lahko do 31. decembra 2024 specifične vgrajene emisije blaga, proizvedenega v napravi, določijo na podlagi ene od naslednjih metod spremljanja in poročanja, če zagotavljajo podobno pokritost in točnost podatkov o emisijah v primerjavi z metodami iz navedenega odstavka:
- (a) shema za oblikovanje cen ogljika, kjer se nahaja naprava, ali
 - (b) obvezni sistem za spremljanje emisij, kjer se nahaja naprava, ali
 - (c) sistem za spremljanje emisij v napravi, ki lahko vključuje preverjanje s strani akreditiranega preveritelja.
3. Z odstopanjem od odstavkov 1 in 2 lahko poročajoči deklarant do 31. julija 2024 za vsak uvoz blaga, za katerega nima vseh informacij iz člena 3(2) in (3), uporabi druge metode za določanje emisij, vključno s privzetimi vrednostmi, ki jih da na voljo in objavi Komisija za prehodno obdobje, ali katerimi koli drugimi privzetimi vrednostmi, ki so določene v Prilogi III. V takih primerih poročajoči deklarant v poročilu CBAM navede metodologijo, uporabljeno za določitev takih vrednosti, in sklic nanjo.

Člen 5

Uporaba ocenjenih vrednosti

Z odstopanjem od člena 4 lahko do 20 % skupnih vgrajenih emisij kompleksnega blaga temelji na ocenah, ki jih dajo na voljo upravljavci naprav.

Člen 6

Zbiranje podatkov in poročanje o aktivnem oplemenitvenju

1. Za blago, ki je dano v aktivno oplemenitenje in nato sproščeno v prosti promet kot isto blago ali kot oplemeniteni proizvodi, poročajoči deklarant v poročilih CBAM za četrtletje, ki sledi četrtletju, v katerem je bil zaključen carinski postopek v skladu s členom 257 Uredbe (EU) št. 952/2013, predloži naslednje informacije:

- (a) količine blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, ki so bile v navedenem obdobju po aktivnem oplemenitvenju sproščene v prosti promet;
- (b) vgrajene emisije, ki ustrezajo navedenim količinam blaga iz točke (a), ki so bile v navedenem obdobju po aktivnem oplemenitvenju sproščene v prosti promet;
- (c) državo porekla blaga iz točke (a), če je znana;
- (d) naprave, v katerih je bilo proizvedeno blago iz točke (a), če so znane;
- (e) količine blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, danega v aktivno oplemenitenje, s katerim so se pridobili oplemeniteni proizvodi, ki so bili v navedenem obdobju sproščeni v prosti promet;
- (f) vgrajene emisije, ki ustrezajo blagu, uporabljenemu za proizvodnjo količin oplemenitenih proizvodov iz točke (e);
- (g) v primeru, da carinski organi v skladu s členom 175 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 ⁽¹⁾ opustijo obračun zaključka, poročajoči deklarant predloži sklep o opustitvi.

2. Vgrajene emisije iz odstavka 1, točki (b) in (f), se sporočijo in izračunajo v skladu s členi 3, 4 in 5.

3. Z odstopanjem od odstavka 2, kadar se oplemeniteni proizvodi ali blago, dano v postopek aktivnega oplemenitvenja, sprostijo v prosti promet v skladu s členom 170(1) Delegirane uredbe (EU) 2015/2446, se vgrajene emisije iz odstavka 1, točki (b) in (f), izračunajo na podlagi tehtanih povprečnih vgrajenih emisij vsega blaga iz iste kategorije blaga CBAM, kot je opredeljeno v Prilogi II k tej uredbi in ki je od 1. oktobra 2023 dano v aktivno oplemenitenje.

Vgrajene emisije iz prvega pododstavka se izračunajo na naslednji način:

- (a) vgrajene emisije iz odstavka 2, točka (b), so skupne vgrajene emisije uvoženega blaga, danega v aktivno oplemenitenje, in

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 1).

- (b) vgrajene emisije iz odstavka 2, točka (f), so skupne vgrajene emisije blaga, ki je bilo dano v aktivno oplemenitenje in uporabljeno v enem ali več oplemenitenjih, pomnožene z odstotki uvoženih oplemenitenih proizvodov, pridobljenih z oplemenitenjem.

Člen 7

Sporočanje informacij o ceni ogljika, ki se plača

1. Poročajoči deklarant v poročilih CBAM po potrebi navede naslednje informacije o ceni ogljika, ki se v državi porekla plača za vgrajene emisije:
 - (a) vrsto proizvoda, označeno z oznako KN;
 - (b) vrsto cene ogljika;
 - (c) državo, v kateri se plača cena ogljika;
 - (d) obliko rabata ali katero koli drugo obliko nadomestila, ki je na voljo v navedeni državi in bi povzročila znižanje navedene cene ogljika;
 - (e) znesek cene ogljika, ki se plača, opis instrumenta za oblikovanje cen ogljika in morebitne mehanizme nadomestil;
 - (f) navedbo določbe pravnega akta, ki določa ceno ogljika, rabat ali druge oblike ustreznega nadomestila, vključno s kopijo pravnega akta;
 - (g) količino zajetih vgrajenih neposrednih ali posrednih emisij;
 - (h) količino vgrajenih emisij, ki je zajeta s kakršnim koli rabatom ali drugo obliko nadomestila, vključno z brezplačnimi dodelitvami, če je ustrezno.
2. Denarni zneski iz odstavka 1, točka (e), se preračunajo v eure na podlagi povprečnih menjalnih tečajev v letu pred letom, v katerem je treba predložiti poročilo. Letni povprečni menjalni tečaji temeljijo na kotacijah, ki jih objavi Evropska centralna banka. Za valute, za katere Evropska centralna banka ne objavi kotacije, letni povprečni menjalni tečaji temeljijo na javno dostopnih informacijah o efektivnih menjalnih tečajih. Komisija v prehodnem registru CBAM navede letne povprečne menjalne tečaje.

Člen 8

Predložitev poročil CBAM

1. Poročajoči deklarant za vsako četrletje od 1. oktobra 2023 do 31. decembra 2025 predloži poročila CBAM v prehodni register CBAM najpozneje en mesec po koncu četrletja.
2. Poročajoči deklarant v prehodnem registru CBAM zagotovi informacije in navede, ali:
 - (a) poročilo CBAM predloži uvoznik v svojem imenu in za svoj račun;
 - (b) poročilo CBAM predloži posredni carinski zastopnik v imenu uvoznika.
3. Kadar se posredni carinski zastopnik ne strinja z izvajanjem obveznosti poročanja uvoznika na podlagi te uredbe, uvoznika uradno obvesti o obveznosti spoštovanja te uredbe. Uradno obvestilo vključuje informacije iz člena 33(1) Uredbe (EU) 2023/956.

4. Poročila CBAM vključujejo informacije iz Priloge I k tej uredbi.
5. Poročilu CBAM se po predložitvi v prehodni register CBAM dodeli edinstvena identifikacijska oznaka poročila.

Člen 9

Sprememba in popravek poročil CBAM

1. Poročajoči deklarant lahko spremeni predloženo poročilo CBAM največ dva meseca po koncu zadevnega poročevalnega četrtertletja.
2. Z odstopanjem od odstavka 1 lahko poročajoči deklarant spremeni poročila CBAM za prvi dve poročevalni obdobji do roka za predložitev tretjega poročila CBAM.
3. Kadar poročajoči deklarant predloži utemeljen zahtevek, ga pristojni organ oceni in deklarantu po potrebi dovoli, da ponovno predloži poročilo CBAM ali ga popravi po roku iz odstavkov 1 in 2 ter v enem letu po koncu zadevnega poročevalnega četrtertletja. Popravljeno poročilo CBAM se ponovno predloži oziroma popravek se izvede najpozneje en mesec po odobritvi s strani pristojnega organa.
4. Pristojni organi utemeljijo zavrnitev zahtevka iz odstavka 3 in poročajočega deklaranta obvestijo o pravici do pritožbe.
5. Poročilo CBAM, ki je v postopku reševanja spora, se ne sme spremeniti. Lahko pa se nadomesti, da se v njem upošteva izid navedenega spora.

POGLAVJE III

UPRAVLJANJE V ZVEZI S POROČANJEM CBAM

Člen 10

Prehodni register CBAM

1. Prehodni register CBAM je standardizirana in varna elektronska podatkovna zbirka, ki vsebuje skupne podatkovne elemente za poročanje v prehodnem obdobju ter za zagotavljanje dostopa, obravnave primerov in zaupnosti.
2. Prehodni register CBAM omogoča komunikacijo, preglede in izmenjavo informacij med Komisijo, pristojnimi organi, carinskimi organi in poročajočimi deklaranti v skladu s poglavjem V.

Člen 11

Pregledi poročil CBAM in uporaba informacij s strani Komisije

1. Komisija lahko pregleda poročila CBAM, da oceni izpolnjevanje obveznosti poročanja poročajočih deklarantov v prehodnem obdobju in največ tri mesece po roku za predložitev zadnjega poročila CBAM.

2. Komisija za izvajanje nalog iz te uredbe in Uredbe (EU) 2023/956 uporablja prehodni register CBAM in informacije v njem.

Člen 12

Okvirna ocena Komisije

1. Komisija za okvirne namene državam članicam sporoči seznam poročajočih deklarantov s sedežem v državi članici, za katere utemeljeno meni, da niso izpolnili obveznosti predložitve poročila CBAM.
2. Kadar Komisija meni, da poročilo CBAM ne vsebuje vseh potrebnih informacij iz členov 3 do 7 ali da je nepopolno ali nepravilno v skladu s členom 13, sporoči okvirno oceno v zvezi z navedenim poročilom CBAM pristojnemu organu v državi članici, v kateri ima poročajoči deklarant sedež.

Člen 13

Nepopolna ali nepravilna poročila CBAM

1. Poročilo CBAM se šteje za nepopolno, kadar poročajoči deklarant ni poročal v skladu s Prilogo I k tej uredbi.
2. Poročilo CBAM se šteje za nepravilno v katerem koli od naslednjih primerov:
 - (a) podatki ali informacije v predloženem poročilu ne izpolnjujejo zahtev iz členov 3 do 7 in Priloge III k tej uredbi;
 - (b) poročajoči deklarant je predložil napačne podatke in informacije;
 - (c) poročajoči deklarant ne predloži ustrezne utemeljitve za uporabo pravil o poročanju, ki niso navedena v Prilogi III k tej uredbi.

Člen 14

Ocena poročil CBAM in uporaba informacij s strani pristojnih organov

1. Pristojni organ države članice, v kateri ima poročajoči deklarant sedež, začne pregled in oceni podatke, informacije, seznam poročajočih deklarantov, ki ga sporoči Komisija, in okvirno oceno iz člena 12 v treh mesecih od predložitve navedenega seznama ali okvirne ocene.
2. Pristojni organi uporabljajo prehodni register CBAM in informacije v njem za opravljanje nalog iz te uredbe in Uredbe (EU) 2023/956.
3. Pristojni organi lahko v prehodnem obdobju ali pozneje začnejo postopek za popravke v zvezi z:
 - (a) nepopolnimi ali nepravilnimi poročili CBAM;
 - (b) opustitvijo obveznosti predložitve poročila CBAM.
4. Kadar pristojni organ začne postopek za popravke, se poročajočega deklaranta uradno obvesti, da se poročilo pregleduje in da so potrebne dodatne informacije. Zahteva pristojnega organa za dodatne informacije vključuje potrebne informacije iz členov 3 do 7. Poročajoči deklarant dodatne informacije predloži prek prehodnega registra CBAM.

5. Pristojni organ ali kateri koli drug organ, ki ga imenuje pristojni organ, izda dovoljenje za dostop do prehodnega registra CBAM in upravljanje registracije na nacionalni ravni ob upoštevanju številke EORI v skladu s tehnično zahtevo iz člena 20.

Člen 15

Zaupnost

1. Za vse odločitve pristojnih organov in informacije, ki jih pristojni organ pridobi pri opravljanju svojih nalog v zvezi s poročanjem v skladu s to uredbo in so zaupne ali so predložene zaupno, se uporablja obveznost varovanja poslovne skrivnosti. Pristojni organ takih informacij ne razkrije brez izrecnega dovoljenja osebe ali organa, ki jih je predložil.

Z odstopanjem od prvega pododstavka se take informacije lahko razkrijejo brez dovoljenja, če je tako določeno v tej uredbi in če jih pristojni organ mora razkriti ali jih lahko razkrije na podlagi prava Unije ali nacionalnega prava.

2. Pristojni organi lahko zaupne informacije iz odstavka 1 sporočijo carinskim organom Unije.

3. Vsako razkritje ali sporočanje informacij iz odstavkov 1 in 2 se izvede v skladu z veljavnimi določbami o varstvu podatkov.

POGLAVJE IV

IZVRŠEVANJE

Člen 16

Kazni

1. Države članice uporabijo kazni v naslednjih primerih:

- (a) kadar poročajoči deklarant ni sprejel potrebnih ukrepov za izpolnitev obveznosti predložitve poročila CBAM ali
- (b) kadar je poročilo CBAM nepravilno ali nepopolno v skladu s členom 13 in poročajoči deklarant ni sprejel potrebnih ukrepov za popravek poročila CBAM, pristojni organ pa je začel postopek za popravek v skladu s členom 14(4).

2. Znesek kazni znaša med 10 in 50 EUR na tono neprijavljenih emisij. Kazen se zviša v skladu z evropskim indeksom cen življenjskih potrebščin.

3. Pristojni organi pri določanju dejanskega zneska kazni za neprijavljene emisije, izračunane na podlagi privzetih vrednosti, ki jih Komisija da na voljo in objavi za prehodno obdobje, upoštevajo naslednje dejavnike:

- (a) obseg neprijavljenih informacij;
- (b) neprijavljene količine uvoženega blaga in neprijavljene emisije v zvezi z navedenim blagom;
- (c) pripravljenost poročajočega deklaranta, da izpolni zahteve po informacijah ali popravi poročilo CBAM;

- (d) namerno ali malomarno ravnanje poročajočega deklaranta;
- (e) preteklo ravnanje poročajočega deklaranta v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti poročanja;
- (f) raven sodelovanja poročajočega deklaranta za odpravo kršitve;
- (g) ali je poročajoči deklarant prostovoljno sprejel ukrepe za preprečitev podobnih kršitev v prihodnosti.

4. Višje kazni se uporabijo, če sta bili zapored predloženi več kot dve nepopolni ali nepravilni poročili v smislu člena 13 ali če neizpolnjevanje obveznosti poročanja traja več kot 6 mesecev.

POGLAVJE V

TEHNIČNI ELEMENTI V ZVEZI S PREHODNIM REGISTROM CBAM

ODDELEK 1

Uvod

Člen 17

Centralni sistem in področje uporabe

1. Prehodni register CBAM je interoperabilen s:
 - (a) sistemom enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa za namene registracije uporabnikov in upravljanja dostopa za Komisijo, države članice in poročajoče deklarante, kot je navedeno v členu 16 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/1070;
 - (b) registracijo in identifikacijo gospodarskega subjekta (EORI) za namene potrjevanja in pridobivanja informacij o identiteti gospodarskega subjekta iz člena 30 Izvedbene uredbe (EU) 2023/1070 za podatke iz Priloge V k tej uredbi;
 - (c) sistemom nadzora za namene pridobivanja informacij o carinskih uvoznih deklaracijah za blago iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 za preglede poročil CBAM in skladnosti, ki je bil razvit pri projektu Nadzor 3 v okviru carinskega zakonika Unije (SURV3) in je naveden v členu 99 Izvedbene uredbe (EU) 2023/1070;
 - (d) sistemom TARIC iz Uredbe (EGS) št. 2658/87.
2. Prehodni register CBAM je interoperabilen z decentraliziranimi sistemi, ki se razvijejo ali nadgradijo na podlagi Izvedbenega sklepa (EU) 2019/2151, za namene pridobivanja informacij o carinskih uvoznih deklaracijah za blago iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, kot je določeno v prilogah VI in VII k tej uredbi, ter za pregledovanje poročil CBAM in zagotavljanje skladnosti poročajočih deklarantov, kadar navedene informacije niso na voljo v sistemu SURV3.

Člen 18

Kontaktne točke za elektronske sisteme

Komisija in države članice za vse elektronske sisteme iz člena 17 te uredbe določijo kontaktne točke za izmenjavo informacij, da se zagotovijo usklajen razvoj, delovanje in vzdrževanje navedenih elektronskih sistemov.

Komisija in države članice si izmenjujejo podatke o teh kontaktnih točkah in se nemudoma obvestijo o kakršnih koli spremembah navedenih podatkov.

ODDELEK 2

Prehodni register CBAM

Člen 19

Struktura prehodnega registra CBAM

Prehodni register CBAM sestavljajo naslednje skupne komponente (v nadaljnjem besedilu: skupne komponente):

- (a) portal CBAM za gospodarske subjekte (CBAM TP);
- (b) portal CBAM za pristojne organe (CBAM CAP) z dvema ločenima prostoroma:
 - (1) enega za pristojne nacionalne organe (CBAM CAP/N) in
 - (2) enega za Komisijo (CBAM CAP/C);
- (c) upravljanje dostopa uporabnikov CBAM;
- (d) zaledne storitve registra CBAM (CBAM BE);
- (e) javno stran CBAM na spletišču Europa.

Člen 20

Pogoji sodelovanja v prehodnem registru CBAM

1. Komisija predlaga pogoje sodelovanja, sporazum o ravni storitve in varnostni načrt, o katerih se dogovori s pristojnimi organi. Komisija prehodni register CBAM upravlja v skladu z dogovorjenimi pogoji.
2. Prehodni register CBAM se uporablja v zvezi s poročili CBAM in evidencami uvoznih deklaracij, na katere se ta poročila nanašajo.

Člen 21

Upravljanje dostopa uporabnikov CBAM

1. Avtentikacija in preverjanje dostopa poročajočega deklaranta za blago iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 za namene dostopa do komponent registra CBAM se izvedeta z uporabo sistema enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa iz člena 17(1), točka (a).
2. Komisija zagotovi avtentikacijske storitve, ki uporabnikom prehodnega registra CBAM omogočajo varen dostop do navedenega registra.
3. Komisija na podlagi sistema enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa svojemu osebju izda dovoljenje za dostop do prehodnega registra CBAM in pooblasti pristojne organe za izdajanje dovoljenj.
4. Pristojni organi svojemu osebju ter poročajočim deklarantom, ki imajo sedež v državi članici, dovoljenje za dostop do prehodnega registra CBAM izdajo na podlagi sistema enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa.
5. Pristojni organ se lahko odloči za uporabo sistema za upravljanje identitete in dostopa, vzpostavljenega v njegovi državi članici v skladu s členom 26 te uredbe (nacionalni carinski sistem eIDAS), da zagotovi potrebne poverilnice za dostop do prehodnega registra CBAM.

*Člen 22***Portal CBAM za gospodarske subjekte**

1. Portal CBAM za gospodarske subjekte je za poročajoče deklarante edinstvena vstopna točka v prehodni register CBAM. Portal je dostopen prek interneta.
2. Portal CBAM za gospodarske subjekte je interoperabilen z zalednimi storitvami registra CBAM.
3. Poročajoči deklarant uporablja portal CBAM za gospodarske subjekte za:
 - (a) predložitev poročil CBAM prek spletnega vmesnika ali medsystemskega vmesnika in
 - (b) prejemanje obvestil v zvezi z njegovimi obveznostmi glede skladnosti s CBAM.
4. Portal CBAM za gospodarske subjekte poročajočim deklarantom omogoča shranjevanje informacij o napravah v tretjih državah in vgrajenih emisijah za njihovo poznejšo ponovno uporabo.
5. Dostop do portala CBAM za gospodarske subjekte se upravlja izključno prek sistema CBAM za upravljanje dostopa iz člena 26.

*Člen 23***Portal CBAM za pristojne organe (CBAM CAP), namenjen pristojnim nacionalnim organom CBAM (CBAM CAP/N)**

1. Portal CBAM za pristojne organe, namenjen pristojnim nacionalnim organom, je edinstvena vstopna točka v prehodni register CBAM za pristojne organe. Portal je dostopen prek interneta.
2. Portal CBAM za pristojne organe, namenjen pristojnim nacionalnim organom, je interoperabilen z zalednimi storitvami registra CBAM prek notranjega omrežja Komisije.
3. Pristojni organi uporabljajo portal CBAM za pristojne organe, namenjen pristojnim nacionalnim organom, za izvajanje nalog iz te uredbe in Uredbe (EU) 2023/956.
4. Dostop do portala CBAM za pristojne organe, namenjenega pristojnim nacionalnim organom, se upravlja izključno prek sistema CBAM za upravljanje dostopa iz člena 26.

*Člen 24***Portal CBAM za pristojne organe (CBAM CAP), namenjen Komisiji (CBAM CAP/C)**

1. Portal CBAM za pristojne organe, namenjen Komisiji, je edinstvena vstopna točka v prehodni register CBAM za Komisijo. Portal je dostopen prek notranjega omrežja Komisije in interneta.
2. Portal CBAM za pristojne organe, namenjen Komisiji, je prek notranjega omrežja Komisije interoperabilen z zalednimi storitvami registra CBAM.
3. Komisija portal CBAM za pristojne organe, namenjen Komisiji, uporablja za izvajanje nalog iz te uredbe in Uredbe (EU) 2023/956.

4. Dostop do portala CBAM za pristojne organe, namenjenega Komisiji, se upravlja izključno prek sistema CBAM za upravljanje dostopa iz člena 26.

Člen 25

Zaledne storitve registra CBAM (CBAM BE)

1. Zaledne storitve registra CBAM so namenjene vsem zahtevkom, ki jih vložijo:
 - (a) poročajoči deklarant prek portala CBAM za gospodarske subjekte;
 - (b) pristojni organi prek portala CBAM za pristojne organe (CBAM CAP/N);
 - (c) Komisija prek portala CBAM za pristojne organe (CBAM CAP/C).
2. Zaledne storitve registra CBAM se uporabljajo za centralno shranjevanje in upravljanje vseh informacij, predloženih v prehodni register CBAM. Zagotavljajo stalnost, celovitost in skladnost teh informacij.
3. Zaledne storitve registra CBAM upravlja Komisija.
4. Dostop do zalednih storitev registra CBAM se upravlja izključno prek sistema CBAM za upravljanje dostopa iz člena 26.

Člen 26

Sistem za upravljanje dostopa

Komisija vzpostavi sistem za upravljanje dostopa za potrjevanje zahtevkov za dostop, ki jih predložijo poročajoči deklaranti in druge osebe v okviru sistema enotnega upravljanja uporabnikov in digitalnega podpisa iz člena 17(1), točka (a), tako, da poveže sisteme držav članic za upravljanje identitete ter sistem EU za upravljanje identitete in dostopa v skladu s členom 27.

Člen 27

Sistem za vodenje administracije

Komisija vzpostavi sistem za vodenje administracije za upravljanje avtentikacije in odobritve ter identifikacijskih podatkov poročajočih deklarantov in drugih oseb za to, da se jim dovoli dostop do elektronskih sistemov.

Člen 28

Sistemi držav članic za upravljanje identitete in dostopa

Države članice vzpostavijo ali uporabljajo obstoječe sisteme za upravljanje identitete in dostopa, da zagotovijo:

- (a) varno registracijo in shranjevanje identifikacijskih podatkov poročajočih deklarantov in drugih oseb ter
- (b) varno izmenjavo podpisanih in šifriranih identifikacijskih podatkov poročajočih deklarantov in drugih oseb.

ODDELEK 3

Delovanje elektronskih sistemov in usposabljanje za njihovo uporabo

Člen 29

Razvoj, testiranje, uvedba in upravljanje elektronskih sistemov

1. Skupne komponente prehodnega registra CBAM razvija, testira, uvaja in upravlja Komisija, lahko pa jih testirajo tudi države članice. Pristojni organ države članice, v kateri ima poročajoči deklarant sedež, odločitve o kaznih in ustrezne rezultate zadevnega postopka sporoči Komisiji prek elektronskih sistemov, razvitih na nacionalni ravni ter povezanih z izvrševanjem in kaznimi, ali na druge načine.
2. Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami oblikuje in vzdržuje skupne specifikacije vmesnikov s komponentami elektronskih sistemov, razvitimi na nacionalni ravni.
3. Komisija po potrebi v tesnem sodelovanju z državami članicami določi skupne tehnične specifikacije, ki jih pregledajo države članice, da se pravočasno uvedejo. Države članice in po potrebi Komisija sodelujejo pri razvoju in uvajanju sistemov. Komisija in države članice sodelujejo tudi s poročajočimi deklaranti in drugimi deležniki.

Člen 30

Vzdrževanje in spremembe elektronskih sistemov

1. Komisija vzdržuje skupne komponente, države članice pa svoje nacionalne komponente.
2. Komisija zagotavlja neprekinjeno delovanje elektronskih sistemov.
3. Komisija lahko spreminja skupne komponente elektronskih sistemov, da popravi okvare, doda nove funkcionalnosti ali spremeni obstoječe.
4. Komisija obvešča države članice o spremembah in posodobitvah skupnih komponent.
5. Komisija objavi informacije o spremembah in posodobitvah elektronskih sistemov iz odstavkov 3 in 4.

Člen 31

Začasna odpoved elektronskih sistemov

1. V primeru začasne odpovedi prehodnega registra CBAM poročajoči deklaranti in druge osebe informacije, potrebne za izpolnitev zahtevanih formalnosti, predložijo na način, ki ga določi Komisija, in sicer tudi na druge načine poleg tehnik elektronske obdelave podatkov.
2. Komisija obvesti države članice in poročajoče deklarante o vsakršni nerazpoložljivosti elektronskih sistemov, ki je posledica začasne odpovedi.
3. Komisija pripravi načrt neprekinjenega poslovanja CBAM, o katerem se dogovori z državami članicami. V primeru začasne odpovedi prehodnega registra CBAM Komisija oceni pogoje za njegovo aktivacijo.

Člen 32**Podpora v obliki usposabljanj o uporabi in delovanju skupnih komponent**

Komisija državam članicam nudi podporo pri uporabi in delovanju skupnih komponent elektronskih sistemov z zagotavljanjem ustreznega učnega gradiva.

Oddelek 4**Varstvo podatkov, upravljanje s podatki ter lastništvo in varnost elektronskih sistemov****Člen 33****Varstvo osebnih podatkov**

1. Osební podatki, ki so registrirani v prehodnem registru CBAM in komponentah elektronskih sistemov, razvitih na nacionalni ravni, se obdelujejo za namene izvajanja Uredbe (EU) 2023/956 ob upoštevanju specifičnih ciljev navedenih podatkovnih zbirk, kot so določeni v tej uredbi. Osební podatki se lahko obdelujejo za naslednje namene:

- (a) avtentikacija in upravljanje dostopa;
- (b) spremljanje, pregledi in preverjanje poročil CBAM;
- (c) sporočila in obvestila;
- (d) skladnost in sodni postopki;
- (e) delovanje infrastrukture IT, vključno z interoperabilnostjo z decentraliziranimi sistemi na podlagi te uredbe;
- (f) statistika in pregled delovanja Uredbe (EU) 2023/956 in te uredbe.

2. Nacionalni nadzorni organi držav članic na področju varstva osebnih podatkov in Evropski nadzornik za varstvo podatkov sodelujejo v skladu s členom 62 Uredbe (EU) 2018/1725, da zagotovijo usklajen nadzor nad obdelavo osebnih podatkov, registriranih v prehodnem registru CBAM in komponentah elektronskih sistemov, razvitih na nacionalni ravni.

3. Določbe iz tega člena ne posegajo v pravico do popravka osebnih podatkov v skladu s členom 16 Uredbe (EU) 2016/679.

Člen 34**Omejevanje dostopa do podatkov in njihove obdelave**

1. Do podatkov, ki jih v prehodnem registru CBAM registrira poročajoči deklarant lahko dostopa ali jih drugače obdeluje navedeni poročajoči deklarant. Do njih lahko dostopajo in jih drugače obdelujejo tudi Komisija in pristojni organi.

2. Kadar se pri zagotavljanju storitev sistemov ugotovijo izredni dogodki in težave v operativnih postopkih, pri čemer Komisija deluje kot obdelovalec, ima lahko Komisija dostop do podatkov v teh postopkih le za namene reševanja evidentiranega izrednega dogodka ali težave. Komisija zagotovi zaupnost takih podatkov.

Člen 35**Lastništvo sistema**

Sistemski lastnik prehodnega registra CBAM je Komisija.

Člen 36

Varnost sistema

1. Varnost prehodnega registra CBAM zagotavlja Komisija.
2. V ta namen Komisija in države članice sprejmejo ukrepe, ki so potrebni za:
 - (a) preprečevanje dostopa do naprav, ki se uporabljajo za obdelavo podatkov, nepooblaščenim osebam;
 - (b) preprečevanje nepooblaščenim osebam, da bi vnašale podatke, imele vpogled vanje, jih spreminjale ali brisale;
 - (c) odkrivanje morebitnih dejavnosti iz točk (a) in (b).
3. Komisija in države članice se medsebojno obveščajo o dejavnostih, ki bi lahko privedle do kršitve ali domnevne kršitve varnosti prehodnega registra CBAM.
4. Komisija in države članice za prehodni register CBAM pripravijo varnostne načrte.

Člen 37

Upravljavec prehodnega registra CBAM

Komisija in države članice v zvezi s prehodnim registrom CBAM in obdelavo osebnih podatkov delujejo kot skupni upravljavci, kot je opredeljeno v členu 4(7) Uredbe (EU) 2016/679 in členu 3(8) Uredbe (EU) 2018/1725.

Člen 38

Obdobje hrambe podatkov

1. Za doseganje ciljev iz te uredbe in Uredbe (EU) 2023/956, zlasti člena 30 navedene uredbe, je obdobje hrambe podatkov za podatke v prehodnem registru CBAM omejeno na pet let od prejema poročila CBAM.
2. Če je bila vložena pritožba ali če se je začel sodni postopek v zvezi s podatki, shranjenimi v prehodnem registru CBAM, se navedeni podatki ne glede na odstavek 1 hranijo do konca pritožbenega ali sodnega postopka, uporabijo pa se samo za namen navedenega pritožbenega ali sodnega postopka.

Člen 39

Ocenjevanje elektronskih sistemov

Komisija in države članice ocenjujejo komponente, za katere so odgovorne, ter zlasti analizirajo varnost in celovitost navedenih komponent ter zaupnost podatkov, ki se obdelujejo v njihovem okviru.

Komisija in države članice se medsebojno obveščajo o rezultatih navedenih ocenjevanj.

Člen 40

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 17. avgusta 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOGA I

Informacije, ki jih je treba predložiti v poročilih CBAM

Poročajoči deklarant ob predložitvi poročila CBAM upošteva strukturo poročila CBAM, ki je navedena v preglednici 1 te priloge in prehodnem registru CBAM, ter vključi podrobne informacije iz preglednice 2 te priloge.

Preglednica 1

Struktura poročila CBAM

Poročilo CBAM
Datum izdaje poročila
Identifikacijska oznaka osnutka poročila
Identifikacijska oznaka poročila
Poročevalno obdobje
Leto
–Poročajoči deklarant
——Naslov
–Zastopnik (*)
——Naslov
–Uvoznik (*)
——Naslov
–Pristojni organ
–Podpisi
——Potrditev poročila
——Vrsta metodologije poročanja, ki se uporablja
–Opombe
–Uvoženo blago CBAM
Številka blagovne postavke
——Zastopnik (*)
——Naslov
——Uvoznik (*)
——Naslov
——Oznaka blaga
Oznaka tarifne podštevilke harmoniziranega sistema
Oznaka kombinirane nomenklature
——Podatki o blagu
——Država porekla
——Uvožena količina na carinski postopek
——Postopek

Informacije o aktivnem oplemenitenu
Območje uvoza
Količina blaga (na postopek)
Količina blaga (aktivno oplemenitenje)
Posebne reference za blago
Količina blaga (uvoženega)
Skupne emisije uvoženega blaga
Spremni dokumenti (za blago)
Priloge
Opombe
Emisije blaga CBAM
Zaporedna številka emisij
Država proizvodnje
Ime podjetja za napravo
Naslov
Kontaktne podatke
Naprava
Naslov
Količina blaga (proizvedenega)
Emisije naprave
Vgrajene neposredne emisije
Vgrajene posredne emisije
Način proizvodnje in zahtevani parametri
Zahtevani parametri za neposredne emisije
Zahtevani parametri za posredne emisije
Spremni dokumenti (za opredelitev emisij)
Priloge
Cena ogljika, ki se plača
Blago, zajeto v ceni ogljika, ki se plača
Količina blaga (zajetega)
Opombe

(*) Opomba: Zastopniki/uvozniki se registrirajo na ravni poročila CBAM ali ravni uvoženega blaga CBAM odvisno od tega, ali so z uvoženim blagom CBAM povezani isti ali drug zastopniki/uvozniki.

Preglednica 2

Zahteve v zvezi s podrobnimi informacijami v poročilu CBAM

Poročilo CBAM
Datum izdaje poročila
Identifikacijska oznaka osnutka poročila
Identifikacijska oznaka poročila
Poročevalno obdobje
Leto
Uvoženo blago – skupaj
Skupne emisije
–Poročajoči deklarant
Identifikacijska številka
Ime
Vloga
—Naslov
Država članica sedeža
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal
–Zastopnik (*)
Identifikacijska številka
Ime
—Naslov
Država članica sedeža
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal
–Uvoznik (*)
Identifikacijska številka
Ime

—Naslov
Država članica ali država sedeža
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal
–Pristojni organ
Referenčna številka
–Podpisi
—Potrditev poročila
Potrditev skupnih podatkov v poročilu
Potrditev uporabe podatkov
Datum podpisa
Kraj podpisa
Podpis
Položaj podpisnika
—Vrsta metodologije poročanja, ki se uporablja
Druga metodologija poročanja, ki se uporablja
–Opombe
Dodatne informacije
–Uvoženo blago CBAM
Številka blagovne postavke
—Zastopnik (*)
Identifikacijska številka
Ime
—Naslov
Država članica sedeža
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal

—Uvoznik (*)
Identifikacijska številka
Ime
—Naslov
Država članica ali država sedeža
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal
—Oznaka blaga
Oznaka tarifne podštevilke harmoniziranega sistema
Oznaka kombinirane nomenklature
—Podatki o blagu
Opis blaga
—Država porekla
Oznaka države
—Uvožena količina na carinski postopek
Zaporedna številka
—Postopek
Zahtevani postopek
Predhodni postopek
Informacije o aktivnem oplemenitenju
Država članica, v kateri je bilo izdano dovoljenje za aktivno oplemenitenje
Opustitev obračuna zaključka za aktivno oplemenitenje
Izdaja dovoljenja
Čas začetka globalizacije
Čas konca globalizacije
Rok za predložitev obračuna zaključka
—Območje uvoza
Območje uvoza
—Količina blaga (na postopek)
Neto masa
Dodatne enote
Vrsta merske enote

—Količina blaga (aktivno oplemenitenje)
Neto masa
Dodatne enote
Vrsta merske enote
—Posebne reference za blago
Dodatne informacije
—Količina blaga (uvoženega)
Neto masa
Dodatne enote
Vrsta merske enote
—Skupne emisije uvoženega blaga
Emisije blaga na enoto proizvoda
Skupne emisije blaga
Neposredne emisije blaga
Posredne emisije blaga
Vrsta merske enote za emisije
—Spremni dokumenti (za blago)
Zaporedna številka
Vrsta
Država izdaje dokumenta
Referenčna številka
Številka vrstične postavke v dokumentu
Ime organa izdajatelja
Datum začetka veljavnosti
Datum konca veljavnosti
Opis
—Priloge
Ime datoteke
Enotni identifikator vira
Večnamenske razširitve za elektronsko pošto
Vključen binarni objekt
—Opombe
Dodatne informacije
—Emisije blaga CBAM
Zaporedna številka emisij
Država proizvodnje

Ime podjetja za napravo
Identifikacijska oznaka upravljavca
Ime upravljavca
Naslov
Oznaka države
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal
Kontaktne podatke
Ime
Telefonska številka
E-pošta:
Naprava
Identifikacijska oznaka naprave
Ime naprave
Gospodarska dejavnost
Naslov
Država sedeža
Okrožje
Kraj
Ulica
Ulica – dodatna vrstica
Številka
Poštna številka
Poštni predal
Številka parcele
Koda UN/LOCODE
Zemljepisna širina
Zemljepisna dolžina
Vrsta koordinat
Količina blaga (proizvedenega)
Neto masa
Dodatne enote
Vrsta merske enote

—	Emisije naprave
	Skupne emisije naprave
	Neposredne emisije naprave
	Posredne emisije naprave
	Vrsta merske enote za emisije
—	Vgrajene neposredne emisije
	Vrsta določitve
	Vrsta določitve (električna energija)
	Vrsta metodologije poročanja, ki se uporablja
	Metodologija poročanja, ki se uporablja
	Specifične vgrajene (neposredne) emisije
	Navedba drugega vira
	Vir emisijskega faktorja (za električno energijo)
	Emisijski faktor
	Uvožena električna energija
	Skupne vgrajene emisije uvožene električne energije
	Vrsta merske enote
	Vir vrednosti emisijskega faktorja
	Utemeljitev
	Izpolnjevanje pogojev
—	Vgrajene posredne emisije
	Vrsta določitve
	Vir emisijskega faktorja
	Emisijski faktor
	Specifične vgrajene (posredne) emisije
	Vrsta merske enote
	Porabljena električna energija
	Vir električne energije
	Vir vrednosti emisijskega faktorja
—	Način proizvodnje in zahtevani parametri
	Zaporedna številka
	Identifikacijska oznaka metode
	Ime metode
	Identifikacijska številka posamezne jeklarne
	Dodatne informacije

—	Zahtevani parametri za neposredne emisije
	Zaporedna številka
	ID parametra
	Ime parametra
	Opis
	Vrsta vrednosti parametra
	Vrednost parametra
	Dodatne informacije
—	Zahtevani parametri za posredne emisije
	Zaporedna številka
	ID parametra
	Ime parametra
	Opis
	Vrsta vrednosti parametra
	Vrednost parametra
	Dodatne informacije
—	Spremni dokumenti (za opredelitev emisij)
	Zaporedna številka
	Vrsta dokumenta o emisijah
	Država izdaje dokumenta
	Referenčna številka
	Številka vrstične postavke v listini
	Ime organa izdajatelja
	Datum začetka veljavnosti
	Datum konca veljavnosti
	Opis
—	Priloge
	Ime datoteke
	Enotni identifikator vira
	Večnamenske razširitve za elektronsko pošto
	Vključen binarni objekt
—	Cena ogljika, ki se plača
	Zaporedna številka
	Vrsta instrumenta
	Opis in navedba pravnega akta
	Znesek cene ogljika, ki se plača
	Valuta

Menjalni tečaj
Znesek (v EUR)
Oznaka države
Blago, zajeto v ceni ogljika, ki se plača
Zaporedna številka
Vrsta zajetega blaga
Oznaka KN zajetega blaga
Zajeta količina emisij
Količina, zajeta v brezplačnih dodelitvah, kakršnem koli rabatu ali drugi obliki nadomestila
Dopolnilne informacije
Dodatne informacije
Količina blaga (zajetega)
Neto masa
Dodatne enote
Vrsta merske enote
Opombe
Zaporedna številka
Dodatne informacije

(*) *Opomba:* Zastopniki/uvozniki se registrirajo na ravni poročila CBAM ali ravni uvoženega blaga CBAM odvisno od tega, ali so z uvoženim blagom CBAM povezani isti ali drug zastopniki/uvozniki.

PRILOGA II

Opredelitev pojmov in proizvodne poti za blago

1. OPREDELITEV POJMOV

V tej prilogi ter prilogah III, IV in VIII do IX se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (0) „podatki o dejavnosti“ pomeni količino goriva ali materiala, porabljenega ali proizvedenega v procesu, ki je pomembna za metodologijo na podlagi izračuna, izraženo v terajoulih, pri masi v tonah, pri plinih pa kot prostornina v normalnih kubičnih metrih;
- (1) „dejavnostna stopnja“ pomeni količino proizvedenega blaga (izraženo v MWh za električno energijo ali v tonah za drugo blago) znotraj meja proizvodnega procesa;
- (2) „poročevalno obdobje“ pomeni obdobje, ki ga je upravljavec naprave izbral kot referenco za določitev vgrajenih emisij;
- (3) „tok vira“ pomeni kar koli od naslednjega:
 - (a) določeno vrsto goriva, surovine ali proizvoda, ki zaradi porabe ali proizvodnje povzroča emisije ustreznih toplogrednih plinov iz enega ali več virov emisij;
 - (b) določeno vrsto goriva, surovine ali proizvoda, ki vsebuje ogljik in je vključena v izračun emisij toplogrednih plinov z uporabo metodologije masne bilance;
- (4) „vir emisij“ pomeni ločeno razpoznavni del v napravi ali proces v napravi, iz katerega se spuščajo ustrezni toplogredni plini;
- (5) „negotovost“ pomeni parameter, povezan z rezultatom določitve količine, ki opredeljuje razpršenost vrednosti, ki bi se lahko pripisale posamezni količini, vključno z učinki sistematičnih in naključnih faktorjev, pri čemer je izražena v odstotkih in opisuje interval zaupanja pri povprečni vrednosti, ki sestavlja 95 % vrednosti ob upoštevanju nesimetričnosti razdelitve vrednosti;
- (6) „faktorji za izračun“ pomeni spodnjo kurilno vrednost, emisijski faktor, predhodni emisijski faktor, oksidacijski faktor, faktor pretvorbe, vsebnost ogljika ali delež biomase;
- (7) „emisije iz izgorevanja goriv“ pomeni emisije toplogrednih plinov, ki nastajajo med eksotermno reakcijo goriva s kisikom;
- (8) „emisijski faktor“ pomeni povprečno stopnjo emisije toplogrednega plina glede na podatke o dejavnosti toka vira ob predpostavljajanju popolne oksidacije za izgorevanje in popolne pretvorbe za vse druge kemične reakcije;
- (9) „oksidacijski faktor“ pomeni razmerje med ogljikom, oksidiranim v CO₂ zaradi izgorevanja, in skupnim ogljikom v gorivu, ki se izrazi kot ulomek, pri čemer se ogljikov monoksid (CO), sproščen v ozračje, upošteva kot molarno ekvivalentna količina CO₂;
- (10) „faktor pretvorbe“ pomeni razmerje med ogljikom, sproščenim kot CO₂, in skupnim ogljikom v toku vira pred izvedbo procesa emisije, ki se izrazi kot ulomek, pri čemer se CO, sproščen v ozračje, upošteva kot molarno ekvivalentna količina CO₂;
- (11) „točnost“ pomeni stopnjo ujemanja med rezultatom merjenja in pravo vrednostjo posamezne količine ali referenčne vrednosti, empirično določene z mednarodno sprejetim in sledljivim materialom za umerjanje in standardnimi metodami, ob upoštevanju naključnih in sistematskih faktorjev;
- (12) „umerjanje“ pomeni sklop postopkov, s katerimi se pod določenimi pogoji vzpostavljajo odnosi med vrednostmi, ki jih prikaže merilni instrument ali merilni sistem, ali vrednostmi, ki jih predstavlja meritev materiala ali referenčni material, in ustreznimi vrednostmi količine iz referenčnih standardov;
- (13) „konservativno“ pomeni, da je opredeljena skupina domnev, da se preprečijo prenizke ocene sporočenih emisij ali previsoke ocene proizvodnje toplote, električne energije ali blaga;

- (14) „biomasa“ pomeni biološko razgradljive dele proizvodov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijstva, vključno s snovmi rastlinskega in živalskega izvora, iz gozdarstva in z njima povezanih proizvodnih dejavnosti, vključno z ribištvom in akvakulturo, ter biološko razgradljive dele odpadkov, vključno z industrijskimi in komunalnimi odpadki biološkega izvora;
- (15) „odpadek“ pomeni vsako snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže ali namerava ali mora zavreči, razen snovi, ki so bile namerno spremenjene ali onesnažene, da bi ustrezale tej opredelitvi;
- (16) „ostanek“ pomeni snov, ki ni eden od končnih proizvodov, ki so neposredni cilj proizvodnega procesa; ni primarni cilj proizvodnega procesa, pri čemer tudi proces ni bil namerno spremenjen zaradi njegove proizvodnje;
- (17) „ostanki iz kmetijstva, akvakulture, ribištva in gozdarstva“ pomeni ostanke, ki neposredno nastajajo v kmetijstvu, akvakulturi, ribištvu in gozdarstvu in ne zajemajo ostankov, ki nastajajo v z njimi povezanih panogah ali predelavi;
- (18) „zakonsko urejeni meroslovni nadzor“ pomeni nadzor javnega ali regulativnega organa nad merilnimi nalogami, ki se izvajajo na področju uporabe merilnega instrumenta, zaradi javnega interesa, javnega zdravja, javne varnosti, javnega reda, varovanja okolja, obračunavanja davkov in dajatev, zaščite potrošnikov ter poštenega trgovanja;
- (19) „dejavnosti pretoka podatkov“ pomenijo dejavnosti, povezane s pridobivanjem in obdelavo podatkov ter ravnanjem z njimi, ki so potrebne za pripravo poročila o emisijah iz podatkov primarnega vira;
- (20) „merilni sistem“ pomeni celoten sklop merilnih instrumentov ter druge opreme, kot je oprema za vzorčenje in obdelavo podatkov, ki se uporablja za določanje spremenljivk, kot so podatki o dejavnosti, vsebnost ogljika, kurilna vrednost ali emisijski faktor za emisije toplogrednih plinov;
- (21) „spodnja kurilna vrednost“ (NCV) pomeni določeno količino energije, ki se sprosti kot toplota pri popolnem izgorevanju goriva ali materiala s kisikom pod standardnimi pogoji, zmanjšano za toploto izparevanja kakršne koli nastale vode;
- (22) „emisije iz proizvodnih procesov“ pomeni emisije toplogrednih plinov, ki niso emisije iz izgorevanja goriv in se pojavijo kot posledica namernih in nenamernih reakcij med snovmi ali njihove pretvorbe za primarni namen, ki ni proizvodnja toplote, med drugim iz naslednjih procesov:
- (a) kemijska, elektrolizna ali pirometalurška redukcija kovinskih spojin v rudah, koncentratih in sekundarnih materialih;
 - (b) odstranitev nečistoč iz kovin in kovinskih spojin;
 - (c) razgradnja karbonatov, med drugim karbonatov, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov;
 - (d) kemična sinteza proizvodov in vmesnih proizvodov, pri katerih v reakciji sodeluje material, ki vsebuje ogljik;
 - (e) uporaba dodatkov ali surovin, ki vsebujejo ogljik;
 - (f) kemijska ali elektrolizna redukcija metaloidnih oksidov ali nekovinskih oksidov, kot so silicijevi oksidi in fosfati;
- (23) „šarža“ pomeni količino goriva ali materiala, ki se reprezentativno vzorči in označi ter prenese kot ena pošiljka ali neprekinjeno v posameznem obdobju;
- (24) „mešanica goriva“ pomeni gorivo, ki vsebuje biomasni in fosilni ogljik;
- (25) „mešanica materiala“ pomeni material, ki vsebuje biomasni in fosilni ogljik;
- (26) „predhodni emisijski faktor“ pomeni predvideni skupni emisijski faktor goriva ali materiala na podlagi vsebnosti ogljika, ki jo predstavljata delež biomase v gorivu ali materialu in njegov fosilni delež, preden se pomnoži s fosilnim deležem za izračun emisijskega faktorja;
- (27) „fosilni delež“ pomeni razmerje med fosilnim in anorganskim ogljikom ter skupno vsebnostjo ogljika v gorivu ali materialu, ki se izrazi kot ulomek;

- (28) „delež biomase“ pomeni razmerje med ogljikom iz biomase in skupno vsebnostjo ogljika v gorivu ali materialu, ki se izrazi kot ulomek;
- (29) „neprekinjeno merjenje emisij“ pomeni sklop postopkov, katerih cilj je določitev vrednosti količine z občasnim merjenjem, pri katerem se uporabijo meritve v odvodniku ali ekstrakcijski postopki z merilnim instrumentom, ki je blizu odvodnika, pri čemer niso vključene metodologije z meritvami na podlagi zbiranja posameznih vzorcev iz odvodnika;
- (30) „vsebovani CO₂“ pomeni CO₂, ki je del toka vira;
- (31) „fosilni ogljik“ pomeni anorganski in organski ogljik, ki ni biomasa;
- (32) „merilna točka“ pomeni vir emisij, za katerega se uporabljajo sistemi za neprekinjeno merjenje emisij (CEMS), ali prerez cevovodnega sistema, za katerega je pretok CO₂ določen z uporabo sistemov za neprekinjeno merjenje;
- (33) „ubežne emisije“ pomeni nezakonite ali nenamerne emisije iz virov, ki niso lokalizirani, ali preveč raznolike ali premajhne emisije, da bi jih lahko spremljali posamično;
- (34) „standardni pogoji“ pomeni temperaturo 273,15 K in tlak 101 325 Pa, ki določata normalne kubične metre (Nm³);
- (35) „približni podatki“ pomeni letne vrednosti, ki so potrjene empirično ali pridobljene iz odobrenih virov in ki jih upravljavec uporabi za nadomestitev nabora podatkov, da se zagotovi popolno poročanje, kadar z veljavno metodologijo spremljanja ni mogoče pridobiti vseh zahtevanih podatkov ali faktorjev;
- (36) „izmerljiva toplota“ pomeni neto toplotni pretok skozi določljive cevovode ali vode z uporabo prenosnika toplote, kot so zlasti para, vroč zrak, voda, olje, utekočinjene kovine in soli, za katere je nameščen merilnik toplotne energije oziroma bi ta lahko bil nameščen;
- (37) „merilnik toplotne energije“ pomeni merilnik toplotne energije ali katero koli drugo napravo za merjenje in beleženje proizvedene toplotne energije na podlagi volumnov pretoka in temperatur;
- (38) „neizmerljiva toplota“ pomeni vso toploto, ki ni izmerljiva toplota;
- (39) „odpadni plin“ pomeni plin, ki vsebuje nepopolno oksidiran ogljik v plinastem stanju pod standardnimi pogoji, ki nastane pri katerem koli procesu iz točke 22;
- (40) „proizvodni proces“ pomeni kemijske ali fizikalne procese, ki potekajo v delih naprave za proizvodnjo blaga v zbirni kategoriji blaga, opredeljeni v preglednici 1 oddelka 2 te Priloge, ter njene določene meje sistemov glede vhodnih materialov, obsega proizvodnje in ustreznih emisij;
- (41) „proizvodna pot“ pomeni posebno tehnologijo, ki se uporablja v proizvodnem procesu za proizvodnjo blaga v zbirni kategoriji blaga;
- (42) „nabor podatkov“ pomeni eno od naslednjih vrst podatkov na ravni naprave ali proizvodnega procesa, kakor je ustrezno glede na okoliščine:
- (a) količina goriva ali materiala, porabljenega ali proizvedenega v proizvodnem procesu, ki je pomembna za metodologijo na podlagi izračuna, izražena v terajoulih, pri masi v tonah, pri plinih pa kot prostornina v normalnih kubičnih metrih, tudi za odpadne pline;
 - (b) faktor za izračun;
 - (c) neto količina izmerljive toplote in ustrezni parametri, potrebni za določanje te količine, zlasti:
 - masni pretok prenosnika toplote in
 - entalpija prenosnika toplote, ki se prenaša in vrača, kot je določena na podlagi sestave, temperature, tlaka in nasičenja;
 - (d) količine neizmerljive toplote, določene na podlagi ustreznih količin goriva, uporabljenega za proizvodnjo toplote, in spodnje kurilne vrednosti mešanice goriv;
 - (e) količine električne energije;

- (f) količine CO₂, prenesenega med napravami;
- (g) količine vhodnih materialov, prejetih zunaj naprave, in njihove ustrezne parametre, kot so država porekla, uporabljena proizvodna pot, specifične neposredne in posredne emisije, cena ogljika, ki se plača;
- (h) parametri, pomembni za ceno ogljika, ki se plača;
- (43) „minimalne zahteve“ pomeni metode spremljanja, pri katerih se uporabljajo minimalni napor, dovoljeni za določanje podatkov, da bi bili podatki o emisijah sprejemljivi za namene Uredbe (EU) 2023/956;
- (44) „priporočene izboljšave“ pomeni metode spremljanja, ki dokazano zagotavljajo, da so podatki točnejši ali manj dovzetni za napake kot zgolj z uporabo minimalnih zahtev, in ki se lahko izberejo prostovoljno;
- (45) „napačna navedba“ pomeni izpustitev, napačno prikazovanje ali napako v podatkih, ki jih je sporočil upravljavec, pri čemer se ne upošteva negotovost, dovoljena za meritve in laboratorijske analize;
- (46) „bistvena napačna navedba“ pomeni napačno navedbo, ki po mnenju preveritelja sama ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami presega raven pomembnosti ali ki bi lahko vplivala na pristojni organ pri obravnavi poročila upravljavca;
- (47) „razumno zagotovilo“ pomeni visoko, vendar ne absolutno stopnjo zagotovila, pozitivno izraženega v mnenju pri preverjanju, da preverjeno poročilo upravljavca ne vsebuje bistvenih napačnih navedb;
- (48) „upravičen sistem spremljanja, poročanja in preverjanja“ pomeni sisteme spremljanja, poročanja in preverjanja, kadar je naprava vzpostavljena za namene sheme za oblikovanje cen ogljika ali obveznih sistemov za spremljanje emisij ali sistema za spremljanje emisij v napravi, ki lahko vključuje preverjanje s strani akreditiranega preveritelja v skladu s členom 4(2) te uredbe.

2. Razvrstitev oznak KN v zbirne kategorije blaga

V preglednici 1 te priloge so opredeljene zbirne kategorije blaga za vsako oznako KN iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956. Navedene kategorije se uporabljajo za opredelitev meja sistemov proizvodnih procesov, da se določijo vgrajene emisije, ki ustrezajo blagu iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956.

Preglednica 1

Razvrstitev oznak KN v zbirne kategorije blaga

Oznaka KN	Zbirna kategorija blaga	Toplogredni plin
<i>Cement</i>		
2507 00 80 – Druge kaolinske gline	kalcinirana glinica	ogljikov dioksid
2523 10 00 – Cementni klinker	cementni klinker	ogljikov dioksid
2523 21 00 – Beli portlandski cement, umetno barvan ali nebarvan	cement	ogljikov dioksid
2523 29 00 – Drug portlandski cement		
2523 90 00 – Drugi hidravlični cementi		
2523 30 00 – Aluminatni cement	aluminatni cement	ogljikov dioksid
<i>Električna energija</i>		
2716 00 00 – Električna energija	električna energija	ogljikov dioksid
<i>Gnojilo</i>		
2808 00 00 – Solitna kislina; sulfonitritne kisline	solitna kislina	ogljikov dioksid in dušikov oksid

3102 10 – Sečnina, v vodni raztopini ali ne	sečnina	ogljikov dioksid
2814 – Amoniak, brezvodni ali v vodni raztopini	amoniak	ogljikov dioksid
2834 21 00 – Kalijev nitrat 3102 – Dušikova gnojila, mineralna ali kemična razen 3102 10 (sečnina) 3105 – Mineralna ali kemična gnojila, ki vsebujejo dva ali tri gnojilne elemente – dušik, fosfor in kalij; druga gnojila — razen: 3105 60 00 – Mineralna in kemična gnojila, ki vsebujejo dva gnojilna elementa – fosfor in kalij	mešana gnojila	ogljikov dioksid in dušikov oksid
<i>Železo in jeklo</i>		
2601 12 00 – Aglomerirane železove rude in koncentradi, razen praženih železovih piritov	sintrana ruda	ogljikov dioksid
7201 – Grodelj in zrcalovina, v štrucah, blokkih in drugih primarnih oblikah Nekateri proizvodi iz tar. št. 7205 (Granule in prah iz grodlja, zrcalovine, železa ali jekla) so lahko zajeti tukaj.	grodelj	ogljikov dioksid
7202 1 – Feromangan	FeMn	ogljikov dioksid
7202 4 – Ferokrom	FeCr	ogljikov dioksid
7202 6 – Feronikelj	FeNi	ogljikov dioksid
7203 – Železo, dobljeno z direktno redukcijo železove rude, in gobasti proizvodi iz železa	neposredno reducirano železo (DRI)	ogljikov dioksid
7206 – Železo in nelegirano jeklo, v ingotih ali drugih primarnih oblikah (razen železa iz tarifne številke 7203) 7207 – Polizdelki iz železa ali nelegiranega jekla 7218 – Nerjavno jeklo v ingotih ali drugih primarnih oblikah; polizdelki iz nerjavnega jekla 7224 – Druga legirana jekla v ingotih ali drugih primarnih oblikah; polizdelki iz drugih legiranih jekel	surovo jeklo	ogljikov dioksid
7205 – Granule in prah iz grodlja, zrcalovine, železa ali jekla (če niso zajeti v kategoriji grodelj) 7208 – Ploščati vroče valjani izdelki iz železa ali nelegiranega jekla, širine 600 mm ali več, neplatirani, neprevlečeni ali neprekriti 7209 – Ploščati hladno valjani (hladno deformirani) izdelki iz železa ali nelegiranega jekla, širine 600 mm ali več, neplatirani, neprevlečeni ali neprekriti 7210 – Ploščati valjani izdelki iz železa ali nelegiranega jekla, širine 600 mm ali več, platirani, prevlečeni ali prekriti	izdelki iz železa in jekla	ogljikov dioksid

7211 – Ploščati valjani izdelki iz železa ali nelegiranega jekla, širine manj kot 600 mm, neplatirani, neprevlečeni in neprekriti 7212 – Ploščati valjani izdelki iz železa ali nelegiranega jekla, širine manj kot 600 mm, platirani, prevlečeni ali prekriti 7213 – Palice, vroče valjane, v ohlapnih kolobarjih, iz železa ali nelegiranega jekla 7214 – Druge palice iz železa ali nelegiranega jekla, kovane, vroče valjane, vroče vlečene ali vroče iztiskane, brez nadaljnje obdelave, vključno s tistimi, ki so spiralno zvite po valjanju 7215 – Druge palice iz železa ali nelegiranega jekla 7216 – Kotni profili in drugi profili iz železa ali nelegiranega jekla 7217 – Žica iz železa ali nelegiranega jekla 7219 – Ploščato valjani izdelki iz nerjavnega jekla, širine 600 mm in več 7220 – Ploščato valjani izdelki iz nerjavnega jekla, širine manj kot 600 mm 7221 – Palice, vroče valjane, v ohlapnih kolobarjih, iz nerjavnega jekla 7222 – Palice, kotni profili in drugi profili iz nerjavnega jekla 7223 – Žica iz nerjavnega jekla 7225 – Ploščato valjani izdelki iz drugih legiranih jekel, širine 600 mm in več 7226 – Ploščati valjani izdelki iz drugih legiranih jekel, širine manj kot 600 mm 7227 – Palice, vroče valjane, v ohlapno navitih kolobarjih, iz drugih legiranih jekel 7228 – Palice, kotni profili in drugi profili iz drugih legiranih jekel; votle palice za svedre, iz legiranih ali nelegiranih jekel 7229 – Žica iz drugih legiranih jekel 7301 – Piloti iz železa ali jekla, vključno vrtani, prebiti ali izdelani iz sestavljenih elementov; zvarjeni profili in kotni profili iz železa ali jekla 7302 – Deli za železniške in tramvajske tire, iz železa ali jekla: tirnice, vodila in zobate tirnice, kretniški jezički, križišča, spojne palice in drugi deli kretnic, pragovi, tirne vezice, tirna ležišča, klini za tirna ležišča, podložne plošče, pričvrščevalne ploščice, distančne palice, drugi deli, posebej konstruirani za postavljanje, spajanje in pritrjevanje tirnic 7303 – Cevi in votli profili iz litega železa 7304 – Cevi in votli profili, brezšivni, iz železa (razen litega železa) ali jekla 7305 – Druge cevi (npr. varjene, kovičene ali zaprte na podoben način), s krožnim prečnim prerezom, katerega zunanji premer presega 406,4 mm, iz železa ali jekla 7306 – Druge cevi in votli profili (npr. z odprtimi spoji, varjeni, kovičeni ali zaprti na podoben način), iz železa ali jekla		
---	--	--

7307 – Pribor (fitingi) za cevi (npr. spojnice, kolena, oglavki) iz železa ali jekla 7308 – Konstrukcije (razen montažnih zgradb iz tarifne številke 9406) in deli konstrukcij (npr. mostovi in mostne sekcije, vrata za zapornice, stolpi, predalčni stebri, strehe, strešna ogrodja, vrata in okna ter okviri zanje, pragovi za vrata, polkna, balustrade in stebri), iz železa ali jekla; pločevine, palice, profili, kotniki, cevi in podobno, pripravljeni za uporabo v konstrukcijah, iz železa ali jekla 7309 – Rezervoarji, cisterne, sodi in podobni vsebniki za kakršen koli material (razen komprimiranih ali utekočinjenih plinov), iz železa ali jekla, s prostornino več kot 300 litrov, z oblogo ali brez nje, s toplotno izolacijo ali brez nje, toda brez mehaničnih ali termičnih naprav 7310 – Cisterne, sodi, pločevinaste škatle in podobni vsebniki, za kakršen koli material (razen komprimiranih ali utekočinjenih plinov), iz železa ali jekla, s prostornino do vključno 300 litrov, z oblogo ali brez obloge, s toplotno izolacijo ali brez nje, toda brez mehaničnih ali termičnih naprav 7311 – Vsebniki za komprimirane ali utekočinjene pline, iz železa ali jekla 7318 – Vijaki, sorniki, matice, tirni vijaki (tirfoni), vijaki s kavljem, kovice, klini za natezanje, razcepke, podložke (vključno z vzmetnimi podložkami) in podobni izdelki, iz železa ali jekla 7326 – Drugi izdelki iz železa in jekla		
aluminij		
7601 – Aluminij, surov	aluminij, surov	ogljikov dioksid in perfluorirani ogljikovodiki
7603 – Aluminijasti prah in luske 7604 – Aluminijaste palice in profili 7605 – Aluminijasta žica 7606 – Plošče, pločevine in trakovi iz aluminija, debeline več kot 0,2 mm 7607 – Aluminijaste folije (tudi tiskane ali s podlago iz papirja, kartona, plastične mase ali podobnih materialov), debeline do vključno 0,2 mm (merjeno brez podlage) 7608 – Aluminijaste cevi 7609 00 00 – Aluminijasti pribor (fitingi) za cevi (npr.: spojnice, kolena, oglavki) 7610 – Konstrukcije (razen montažnih zgradb iz tarifne številke 9406) in deli konstrukcij (npr.: mostovi in deli mostov, stolpi, predalčni stebri, strehe, strešna ogrodja, vrata in okna ter okvirji zanje, vratni pragi, ograje in stebri) iz aluminija; pločevine, palice, profili, cevi in podobno, iz aluminija, pripravljeni za uporabo v konstrukcijah 7611 00 00 – Rezervoarji, cisterne, sodi in podobna posoda, iz aluminija, za kakršno koli snov (razen komprimiranih ali utekočinjenih plinov), s prostornino nad 300 litrov, z oblogo ali brez nje, s toplotno izolacijo ali brez nje, toda brez mehaničnih ali termičnih naprav	izdelki iz aluminija	ogljikov dioksid in perfluorirani ogljikovodiki

7612 – Sodi, bobni, pločevinke, škatle in podobni vsebniki (tudi togi in upogljivi cevasti vsebniki), iz aluminija, za kakršno koli snov (razen komprimiranih ali utekočinjenih plinov), s prostornino največ 300 litrov, z oblogo ali brez nje, s toplotno izolacijo ali brez nje, toda brez mehaničnih ali termičnih naprav		
7613 00 00 – Aluminijasti vsebniki za komprimirane ali utekočinjene pline		
7614 – Vpredena žica, vrvi, pleteni trakovi ipd. iz aluminija, električno neizolirani		
7616 – Drugi izdelki iz aluminija		
<i>kemikalije</i>		
2804 10 000 – Vodik	vodik	ogljikov dioksid

3. PROIZVODNE POTI, MEJE SISTEMOV IN USTREZNI VHODNI MATERIALI

3.1 Medsektorska pravila

Za določitev dejavnostne stopnje (proizvedene količine) blaga, ki se uporablja kot imenoalec v enačbah 50 in 51 (oddelek F.1 Priloge III), se uporabljajo pravila za spremljanje iz oddelka F.2 Priloge III.

Kadar se v isti napravi za proizvodnjo blaga, ki spada pod isto oznako KN, uporablja več proizvodnih poti in se tem proizvodnim potem dodelijo ločeni proizvodni procesi, se vgrajene emisije navedenega blaga izračunajo ločeno za vsako proizvodno pot.

Za spremljanje neposrednih emisij se spremljajo vsi viri emisij in tokovi vira, povezani s proizvodnim procesom, ob upoštevanju posebnih zahtev iz oddelkov 3.2 do 3.19 te priloge, kadar je to ustrezno, in pravil iz Priloge III.

Kadar se uporablja zajemanje CO₂, se uporabljajo pravila iz oddelka B.8.2 Priloge III.

Za spremljanje posrednih emisij se skupna poraba električne energije v vsakem proizvodnem procesu določi znotraj meja sistemov, ki so opredeljene v skladu z oddelki 3.2 do 3.19 te priloge, in v skladu z oddelkom A.4 Priloge III, kadar je to ustrezno. Ustrezni emisijski faktor električne energije se določi v skladu z oddelkom D.2 Priloge III.

Če so navedeni ustrezni vhodni materiali, se ti nanašajo na ustrezne zbirne kategorije blaga.

3.2 Kalcinirana glinica

3.2.1 Posebne določbe

Glinam, ki spadajo pod oznako KN 2507 00 80 in niso žgane, se dodeli ničelna vrednost vgrajenih emisij. Vključijo se v poročilo CBAM, vendar se od proizvajalca gline ne zahtevajo dodatne informacije. Naslednje določbe se nanašajo samo na gline, ki spadajo pod navedeno oznako KN in so žgane.

3.2.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij pri kalcinirani glinici zajema:

- vse procese, neposredno ali posredno povezane s proizvodnimi procesi, kot so priprava, mešanje, sušenje in žganje surovin ter čiščenje dimnih plinov,
- emisije CO₂ iz izgorevanja goriv in po potrebi iz surovin.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

3.3 **Cementni klinker**

3.3.1 *Posebne določbe*

Med sivim in belim cementnim klinkerjem se ne razlikuje.

3.3.2 *Proizvodna pot*

Spremljanje neposrednih emisij pri cementnem klinkerju zajema:

- žganje apnenca in drugih karbonatov v surovinah, konvencionalna fosilna goriva za peči, alternativna goriva in surovine na podlagi fosilnih goriv, biomasna goriva za peči (kot so goriva, pridobljena iz odpadkov), goriva, ki niso za peči, vsebnost nekarbonatnega ogljika v apnencu in skrilavcu ali druge surovine, kot je elektrofiltrski pepel, ki se uporabljajo v surovini v peči, in surovine, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov;
- uporabljajo se dodatne določbe oddelka B.9.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

3.4 **Cement**

3.4.1 *Posebne določbe*

Jih ni.

3.4.2 *Proizvodna pot*

Spremljanje neposrednih emisij pri cementu zajema:

- vse emisije CO₂ zaradi izgorevanja goriva, kadar je to ustrezno za sušenje materialov.

Ustrezni vhodni materiali:

- cementni klinker,
- kalcinirana glinica, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.5 **Aluminatni cement**

3.5.1 *Posebne določbe*

Jih ni.

3.5.2 *Proizvodna pot*

Spremljanje neposrednih emisij pri aluminatnem cementu zajema:

- vse emisije CO₂ iz izgorevanja goriva, ki so neposredno ali posredno povezane s proizvodnim procesom,
- emisije iz proizvodnih procesov zaradi karbonatov v surovinah, če je ustrezno, in čiščenja dimnih plinov.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

3.6 **Vodik**

3.6.1 *Posebne določbe*

Upošteva se samo proizvodnja čistega vodika ali mešanic vodika z dušikom, ki se uporablja pri proizvodnji amoniaka. Proizvodnja sinteznega plina ali vodika v rafinerijah ali napravah za organske kemikalije, kadar se vodik uporablja izključno v navedenih napravah, ne pa tudi za proizvodnjo blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, ni zajeta.

3.6.2 *Proizvodne poti*

3.6.2.1 *Parni reforming in delna oksidacija*

Spremljanje neposrednih emisij za te proizvodne poti zajema:

- vse proizvodne procese, neposredno ali posredno povezane s proizvodnjo vodika in čiščenjem dimnih plinov,

- vsa goriva, ki se uporabljajo v procesu proizvodnje vodika, ne glede na njihovo energetsko ali neenergetsko uporabo, in goriva, ki se uporabljajo za druge procese izogrevanja, med drugim za proizvodnjo tople vode ali pare.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

3.6.2.2 Elektroliza vode

Spremljanje neposrednih emisij pri tej proizvodni poti po potrebi zajema:

- vse emisije iz rabe goriva, neposredno ali posredno povezane s procesom proizvodnje vodika, in iz čiščenja dimnih plinov.

Posredne emisije: če je bilo potrjeno, da je proizvedeni vodik skluden z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1184 ⁽¹⁾, se lahko za električno energijo uporabi emisijski faktor, enak nič. V vseh drugih primerih se uporabljajo pravila o vgrajenih posrednih emisijah (oddelek D Priloge III).

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

Pripisovanje emisij proizvodom: če se soproizvedeni kisik izpušča, se vse emisije proizvodnega procesa pripišejo vodik. Če se kisik kot stranski proizvod uporablja v drugih proizvodnih procesih v napravi ali se prodaja in če neposredne ali posredne emisije niso enake nič, se emisije iz proizvodnega procesa pripišejo vodik na podlagi molskih razmerij z uporabo naslednje enačbe:

$$Em_{H_2} = Em_{total} \left(1 - \frac{\frac{m_{O_2,sold}}{M_{O_2}}}{\frac{m_{H_2,prod}}{M_{H_2}} + \frac{m_{O_2,prod}}{M_{O_2}}} \right) \text{ (enačba 1)}$$

pri čemer:

- Em_{H_2} so neposredne ali posredne emisije, pripisane vodik, ki se proizvede v poročevalnem obdobju, in izražene v tonah CO₂,
- Em_{total} so neposredne ali posredne emisije celotnega proizvodnega procesa v poročevalnem obdobju, izražene v tonah CO₂,
- $m_{O_2,sold}$ je masa kisika, ki se proda ali uporablja v napravi v poročevalnem obdobju, izražena v tonah,
- $m_{O_2,prod}$ je masa kisika, ki se proizvede v poročevalnem obdobju, izražena v tonah,
- $m_{H_2,prod}$ je masa vodika, ki se proizvede v poročevalnem obdobju, izražena v tonah,
- M_{O_2} je molska masa O₂ (31,998 kg/kmol) in
- M_{H_2} je molska masa H₂ (2,016 kg/kmol).

3.6.2.3 Kloralkalna elektroliza in proizvodnja kloratov

Spremljanje neposrednih emisij pri teh proizvodnih poteh po potrebi zajema:

- vse emisije iz rabe goriva, neposredno ali posredno povezane s procesom proizvodnje vodika, in iz čiščenja dimnih plinov.

Posredne emisije: če je bilo potrjeno, da je proizvedeni vodik skluden z Delegirano uredbo (EU) 2023/1184, se lahko za električno energijo uporabi emisijski faktor, enak nič. V vseh drugih primerih se uporabljajo pravila o vgrajenih posrednih emisijah (oddelek D Priloge III).

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

Pripisovanje emisij proizvodom: ker se vodik v tem proizvodnem procesu šteje za stranski proizvod, se deležu vodika, ki se prodaja ali uporablja kot vhodni material v napravi, pripiše le molski delež celotnega proizvodnega procesa. Če neposredne ali posredne emisije niso enake nič, se emisije iz proizvodnega procesa pripišejo uporabljenemu ali prodanemu vodik na podlagi naslednjih enačb:

⁽¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1184 z dne 10. februarja 2023 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitev metodologije Unije, s katero se določijo podrobna pravila za proizvodnjo tekočih in plinastih goriv iz obnovljivih virov nebiološke izvora, namenjenih uporabi v prometu (UL L 157, 20.6.2023, str. 11).

kloralkalna elektroliza:

$$Em_{H_2,sold} = Em_{total} \left(\frac{\frac{m_{H_2,sold}}{M_{H_2}}}{\frac{m_{H_2,prod}}{M_{H_2}} + \frac{m_{Cl_2,prod}}{M_{Cl_2}} + \frac{m_{NaOH,prod}}{M_{NaOH}}} \right) \quad (\text{enačba 2})$$

proizvodnja natrijevega klorata:

$$Em_{H_2,sold} = Em_{total} \left(\frac{\frac{m_{H_2,sold}}{M_{H_2}}}{\frac{m_{H_2,prod}}{M_{H_2}} + \frac{m_{NaClO_3,prod}}{M_{NaClO_3}}} \right) \quad (\text{enačba 3})$$

pri čemer:

$Em_{H_2,sold}$	so neposredne ali posredne emisije, pripisane vodik, ki se proda ali uporablja kot vhodni material v poročevalnem obdobju, in izražene v tonah CO ₂ ,
Em_{total}	so neposredne ali posredne emisije proizvodnega procesa v poročevalnem obdobju, izražene v tonah CO ₂ ,
$m_{H_2,sold}$	je masa vodika, ki se proda ali uporablja kot vhodni material v poročevalnem obdobju, izražena v tonah,
$m_{H_2,prod}$	je masa vodika, ki se proizvede v poročevalnem obdobju, izražena v tonah,
$m_{Cl_2,prod}$	je masa klora, ki se proizvede v poročevalnem obdobju, izražena v tonah,
$m_{NaOH,prod}$	je masa natrijevega hidroksida (kavstične sode), ki se proizvede v poročevalnem obdobju, izražena v tonah in izračunana kot 100-odstotni NaOH,
$m_{NaClO_3,prod}$	je masa natrijevega klorata, ki se proizvede v poročevalnem obdobju, izražena v tonah in izračunana kot 100-odstotni NaClO ₃ ,
M_{H_2}	je molska masa H ₂ (2,016 kg/kmol),
M_{Cl_2}	je molska masa Cl ₂ (70,902 kg/kmol),
M_{NaOH}	je molska masa NaOH (39,997 kg/kmol) in
M_{NaClO_3}	je molska masa NaClO ₃ (106,438 kg/kmol).

3.7 Amoniak

3.7.1 Posebne določbe

O hidrološkem in brezvodnem amoniaku se poroča skupaj kot o 100-odstotnem amoniaku.

Kadar se CO₂ iz proizvodnje amoniaka uporablja kot surovina za proizvodnjo sečnine ali drugih kemikalij, se uporablja oddelek B.8.2, točka (b), Priloge III. Če je v skladu z navedenim oddelkom dovoljen odbitek CO₂ in bi to privedlo do negativnih specifičnih vgrajenih neposrednih emisij amoniaka, so specifične vgrajene neposredne emisije amoniaka enake nič.

3.7.2 Proizvodne poti

3.7.2.1 Haber-Boschev proces s parnim reformingom zemeljskega plina ali bioplina

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- vsa goriva, neposredno ali posredno povezana s proizvodnjo amoniaka, in materiale, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov,
- vsa goriva se spremljajo, ne glede na to, ali se uporabljajo kot energetske ali neenergetske vložke,
- kadar se uporablja bioplin, se uporabijo določbe oddelka B.3.3 Priloge III,
- kadar se v proizvodni proces doda vodik iz drugih proizvodnih poti, se ta obravnava kot vhodni material z lastnimi vgrajenimi emisijami.

Ustrezni vhodni materiali: ločeno proizveden vodik, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.7.2.2 Haber-Boschev proces z uplinjanjem premoga ali drugih goriv

Navedena pot se uporablja, kadar se vodik proizvaja z uplinjanjem premoga, težkih rafinerijskih goriv ali drugih fosilnih surovin. Vhodni materiali lahko vključujejo biomaso, pri kateri se upoštevajo določbe oddelka B.3.3 Priloge III.

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- vsa goriva, neposredno ali posredno povezana s proizvodnjo amoniaka, in materiale, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov,
- vsak vložek goriva se spremlja kot en tok goriva, ne glede na to, ali se uporablja kot energetski ali neenergetski vložek,
- kadar se v proizvodni proces doda vodik iz drugih proizvodnih poti, se ta obravnava kot vhodni material z lastnimi vgrajenimi emisijami.

Ustrezni vhodni materiali: ločeno proizveden vodik, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.8 Solitrna kislina

3.8.1 Posebne določbe

Količine proizvedene solitrne kisline se spremljajo in sporočajo kot 100-odstotna solitrna kislina.

3.8.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij pri solitrni kislini zajema:

- CO₂ iz vseh goriv, neposredno ali posredno povezanih s proizvodnjo solitrne kisline, in materiale, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov,
- emisije N₂O iz vseh virov, ki v proizvodnem procesu oddajajo N₂O, vključno z nezmanjšanimi in zmanjšanimi emisijami. Iz spremljanja so izključene vse emisije N₂O, ki nastajajo pri izgorevanju goriv.

Ustrezni vhodni materiali: amoniak (kot 100-odstotni amoniak).

3.9 Sečnina

3.9.1 Posebne določbe

Kadar CO₂, uporabljen pri proizvodnji sečnine, izvira iz proizvodnje amoniaka, se upošteva kot odbitek vgrajenih emisij amoniaka kot vhodnega materiala sečnine, če je v določbah oddelka 3.7 te priloge tak odbitek dovoljen. Kadar pa se kot vhodni material uporabi amoniak, proizveden brez neposrednih emisij fosilnega CO₂, se lahko uporabljeni CO₂ odšteje od neposrednih emisij naprave, ki proizvaja CO₂, če je proizvodnja sečnine v delegiranem aktu, sprejetem na podlagi člena 12(3b) Direktive 2003/87/ES, opredeljena kot primer, ko je CO₂ trajno kemično vezan, tako da pri običajni uporabi ne vstopi v ozračje, vključno s kakršno koli običajno dejavnostjo, ki se izvaja po koncu življenjske dobe proizvoda. Kadar bi bile specifične vgrajene neposredne emisije sečnine zaradi takega odbitka negativne, so specifične vgrajene neposredne emisije sečnine enake nič.

3.9.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij pri sečnini zajema:

- CO₂ iz vseh goriv, neposredno ali posredno povezanih s proizvodnjo sečnine, in materiale, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov,
- kadar se CO₂ kot vhodni material proizvodnega procesa prejme iz druge naprave, se CO₂, ki je bil prejet in ni vezan v sečnini, šteje kot emisija, če se še ne šteje kot emisija naprave, v kateri je bil CO₂ proizveden, v okviru upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja.

Ustrezni vhodni materiali: amoniak (kot 100-odstotni amoniak).

3.10 Mešana gnojila

3.10.1 Posebne določbe

Ta oddelek se uporablja za proizvodnjo vseh vrst gnojil, ki vsebujejo dušik, vključno z amonijevim nitratom, kalcijevim amonijevim nitratom, amonijevim sulfatom, amonijevimi fosfati, raztopinami sečninskega amonijevega nitrata, ter gnojil z dušikom in fosforjem (NP), dušikom in kalijem (NK) ter dušikom, fosforjem in kalijem (NPK). Vključene so vse vrste postopkov, kot so mešanje, nevtralizacija, granulacija in oblikovanje granul, ne glede na to, ali gre le za fizično mešanje ali kemične reakcije.

Količine različnih dušikovih spojin, ki jih vsebuje končni proizvod, se evidentirajo v skladu z Uredbo (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾:

- vsebnost N v obliki amoniaka (NH_4^+),
- vsebnost N v obliki nitrata (NO_3^-),
- vsebnost N v obliki sečnine,
- vsebnost N v drugih (organskih) oblikah.

Neposredne in posredne emisije proizvodnih procesov, ki spadajo v to zbirno kategorijo blaga, se lahko določijo za celotno poročevalno obdobje in pripišejo vsem mešanim gnojilom sorazmerno na tono končnega proizvoda. Vgrajene emisije se za vsako vrsto gnojila izračunajo ločeno ob upoštevanju ustrezne mase uporabljenih vhodnih materialov in uporabi povprečnih vgrajenih emisij v poročevalnem obdobju za vsak vhodni material.

3.10.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij pri mešanih gnojilih zajema:

- CO_2 iz vseh goriv, neposredno ali posredno povezanih s proizvodnjo gnojil, kot so goriva, ki se uporabljajo v sušilnih strojih in za ogrevanje vhodnih materialov, ter materiale, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov.

Ustrezni vhodni materiali:

- amoniak (kot 100-odstotni amoniak), če se uporablja v proizvodnem procesu,
- solitna kislina (kot 100-odstotna solitna kislina), če se uporablja v proizvodnem procesu,
- sečnina, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- mešana gnojila (zlasti soli, ki vsebujejo amonij ali nitrat), če se uporabljajo v proizvodnem procesu.

3.11 Sintrana ruda

3.11.1 Posebne določbe

Ta zbirna kategorija blaga vključuje vse vrste proizvodnje peletov iz železove rude (za prodajo peletov in neposredno uporabo v isti napravi) in proizvodnjo sintra. Zajete so lahko tudi železove rude, ki se uporabljajo kot vhodni materiali za ferokrom (FeCr), feromangan (FeMn) ali feronikelj (FeNi), če so zajete z oznako KN 2601 12 00.

3.11.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij pri sintrani rudi zajema:

- CO_2 iz materialov v proizvodnem procesu, kot so apnenec in drugi karbonati ali ogljikove rude,
- CO_2 iz vseh goriv, vključno s koksom, odpadnimi plini, kot so koksarniški plin, plavžni plin ali konvertorski plin, ki so neposredno ali posredno povezani s proizvodnim procesom, in materiale, ki se uporabljajo za čiščenje dimnih plinov.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

⁽²⁾ Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (UL L 170, 25.6.2019, str. 1).

3.12 **FeMn (feromangan), FeCr (ferokrom) in FeNi (feronikelj)**

3.12.1 *Posebne določbe*

Ta proces zajema samo proizvodnjo zlitin, opredeljenih pod oznakami KN 7202 1, 7202 4 in 7202 6. Drugi železovi materiali z znatno vsebnostjo zlitin, kot je zrcalovina, niso zajeti. Grodelj z vsebnostjo niklja je vključen, če je vsebnost niklja višja od 10 %.

Kadar se odpadni plini ali drugi dimni plini sproščajo brez zmanjšanja emisij, se CO, vsebovan v odpadnem plinu, šteje za molarni ekvivalent emisij CO₂.

3.12.2 *Proizvodna pot*

Spremljanje neposrednih emisij pri FeMn, FeCr in FeNi zajema:

- emisije CO₂, ki jih povzročajo vložki goriva, ne glede na to, ali se uporabljajo za energetske ali neenergetske uporabe,
- emisije CO₂ iz vhodnih materialov procesa, kot je apnenec, in iz čiščenja dimnih plinov,
- emisije CO₂ zaradi porabe elektrod ali elektrodnih past,
- ogljik, ki ostane v proizvodu, žlindri ali odpadkih, se upošteva z uporabo metode masne bilance v skladu z oddelkom B.3.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali: sintrana ruda, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.13 **Grodelj**

3.13.1 *Posebne določbe*

Ta zbirna kategorija blaga vključuje nelegiran grodelj iz plavžev in grodelj, ki vsebuje zlitine (npr. zrcalovina), ne glede na fizično obliko (npr. ingoti, zrna). Grodelj z vsebnostjo niklja je vključen, če je vsebnost niklja nižja od 10 %. V integriranih jeklarnah je tekoč grodelj, ki se neposredno dovaja v kisikov konverter, proizvod, na podlagi katerega se proizvodni proces grodlja loči od proizvodnega procesa surovega jekla. Če se grodelj iz naprave ne prodaja ali prenaša v druge naprave, ni potrebno ločeno spremljanje emisij iz njegove proizvodnje. Lahko se opredeli skupni proizvodni proces, vključno s proizvodnjo surovega jekla, in ob upoštevanju pravil iz oddelka A.4 Priloge III nadaljnja proizvodnja nižje v proizvodni verigi.

3.13.2 *Proizvodne poti*

3.13.2.1 *Pot plavžnih peči*

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- CO₂ iz goriv in reductentov, kot so koks, koksni prah, premog, kurilna olja, plastični odpadki, zemeljski plin, lesni odpadki, oglje, pa tudi iz odpadnih plinov, kot so koksarniški plin, plavžni plin ali konvertorski plin,
- kadar se uporablja biomasa, se upoštevajo določbe oddelka B.3.3 Priloge III,
- CO₂ iz materialov v proizvodnem procesu, kot so apnenec, magnezit in drugi karbonati, ogljikove rude; materiale za čiščenje dimnih plinov,
- ogljik, ki ostane v proizvodu, žlindri ali odpadkih, se upošteva z uporabo metode masne bilance v skladu z oddelkom B.3.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali:

- sintrana ruda,
- grodelj ali neposredno reducirano železo (DRI) iz drugih naprav ali proizvodnih procesov, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- FeMn, FeCr in FeNi, če se uporabljajo v proizvodnem procesu,
- vodik, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.13.2.2 *Redukcija s taljenjem*

Spremljanje neposrednih emisij pri tej proizvodni poti zajema:

- CO₂ iz goriv in reductentov, kot so koks, koksni prah, premog, kurilna olja, plastični odpadki, zemeljski plin, lesni odpadki, oglje, odpadni plini iz proizvodnega procesa ali konvertorski plin itd.,

- kadar se uporablja biomasa, se upoštevajo določbe oddelka B.3.3 Priloge III,
- CO₂ iz procesnih materialov, kot so apnenec, magnezit in drugi karbonati, ogljikove rude, materiale za čiščenje dimnih plinov,
- ogljik, ki ostane v proizvodu, žlindri ali odpadkih, se upošteva z uporabo metode masne bilance v skladu z oddelkom B.3.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali:

- sintrana ruda,
- grodelj ali neposredno reducirano železo iz drugih naprav ali proizvodnih procesov, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- FeMn, FeCr in FeNi, če se uporabljajo v proizvodnem procesu,
- vodik, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.14 DRI (neposredno reducirano železo)

3.14.1 Posebne določbe

Opređeljena je le ena proizvodna pot, čeprav se lahko pri različnih tehnologijah uporabijo rude različne kakovosti, ki lahko zahtevajo peletiranje ali sintranje, in različni reducenti (zemeljski plin, raznolika fosilna goriva ali biomasa, vodik). Zato je lahko ustrezen vhodni material sintrana ruda ali vodik. Kot proizvodi so lahko ustrezne železove gobe, železovi briketi, pridobljeni iz vročega železa (HBI), ali druge oblike neposredno reduciranega železa, vključno z neposredno reduciranim železom, ki se takoj dovaja v obločne peči ali druge proizvodne procese nižje v proizvodni verigi.

Če se neposredno reducirano železo iz naprave ne prodaja ali prenese v druge naprave, ni potrebno ločeno spremljanje emisij iz njegove proizvodnje. Uporabi se lahko skupni proizvodni proces, med drugim proizvodnja jekla, in ob upoštevanju pravil iz oddelka A.4 Priloge III nadaljnja proizvodnja nižje v proizvodni verigi.

3.14.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij pri tej proizvodni poti zajema:

- CO₂ iz goriv in reducentov, kot so zemeljski plin, kurilna olja, odpadni plini iz proizvodnega procesa ali konvertorski plin itd.,
- kadar se uporablja bioplin ali druge oblike biomase, se upoštevajo določbe oddelka B.3.3 Priloge III,
- CO₂ iz procesnih materialov, kot so apnenec, magnezit in drugi karbonati, ogljikove rude, materiale za čiščenje dimnih plinov,
- ogljik, ki ostane v proizvodu, žlindri ali odpadkih, se upošteva z uporabo metode masne bilance v skladu z oddelkom B.3.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali:

- sintrana ruda, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- vodik, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- grodelj ali neposredno reducirano železo iz drugih naprav ali proizvodnih procesov, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- FeMn, FeCr in FeNi, če se uporabljajo v proizvodnem procesu.

3.15 Surovo jeklo

3.15.1 Posebne določbe

Meje sistemov zajemajo vse potrebne dejavnosti in enote za pridobivanje surovega jekla:

- če se proizvodni proces začne z vročo litino (tekoč grodelj), meje sistemov vključujejo osnovni kisikov konverter, vakuumsko razplinjenje, sekundarno metalurgijo, razogljčenje z argonom in kisikom/vakuumsko razogljčenje s kisikom, neprekinjeno litje ali litje ingotov, po potrebi toplo valjanje ali kovanje ter vse potrebne pomožne dejavnosti, kot so prenos, ponovno segrevanje in čiščenje dimnih plinov,

- če se v proizvodnem procesu uporablja obločna peč, meje sistemov vključujejo vse ustrezne dejavnosti in enote, kot so obločna peč, sekundarna metalurgija, vakuumsko razplinjenje, razogljčenje z argonom in kisikom/vakuumsko razogljčenje s kisikom, neprekinjeno litje ali litje ingotov, po potrebi toplo valjanje ali kovanje, ter vse potrebne pomožne dejavnosti, kot so prenos, segrevanje surovin in opreme, ponovno segrevanje in čiščenje dimnih plinov,
- v to zbirno kategorijo blaga sta vključena samo primarno toplo valjanje in grobo oblikovanje s kovanjem za pridobivanje polizdelkov, ki spadajo pod oznake KN 7207, 7218 in 7224. Vsi drugi procesi valjanja in kovanja so vključeni v zbirno kategorijo blaga „izdelki iz železa ali jekla“.

3.15.2 Proizvodne poti

3.15.2.1 Proizvodnja jekla v kisikovih konverterjih

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- CO₂ iz goriv, kot so premog, zemeljski plin, kurilna olja, odpadni plini, kot je plavžni plin, koksarniški plin ali konvertorski plin itd.,
- CO₂ iz procesnih materialov, kot so apnenec, magnezit in drugi karbonati, ogljikove rude, materiale za čiščenje dimnih plinov,
- ogljik, ki vstopa v proizvodni proces v ostankih, zlitinah, grafitu itd., in ogljik, ki ostane v proizvodu, žlindri ali odpadkih, se upoštevata z uporabo metode masne bilance v skladu z oddelkom B.3.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali:

- grodelj in neposredno reducirano železo, če se uporabljata v proizvodnem procesu,
- FeMn, FeCr in FeNi, če se uporabljajo v proizvodnem procesu,
- surovo jeklo iz drugih naprav ali proizvodnih procesov, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.15.2.2 Obločna peč

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- CO₂ iz goriv, kot so premog, zemeljski plin in kurilna olja, ter iz odpadnih plinov, kot je plavžni plin, koksarniški plin ali konvertorski plin,
- CO₂ zaradi porabe elektrod in elektrodnih past,
- CO₂ iz procesnih materialov, kot so apnenec, magnezit in drugi karbonati, ogljikove rude, materiale za čiščenje dimnih plinov,
- ogljik, ki vstopa v proizvodni proces npr. v obliki ostankov, zlitin in grafita, ter ogljik, ki ostane v proizvodu, žlindri ali odpadkih, se upoštevata z uporabo metode masne bilance v skladu z oddelkom B.3.2 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali:

- grodelj in neposredno reducirano železo, če se uporabljata v proizvodnem procesu,
- FeMn, FeCr in FeNi, če se uporabljajo v proizvodnem procesu,
- surovo jeklo iz drugih naprav ali proizvodnih procesov, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.16 Izdelki iz železa ali jekla

3.16.1 Posebne določbe

Ob upoštevanju pravil iz oddelka A.4 Priloge III in oddelkov 3.11 do 3.15 te priloge se lahko proizvodni proces za izdelke iz železa ali jekla uporablja v naslednjih primerih:

- meje sistemov kot en proces zajemajo vse faze integrirane jeklarne, od proizvodnje grodlja ali neposredno reduciranega železa, surovega jekla, polizdelkov in končnih izdelkov iz jekla pod oznakami KN iz oddelka 2 te priloge,

- meje sistemov zajemajo proizvodnjo surovega jekla, polizdelkov in končnih izdelkov iz jekla pod oznakami KN iz oddelka 2 te priloge,
- meje sistemov zajemajo proizvodnjo končnih izdelkov iz jekla pod oznakami KN iz oddelka 2 te priloge, ki se začne s surovim jeklom, polizdelki ali drugimi končnimi izdelki iz jekla pod oznakami KN iz oddelka 2, prejetih iz drugih naprav ali proizvedenih v isti napravi, vendar v ločenem proizvodnem procesu.

Dvojno štetje ali vrzeli pri spremljanju proizvodnih procesov naprave se preprečujejo. Proizvodni proces „izdelkov iz železova ali jekla“ zajema naslednje proizvodne faze:

- vse proizvodne faze za proizvodnjo blaga, zajetega z oznakami KN iz oddelka 2 te priloge za zbirno kategorijo blaga „izdelki iz železa ali jekla“, ki še niso zajete v ločenih proizvodnih procesih za grodelj, neposredno reducirano železo ali surovo jeklo, kot se zahteva v oddelkih 3.11 do 3.15 te priloge in se uporablja v napravi,
- vse proizvodne faze, ki se uporabljajo v napravi in se začnejo s surovim jeklom in med drugim vključujejo: ponovno segrevanje, pretaljevanje, vlivanje, toplo valjanje, hladno valjanje, kovanje, dekapiranje, žarjenje, platiranje, premazovanje, galvanizacijo, vlečenje žice, rezanje, varjenje, zaključno obdelavo,

za proizvode, ki vsebujejo več kot 5 masnih odstotkov drugih materialov, npr. izolacijski materiali iz oznake KN 7309 00 30, se kot masa proizvedenega blaga navede samo masa železa ali jekla.

3.16.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij za izdelke iz železa ali jekla zajema:

- vse emisije CO₂ iz izgorevanja goriv in emisije iz proizvodnih procesov pri obdelavi dimnih plinov, povezane s proizvodnimi fazami, ki se uporabljajo v napravi in med drugim vključujejo: ponovno segrevanje, pretaljevanje, vlivanje, toplo valjanje, hladno valjanje, kovanje, dekapiranje, žarjenje, platiranje, premazovanje, galvanizacijo, vlečenje žice, rezanje, varjenje, zaključno obdelavo izdelkov iz železa in jekla.

Ustrezni vhodni materiali:

- surovo jeklo, če se uporablja v proizvodnem procesu,
- grodelj in neposredno reducirano železo, če se uporabljata v proizvodnem procesu,
- FeMn, FeCr in FeNi, če se uporabljajo v proizvodnem procesu,
- izdelki iz železa ali jekla, če se uporabljajo v proizvodnem procesu.

3.17 Surov aluminij

3.17.1 Posebne določbe

Ta zbirna kategorija blaga vključuje nelegiran in legiran aluminij v fizični obliki, ki je značilna za surove kovine, kot so ingoti, plošče, drogovci ali zrna. V integriranih napravah za proizvodnjo aluminija je vključen tudi tekoči aluminij, ki se neposredno uporablja za proizvodnjo izdelkov iz aluminija. Če se surovi aluminij iz naprave ne prodaja ali prenaša v druge naprave, ni potrebno ločeno spremljanje emisij iz njegove proizvodnje. Lahko se opredelijo skupni proizvodni proces, ki vključuje surovi aluminij, in ob upoštevanju pravil iz oddelka A.4 Priloge III dodatni procesi za proizvodnjo izdelkov iz aluminija.

3.17.2 Proizvodne poti

3.17.2.1 Primarno (elektrolitsko) taljenje

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- emisije CO₂ zaradi porabe elektrod ali elektrodnih past,
- emisije CO₂ iz katerega koli uporabljenega goriva (npr. za sušenje in predgrevanje surovin, segrevanje elektroliznih celic, segrevanje, potrebno za litje),
- emisije CO₂ iz katere koli obdelave dimnih plinov iz natrijevega karbonata ali apnenca, če je to ustrezno,
- emisije perfluoriranega ogljikovodika, ki jih povzročajo anodni učinki, ki se spremljajo v skladu z oddelkom B.7 Priloge III.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

3.17.2.2 Sekundarno taljenje (recikliranje)

Pri sekundarnem taljenju (recikliranju) aluminija se kot glavni vhodni material uporablja odpadni aluminij. Kadar pa se doda surov aluminij iz drugih virov, se obravnava kot vhodni material. Kadar proizvod tega procesa vsebuje več kot 5 % primešanih elementov, se vgrajene emisije proizvoda izračunajo, kot da bi bila masa legirnih elementov surov aluminij iz primarnega taljenja.

Spremljanje neposrednih emisij pri navedeni proizvodni poti zajema:

- emisije CO₂ iz vseh goriv, ki se uporabljajo za sušenje in predgrevanje surovin, uporabljenih v talilnih pečeh, pri predhodni obdelavi ostankov, kot sta odstranjevanje premazov in razmaščevanje, ter izgorevanju s tem povezanih ostankov, in goriv, potrebnih za ulivanje ingotov, drogov ali plošč,
- emisije CO₂ iz vseh goriv, ki se uporabljajo pri povezanih dejavnostih, kot sta obdelava posnemkov in predelava žlindre,
- emisije CO₂ iz katere koli obdelave dimnih plinov, iz natrijevega karbonata ali apnenca, če je to ustrezno.

Ustrezni vhodni materiali:

- surov aluminij iz drugih virov, če se uporablja v proizvodnem procesu.

3.18 Izdelki iz aluminija

3.18.1 Posebne določbe

Ob upoštevanju pravil iz oddelka A.4 Priloge III in oddelka 3.17 te priloge se lahko proizvodni proces za izdelke iz aluminija uporablja v naslednjih primerih:

- meje sistemov kot en proces zajemajo vse faze integriranega obrata aluminija, od proizvodnje surovega aluminija do polizdelkov in izdelkov iz aluminija pod oznakami KN iz oddelka 2 te priloge,
- meje sistemov zajemajo proizvodnjo izdelkov iz aluminija pod oznakami KN iz oddelka 2 te priloge, ki se začne s polizdelki ali drugimi izdelki iz aluminija pod oznakami KN iz oddelka 2, ki so prejeti iz drugih naprav ali proizvedeni v isti napravi, vendar v ločenem proizvodnem procesu.

Dvojno štetje ali vrzeli pri spremljanju proizvodnih procesov naprave se preprečujejo. Proizvodni proces „izdelkov iz aluminija“ zajema naslednje proizvodne faze:

- vse proizvodne faze za proizvodnjo blaga, zajetega v oznakah KN iz oddelka 2 te priloge za zbirno kategorijo blaga „izdelki iz aluminija“, ki še niso zajeti v ločenih proizvodnih procesih za surov aluminij, kot se zahteva v oddelku 3.17 te priloge in se uporablja v napravi,
- vse proizvodne faze, ki se uporabljajo v napravi in se začnejo s surovim aluminijem in med drugim vključujejo: ponovno segrevanje, pretaljevanje, vlivanje, valjanje, ekstrudiranje, kovanje, premazovanje, galvanizacijo, vlečenje žice, rezanje, varjenje, zaključno obdelavo.

Kadar proizvod vsebuje več kot 5 masnih odstotkov primešanih elementov, se vgrajene emisije proizvoda izračunajo, kot da bi bila masa legirnih elementov surov aluminij iz primarnega taljenja.

Za proizvode, ki vsebujejo več kot 5 masnih odstotkov drugih materialov, npr. izolacijski materiali pod oznako KN 7611 00 00, se kot masa proizvedenega blaga navede samo masa aluminija.

3.18.2 Proizvodna pot

Spremljanje neposrednih emisij za izdelke iz aluminija zajema:

- vse emisije CO₂ iz porabe goriva v procesih proizvodnje izdelkov iz aluminija in čiščenja dimnih plinov.

Ustrezni vhodni materiali:

- surov aluminij, če se uporablja v proizvodnem procesu (primarni in sekundarni aluminij se obravnavata ločeno, če so podatki znani),
- izdelki iz aluminija, če se uporabljajo v proizvodnem procesu.

3.19 **Električna energija**

3.19.1 *Posebne določbe*

Pri električni energiji se spremljajo in sporočajo samo neposredne emisije. Emisijski faktor za električno energijo se določi v skladu z oddelkom D.2 Priloge III.

3.19.2 *Proizvodne poti*

Spremljanje neposrednih emisij pri električni energiji zajema:

— vse emisije iz izgorevanja goriv in emisije iz proizvodnih procesov pri obdelavi dimnih plinov.

Ustrezni vhodni materiali: jih ni.

PRILOGA III

Pravila za določanje podatkov, vključno s podatki o emisijah na ravni naprave, pripisanih emisijah iz proizvodnih procesov in vgrajenih emisijah blaga**A. NAČELA****A.1 Splošni pristop**

1. Za določitev vgrajenih emisij blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 se izvajajo naslednje dejavnosti:
 - (a) proizvodni procesi v zvezi z blagom, proizvedenim v napravi, se opredelijo na podlagi zbirnih kategorij blaga, kot so opredeljene v oddelku 2 Priloge II, in ustreznih proizvodnih poti iz oddelka 3 Priloge II, pri čemer se upoštevajo pravila za določitev meja sistemov proizvodnih procesov v skladu z oddelkom A.4 te priloge;
 - (b) na ravni naprave, v kateri se proizvaja blago, se neposredne emisije toplogrednih plinov, ki so za navedeno blago določene v Prilogi II, spremljajo v skladu z metodami iz oddelka B te priloge;
 - (c) kadar se izmerljiva toplota uvozi v napravo, proizvaja ali porabi v njej ali izvaža iz nje, se neto toplotni pretoki in emisije, povezane s proizvodnjo navedene toplote, spremljajo v skladu z metodami iz oddelka C te priloge;
 - (d) za spremljanje posrednih emisij, vgrajenih v proizvedeno blago, se poraba električne energije v ustreznih proizvodnih procesih spremlja v skladu z metodami iz oddelka D.1 te priloge. Kadar se električna energija proizvaja v napravi ali v viru z neposredno tehnično povezavo, se spremljajo emisije, povezane s proizvodnjo navedene električne energije, da se zanjo določi emisijski faktor. Kadar naprava prejme električno energijo iz omrežja, se emisijski faktor za navedeno električno energijo določi v skladu z oddelkom D.2.3 te priloge. Spremljajo se tudi vse količine električne energije, prenesene med proizvodnimi procesi ali izvožene iz naprave;
 - (e) neposredne emisije v napravah s proizvodnjo in porabo toplote, proizvodnjo in porabo električne energije ter vsemi ustreznimi tokovi odpadnih plinov se pripišejo proizvodnim procesom, povezanim s proizvedenim blagom, v skladu s pravili iz oddelka F te priloge. Navedene pripisane emisije se uporabijo za izračun specifičnih vgrajenih neposrednih in posrednih emisij proizvedenega blaga v skladu z oddelkom F te priloge;
 - (f) kadar so v oddelku 3 Priloge II opredeljeni ustrezni vhodni materiali za blago, proizvedeno v napravah, zaradi česar je to blago „kompleksno blago“, se vgrajene emisije zadevnega vhodnega materiala določijo v skladu z oddelkom E te priloge in dodajo vgrajenim emisijam proizvedenega kompleksnega blaga v skladu s pravili iz oddelka G te priloge. Kadar so vhodni materiali kompleksno blago, se navedeni proces ponavlja, da se obravnavajo vsi vhodni materiali.
2. Kadar upravljavec z metodami iz oddelka A.3 te priloge ne more ustrezno določiti dejanskih podatkov za enega ali več naborov podatkov, drugih metod za zapolnitev podatkovne vrzeli pa ni, se lahko pod pogoji iz člena 4(3) te uredbe uporabijo privzete vrednosti, ki jih Komisija da na voljo in objavi za prehodno obdobje. V tem primeru se doda kratka obrazložitev razlogov, zakaj se niso uporabili dejanski podatki.
3. Spremljanje zajema poročevalno obdobje, ki zagotavlja, da se v največji možni meri prepreči uporaba nereprezentativnih podatkov zaradi kratkoročnih nihanj v proizvodnih procesih in podatkovnih vrzeli. Privzeto poročevalno obdobje je koledarsko leto. Namesto tega lahko upravljavec izbere naslednje:
 - (a) če se za napravo uporablja obveznost glede skladnosti v okviru upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja, se lahko uporabi poročevalno obdobje sistema, če zajema vsaj tri mesece;

- (b) poslovno leto upravljavca, če se z uporabo takega obdobja pridobijo kakovostnejši podatki kot z uporabo koledarskega leta.

Vgrajene emisije blaga se izračunajo kot povprečje izbranega poročevalnega obdobja.

- 4. V zvezi z emisijami, ki nastanejo zunaj meja naprave in so pomembne za izračun vgrajenih emisij, se uporabijo podatki za zadnje razpoložljivo poročevalno obdobje, pridobljeni od dobavitelja vhodnih materialov (npr. električne energije, toplote, vhodnih materialov). Emisije, ki nastanejo zunaj meja naprave, vključujejo:
 - (a) posredne emisije, kadar se električna energija prejme iz omrežja;
 - (b) emisije iz električne energije in toplote, uvožene iz drugih naprav;
 - (c) vgrajene neposredne in posredne emisije vhodnih materialov, prejetih iz drugih naprav.

- 5. Podatki o emisijah v celotnem poročevalnem obdobju se izrazijo v tonah CO₂e in zaokrožijo na celotne tone.

Vsi parametri, uporabljeni za izračun emisij, se zaokrožijo tako, da vključujejo vse pomembne številke za izračun emisij in poročanje o njih.

Specifične vgrajene neposredne in posredne emisije se izrazijo v tonah CO₂e na tono blaga in zaokrožijo tako, da vključujejo vse pomembne številke, pri čemer je za vejico največ pet števk.

A.2 Načela spremljanja

Za spremljanje dejanskih podatkov na ravni naprave in za nabore podatkov, potrebne za pripisovanje emisij blagu, se uporabljajo načela, navedena v nadaljevanju.

- 1. Popolnost: metodologija spremljanja zajema vse parametre, potrebne za določitev vgrajenih emisij blaga iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956 v skladu z metodami in enačbami iz te priloge.
 - (a) Neposredne emisije na ravni naprave vključujejo emisije iz izgorevanja in proizvodnih procesov.
 - (b) Vgrajene neposredne emisije vključujejo pripisane emisije zadevnega proizvodnega procesa v skladu z oddelkom F te priloge na podlagi neposrednih emisij v napravi, emisij, povezanih z ustreznimi toplotnimi pretoki in tokovi materialov med mejami sistemov proizvodnih procesov, vključno z odpadnimi plini, če je ustrezno. Vgrajene neposredne emisije vključujejo tudi vgrajene neposredne emisije ustreznih vhodnih materialov.
 - (c) Posredne emisije na ravni naprave vključujejo emisije, povezane s porabo električne energije v napravi.
 - (d) Vgrajene posredne emisije vključujejo posredne emisije blaga, proizvedenega v napravi, in vgrajene posredne emisije ustreznih vhodnih materialov.
 - (e) Za vsak parameter se izbere ustrezna metoda v skladu z oddelkom A.3 te priloge, pri čemer se preprečijo dvojno štetje in podatkovne vrzeli.
- 2. Skladnost in primerljivost: spremljanje in poročanje sta skladna in primerljiva skozi čas. Zato se izbrane metode navedejo v pisni dokumentaciji o metodologiji spremljanja, da se zagotovi njihova dosledna uporaba. Metodologija se spremeni le, če je sprememba objektivno utemeljena. Ustrezni razlogi vključujejo:
 - (a) spremembe konfiguracije naprave glede uporabljene tehnologije, vhodnih materialov in goriv ali proizvedenega blaga;
 - (b) potrebo po uvedbi novih virov podatkov ali metod spremljanja zaradi spremembe trgovinskih partnerjev, odgovornih za podatke, uporabljene v metodologiji spremljanja;
 - (c) točnost podatkov je mogoče izboljšati, pretoke podatkov je mogoče poenostaviti ali izboljšati kontrolni sistem.

3. Preglednost: podatki o spremljanju, vključno s predpostavkami, sklici, podatki o dejavnosti, emisijskimi faktorji, faktorji za izračun, podatki o vgrajenih emisijah kupljenih vhodnih materialov, izmerljive toplote in električne energije, privzetimi vrednostmi vgrajenih emisij, informacijami o ceni ogljika, ki se plača, in vsemi drugimi podatki, pomembnimi za namene te priloge, se pregledno pridobijo, evidentirajo, zberejo, analizirajo in dokumentirajo tako, da lahko med drugim neodvisne tretje osebe, kot so akreditirani preveritelji, ponovijo določitev podatkov o emisijah. Dokumentacija vključuje evidenco vseh sprememb metodologije.

V napravi se vsaj štiri leta po poročevalnem obdobju hranijo popolne in pregledne evidence vseh podatkov, pomembnih za določanje vgrajenih emisij proizvedenega blaga, vključno s potrebnimi dokazili. Navedene evidence se lahko razkrijejo poročajočemu deklarantu.

4. Točnost: izbrana metodologija spremljanja zagotavlja, da določanje količine emisij ni niti sistematično niti zavestno netočno. Morebitni viri netočnosti se opredelijo, njihova uporaba pa čim bolj zmanjša. Izvaja se potrebna skrbnost, da se zagotovi največja dosegljiva točnost izračuna in merjenja emisij.

Če se pojavijo podatkovne vrzeli ali se pričakuje, da se jim ni mogoče izogniti, se kot nadomestni podatki uporabijo konservativne ocene. Drugi primeri, v katerih podatki o emisijah temeljijo na konservativnih ocenah, vključujejo:

(a) ogljikov monoksid (CO), izpuščen v ozračje, se izračuna kot molarno ekvivalentna količina CO₂;

(b) vse emisije iz biomase v masnih bilancah in za preneseni CO₂ se štejejo za emisije iz fosilnega ogljika, kadar ni mogoče določiti vsebnosti biomase v materialih ali gorivih.

5. Celovitost metodologije: izbrana metodologija spremljanja omogoča razumno zagotovilo celovitosti podatkov o emisijah, ki jih je treba sporočiti. Emisije se določijo z ustreznimi metodologijami spremljanja iz te priloge. Sporočeni podatki o emisijah ne vsebujejo bistvenih napačnih navedb, ne odražajo pristranskosti pri izbiri in predstavitvi informacij ter zagotavljajo verodostojno in uravnoteženo sliko vgrajenih emisij blaga, proizvedenega v napravi.
6. Uporabijo se lahko neobvezni ukrepi za povečanje kakovosti podatkov, ki jih je treba sporočiti, zlasti dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti v skladu z oddelkom H te priloge.
7. Stroškovna učinkovitost: pri izbiri metodologije spremljanja se upoštevajo izboljšanja zaradi večje točnosti v primerjavi z dodatnimi stroški. Spremljanje emisij in poročanje o njih sta usmerjena v največjo dosegljivo točnost, razen če je to tehnično neizvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške.
8. Stalno izboljševanje: redno se preverja, ali je mogoče izboljšati metodologije spremljanja. Če se preverijo podatki o emisijah, se vsa priporočila za izboljšave, vključena v poročila o preverjanju, preučijo za izvedbo v razumnem roku, razen če bi izboljšanje povzročilo nerazumno visoke stroške ali bi bilo tehnično neizvedljivo.

A.3 Metode, ki predstavljajo najboljši razpoložljivi vir podatkov

1. Glavno načelo za določanje vgrajenih emisij blaga in za osnovne nabore podatkov, kot so emisije, povezane s posameznimi tokovi vira ali viri emisij, količine izmerljive toplote, je, da se vedno izbere najboljši razpoložljivi vir podatkov. Zato se uporabljajo naslednja vodilna načela:
 - (a) prednost imajo metode spremljanja, opisane v tej prilogi. Če metoda spremljanja za določen nabor podatkov ni opisana v tej prilogi ali bi povzročila nerazumno visoke stroške ali tehnično ni izvedljiva, se lahko pod pogoji iz člena 4(2) te uredbe uporabijo metode spremljanja iz drugega upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja, če zajemajo zahtevani nabor podatkov. Kadar take metode niso na voljo, tehnično niso izvedljive ali bi povzročile nerazumno visoke stroške, se lahko uporabijo posredne metode za določitev nabora podatkov

- v skladu s točko 2. Kadar take metode niso na voljo, tehnično niso izvedljive ali bi povzročile nerazumno visoke stroške, se lahko pod pogoji iz člena 4(3) te uredbe uporabijo privzete vrednosti, ki jih Komisija da na voljo in objavi za prehodno obdobje;
- (b) neposredna ali posredna metoda za določitev se šteje za primerno, kadar se zagotovi, da se vse meritve, analize, vzorčenje, umerjanja in potrjevanja za določitev specifičnega nabora podatkov izvedejo z uporabo metod, opredeljenih v ustreznih standardih EN ali ISO. Kadar taki standardi niso na voljo, se lahko uporabijo nacionalni standardi. Kadar ni veljavnih objavljenih standardov, se uporabijo ustrezni osnutki standardov, smernice za najboljšo industrijsko prakso ali druge znanstveno dokazane metodologije, ki omejujejo pristranskost pri vzorčenju in merjenju;
 - (c) pri posamezni metodi iz točke (a) imajo merilni instrumenti ali laboratorijske analize pod nadzorom upravljavca prednost pred merilnimi instrumenti ali analizami pod nadzorom druge pravne osebe, kot je dobavitelj goriva ali materialov ali trgovski partnerji v zvezi s proizvedenim blagom;
 - (d) merilni instrumenti se izberejo tako, da pri uporabi izražajo najmanjšo negotovost, ne da bi pri tem nastali nerazumno visoki stroški. Prednost imajo instrumenti pod zakonsko urejenim meroslovnim nadzorom, razen če so na voljo drugi instrumenti z znatno manjšo negotovostjo pri uporabi. Instrumenti se uporabljajo samo v okoljih, ki ustrezajo specifikacijam njihove uporabe;
 - (e) kadar se uporabljajo laboratorijske analize ali kadar laboratoriji izvajajo obdelavo vzorcev, umerjanja, potrjevanje metod ali dejavnosti v zvezi z neprekinjenim merjenjem emisij, se uporabljajo zahteve iz oddelka B.5.4.3 te priloge.
2. Posredne metode za določitev: kadar metoda neposrednega določanja ni na voljo za zahtevani nabor podatkov, zlasti v primerih, ko je treba določiti neto izmerljivo toploto, ki se uporablja za različne proizvodne procese, se lahko uporabi metoda posrednega določanja, kot je:
- (a) izračun na podlagi znanega kemijskega ali fizikalnega procesa, pri katerem se po potrebi uporabijo ustrezne sprejete objavljene vrednosti za kemijske in fizikalne lastnosti zadevne snovi, ustrezni stehiometrični faktorji in termodinamične lastnosti, kot so reakcijske entalpije;
 - (b) izračun na podlagi podatkov o zasnovi naprave, kot je energijska učinkovitost tehničnih enot ali izračunana poraba energije na enoto proizvoda;
 - (c) korelacije na podlagi empiričnih preskusov za določanje ocenjenih vrednosti za zahtevani nabor podatkov iz neumerjene opreme ali na podlagi podatkov, dokumentiranih v proizvodnih protokolih. V ta namen se zagotovi, da korelacija izpolnjuje zahteve dobre inženirske prakse in da se uporablja le za določanje vrednosti, ki spadajo na območje, za katerega je bila določena. Veljavnost takih korelacij se oceni vsaj enkrat letno.
3. Za določitev najboljših razpoložljivih virov podatkov se izbere vir podatkov, ki je najvišje v razvrstitvi iz točke 1 in je že na voljo v napravi. Kadar pa je uporaba vira podatkov, ki je višje v razvrstitvi, tehnično izvedljiva in ne povzroča nerazumnih stroškov, se tak boljši vir podatkov uporablja brez nepotrebnega odlašanja. Kadar so za isti nabor podatkov na isti ravni v razvrstitvi iz točke 1 na voljo različni viri podatkov, se izbere vir podatkov, ki zagotavlja najjasnejši pretok podatkov z najmanjšim tveganjem pri delovanju in nadzoru v zvezi z napačnimi navedbami.
4. Viri podatkov, izbrani v skladu s točko 3, se uporabljajo za določanje vgrajenih emisij in poročanje o njih.
5. Kolikor je mogoče brez nerazumno visokih stroškov, se za namene nadzornega sistema v skladu z oddelkom H te priloge opredelijo dodatni viri podatkov ali metode za določanje naborov podatkov, da se omogoči potrditev virov podatkov iz točke 3. Izbrani viri podatkov, če obstajajo, se navedejo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja.

6. Priporočene izboljšave: redno, vendar vsaj enkrat letno, se preverja, ali so na voljo novi viri podatkov, da se izboljšajo metode spremljanja. Če se šteje, da so taki novi viri podatkov točnejši v skladu z razvrstitvijo iz točke 1, se navedejo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja in uporabljajo od najzgodnejšega možnega datuma.
7. Tehnična izvedljivost: kadar je podana trditev, da uporaba določene metodologije določanja tehnično ni izvedljiva, se ta utemelji v dokumentaciji o metodologiji spremljanja. Ponovno se oceni med rednimi pregledi v skladu s točko 6. Ta utemeljitev temelji na tem, ali ima naprava tehnične vire, ki lahko izpolnijo potrebe predlaganega vira podatkov ali metode spremljanja v zahtevanem času za namene te priloge. Ti tehnični viri vključujejo razpoložljivost potrebnih tehnik in tehnologije.
8. Nerazumno visoki stroški: kadar je podana trditev, da uporaba določene metodologije določanja za nabór podatkov povzroča nerazumno visoke stroške, se ta utemelji v dokumentaciji o metodologiji spremljanja. Ponovno se oceni med rednimi pregledi v skladu s točko 6. Nerazumna narava stroškov se določi na naslednji način.

Stroški za določitev posameznega nabora podatkov se štejejo za nerazumno visoke, kadar ocena stroškov upravljavca presega korist določene metodologije določanja. V ta namen se korist izračuna tako, da se faktor izboljšanja pomnoži z referenčno ceno 20 EUR na tona CO₂e, stroški pa po potrebi vključujejo ustrezno obdobje amortizacije, ki temelji na ekonomski življenjski dobi opreme.

Faktor izboljšanja je:

- (a) izboljšanje ocenjene negotovosti pri merjenju, izraženo v odstotkih in pomnoženo z ocenjenimi povezanimi emisijami v poročevalnem obdobju. Povezane emisije pomenijo:
 - (1) neposredne emisije, ki jih povzroča zadevni tok vira ali vir emisij;
 - (2) emisije, pripisane količini izmerljive toplote;
 - (3) posredne emisije, povezane z zadevno količino električne energije;
 - (4) vgrajene emisije proizvedenega materiala ali porabljenega vhodnega materiala;
- (b) 1 % povezanih emisij, kadar ne gre za izboljšanje merilne negotovosti.

Za ukrepe v zvezi z izboljšanjem metodologije spremljanja za napravo se do skupnega zneska 2 000 EUR na leto ne šteje, da povzročajo nerazumno visoke stroške.

A.4 Razdelitev naprav na proizvodne procese

Naprave se razdelijo na proizvodne procese z mejami sistemov, ki zagotavljajo, da se ustrezni vhodni materiali, obseg proizvodnje in emisije lahko spremljajo v skladu z oddelki B do E te priloge ter da se lahko neposredne in posredne emisije pripišejo skupinam blaga, opredeljenim v oddelku 2 Priloge II, na podlagi pravil iz oddelka F te priloge.

Naprave se razdelijo na proizvodne procese, kot sledi:

- (a) za vsako od zbirnih kategorij blaga, opredeljenih v oddelku 2 Priloge II in pomembnih za napravo, se opredeli en sam proizvodni proces;
- (b) z odstopanjem od točke (a) se za vsako proizvodno pot opredelijo ločeni proizvodni procesi, kadar se v isti napravi za isto zbirno kategorijo blaga uporabljajo različne proizvodne poti v skladu z oddelkom 3 Priloge II ali kadar upravljavec prostovoljno izbere različno blago ali skupine blaga za ločeno spremljanje. Uporabi se lahko tudi bolj razčlenjena opredelitev proizvodnih procesov, kadar je v skladu z upravičenim sistemom spremljanja, poročanja in preverjanja, ki se uporablja za napravo;

- (c) z odstopanjem od točke (a), se lahko proizvodnja vhodnih materialov in kompleksnega blaga zajame s skupnim proizvodnim procesom, kadar se vsaj del vhodnih materialov, pomembnih za kompleksno blago, proizvede v isti napravi kot kompleksno blago in kadar se zadevni vhodni materiali ne prenesejo iz naprave za prodajo ali uporabo v drugih napravah. V navedenem primeru se opusti ločen izračun vgrajenih emisij vhodnih materialov;
- (d) uporabijo se lahko naslednja sektorska odstopanja od točke (a):
- (1) kadar se v isti napravi proizvajata dve vrsti ali več vrst blaga iz zbirnih kategorij blaga sintrana ruda, grodelj, FeMn, FeCr, FeNi, neposredno reducirano železo, surovo jeklo ali izdelki iz železa ali jekla, se lahko vgrajene emisije spremljajo in sporočajo z opredelitvijo enega skupnega proizvodnega procesa za vse navedeno blago;
 - (2) kadar se v isti napravi proizvajata dve vrsti ali več vrst blaga iz skupin surov aluminij ali izdelki iz aluminija, se lahko vgrajene emisije spremljajo in sporočajo z opredelitvijo enega skupnega proizvodnega procesa za vse navedeno blago;
 - (3) za proizvodnjo mešanih gnojil se lahko spremljanje in poročanje za zadevni proizvodni proces poenostavi z določitvijo enotne vrednosti vgrajenih emisij na tono dušika, ki ga vsebujejo mešana gnojila, ne glede na kemično obliko dušika (amonij, nitrat ali sečnina);
- (e) kadar se del naprave uporablja za proizvodnjo blaga, ki ni navedeno v Prilogi I k Uredbi (EU) 2023/956, je priporočena izboljšava ta del spremljati kot dodaten proizvodni proces, da se potrdi popolnost podatkov o skupnih emisijah iz naprave.

B. SPREMLJANJE NEPOSREDNIH EMISIJ NA RAVNI NAPRAVE

B.1 Popolnost tokov vira in virov emisij

Meje naprave in njenih proizvodnih procesov so jasno znane upravljavcu in opredeljene v dokumentaciji o metodologiji spremljanja, pri čemer se upoštevajo sektorske zahteve iz oddelka 2 Priloge II in oddelka B.9 te priloge. Uporabljajo se naslednja načela:

1. zajeti so vsaj vsi ustrezni viri emisij toplogrednih plinov in tokovi vira, ki so neposredno ali posredno povezani s proizvodnjo blaga iz oddelka 2 Priloge II;
2. priporočena izboljšava je zajeti vse vire emisij in tokove vira celotne naprave, da se opravijo preverjanja verodostojnosti ter da se nadzoruje energijska učinkovitost in učinkovitost emisij naprave kot celote;
3. vključijo se vse emisije iz rednega delovanja in neobičajnih dogodkov v poročevalnem obdobju, vključno z zagonom in zaustavitvijo ter izrednimi razmerami;
4. emisije iz premičnih strojev za prevoz so izključene.

B.2 Izbira metodologije spremljanja

Metodologija, ki se uporablja, je:

1. metodologija na podlagi izračuna, ki vključuje določanje emisij iz tokov vira na podlagi podatkov o dejavnosti, pridobljenih z merilnimi sistemi in dodatnimi parametri iz laboratorijskih analiz ali standardnimi vrednostmi. Metodologija na podlagi izračuna se lahko izvaja po standardni metodi ali metodi masne bilance;
2. metodologija na podlagi meritev, ki vključuje določanje emisij iz virov emisij z neprekinjenim merjenjem koncentracije ustreznega toplogrednega plina v dimnem plinu in v pretoku dimnega plina.

Z odstopanjem se lahko pod pogoji iz člena 4(2) in (3) ter člena 5 te uredbe uporabljajo druge metodologije.

Izbere se metodologija spremljanja, ki daje najbolj točne in zanesljive rezultate, razen kadar je treba v skladu s sektorskimi zahtevami iz oddelka B.9 uporabiti točno določeno metodologijo. Uporabljena metodologija spremljanja je lahko kombinacija metodologij, pri čemer se različni deli emisij naprave spremljajo z eno od metodologij, ki se uporabljajo.

V dokumentaciji o metodologiji spremljanja se jasno navede:

- (a) za kateri tok vira se uporablja standardna metoda na podlagi izračuna ali metoda masne bilance, vključno s podrobnim opisom določitve vsakega ustreznega parametra iz oddelka B.3.4 te priloge;
- (b) za kateri vir emisij se uporablja metodologija na podlagi meritev, vključno z opisom vseh ustreznih elementov iz oddelka B.6 te priloge;
- (c) ustrezen diagram in opis procesa naprave, ki dokazujeta neobstoje dvojnega štetja in podatkovnih vrzeli pri emisijah naprave.

Emisije naprave se določijo z enačbo

$$Em_{inst} = \sum_{i=1}^n Em_{calc,i} + \sum_{j=1}^m Em_{meas,j} + \sum_{k=1}^l Em_{other,k} \quad (\text{enačba 4})$$

pri čemer:

- Em_{inst} so (neposredne) emisije naprave, izražene v tonah CO₂e,
- $Em_{calc,i}$ so emisije iz toka vira i , določene z uporabo metodologije na podlagi izračuna in izražene v tonah CO₂e,
- $Em_{meas,j}$ so emisije iz vira emisij j , določene z uporabo metodologije na podlagi meritev in izražene v tonah CO₂e, ter
- $Em_{other,k}$ so emisije, določene z drugo metodo, indeks k , in izražene v tonah CO₂e.

B.3 Enačbe in parametri za metodologijo na podlagi izračuna za CO₂

B.3.1 Standardna metoda

Emisije se izračunajo ločeno za vsak tok vira, kot je opisano v nadaljevanju.

B.3.1.1 Emisije iz izgorevanja goriv:

Emisije iz izgorevanja goriv se izračunajo z uporabo standardne metode na naslednji način:

$$Em_i = AD_i \cdot EF_i \cdot OF_i \quad (\text{enačba 5})$$

pri čemer:

- Em_i so emisije [t CO₂], ki jih povzroča gorivo i ,
- EF_i je emisijski faktor [t CO₂/TJ] goriva i ,
- AD_i so podatki o dejavnosti [TJ] goriva i , izračunani kot

$$AD_i = FQ_i \cdot NCV_i \quad (\text{enačba 6})$$

- FQ_i je porabljena količina goriva [t ali m³] goriva i ,
- NCV_i je spodnja kurilna vrednost [TJ/t ali TJ/m³] goriva i ,
- OF_i je oksidacijski faktor (brez dimenzije) goriva i , izračunan kot:

$$OF = 1 - C_{ash}/C_{total} \quad (\text{enačba 7})$$

- C_{ash} je ogljik v pepelu in prahu, nastalem pri čiščenju dimnih plinov, in
- C_{total} je skupni ogljik v izgorelem gorivu.

Za zmanjšanje prizadevanj za spremljanje se lahko vselej uporabi konservativna predpostavka, da je $OF = 1$.

Standardna metoda za emisije iz izgorovanja goriv se lahko spremeni na naslednji način, če se tako doseže večja točnost:

- (a) podatki o dejavnosti so izraženi kot količina goriva (tj. v t ali m³);
- (b) EF je izražen v t CO₂/t goriva ali t CO₂/m³ goriva, kot je ustrezno, in
- (c) NCV se lahko izpusti iz izračuna. Vendar je priporočena izboljšava poročanje o spodnji kurilni vrednosti, da se omogočita preverjanje skladnosti in spremljanje energijske učinkovitosti celotnega proizvodnega procesa.

Če je treba emisijski faktor za gorivo *i* izračunati na podlagi analiz vsebnosti ogljika in spodnje kurilne vrednosti, se uporabi naslednja enačba:

$$EF_i = CC_i \cdot f / NCV_i \quad (\text{enačba 8})$$

Če je treba emisijski faktor materiala ali goriva, izražen v t CO₂/t, izračunati na podlagi analizirane vsebnosti ogljika, se uporabi naslednja enačba:

$$EF_i = CC_i \cdot f \quad (\text{enačba 9})$$

pri čemer:

f je razmerje molskih mas CO₂ in C: $f = 3,664 \text{ t CO}_2/\text{t C}$.

Ker je emisijski faktor biomase enak nič, če so izpolnjena merila iz oddelka B.3.3, se lahko to dejstvo upošteva za mešanice goriva (tj. goriva, ki vsebujejo fosilne in biomasne sestavine), kot sledi:

$$EF_i = EF_{pre,i} \cdot (1 - BF_i) \quad (\text{enačba 10})$$

pri čemer:

$EF_{pre,i}$ je predhodni emisijski faktor goriva *i* (tj. emisijski faktor ob predpostavki, da je skupno gorivo fosilno) in

BF_i je delež biomase (brez dimenzij) goriva *i*.

Za fosilna goriva in kadar delež biomase ni znan, ima BF_i konservativno vrednost nič.

B.3.1.2 Emisije iz proizvodnih procesov:

Emisije iz proizvodnih procesov se izračunajo z uporabo standardne metode na naslednji način:

$$Em_j = AD_j \cdot EF_j \cdot CF_j \quad (\text{enačba 11})$$

pri čemer:

AD_j so podatki o dejavnosti [t materiala] materiala *j*,

EF_j je emisijski faktor [t CO₂/t] materiala *j* in

CF_j je faktor pretvorbe (brez dimenzij) materiala *j*.

Konservativna predpostavka, da je $CF_j = 1$, se lahko vedno uporabi za zmanjšanje prizadevanj za spremljanje.

V primeru mešanih vhodnih materialov proizvodnih procesov, ki vsebujejo anorganske in organske oblike ogljika, lahko upravljavec:

1. določi skupni predhodni emisijski faktor za mešani material z analizo skupne vsebnosti ogljika (CC_j) in uporabo faktorja pretvorbe ter, kjer je primerno, deleža biomase in spodnje kurilne vrednosti, povezane z navedeno skupno vsebnostjo ogljika ali
2. ločeno določi organske in anorganske vsebine ter jih obravnava kot dva ločena tokova vira.

Ob upoštevanju razpoložljivih merilnih sistemov za podatke o dejavnosti in metode za določanje emisijskega faktorja se za emisije iz razgradnje karbonatov za vsak tok vira od naslednjih dveh metod izbere metoda, ki daje natančnejše rezultate:

- metoda A (na podlagi vhodnih materialov): emisijski faktor, faktor pretvorbe in podatki o dejavnosti so povezani s količino vnosa materiala v proizvodni proces. Uporabijo se standardni emisijski faktorji čistih karbonatov iz preglednice 3 v Prilogi VIII, pri čemer se upošteva sestava materiala, določena v skladu z oddelkom B.5 te priloge,
- metoda B (na podlagi izhodnih materialov): emisijski faktor, faktor pretvorbe in podatki o dejavnosti so povezani s količino izhodnih tokov iz proizvodnega procesa. Uporabljajo se standardni emisijski faktorji kovinskih oksidov po razogljčenju, kot je navedeno v preglednici 4 v Prilogi VIII, ob upoštevanju sestave ustreznega materiala, ki je določena v skladu z oddelkom B.5 te priloge.

Za emisije CO₂ iz proizvodnih procesov, ki niso emisije iz karbonatov, se uporabi metoda A.

B.3.2 Metoda masne bilance

Količine CO₂, pomembne za vsak tok vira, se izračunajo na podlagi vsebnosti ogljika v vsakem materialu, brez razlikovanja med gorivi in materiali v proizvodnem procesu. Ogljik, ki ni izpuščen, temveč zapusti napravo v proizvodih, se upošteva pri izhodnih tokovih vira, ki imajo zaradi tega negativne podatke o dejavnosti.

Emisije, ki ustrezajo vsakemu toku vira, se izračunajo na naslednji način:

$$Em_k = f \cdot AD_k \cdot CC_k \quad (\text{enačba 12})$$

pri čemer:

AD_k so podatki o dejavnosti [t] materiala k , za izhodne materiale je AD_k negativen,

f je razmerje molskih mas CO₂ in C: $f = 3,664 \text{ t CO}_2/\text{t C}$ in

CC_k je vsebnost ogljika v materialu k (brez dimenzij in pozitivna).

Če se vsebnost ogljika v gorivu k izračuna iz emisijskega faktorja, izraženega v t CO₂/TJ, se uporabi naslednja enačba:

$$CC_k = EF_k \cdot NCV_k / f \quad (\text{enačba 13})$$

Če se vsebnost ogljika v materialu ali gorivu k izračuna iz emisijskega faktorja, izraženega v t CO₂/t, se uporabi naslednja enačba:

$$CC_k = EF_k / f \quad (\text{enačba 14})$$

Za mešanice goriva, tj. goriva, ki vsebujejo fosilne in biomasne sestavine ali mešane materiale, se lahko upošteva delež biomase, če so izpolnjena naslednja merila iz oddelka B.3.3:

$$CC_k = CC_{pre,k} \cdot (1 - BF_k) \quad (\text{enačba 15})$$

pri čemer:

$CC_{pre,k}$ je predhodna vsebnost ogljika v gorivu k (tj. emisijski faktor ob predpostavki, da je skupno gorivo fosilno) in

BF_k je delež biomase goriva k (brez dimenzije).

Pri fosilnih gorivih ali materialih in kadar delež biomase ni znan, ima BF konservativno vrednost nič. Kadar se biomasa uporablja kot vhodni material ali gorivo in izhodni materiali vsebujejo ogljik, se delež biomase v skupni masni bilanci obravnava konservativno, kar pomeni, da delež biomase v skupnem izhodnem ogljiku ne presega skupnega deleža biomase v vhodnih materialih in gorivih, razen če upravljavec predloži dokaze o večjem deležu biomase v izhodnih materialih s (stehiometrično) metodo „sledi atomu“ ali z analizami ¹⁴C.

B.3.3 Merila za ničelno stopnjo emisij biomase

Kadar se biomasa uporablja kot gorivo za izgorevanje, izpolnjuje merila iz tega oddelka. Kadar biomasa, uporabljena za izgorevanje, ne izpolnjuje teh meril, se njena vsebnost ogljika šteje za fosilni ogljik.

1. Biomasa izpolnjuje trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz odstavkov 2 do 7 in 10 člena 29 Direktive (EU) 2018/2001.
2. Z odstopanjem od prejšnje točke biomasa, ki jo vsebujejo odpadki in ostanki, razen ostankov iz kmetijstva, akvakulture, ribištva in gozdarstva, ali je iz njih proizvedena, izpolnjuje le merila iz člena 29(10) Direktive (EU) 2018/2001. Ta točka se uporablja tudi za odpadke in ostanke, ki se najprej predelajo v proizvod, preden se nadalje predelajo v goriva.
3. Za električno energijo, ogrevanje in hlajenje, proizvedeno iz trdnih komunalnih odpadkov, ne veljajo merila iz odstavka 10 člena 29 Direktive (EU) 2018/2001.
4. Merila iz odstavkov 2 do 7 in 10 člena 29 Direktive (EU) 2018/2001 se uporabljajo ne glede na geografski izvor biomase.
5. Skladnost z merili iz odstavkov 2 do 7 in 10 člena 29 Direktive (EU) 2018/2001 se oceni v skladu s členom 30 in členom 31(1) navedene direktive.

B.3.4 Ustrezni parametri

V skladu z enačbami iz oddelkov B.3.1 do B.3.3 te priloge se za vsak tok vira določijo naslednji parametri:

1. standardna metoda, izgorevanje:
 - minimalna zahteva: količina goriva (t ali m³), emisijski faktor (t CO₂ /t ali t CO₂/m³),
 - priporočena izboljšava: količina goriva (t ali m³), spodnja kurilna vrednost (TJ/t ali TJ/m³), emisijski faktor (t CO₂/TJ), oksidacijski faktor, delež biomase, dokazi o izpolnjevanju meril iz oddelka B.3.3;
2. standardna metoda, emisije iz proizvodnih procesov:
 - minimalna zahteva: podatki o dejavnosti (t ali m³), emisijski faktor (t CO₂/t ali t CO₂/m³),
 - priporočena izboljšava: podatki o dejavnosti (t ali m³), emisijski faktor (t CO₂/t ali t CO₂/m³), faktor pretvorbe;
3. masna bilanca:
 - minimalna zahteva: količina materiala (t), vsebnost ogljika (t C/t materiala),
 - priporočena izboljšava: količina materiala (t), vsebnost ogljika (t C/t materiala), spodnja kurilna vrednost (TJ/t), delež biomase, dokazi o izpolnjevanju meril iz oddelka B.3.3.

B.4 Zahteve za podatke o dejavnosti

B.4.1 Stalno merjenje ali merjenje po šaržah

Kadar je treba za poročevalno obdobje določiti količine goriv ali materialov, vključno z blagom ali vmesnimi izdelki, se lahko izbere ena od naslednjih metod, ki se navede v dokumentaciji o metodologiji spremljanja:

1. na podlagi neprekinjenega merjenja pri procesu, pri katerem se material porabi ali proizvede;
2. na podlagi združevanja merjenj količin, zagotovljenih ali proizvedenih ločeno (po šaržah), pri čemer se upoštevajo ustrezne spremembe zaloge. V ta namen velja naslednje:
 - (a) količina goriva ali materiala, porabljenega v poročevalnem obdobju, se izračuna kot količina goriva ali materiala, uvoženega v poročevalnem obdobju, od katere se odšteje količina izvoženega goriva ali materiala ter temu prišteje količina goriva ali materiala na zalogi na začetku poročevalnega obdobja, nato pa odšteje količina goriva ali materiala na zalogi na koncu poročevalnega obdobja;

- (b) ravni proizvodnje blaga ali vmesnih izdelkov se izračunajo kot količina, izvožena v poročevalnem obdobju, od katere se odšteje uvožena količina in količina proizvoda ali materiala na zalogi na začetku poročevalnega obdobja, temu pa se prišteje količina proizvoda ali materiala na zalogi na koncu poročevalnega obdobja. Da bi se izognili dvojnemu štetju, se proizvodi iz proizvodnega procesa, vrnjeni v isti proizvodni proces, odštejejo od ravni proizvodnje.

Če določanje količin na zalogi z neposrednim merjenjem tehnično ni izvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške, se te količine lahko ocenijo na podlagi ene od naslednjih možnosti:

1. s podatki iz prejšnjih let in ujemanjem z ustreznimi dejavnostnimi stopnjami v poročevalnem obdobju;
2. z dokumentiranimi postopki in ustreznimi podatki v revidiranih računovodskih izkazih za poročevalno obdobje.

Če določanje količin proizvodov, materialov ali goriv za celotno poročevalno obdobje tehnično ni izvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške, se lahko izbere naslednji najprimernejši dan, da se poročevalno obdobje loči od naslednjega. Navedeni dan se ustrezno uskladi z zahtevanim poročevalnim obdobjem. Odstopanja za vsak proizvod, material ali gorivo se jasno zapišejo, da se oblikuje podlaga reprezentativne vrednosti za poročevalno obdobje in da se dosledno upoštevajo pri naslednjem letu.

B.4.2 Nadzor nad merilnimi sistemi, ki ga izvaja upravljavec

Prednostna metoda za določanje količin proizvodov, materialov ali goriv je, da upravljavec naprave uporablja merilne sisteme, ki jih sam nadzoruje. Merilni sistemi, ki niso pod nadzorom upravljavca, zlasti če so pod nadzorom dobavitelja materiala ali goriva, se lahko uporabljajo v naslednjih primerih:

1. kadar upravljavec nima na voljo lastnega merilnega sistema za določanje zadevnega nabora podatkov;
2. kadar določanje nabora podatkov z merilnim sistemom upravljavca tehnično ni izvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške;
3. kadar ima upravljavec dokaze, da merilni sistem, ki ni pod njegovim nadzorom, zagotavlja zanesljivejše rezultate in vključuje manjše tveganje za napačne navedbe.

Če se uporabljajo merilni sistemi, ki niso pod nadzorom upravljavca, se uporabljajo naslednji viri podatkov:

- (1) količine iz računov, ki jih izda trgovinski partner, če sta dva neodvisna trgovinska partnerja sklenila trgovinski posel;
- (2) podatki iz neposrednih odčitkov iz merilnih sistemov.

B.4.3 Zahteve za merilne sisteme

V celoti je treba razumeti negotovosti, povezane z merjenjem količin goriva in materiala, vključno z vplivom delovnega okolja, in, kjer je primerno, negotovost določanja zalog. Izberejo se merilni instrumenti, ki zagotavljajo najmanjšo razpoložljivo negotovost brez nerazumno visokih stroškov in so primerni za okolje, v katerem se uporabljajo, v skladu z veljavnimi tehničnimi standardi in zahtevami. Prednost imajo instrumenti, v zvezi s katerimi se izvaja zakonsko urejeni meroslovni nadzor, če so na voljo. V tem primeru se lahko kot vrednost negotovosti uporabi največja dopustna napaka med uporabo, ki je dovoljena v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo o zakonsko urejenem meroslovnem nadzoru za zadevno merilno nalogo.

Merilni instrument, ki ga je treba zamenjati zaradi nepravilnega delovanja ali ker umerjanje pokaže, da zahteve niso več izpolnjene, se nadomesti z instrumenti, ki zagotavljajo doseganje enake ali nižje stopnje negotovosti v primerjavi z obstoječim instrumentom.

B.4.4 Priporočena izboljšava

Za priporočeno izboljšavo se šteje, da se doseže merilna negotovost, ki je sorazmerna s skupnimi emisijami toka vira ali vira emisij, pri čemer je negotovost najmanjša za največje dele emisij. Za orientacijo je za emisije, večje od 500 000 t CO₂ na leto, negotovost v celotnem poročevalnem obdobju ob upoštevanju sprememb zaloge, če je ustrezno, 1,5 % ali boljša. Za emisije pod 10 000 t CO₂ na leto je sprejemljiva negotovost, manjša od 7,5 %.

B.5 Zahteve za faktorje za izračun CO₂

B.5.1 Metode za določanje faktorjev za izračun

Za določitev faktorjev za izračun, potrebnih za metodologijo na podlagi izračuna, se lahko izbere ena od naslednjih metod:

1. uporaba standardnih vrednosti;
2. uporaba približnih podatkov, ki temeljijo na empiričnih korelacijah med ustreznim faktorjem za izračun in drugimi lastnostmi, ki so lažje dostopne za merjenje;
3. uporaba vrednosti, ki temeljijo na laboratorijski analizi.

Faktorji za izračun se določijo v skladu s stanjem, uporabljenim za povezane podatke o dejavnosti, tj. s stanjem goriva ali materiala, v katerem se gorivo ali material kupi ali uporabi v procesu, ki povzroči emisije, preden se posuši ali drugače obdelava za laboratorijsko analizo. Kadar to povzroči nerazumno visoke stroške ali kadar je mogoče doseči večjo točnost, se lahko podatki o dejavnosti in faktorji za izračun dosledno sporočajo v skladu s stanjem, v kakršnem se gorivo ali material uporabi pri izvajanju laboratorijskih analiz.

B.5.2 Standardne vrednosti, ki se uporabljajo

Standardne vrednosti tipa I se uporabijo samo, če za isti parameter in material ali gorivo ni na voljo standardna vrednost tipa II.

Standardne vrednosti tipa I so:

- (a) standardni faktorji iz Priloge VIII;
- (b) standardni faktorji iz najnovejših smernic IPCC za registre toplogrednih plinov ⁽¹⁾;
- (c) vrednosti, ki temeljijo na preteklih laboratorijskih analizah, ki niso starejše od pet let, in se štejejo za reprezentativne za gorivo ali material.

Standardne vrednosti tipa II so:

- (a) standardni faktorji, ki jih je država, v kateri se nahaja naprava, uporabila v zadnjem nacionalnem registru, predloženem sekretariatu Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;
- (b) vrednosti, ki jih objavijo nacionalne raziskovalne ustanove, javni organi, organi za standardizacijo, statistični uradi itd. za namen bolj razčlenjenega poročanja o emisijah kot v prejšnji točki;
- (c) vrednosti, ki jih določi in zagotavlja dobavitelj goriva ali materiala, če obstajajo dokazi, da ima vsebnost ogljika interval zaupanja 95 % z največ 1 %;
- (d) stehiometrične vrednosti za vsebnost ogljika in povezane vrednosti spodnje kurilne vrednosti čiste snovi iz literature;
- (e) vrednosti, ki temeljijo na preteklih laboratorijskih analizah, ki niso starejše od dveh let, in se štejejo za reprezentativne za gorivo ali material.

⁽¹⁾ Medvladni panel Združenih narodov za podnebne spremembe (IPCC): Smernice IPCC za nacionalne registre toplogrednih plinov.

Da se zagotovi skladnost skozi čas, se vse uporabljene standardne vrednosti navedejo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja in spremenijo le, če obstajajo dokazi, da je nova vrednost ustrežnejša in bolj reprezentativna za uporabljeno gorivo ali material kot prejšnja. Kadar se standardne vrednosti letno spremenijo, se v dokumentaciji o metodologiji spremljanja namesto vrednosti navede njen veljavni vir.

B.5.3 Določitev korelacij za določitev približnih podatkov

Približek vsebnosti ogljika ali emisijskega faktorja se lahko pridobi na podlagi naslednjih parametrov v kombinaciji z empirično korelacijo, določeno vsaj enkrat na leto v skladu z zahtevami za laboratorijske analize iz oddelka B.5.4 te priloge:

- (a) meritve gostote specifičnih olj ali plinov, vključno s tistimi, ki so značilni za rafinerije ali jeklarstvo;
- (b) spodnje kurilne vrednosti specifičnih vrst premoga.

Korelacija mora izpolnjevati zahteve dobre industrijske prakse in se lahko uporablja le za vrednosti približka znotraj razpona, za katerega je bil določen.

B.5.4 Zahteve za laboratorijske analize

Kadar so potrebne laboratorijske analize za določanje lastnosti (vključno z vlago, čistostjo, koncentracijo, vsebnostjo ogljika, deležem biomase, spodnjo kurilno vrednostjo, gostoto) proizvodov, materialov, goriv ali odpadnih plinov ali za določitev korelacij med parametri za namene posrednega določanja zahtevanih podatkov, morajo analize izpolnjevati zahteve iz tega oddelka.

Rezultati kakršnih koli analiz se uporabljajo le za obdobje dostave ali šaržo goriva ali materiala, za katero so bili vzorci odvzeti in za katero naj bi bili vzorci reprezentativni. Pri določanju posameznega parametra se v zvezi z navedenim parametrom uporabijo rezultati vseh opravljenih analiz.

B.5.4.1 Uporaba standardov

Vse analize, vzorčenje, umerjanja in potrjevanja za določitev faktorjev za izračun se izvedejo z uporabo metod na podlagi ustreznih standardov ISO. Kadar taki standardi niso na voljo, metode temeljijo na ustreznih standardih EN ali nacionalnih standardih ali zahtevah, določenih v upravičenem sistemu spremljanja, poročanja in preverjanja. Kadar ni veljavnih objavljenih standardov, se lahko uporabijo ustrezni osnutki standardov, smernice za najboljšo industrijsko prakso ali druge znanstveno dokazane metodologije, ki omejujejo pristranskost pri vzorčenju in merjenju.

B.5.4.2 Priporočila glede načrta za vzorčenje in najmanjše možne pogostosti analiz

Uporabijo se najmanjše pogostosti analiz za ustrezna goriva in materiale, navedene v preglednici 1 v tej prilogi. Druga pogostost analiz se lahko uporabi v naslednjih primerih:

- (a) kadar preglednica ne vsebuje veljavne najmanjše možne pogostosti;
- (b) kadar upravičeni sistem spremljanja, poročanja in preverjanja določa drugo najmanjšo možno pogostost analize za isto vrsto materiala ali goriva;
- (c) kadar bi najmanjša možna pogostost iz preglednice 1 v tej prilogi povzročila nerazumno visoke stroške;
- (d) kadar je na podlagi preteklih podatkov, vključno z analitskimi vrednostmi za zadevna goriva ali materiale v poročevalnem obdobju neposredno pred sedanjim poročevalnim obdobjem, mogoče dokazati, da nihanje analitskih vrednosti za zadevno gorivo ali material ne presega ene tretjine negotovosti pri določanju podatkov o dejavnosti za zadevno gorivo ali material.

Če naprava obratuje samo del leta ali če se goriva ali materiali dostavljajo v šaržah, ki se porabijo v obdobju, daljšem od enega poročevalnega obdobja, se lahko izbere primernejši časovni načrt analiz, če je pri njem negotovost primerljiva s tisto iz zadnje točke prejšnjega pododstavka.

Preglednica 1

Najmanjša možna pogostost analiz

Gorivo/material	Najmanjša možna pogostost analiz
Zemeljski plin	vsaj enkrat na teden
Drugi plini, zlasti sintezni plin in procesni plini, kot so rafinerijski mešani plin, koksarniški plin, plavžni plin, konvertorski plin ter plin na naftnih in plinskih poljih	vsaj enkrat na dan – s primernimi postopki v različnih delih dneva
Kurilno olje (na primer lahko, srednje težko ali težko kurilno olje, bitumen)	vsakih 20 000 ton goriva in vsaj šestkrat na leto
Premog, koksni premog, koks, naftni koks, šota	vsakih 20 000 ton goriva/materiala in vsaj šestkrat na leto
Druga goriva	vsakih 10 000 ton goriva in vsaj štirikrat na leto
Neobdelani trdni odpadki (čisti fosilni ali mešani biomasni/fosilni)	vsakih 5 000 ton odpadkov in vsaj štirikrat na leto
Tekoči odpadki, predhodno obdelani trdni odpadki	vsakih 10 000 ton odpadkov in vsaj štirikrat na leto
Karbonatni minerali (vključno z apnencem in dolomitom)	vsakih 50 000 ton materiala in vsaj štirikrat na leto
Gline in skrilavci	količina materiala, ki ustreza emisijam 50 000 ton CO ₂ , in vsaj štirikrat na leto
Drugi materiali (osnovni, vmesni in končni proizvod)	odvisno od vrste materiala in odstopanja, količina materiala, ki ustreza 50 000 tonam CO ₂ , in vsaj štirikrat na leto

Vzorci so reprezentativni za celotno šaržo ali obdobje dostave, za katero so odvzeti. Za zagotovitev reprezentativnosti je treba upoštevati heterogenost materiala in vse druge pomembne vidike, kot so razpoložljiva oprema za vzorčenje, morebitno ločevanje faz ali lokalna porazdelitev velikosti delcev, stabilnost vzorcev itd. Metoda vzorčenja se navede v dokumentaciji o metodologiji spremljanja.

Za priporočeno izboljšavo se šteje uporaba namenskega načrta za vzorčenje za vsak ustrezen material ali gorivo v skladu z veljavnimi standardi, ki vsebuje ustrezne informacije o metodologijah za pripravo vzorcev, vključno z informacijami o odgovornostih, lokacijah, pogostosti in količinah, ter metodologijah za shranjevanje in prevoz vzorcev.

B.5.4.3 Priporočila za laboratorije

Laboratoriji, ki izvajajo analize za določanje faktorjev za izračun, so akreditirani v skladu s standardom ISO/IEC 17025 za ustrezne analitske metode. Neakreditirani laboratoriji se lahko uporabijo za določanje faktorjev za izračun le, če obstajajo dokazi, da dostop do akreditiranih laboratorijev tehnično ni izvedljiv ali bi povzročil nerazumno visoke stroške in da je neakreditirani laboratorij dovolj usposobljen. Laboratorij se šteje za dovolj usposobljenega, če izpolnjuje vse naslednje zahteve:

1. je ekonomsko neodvisen od upravljavca ali je vsaj organizacijsko zaščiten pred vplivom vodstva naprave;
2. uporablja veljavne standarde za zahtevane analize;

3. zaposluje osebe, usposobljeno za posamezne dodeljene naloge;
4. ustrezno upravlja vzorčenje in pripravo vzorcev, vključno z nadzorovanjem celovitosti vzorcev;
5. redno zagotavlja kakovost umerjanj, vzorčenja in analitskih metod z ustreznimi metodami, vključno z rednim sodelovanjem v programih preskušanja strokovnosti, uporabo analitskih metod za certificirane referenčne materiale ali primerjavo z akreditiranim laboratorijem;
6. ustrezno upravlja opremo, vključno z vzdrževanjem in izvajanjem postopkov za umerjanje, prilagoditev, vzdrževanje in popravilo opreme, ter vodi evidenco o opravljenih postopkih.

B.5.5 Priporočene metode za določanje faktorjev za izračun

Za priporočeno izboljšavo se šteje uporaba standardnih vrednosti samo za tokove vira, pri katerih gre za manjše količine emisij, in uporaba laboratorijskih analiz za vse glavne tokove vira. Naslednji seznam vsebuje ustrezne metode, razvrščene po naraščajoči kakovosti podatkov:

1. standardne vrednosti tipa I;
2. standardne vrednosti tipa II;
3. korelacije za določitev približnih podatkov;
4. analize, opravljene zunaj nadzora upravljavca, npr. s strani dobavitelja goriva ali materiala, vsebovanega v nabavni dokumentaciji, brez dodatnih informacij o uporabljenih metodah;
5. analize v neakreditiranih laboratorijih ali v akreditiranih laboratorijih, vendar s poenostavljenimi metodami vzorčenja, in
6. analize v akreditiranih laboratorijih z uporabo dobre prakse v zvezi z vzorčenjem.

B.6 Zahteve za metodologijo na podlagi meritev za CO₂ in N₂O

B.6.1 Splošne določbe

Za metodologijo na podlagi meritev je treba uporabljati sistem za neprekinjeno merjenje emisij (CEMS), nameščen na primerni merilni točki.

Za spremljanje emisij N₂O je obvezna uporaba metodologije na podlagi meritev. Za CO₂ se uporabi le, če obstajajo dokazi, da zagotavlja natančnejše podatke kot metodologija na podlagi izračuna. Uporabljajo se zahteve glede negotovosti merilnih sistemov v skladu z oddelkom B.4.3 te priloge.

CO, izpuščen v ozračje, se obravnava kot molarno ekvivalentna količina CO₂.

Če je v eni napravi več virov emisij in teh virov ni mogoče izmeriti kot en vir emisij, upravljavec izmeri emisije iz teh virov ločeno in rezultate sešteje v skupne emisije zadevnega plina v poročevalnem obdobju.

B.6.2 Metoda in izračun

B.6.2.1 Emisije v poročevalnem obdobju (letne emisije)

Skupne emisije iz vira emisij v poročevalnem obdobju se določijo tako, da se seštejejo vse urne vrednosti izmerjene koncentracije toplogrednih plinov v poročevalnem obdobju, ki se pomnožijo z urnimi vrednostmi pretoka dimnega plina, pri čemer so urne vrednosti povprečja vseh posameznih rezultatov merjenja v zadevni uri delovanja, in sicer z uporabo enačbe:

$$GHGEM_{total}[t] = \sum_{i=1}^{HoursOp} (GHGconc_{hourly,i} \cdot V_{hourly,i}) \cdot 10^{-6} [t/g] \quad (\text{enačba 16})$$

pri čemer:

$GHG Em_{total}$	so skupne letne emisije toplogrednih plinov v tonah,
$GHG conc_{hourly,i}$	so urne koncentracije emisij toplogrednih plinov v g/Nm ³ v pretoku dimnega plina, izmerjene med delovanjem naprave za uro ali krajše referenčno obdobje i ,
$V_{hourly,i}$	je prostornina dimnega plina v Nm ³ za uro ali krajše referenčno obdobje i , določena z vključitvijo pretoka v referenčnem obdobju, in
$HoursOp$	je skupno število ur (ali krajših referenčnih obdobj), za katere se uporablja metodologija na podlagi meritev, vključno z urami, za katere so bili podatki zamenjani v skladu z oddelkom B.6.2.6 te priloge.

Indeks i se nanaša na posamezno uro delovanja (ali referenčna obdobja).

Urna povprečja za vsak izmerjeni parameter se izračunajo pred nadaljnjo obdelavo z uporabo vseh podatkovnih točk, ki so na voljo za to določeno uro. Kadar je mogoče pridobiti podatke za krajša referenčna obdobja brez dodatnih stroškov, se ta obdobja uporabijo za določitev letnih emisij.

B.6.2.2 Določanje koncentracije toplogrednih plinov

Koncentracija zadevnega toplogrednega plina v dimnem plinu se določi z neprekinjenim merjenjem na reprezentativni točki z eno od naslednjih metod:

- neposredno merjenje koncentracije toplogrednih plinov,
- posredno merjenje: pri visoki koncentraciji v dimnem plinu se lahko koncentracija toplogrednih plinov izračuna s posrednim merjenjem koncentracije, pri čemer se upoštevajo izmerjene vrednosti koncentracije vseh drugih komponent i plinskega toka in uporabi naslednja enačba:

$$GHGconc[\%] = 100\% - \sum_i Conc_i[\%] \quad (\text{enačba 17})$$

pri čemer:

$conc_i$ je koncentracija plinske komponente i .

B.6.2.3 Emisije CO₂ iz biomase

Kadar je ustrezno, se lahko vsaka količina CO₂ iz biomase, ki izpolnjuje merila iz oddelka B.3.3 te priloge, odšteje od skupnih izmerjenih emisij CO₂, če se za količino emisij CO₂ iz biomase uporabi ena od naslednjih metod:

1. metodologija na podlagi izračuna, vključno z metodologijami, pri katerih se uporabljajo analize in vzorčenje na podlagi standarda ISO 13833 (Emisije nepremičnih virov – Določevanje razmerja ogljikovega dioksida biomasnega in fosilnega izvora – Vzorčenje in določevanje izotopov ogljika);
2. druga metoda na podlagi ustreznega standarda, vključno z ISO 18466 (Emisije nepremičnih virov – Določevanje biogenega deleža CO₂ v odpadnih plinih z metodo izračuna);
3. druga metoda, dovoljena z upravičenim sistemom spremljanja, poročanja in preverjanja.

B.6.2.4 Določanje emisij CO₂e iz N₂O

Pri meritvah N₂O se skupne letne emisije N₂O iz vseh virov emisij, izmerjene v tonah na tri decimalna mesta natančno, pretvorijo v letne emisije CO₂e, zaokroženo na tone, z naslednjo enačbo in vrednostmi potenciala globalnega segrevanja (GWP) iz Priloge VIII:

$$CO_2e [t] = N_2O_{annual}[t] \times GWP_{N_2O} \quad (\text{enačba 18})$$

pri čemer:

N_2O_{annual} so skupne letne emisije N₂O, izračunane v skladu z oddelkom B.6.2.1 te priloge.

B.6.2.5 Določanje pretoka dimnega plina

Pretok dimnega plina se lahko določi z eno od naslednjih metod:

- izračun z uporabo primerne masne bilance, pri čemer se upoštevajo vsi pomembni parametri na vhodni strani, ki pri emisijah CO₂ vključujejo vsaj obremenitve vhodnega materiala, vnos toka zraka in učinkovitost procesa, na izhodni strani pa vsaj rezultat proizvoda ter koncentracijo kisika (O₂), žveplovega dioksida (SO₂) in dušikovih oksidov (NO_x),
- določanje z neprekinjenim merjenjem pretoka na reprezentativni točki.

B.6.2.6 Obravnavanje vrzeli pri merjenju

Če oprema za neprekinjeno merjenje za parameter med zadevno uro ali referenčnim obdobjem začasno ni pod nadzorom, ni dostopna ali ne deluje, se ustrezna urna povprečna vrednost izračuna na podlagi preostalih podatkovnih točk v zadevni uri ali krajšem referenčnem obdobju, če je na voljo vsaj 80 % največjega možnega števila podatkovnih točk za parameter.

Kadar je na voljo manj kot 80 % največjega možnega števila podatkovnih točk za parameter, se uporabijo metode, navedene v nadaljevanju.

- Za parameter, ki se neposredno izmeri kot koncentracija, se uporabi nadomestna vrednost kot vsota povprečne koncentracije in dvakratnik standardnega odstopanja, pri čemer se uporabi naslednja enačba:

$$C_{subst}^* = \bar{C} + 2 \cdot \sigma_c \quad (\text{enačba 19})$$

pri čemer:

- $\bar{C}$ je aritmetična sredina koncentracije posameznega parametra v celotnem poročevalnem obdobju ali, če so v času, ko je prišlo do izgube podatkov, veljale posebne okoliščine, v ustreznem obdobju glede na te posebne okoliščine in
- σ_c je najboljša ocena standardnega odstopanja koncentracije posameznega parametra v celotnem poročevalnem obdobju ali, če so v času, ko je prišlo do izgube podatkov, veljale posebne okoliščine, v ustreznem obdobju glede na te posebne okoliščine.

Če se poročevalno obdobje ne uporablja za določanje takšnih nadomestnih vrednosti zaradi bistvenih tehničnih sprememb naprave, se določi drug dovolj reprezentativen časovni okvir za določanje povprečnega in standardnega odstopanja, po možnosti obdobje najmanj šestih mesecev.

- Za parameter, ki ni koncentracija, se nadomestne vrednosti določijo z ustreznim modelom masne bilance ali energetske bilanco procesa. Ta model se potrdi z uporabo preostalih izmerjenih parametrov metodologije na podlagi meritev in podatkov v običajnih delovnih pogojih, pri čemer se upošteva časovno obdobje, ki je enako dolgo kot podatkovna vrzel.

B.6.3 Zahteve glede kakovosti

Vse meritve se izvedejo z uporabo metod na podlagi:

1. standarda ISO 20181:2023 Emisije nepremičnih virov – Zagotavljanje kakovosti avtomatskih merilnih sistemov;
2. standarda ISO 14164:1999 Emisije nepremičnih virov – Določanje volumenskega pretoka plinskih tokov v odvodnikih – Avtomatska metoda;
3. standarda ISO 14385–1:2014 Emisije nepremičnih virov – Toplogredni plini – 1. del: Umerjanje avtomatskih merilnih sistemov;
4. standarda ISO 14385–2:2014 Emisije nepremičnih virov – Toplogredni plini – 2. del: Stalni nadzor kakovosti avtomatskih merilnih sistemov;
5. drugih ustreznih standardov ISO, zlasti ISO 16911-2 (Emisije nepremičnih virov – Ročno in avtomatsko določanje hitrosti in volumenskega pretoka v odvodnikih).

Kadar ni veljavnih objavljenih standardov, se uporabijo ustrezni osnutki standardov, smernice za najboljšo industrijsko prakso ali druge znanstveno dokazane metodologije, ki omejujejo pristranskost pri vzorčenju in merjenju.

Upoštevajo se vsi ustrezni vidiki sistema za neprekinjeno merjenje, vključno z lokacijo opreme, umerjanjem, merjenjem ter zagotavljanjem in nadzorom kakovosti.

Laboratoriji, ki izvajajo meritve, umerjanja in ustrezne ocene opreme za sisteme za neprekinjeno merjenje, so akreditirani v skladu s standardom ISO/IEC 17025 za ustrezne analitske metode ali dejavnosti umerjanja. Če laboratorij nima take akreditacije, se zagotovi zadostna usposobljenost v skladu z oddelkom B.5.4.3 te priloge.

B.6.4 Izračuni za potrditev

Emisije CO₂, določene z metodologijo na podlagi meritev, se potrdijo z izračunom letnih emisij vsakega zadevnega toplogrednega plina za iste vire emisij in tokove vira. V ta namen se lahko zahteve iz oddelkov B.4 do B.6 te priloge po potrebi poenostavijo.

B.6.5 Minimalne zahteve za neprekinjeno merjenje emisij

Minimalna zahteva je, da se doseže 7,5-odstotna negotovost emisij toplogrednih plinov vira emisij v celotnem poročevalnem obdobju. Za manjše vire emisij ali v izjemnih okoliščinah se lahko dovoli 10-odstotna negotovost. Priporočena izboljšava je, da se doseže 2,5-odstotna negotovost vsaj za vire emisij, ki izpuščajo več kot 100 000 ton fosilnega CO₂e v poročevalnem obdobju.

B.7 Zahteve za določanje emisij perfluoriranih ogljikovodikov

Spremljanje zajema emisije perfluoriranih ogljikovodikov (PFC), ki izhajajo iz anodnih učinkov, vključno z ubežnimi emisijami perfluoriranih ogljikovodikov. Emisije, ki niso povezane z anodnimi učinki, se določijo na podlagi metod ocenjevanja v skladu z najboljšo industrijsko prakso, zlasti s smernicami Mednarodnega inštituta za aluminij.

Emisije PFC se izračunajo iz emisij, ki se lahko izmerijo v vodu ali odvodniku („emisije iz točkovnih virov“), in iz ubežnih emisij, pri čemer se uporabi zbiralna učinkovitost voda:

$$\text{emisije PFC (skupne)} = \text{emisije PFC (vod)} / \text{zbiralna učinkovitost} \quad (\text{enačba 20})$$

Zbiralna učinkovitost se izmeri, ko se določijo emisijski faktorji, specifični za napravo.

Emisije CF₄ in C₂F₆, izpuščene iz voda ali odvodnika, se izračunajo na podlagi ene od naslednjih metod:

1. metode A, če so zabeleženi anodni učinki na dan obratovanja celice, ali
2. metode B, če je zabeležena prenapetost anodnih učinkov.

B.7.1 Metoda izračuna A – Metoda smernega koeficienta („Slope method“)

Za določanje emisij PFC se uporabita naslednji enačbi:

$$\text{emisije CF}_4 [t] = AEM \times (SEF_{CF_4} / 1\,000) \times Pr_{Al} \quad (\text{enačba 21})$$

$$\text{emisije C}_2\text{F}_6 [t] = \text{emisije CF}_4 \times F_{C_2F_6} \quad (\text{enačba 22})$$

pri čemer:

AEM	so minute anodnih učinkov/dan obratovanja celice,
SEF _{CF₄}	je faktor naraščanja emisij, izražen v (kg CF ₄ /t proizvedenega Al)/(minute anodnih učinkov/dan obratovanja celice)]. Če se uporabijo različne vrste celic, se lahko ustrezno uporabijo različni faktorji SEF,
Pr _{Al}	je proizvodnja primarnega aluminija [t] v poročevalnem obdobju in
F _{C₂F₆}	je masni delež C ₂ F ₆ [t C ₂ F ₆ /t CF ₄].

Minute anodnih učinkov na dan obratovanja celice izražajo pogostost anodnih učinkov (število anodnih učinkov/dan obratovanja celice), pomnoženo s povprečnim trajanjem anodnih učinkov (minute anodnih učinkov/pojav):

$$AEM = \text{pogostost} \times \text{povprečno trajanje} \quad (\text{enačba 23})$$

Emisijski faktor: emisijski faktor za CF_4 (faktor naraščanja emisij, SEF_{CF_4}) izraža količino [kg] izpuščenega CF_4 na tono proizvedenega aluminija na minute anodnih učinkov na dan obratovanja celice. Emisijski faktor (masni delež $F_{\text{C}_2\text{F}_6}$) C_2F_6 izraža količino [kg] izpuščenega C_2F_6 v razmerju s količino [kg] izpuščenega CF_4 .

Minimalna zahteva: uporabijo se emisijski faktorji, specifični za tehnologije, iz preglednice 2 v tej prilogi.

priporočena izboljšava: z neprekinjenimi ali prekinjenimi meritvami na terenu se določijo emisijski faktorji za CF_4 in C_2F_6 , specifični za napravo. Za določitev navedenih emisijskih faktorjev se uporabljajo najboljše industrijske prakse, zlasti najnovejše smernice Mednarodnega inštituta za aluminij. V emisijskem faktorju so upoštevane tudi emisije, povezane z neanodnimi učinki. Vsak emisijski faktor se določi z največjo možno negotovostjo $\pm 15\%$. Emisijski faktorji se določijo vsaj vsaka tri leta ali pogosteje, če je to potrebno zaradi ustreznih sprememb v napravi. Ustrezne spremembe vključujejo spremembo v porazdelitvi trajanja anodnih učinkov ali spremembo v nadzornem algoritmu, ki vpliva na vrste anodnih učinkov ali naravo strategije za izničenje anodnih učinkov.

Preglednica 2

Emisijski faktorji, specifični za tehnologije, ki so povezani s podatki o dejavnosti za metodo smernega koeficienta

Tehnologija	Emisijski faktor za CF_4 (SEF_{CF_4}) [(kg CF_4 /t Al)/(AU-min/ dan obratovanja celice)]	Emisijski faktor za C_2F_6 ($F_{\text{C}_2\text{F}_6}$) [t C_2F_6 /t CF_4]
Celica s predpečeno anodo s točkovnim doziranjem starejše zasnove (PFPB L)	0,122	0,097
Celica s predpečeno anodo s točkovnim doziranjem sodobne zasnove (PFPB M)	0,104	0,057
Celica s predpečeno anodo s točkovnim doziranjem sodobne zasnove brez strategij za popolnoma avtomatizirano intervencijo pri anodnih učinkih zaradi emisij PFC (PFPB MW)	– (*)	– (*)
Celica s predpečeno anodo s centralnim doziranjem (CWPB)	0,143	0,121
Celica s predpečeno anodo s stranskim doziranjem (SWPB)	0,233	0,280
Søderbergova tehnologija z navpičnimi klini	0,058	0,086
Søderbergova tehnologija z vodoravnimi klini	0,165	0,077

(*) Naprava mora faktor določiti z lastnimi meritvami. Če to tehnično ni izvedljivo ali vključuje nerazumno visoke stroške, se uporabijo vrednosti za metodologijo CWPB.

B.7.2 Metoda izračuna B – Prenapetostna metoda

Za prenapetostno metodo se uporabita naslednji enačbi:

$$\text{emisije } \text{CF}_4 [t] = \text{OVC} \times (\text{AEO}/\text{CE}) \times \text{Pr}_{\text{Al}} \times 0,001 \quad (\text{enačba 24})$$

$$\text{emisije } \text{C}_2\text{F}_6 [t] = \text{emisije } \text{CF}_4 \times F_{\text{C}_2\text{F}_6} \quad (\text{enačba 25})$$

pri čemer:

OVC je koeficient prenapetosti („emisijski faktor“), izražen v kg CF_4 na tono proizvedenega aluminija na mV prenapetosti,

AEO je prenapetost anodnih učinkov na celico [mV], določena kot integral časa $\times$ napetosti nad ciljno napetostjo, deljen s časom (trajanjem) zbiranja podatkov,

CE je povprečna trenutna učinkovitost proizvodnje aluminija [%],
 Pr_{Al} je letna proizvodnja primarnega aluminija [t] in
 $F_{C_2F_6}$ je masni delež C_2F_6 [t C_2F_6 /t CF_4].

Izraz AEO/CE (prenapetost anodnih učinkov/trenutna učinkovitost) izraža časovno integrirano povprečje prenapetosti anodnih učinkov [mV prenapetosti] na povprečno trenutno učinkovitost [%].

Minimalna zahteva: uporabijo se emisijski faktorji, specifični za tehnologije, iz preglednice 3 v tej prilogi.

Priporočena izboljšava: za CF_4 [(kg CF_4 /t Al)/(mV)] in C_2F_6 [t C_2F_6 /t CF_4] se uporabljajo emisijski faktorji, specifični za napravo in določeni z neprekinjenimi ali prekinjenimi meritvami na terenu. Za določitev navedenih emisijskih faktorjev se uporabljajo najboljše industrijske prakse, zlasti najnovejše smernice Mednarodnega inštituta za aluminij. Vsak emisijski faktor se določi z največjo negotovostjo ± 15 %. Emisijski faktorji se določijo vsaj vsaka tri leta ali pogostejše, če je to potrebno zaradi ustreznih sprememb v napravi. Ustrezne spremembe vključujejo spremembo v porazdelitvi trajanja anodnih učinkov ali spremembo v nadzornem algoritmu, ki vpliva na vrste anodnih učinkov ali naravo strategije za izničevanje anodnih učinkov.

Preglednica 3

Emisijski faktorji, specifični za tehnologije, ki so povezani s podatki o prenapetosti

Tehnologija	Emisijski faktor za CF_4 [(kg CF_4 /t Al)/mV]	Emisijski faktor za C_2F_6 [t C_2F_6 /t CF_4]
Celica s predpečeno anodo s centralnim doziranjem (CWPB)	1,16	0,121
Celica s predpečeno anodo s stranskim doziranjem (SWPB)	3,65	0,252

B.7.3 Določanje emisij CO_2e

Emisije CO_2e se izračunajo iz emisij CF_4 in C_2F_6 , kot je navedeno v nadaljevanju, z uporabo potencialov globalnega segrevanja iz Priloge VIII.

$$\text{emisije PFC [t } CO_2e] = \text{emisije } CF_4 \text{ [t]} \times GWP_{CF_4} + \text{emisije } C_2F_6 \text{ [t]} \times GWP_{C_2F_6} \quad (\text{enačba 26})$$

B.8 Zahteve za prenose CO_2 med napravami

B.8.1 CO_2 , ki ga vsebujejo plini („vsebovani CO_2 “)

Vsebovani CO_2 , ki se prenese v napravo, vključno s CO_2 iz zemeljskega plina, odpadnega plina, skupaj s plavžnim plinom ali koksarniškim plinom, ali vhodnih materialov procesa, skupaj s sinteznim plinom, se vključi v emisijski faktor za ta tok vira.

Kadar se vsebovani CO_2 prenese iz naprave kot del toka vira v druge naprave, se ne šteje za emisije naprave, iz katere izhaja. Kadar pa se vsebovani CO_2 izpusti (npr. izpusti ali sežge) ali prenese na subjekte, ki sami ne spremljajo emisij za namene te uredbe ali upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja, se šteje za emisije naprave, iz katere izhaja.

B.8.2 Upravičenost do odbitka shranjenega ali uporabljenega CO_2

(1) CO_2 , ki izhaja iz fosilnega ogljika in izgorevanja ali procesov, ki povzročajo emisije iz proizvodnih procesov, ali ki se uvaža iz drugih naprav, tudi v obliki vsebovanega CO_2 , se lahko v naslednjih primerih šteje za neizpuščenega:

1. če se CO₂ uporablja v napravi ali se prenese iz naprave do kar koli od naslednjega:
 - (a) naprave za zajemanje CO₂, kjer se spremljajo emisije za namene te uredbe ali upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja;
 - (b) naprave ali transportnega omrežja za dolgoročno geološko shranjevanje CO₂, kjer se spremljajo emisije za namene te uredbe ali upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja;
 - (c) območja shranjevanja za namene dolgoročnega geološkega shranjevanja, kjer se spremljajo emisije za namene te uredbe ali upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja;
2. če se CO₂ uporablja v napravi ali se prenese iz naprave do subjekta, ki spremlja emisije za namene te uredbe ali upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja, za proizvodnjo proizvodov, v katerih je ogljik, pridobljen iz CO₂, trajno kemično vezan tako, da pri običajni uporabi ne vstopi v ozračje, vključno z vsemi običajnimi dejavnostmi, ki se izvajajo po koncu življenjske dobe proizvoda, kot je opredeljeno v delegiranem aktu, sprejetem v skladu s členom 12(3b) Direktive 2003/87/ES.

Za CO₂, prenesen v drugo napravo za namene iz točk 1 in 2, se lahko šteje, da ni bil izpuščen le, če se predložijo dokazi o deležu CO₂, ki je bil dejansko shranjen ali uporabljen za proizvodnjo kemično stabilnih proizvodov, v primerjavi s skupno količino CO₂, prenesenega iz naprave, iz katere izhaja, in sicer se predložijo za celotno nadzorno verigo do mesta shranjevanja ali naprave, kjer se CO₂ uporablja, vključno z vsemi prevozniki.

Če se CO₂ uporablja v isti napravi za namene iz točk 1 in 2, se uporabijo metode spremljanja iz oddelkov 21 do 23 Priloge IV k Izvedbeni uredbi (EU) 2018/2066.

B.8.3 Pravila za spremljanje prenosov CO₂

Identiteta in kontaktni podatki odgovorne osebe sprejemnih naprav ali subjektov so jasno navedeni v dokumentaciji o metodologiji spremljanja. Količina CO₂, za katero se šteje, da ni izpuščena, se sporoči v poročilu v skladu s Prilogo IV.

Identiteta in kontaktni podatki odgovorne osebe naprav ali enot, od katerih je bil CO₂ prejet, se jasno določijo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja. Količina prejetega CO₂ se sporoči v poročilu v skladu s Prilogo IV.

Za določitev količine CO₂, prenesenega iz ene naprave v drugo, se uporabi metodologija na podlagi meritev. Za količino CO₂, ki je trajno kemično vezan v proizvodih, se uporabi metodologija na podlagi izračuna, po možnosti z uporabo masne bilance. Uporabljene kemične reakcije in vsi ustrezni stehiometrični faktorji se navedejo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja.

B.9 Sektorske zahteve

B.9.1 Dodatna pravila za enote za zgorevanje

Emisije iz izgorevanja goriv zajemajo vse emisije CO₂ iz izgorevanja goriv, ki vsebujejo ogljik, vključno z odpadki, ne glede na morebitne druge razvrstitve takih emisij ali goriv. Kadar ni jasno, ali material služi kot gorivo ali kot vhodni material procesa, npr. za redukcijo kovinskih rud, se emisije tega materiala spremljajo enako kot emisije iz izgorevanja goriv. Upoštevajo se vse nepremične enote za zgorevanje, vključno s kotli, gorilniki, turbinami, grelniki, industrijskimi pečmi, sežigalnicami, žgalnimi pečmi, pečmi, sušilniki, motorji, gorivnimi celicami, enotami CLC (*chemical looping combustion units*), napravami za sežiganje plinov, enotami za toplotno ali katalitično naknadno zgorevanje.

Spremljanje vključuje tudi emisije CO₂ iz proizvodnih procesov čiščenja dimnih plinov, zlasti CO₂ iz apnenca ali drugih karbonatov za razžvepljevanje in podobno čiščenje ter iz sečnine, ki se uporablja v enotah za redukcijo NO_x.

B.9.1.1 Razžvepljevanje in čiščenje drugih kislih plinov

Emisije iz proizvodnih procesov CO₂ iz uporabe karbonatov za čiščenje kislega plina iz toka dimnega plina se izračunajo na podlagi porabljenih karbonatov (metoda A). V primeru razžvepljevanja lahko izračun namesto tega temelji na količini proizvedene sadre (metoda B). V slednjem primeru je emisijski faktor stehiometrično razmerje suhe sadre (CaSO₄ × 2H₂O) in izpuščenega CO₂: 0,2558 t CO₂/t sadre.

B.9.1.2 Redukcija NO_x

Če se v enoti za redukcijo NO_x kot reducent uporablja sečnina, se emisije CO₂ iz proizvodnih procesov zaradi njene uporabe izračunajo na podlagi metode A, pri čemer se uporabi emisijski faktor, ki temelji na stehiometričnem razmerju 0,7328 t CO₂/t sečnine.

B.9.1.3 Spremljanje naprav za sežiganje plinov

Pri izračunu emisij naprav za sežiganje plinov sta zajeta rutinsko in obratovalno sežiganje (izvrtine, zagon in zaustavitev ter tudi izredni posegi). Vključiti je treba vsebovani CO₂ v sežganih plinih.

Če natančnejše spremljanje tehnično ni izvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške, se uporabi referenčni emisijski faktor 0,00393 t CO₂/Nm³, ki izhaja iz izgorevanja čistega etana, uporabljenega kot konservativen približek za sežgane pline.

Priporočena izboljšava je, da se določijo emisijski faktorji, ki so specifični za napravo in se izpeljejo iz ocene molekulske mase toka sežiganja plinov s procesom modeliranja, ki temelji na industrijsko standardiziranih modelih. Ob upoštevanju sorazmernih deležev in molekularnih tež vsakega od prispevajajočih tokov se za molekulsko maso sežganega plina izpelje tehtana letna povprečna vrednost.

Za podatke o dejavnosti je sprejemljiva večja merilna negotovost kot za druga goriva.

B.9.2 Dodatna pravila za emisije iz proizvodnje cementnega klinkerja

B.9.2.1 Dodatna pravila za metodo A (na podlagi vhodnih materialov)

Kadar se za določanje emisij iz proizvodnih procesov uporablja metoda A (na podlagi vhodnih materialov peči), se uporabljajo naslednja posebna pravila:

- kadar prah iz cementne peči (CKD) ali prah iz obroda uha iz sistema peči, se s tem povezane količine surovine ne štejejo za vhodni material procesa. Emisije iz prahu iz cementne peči se izračunajo ločeno v skladu z oddelkom B.9.2.3 te priloge,
- opredelijo se lahko surovine kot celota ali ločeni vhodni materiali, pri čemer se prepreči dvojno štetje ali opustitve iz vrnjenih ali spregledanih materialov. Če se podatki o dejavnosti določijo na podlagi proizvedenega klinkerja, se lahko neto količina surovine določi z empiričnim koeficientom surovine/klinkerja, značilnim za lokacijo. Ta koeficient se posodablja vsaj enkrat na leto po smernicah za najboljše industrijsko prakso.

B.9.2.2 Dodatna pravila za metodo B (na podlagi izhodnih materialov)

Kadar se za določanje emisij iz proizvodnih procesov uporablja metoda B (klinker kot izhodni material), se uporabljajo naslednja posebna pravila:

podatki o dejavnosti se določijo kot proizvodnja klinkerja [t] v poročevalnem obdobju na enega od naslednjih načinov:

- z neposrednim tehtanjem klinkerja ali
- na podlagi dobav cementa z materialno bilanco ob upoštevanju odpreme klinkerja, zaloga klinkerja in odstopanja zaloga klinkerja z naslednjo enačbo:

$$Cli_{prod} = (Cem_{deliv} - Cem_{SV}) \cdot CCR - Cli_s + Cli_d - Cli_{SV} \quad (\text{enačba 27})$$

pri čemer:

$Cl_{i,prod}$	je količina proizvedenega klinkerja, izražena v tonah,
Cem_{deliv}	je količina dobav cementa, izražena v tonah,
Cem_{SV}	so odstopanja zalog cementa, izražena v tonah,
CCR	je koeficient klinkerja/cementa (v tonah klinkerja na tono cementa),
$Cl_{i,s}$	je količina dobavljenega klinkerja, izražena v tonah,
$Cl_{i,d}$	je količina odpremljenega klinkerja, izražena v tonah, in
$Cl_{i,SV}$	je količina odstopanj zalog klinkerja, izražena v tonah.

Koeficient klinkerja/cementa se izračuna ločeno za vsakega od različnih proizvodov iz cementa na podlagi laboratorijskih analiz v skladu z določbami oddelka B.5.4 ali pa se izračuna kot koeficient razlike med dobavo cementa in spremembami zaloge ter vseh materialov, ki se uporabljajo kot dodatki cementa, vključno s prahom iz obvoda in prahom iz cementne peči.

Kot minimalna zahteva za določitev emisijskega faktorja se uporabi standardna vrednost 0,525 t CO₂/t klinkerja.

B.9.2.3 Emisije, povezane z izpustom prahu

Emisije CO₂ iz proizvodnih procesov, ki izhajajo iz prahu iz obvoda ali prahu iz cementne peči, ki zapusti sistem peči, se prištejejo k emisijam, pri čemer se popravijo za razmerje delnega žganja prahu iz cementne peči.

Minimalna zahteva: uporabi se emisijski faktor 0,525 t CO₂/t prahu.

Priporočena izboljšava: emisijski faktor (EF) se določi vsaj enkrat letno v skladu z določbami oddelka B.5.4 te priloge in na podlagi naslednje enačbe:

$$EF_{CKD} = \left(\frac{EF_{Cli}}{1+EF_{Cli}} \cdot d \right) / \left(1 - \frac{EF_{Cli}}{1+EF_{Cli}} \cdot d \right) \quad (\text{enačba 28})$$

pri čemer:

EF_{CKD}	je emisijski faktor delno žganega prahu iz cementne peči [t CO ₂ /t CKD],
EF_{Cli}	je emisijski faktor klinkerja, specifičen za napravo [t CO ₂ /t klinkerja], in
d	je stopnja žganja prahu iz cementne peči (sproščeni CO ₂ kot % skupnega karbonata CO ₂ v surovi mešanici).

B.9.3 Dodatna pravila za emisije pri proizvodnji solitrne kisline

B.9.3.1 Splošna pravila za merjenje N₂O

Emisije N₂O se določijo z metodologijo na podlagi meritev. Koncentracije N₂O v dimnem plinu iz vsakega vira emisij se izmerijo na reprezentativni točki po izhodu iz opreme za zmanjševanje emisij NO_x/N₂O, kadar se ta uporablja. Uporabijo se tehnike, s katerimi je mogoče izmeriti koncentracije N₂O vseh virov emisij v pogojih z zmanjšanimi in v pogojih z nezmanjšanimi emisijami. Vse meritve so prilagojene glede na suhi plin, kadar je to potrebno, in se dosledno sporočajo.

B.9.3.2 Določanje pretoka dimnega plina

Za spremljanje pretoka dimnega plina se uporablja metoda masne bilance iz oddelka B.6.2.5 te priloge, razen če to tehnično ni izvedljivo. V tem primeru se lahko uporabi nadomestna metoda, med drugim druga metoda masne bilance, ki temelji na bistvenih parametrih, kot je vnos amoniaka, ali določanje pretoka z neprekinjenim merjenjem pretoka emisij.

Pretok dimnega plina se izračuna z naslednjo enačbo:

$$V_{flue\ gas\ flow} [Nm^3/h] = V_{air} \times (1 - O_{2,air}) / (1 - O_{2,flue\ gas}) \quad (\text{enačba 29})$$

pri čemer:

- V_{air} je skupni vnos pretoka zraka v Nm^3/h pri standardnih pogojih,
- $O_{2,air}$ je prostorninski delež O_2 v suhem zraku [= 0,2095] in
- $O_{2,flue\ gas}$ je prostorninski delež O_2 v dimnem plinu.
- V_{air} se izračuna kot vsota celotnega pretoka zraka, ki se dovaja proizvodni enoti za solitrno kislino, zlasti primarnega in sekundarnega vnosa zraka, ter po potrebi zapornega vnosa zraka.

Vse meritve so prilagojene glede na suhi plin in se dosledno sporočajo.

B.9.3.3 Koncentracije kisika (O_2)

Kadar je potrebno za izračun pretoka dimnega plina v skladu z oddelkom B.9.3.2 te priloge, se izmerijo koncentracije kisika v dimnem plinu, pri čemer se upoštevajo zahteve iz oddelka B.6.2.2 te priloge. Vse meritve so prilagojene glede na suhi plin in se dosledno sporočajo.

C. TOPLOTNI PRETOKI

C.1 Pravila za določanje neto izmerljive toplote

C.1.1 Načela

Vse določene količine izmerljive toplote se vedno nanašajo na neto količino izmerljive toplote, ki se določi kot vsebnost toplote (entalpija) v toplotnem pretoku, usmerjenem v proces porabe toplote ali do zunanjega uporabnika, od katere se odšteje vsebnost toplote v povratnem toku.

Procesi, pri katerih se porabi toplota ter so potrebni za proizvodnjo in distribucijo toplote, kot so odzračevanje, priprava dodatne vode in redni izpuhi, se upoštevajo pri učinkovitosti toplotnega sistema in v vgrajenih emisijah blaga.

Če se isti prenosnik toplote uporablja pri več zaporednih procesih, toplota prenosnika pa porablja pri različnih temperaturah, se količina toplote, porabljene pri posameznem procesu, določi ločeno, razen če so procesi del skupnega proizvodnega procesa istega blaga. Ponovno ogrevanje prenosnika toplote med zaporednimi procesi, pri katerih se porabi toplota, se obravnava kot proizvodnja dodatne toplote.

Če se toplota uporablja za hlajenje s procesom absorpcijskega hlajenja, se ta proces hlajenja obravnava kot proces, pri katerem se toplota porabi.

C.1.2 Metodologija za določanje neto količin izmerljive toplote

Za izbiro virov podatkov za količinsko opredelitev pretokov energije v skladu z oddelkom A.4 te priloge se upoštevajo metode za določanje neto količin izmerljive toplote, navedene v nadaljevanju.

C.1.2.1 Metoda 1: Uporaba meritev

V skladu s to metodo se izmerijo vsi ustrezni parametri, zlasti temperatura, tlak ter stanje prenesenega in vrnjenega prenosnika toplote. V primeru pare se stanje prenosnika nanaša na njegovo nasičenje ali stopnjo pregrevanja. Izmeri se (volumenski) pretok prenosnika toplote. Na podlagi izmerjenih vrednosti se določita entalpija in specifični volumen prenosnika toplote, pri čemer se uporabijo ustrezne preglednice za paro ali inženirska programska oprema.

Masni pretok prenosnika se izračuna na podlagi enačbe

$$\dot{m} = \dot{V} / v \quad (\text{enačba 30})$$

pri čemer:

- $\dot{m}$ je masni pretok v kg/s,
 $\dot{V}$ je volumenski pretok v m³/s in
 v je specifični volumen v m³/kg.

Ker se šteje, da je masni pretok enak za prenesen in vrnjen prenosnik, se toplotni pretok izračuna na podlagi razlike v entalpiji med pretokom pri prenosu in pretokom pri vračanju, kot sledi:

$$\dot{Q} = (h_{flow} - h_{return}) \cdot \dot{m} \quad (\text{enačba 31})$$

pri čemer:

- $\dot{Q}$ je toplotni pretok v kJ/s,
 h_{flow} je entalpija pretoka pri prenosu v kJ/kg.
 h_{return} je entalpija pretoka pri vračanju v kJ/kg in
 $\dot{m}$ je masni pretok v kg/s.

V primeru, ko se kot prenosnik toplote uporablja para ali topla voda, kondenzat pa se ne vrača ali ko ni mogoče oceniti entalpije vrnjenega kondenzata, se h_{return} določi na podlagi temperature 90 °C.

Če je znano, da masna pretoka nista enaka, velja naslednje:

- kadar so na voljo dokazi, da se kondenzat ohrani v proizvodu (npr. pri procesu „neposredne injekcije pare“), se zadevna količina entalpije kondenzata ne odšteje;
- kadar je znano, da se prenosnik toplote izgubi (npr. zaradi uhajanja ali odtekanja v kanalizacijo), se ocena zadevnega masnega pretoka odšteje od masnega pretoka prenesenega prenosnika toplote.

Za določanje letnega neto toplotnega pretoka na podlagi zgornjih podatkov se uporabi ena od naslednjih metod v skladu z razpoložljivo merilno opremo in obdelavo podatkov:

- določitev letnih povprečnih vrednosti za parametre, s katerimi se določi letna povprečna entalpija prenesenega in vrnjenega prenosnika toplote, te pa se pomnožijo s skupnim letnim masnim pretokom na podlagi enačbe 31;
- določitev urnih vrednosti toplotnega pretoka in izračun vsote teh vrednosti v letnem skupnem času obratovanja toplotnega sistema. Glede na sistem za obdelavo podatkov se lahko urne vrednosti po potrebi nadomestijo z drugimi časovnimi presledki.

C.1.2.2 Metoda 2: Izračun približka na podlagi izmerjene učinkovitosti

Količine neto izmerljive toplote se določijo na podlagi vložka goriva in izmerjene učinkovitosti v zvezi s proizvodnjo toplote:

$$Q = \eta_H \cdot E_{In} \quad (\text{enačba 32})$$

$$E_{In} = \sum_i AD_i \cdot NCV_i \quad (\text{enačba 33})$$

pri čemer:

- Q je količina toplote, izražena v TJ,
 η_H je izmerjena učinkovitost proizvodnje toplote,
 E_{In} je vložek energije iz goriv,

AD_i so letni podatki o dejavnosti (tj. porabljene količine) za goriva i in
 NCV_i so spodnje kurilne vrednosti goriv i .

Vrednost η_H se izmeri v razumno dolgem obdobju, pri čemer se ustrezno upoštevajo različna stanja obremenitve naprave, ali povzame po dokumentaciji proizvajalca. V zvezi s tem se upošteva specifična krivulja delne obremenitve z uporabo letnega faktorja obremenitve, kot sledi:

$$L_F = \frac{E_{In}}{E_{Max}} \quad (\text{enačba 34})$$

pri čemer:

L_F je faktor obremenitve,
 E_{In} je vložek energije, določen z uporabo enačbe 33 za poročevalno obdobje, in
 E_{Max} je največji vložek goriva, če bi enota za proizvodnjo toplote obratovala pri nazivni obremenitvi 100 % vse koledarsko leto.

Učinkovitost temelji na primeru, v katerem se kondenzat v celoti vrne. Za vrnjeni kondenzat se predpostavlja temperatura v višini 90 °C.

C.1.2.3 Metoda 3: Izračun približka na podlagi referenčne učinkovitosti

Ta metoda je enaka kot metoda 3, vendar se pri njej uporabi referenčna učinkovitost v višini 70 % ($\eta_{Ref,H} = 0,7$) iz enačbe 32.

C.1.3 Posebna pravila

Če naprava *porablja* izmerljivo toploto, proizvedeno z eksotermnimi kemičnimi procesi, ki niso izgorevanje, kot je proizvodnja amoniaka ali solitrne kisline, se ta količina porabljene toplote določi ločeno od druge izmerljive toplote, tej porabi toplote pa se dodelijo ničelne emisije CO₂e.

Če se izmerljiva toplota pridobi iz neizmerljive toplote, proizvedene iz goriv in uporabljene v proizvodnih procesih po tej uporabi, npr. iz izpušnih plinov, se ustrezna količina neto izmerljive toplote, deljena z referenčno učinkovitostjo 90 %, odšteje od vložka goriva, da se prepreči dvojno štetje.

C.2 Določanje emisijskega faktorja mešanice goriv za izmerljivo toploto

Če se v proizvodnem procesu porablja izmerljiva toplota, proizvedena v napravi, se emisije, povezane s toploto, določijo z uporabo ene od metod, navedenih v nadaljevanju.

C.2.1 Emisijski faktor izmerljive toplote, proizvedene v napravi drugače kot s soproizvodnjo

Za izmerljivo toploto, proizvedeno z izgorevanjem goriv v napravi, razen toplote, proizvedene s soproizvodnjo, se določi emisijski faktor ustrezne mešanice goriv, emisije, ki jih je mogoče pripisati proizvodnemu procesu, pa se izračunajo na naslednji način:

$$Em_{Heat} = EF_{mix} \cdot Q_{consumed} / \eta \quad (\text{enačba 35})$$

pri čemer:

Em_{Heat} so emisije, povezane s toploto, iz proizvodnega procesa v t CO₂,
 EF_{mix} je emisijski faktor zadevne mešanice goriv, izražen v t CO₂/TJ, ki po potrebi vključuje emisije iz čiščenja dimnih plinov,
 $Q_{consumed}$ je količina izmerljive toplote, porabljene v proizvodnem procesu, ki je izražena v TJ, in
 η je učinkovitost procesa proizvodnje toplote.
 EF_{mix} se izračuna na naslednji način:

$$EF_{mix} = (\sum AD_i \cdot NCV_i \cdot EF_i + Em_{FGC}) / (\sum AD_i \cdot NCV_i) \quad (\text{enačba 36})$$

pri čemer:

- AD_i so letni podatki o dejavnosti (tj. porabljene količine) za goriva i , uporabljena za proizvodnjo izmerljive toplote, izraženi v tonah ali Nm^3 ,
 NCV_i so spodnje kurilne vrednosti goriv i , izražene v TJ/t ali TJ/ Nm^3 ,
 EF_i so emisijski faktorji goriv i , izraženi v t CO_2 /TJ, in
 Em_{FGC} so emisije iz proizvodnih procesov za čiščenje dimnih plinov, izražene v t CO_2 .

Če uporabljena mešanica goriv vključuje odpadni plin, katerega emisijski faktor je višji od standardnega emisijskega faktorja zemeljskega plina iz preglednice 1 Priloge VIII, se namesto emisijskega faktorja odpadnega plina za izračun EF_{mix} uporabi navedeni standardni emisijski faktor.

C.2.2 Emisijski faktor izmerljive toplote, proizvedene v napravi s soproizvodnjo

Kadar se izmerljiva toplota in električna energija proizvajata s soproizvodnjo (tj. soproizvodnja toplote in električne energije), se ustrezne emisije, pripisane izmerljivi toploti in električni energiji, določijo v skladu s tem oddelkom. Pravila v zvezi z električno energijo se po potrebi uporabljajo tudi za proizvodnjo mehanske energije.

Emisije naprave za soproizvodnjo se določijo na naslednji način:

$$Em_{CHP} = \sum_i AD_i \cdot NCV_i \cdot EF_i + Em_{FGC} \quad (\text{enačba 37})$$

pri čemer:

- Em_{CHP} so emisije naprave za soproizvodnjo v poročevalnem obdobju, izražene v t CO_2 ,
 AD_i so letni podatki o dejavnosti (tj. porabljene količine) za goriva i , uporabljena za napravo za soproizvodnjo toplote in električne energije, izraženi v tonah ali Nm^3 ,
 NCV_i so spodnje kurilne vrednosti goriv i , izražene v TJ/t ali TJ/ Nm^3 ,
 EF_i so emisijski faktorji goriv i , izraženi v t CO_2 /TJ, in
 Em_{FGC} so emisije iz proizvodnih procesov za čiščenje dimnih plinov, izražene v t CO_2 .

Vložek energije za napravo za soproizvodnjo toplote in električne energije se izračuna v skladu z enačbo 33. Zadevna povprečna učinkovitost proizvodnje toplote in proizvodnje električne energije (ali po potrebi mehanske energije) v poročevalnem obdobju se izračuna na naslednji način:

$$\eta_{heat} = \frac{Q_{net}}{E_{In}} \quad (\text{enačba 38})$$

$$\eta_{el} = \frac{E_{El}}{E_{In}} \quad (\text{enačba 39})$$

pri čemer:

- η_{heat} je povprečna učinkovitost proizvodnje toplote v poročevalnem obdobju (brez dimenzije),
 Q_{net} je neto količina toplote, proizvedene v poročevalnem obdobju v napravi za soproizvodnjo, izražena v TJ in določena v skladu z oddelkom C.1.2,
 E_{In} je vložek energije, določen na podlagi enačbe 33 in izražen v TJ,
 η_{el} je povprečna učinkovitost proizvodnje električne energije v poročevalnem obdobju (brez dimenzije) in
 E_{el} je neto proizvodnja električne energije v napravi za soproizvodnjo v poročevalnem obdobju, izražena v TJ.

Kadar določitev učinkovitosti η_{heat} in η_{el} tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške, se uporabijo vrednosti na podlagi tehnične dokumentacije (projektirane vrednosti) naprave. Če take vrednosti niso na voljo, se uporabita konservativni standardni vrednosti $\eta_{heat} = 0,55$ in $\eta_{el} = 0,25$.

Faktorji za pripisovanje za toploto in električno energijo iz soproizvodnje toplote in električne energije se izračunajo na naslednji način:

$$F_{CHP,heat} = \frac{\frac{\eta_{heat}}{\eta_{ref,heat}}}{\frac{\eta_{heat}}{\eta_{ref,heat}} + \frac{\eta_{el}}{\eta_{ref,el}}} \quad (\text{enačba 40})$$

$$F_{CHP,el} = \frac{\frac{\eta_{el}}{\eta_{ref,el}}}{\frac{\eta_{heat}}{\eta_{ref,heat}} + \frac{\eta_{el}}{\eta_{ref,el}}} \quad (\text{enačba 41})$$

pri čemer:

$F_{CHP,Heat}$ je faktor za pripisovanje za toploto (brez dimenzije),

$F_{CHP,El}$ je faktor za pripisovanje za električno energijo (ali po potrebi mehansko energijo) (brez dimenzije),

$\eta_{ref, heat}$ je referenčna učinkovitost za proizvodnjo toplote v samostojnem kotlu (brez dimenzije) in

$\eta_{ref,el}$ referenčna učinkovitost proizvodnje električne energije brez soproizvodnje (brez dimenzije).

Ustrezne referenčne učinkovitosti, specifične za gorivo, so navedene v Prilogi IX.

Specifični emisijski faktor izmerljive toplote, povezane s soproizvodnjo toplote in električne energije, ki ga je treba uporabiti za pripisovanje emisij, povezanih s toploto, proizvodnim procesom, se izračuna na podlagi naslednje enačbe:

$$EF_{CHP,Heat} = Em_{CHP} \cdot F_{CHP,Heat} / Q_{net} \quad (\text{enačba 42})$$

pri čemer:

$EF_{CHP, heat}$ je emisijski faktor za proizvodnjo izmerljive toplote v napravi za soproizvodnjo, izražen v t CO₂/TJ, in

Q_{net} je neto toplota, proizvedena v napravi za soproizvodnjo in izražena v TJ.

Specifični emisijski faktor električne energije, povezane s soproizvodnjo toplote in električne energije, ki ga je treba uporabiti za pripisovanje posrednih emisij proizvodnim procesom, se izračuna na podlagi naslednje enačbe:

$$EF_{CHP,El} = Em_{CHP} \cdot F_{CHP,El} / E_{El,prod} \quad (\text{enačba 43})$$

pri čemer:

$E_{El,prod}$ je električna energija, proizvedena v napravi za soproizvodnjo toplote in električne energije.

Če uporabljena mešanica goriv vključuje odpadni plin, katerega emisijski faktor je višji od standardnega emisijskega faktorja zemeljskega plina iz preglednice 1 Priloge VIII, se namesto emisijskega faktorja odpadnega plina za izračun EF_{mix} uporabi navedeni standardni emisijski faktor.

C.2.3 Emisijski faktor izmerljive toplote, proizvedene zunaj naprave

Kadar se v proizvodnem procesu porablja izmerljiva toplota, proizvedena zunaj naprave, se emisije, povezane s toploto, določijo z uporabo ene od metod, navedenih v nadaljevanju.

1. Kadar se za napravo, ki proizvaja izmerljivo toploto, uporablja upravičen sistem spremljanja, poročanja in preverjanja ali kadar upravljavec naprave, ki porablja izmerljivo toploto, z ustreznimi določbami pogodbe o dobavi toplote zagotavlja, da se v napravi, ki proizvaja toploto, emisije spremljajo v skladu s to prilogo, se emisijski faktor izmerljive toplote določi z uporabo ustreznih enačb iz oddelka C.2.1 ali C.2.2 na podlagi podatkov o emisijah, ki jih zagotovi upravljavec naprave, ki proizvaja izmerljivo toploto.
2. Kadar metoda iz točke 1 ni na voljo, se uporabi standardna vrednost na podlagi standardnega emisijskega faktorja goriva, ki se najpogosteje uporablja v industrijskem sektorju države, ob predpostavki, da je učinkovitost kotla 90 %.

D. ELEKTRIČNA ENERGIJA**D.1 Izračun emisij, povezanih z električno energijo**

Emisije v zvezi s proizvodnjo ali porabo električne energije za izračun vgrajenih emisij v skladu z oddelkom F.1 se izračunajo z naslednjo enačbo:

$$Em_{el} = E_{el} \cdot EF_{el} \quad (\text{enačba 44})$$

pri čemer:

Em_{el} so emisije, povezane s proizvedeno ali porabljenno električno energijo in izražene v t CO₂,

E_{el} je proizvedena ali porabljena električna energija, izražena v MWh ali TJ, in

EF_{el} je emisijski faktor za uporabljenno električno energijo, izražen v t CO₂/MWh ali t CO₂/TJ.

D.2 Pravila za določanje emisijskega faktorja električne energije kot uvoženega blaga

Za določitev specifičnih dejanskih vgrajenih emisij električne energije kot uvoženega blaga se v skladu z oddelkom 2 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956 uporabljajo samo neposredne emisije.

Emisijski faktor za izračun specifičnih dejanskih vgrajenih emisij električne energije se določi na naslednji način:

- (a) uporabi se specifična privzeta vrednost za tretjo državo, skupino tretjih držav ali regijo v tretji državi kot ustrezni emisijski faktor CO₂, kot je določeno v točki D.2.1 te priloge;
- (b) kadar specifična privzeta vrednost iz točke (a) ni na voljo, se uporabi emisijski faktor CO₂ v EU, kot je določeno v točki D.2.2 te priloge;
- (c) kadar poročajoči deklarant na podlagi uradnih in javnih informacij predloži zadostne dokaze, da je emisijski faktor CO₂ v tretji državi, skupini tretjih držav ali regiji v tretji državi, iz katere se uvaža električna energija, nižji od vrednosti v skladu s točkama (a) in (b), in kadar so izpolnjeni pogoji iz točke D.2.3 te priloge, se navedene nižje vrednosti določijo na podlagi razpoložljivih in zanesljivih predloženih podatkov;
- (d) poročajoči deklarant lahko namesto privzetih vrednosti za izračun vgrajenih emisij uvožene električne energije uporabi dejanske vgrajene emisije, če so izpolnjena vsa merila (a) do (d) oddelka 5 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956 in izračun temelji na podatkih, ki jih proizvajalec električne energije določi v skladu s to prilogo in izračuna ob upoštevanju oddelka D.2.3 te priloge.

D.2.1 Emisijski faktor CO₂ na podlagi specifičnih privzetih vrednosti

V skladu z oddelkom 4.2.1 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956 se uporabijo emisijski faktorji CO₂ v tretji državi, skupini tretjih držav ali regiji v tretji državi na podlagi najboljših podatkov, ki so na voljo Komisiji. Za namene te uredbe ti emisijski faktorji CO₂ temeljijo na podatkih Mednarodne agencije za energijo, Komisija pa jih zagotovi v prehodnem registru CBAM.

D.2.2 Emisijski faktor CO₂ v EU

V skladu z oddelkom 4.2.2 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956 se uporablja emisijski faktor CO₂ za Unijo. Za namene te uredbe emisijski faktor CO₂ za Unijo temelji na podatkih Mednarodne agencije za energijo, Komisija pa ga zagotovi v prehodnem registru CBAM.

D.2.3 Emisijski faktor CO₂ na podlagi zanesljivih podatkov, ki jih dokaže poročajoči deklarant

Za namene točke (c) oddelka D.2 te priloge poročajoči deklarant predloži nabore podatkov iz alternativnih uradnih virov, med drugim iz nacionalnih statističnih podatkov za petletno obdobje, ki se konča dve leti pred poročanjem.

Da bi se upošteval vpliv politik razogljičenja, kot je povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, in podnebnih razmer, kot so posebno hladna leta, na letno oskrbo z električno energijo v zadevnih državah, poročajoči deklarant izračuna emisijski faktor CO₂ na podlagi tehtanega povprečja emisijskega faktorja CO₂ za petletno obdobje, ki se konča dve leti pred poročanjem.

V ta namen poročajoči deklarant izračuna letne emisijske faktorje CO₂ na tehnologijo, ki temelji na fosilnih gorivih, in njeno bruto proizvodnjo električne energije v tretji državi, ki lahko izvaža električno energijo v EU, na podlagi naslednje enačbe:

$$Em_{el,y} = \frac{\sum_i EF_i \times E_{el,i,y}}{E_{el,y}} \quad (\text{enačba 45})$$

pri čemer:

- $Em_{el,y}$ je letni emisijski faktor CO₂ za vse tehnologije, ki temeljijo na fosilnih gorivih, v danem letu v tretji državi, ki lahko izvaža električno energijo v EU,
- $E_{el,y}$ je skupna bruto proizvodnja električne energije iz vseh tehnologij, ki temeljijo na fosilnih gorivih, v navedenem letu, EF_i je emisijski faktor CO₂ za vsako tehnologijo, ki temelji na fosilnih gorivih „i“, in
- $E_{el,i,y}$ je letna bruto proizvodnja električne energije za vsako tehnologijo, ki temelji na fosilnih gorivih „i“.

Poročajoči deklarant izračuna emisijski faktor CO₂ kot drseče povprečje navedenega petletnega obdobja, ki se začne s trenutnim letom, od katerega se odštejeta dve leti, na podlagi naslednje enačbe:

$$Em_{el} = \frac{\sum_{y-6}^{y-2} Em_{el,i}}{5} \quad (\text{enačba 46})$$

pri čemer:

- Em_{el} je emisijski faktor CO₂, pridobljen iz drsečega povprečja emisijskih faktorjev CO₂ v preteklem petletnem obdobju, ki se začne s trenutnim letom, od katerega se odštejeta dve leti, in konča s trenutnim letom, od katerega se odšteje šest let,
- $Em_{el,y}$ je emisijski faktor CO₂ za vsako leto „i“,
- i je indeks spremenljivk za leta, ki jih je treba upoštevati, in
- y je trenutno leto.

D.2.4 Emisijski faktor CO₂ na podlagi dejanskih emisij CO₂ naprave

V skladu z oddelkom 5 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956 lahko poročajoči deklarant namesto privzetih vrednosti za izračun vgrajenih emisij uvožene električne energije uporabi dejanske vgrajene emisije, če so izpolnjena vsa merila (a) do (d) iz navedenega oddelka.

D.3 Pravila za določanje količin električne energije, uporabljene za proizvodnjo blaga, ki ni električna energija

Za določitev vgrajenih emisij se merjenje količin električne energije uporablja za delovno moč in ne za navidezno moč (kompleksna moč). Izmeri se samo komponenta delovne moči, jalova moč pa se ne upošteva.

Za proizvodnjo električne energije se dejavnostna stopnja nanaša na neto električno energijo, ki zapusti meje sistemov elektrarne ali naprave za soproizvodnjo toplote in električne energije, po odštetju notranje porabljene električne energije.

D.4 Pravila za določanje vgrajenih posrednih emisij električne energije kot vhodnega materiala za proizvodnjo blaga, ki ni električna energija

V prehodnem obdobju se emisijski faktorji za električno energijo določijo na podlagi:

- (a) povprečnega emisijskega faktorja elektroenergetskega omrežja države porekla na podlagi podatkov Mednarodne agencije za energijo, ki jih Komisija zagotovi v prehodnem registru CBAM, ali

- (b) katerega koli drugega emisijskega faktorja elektroenergetškega omrežja države porekla na podlagi javnih podatkov, ki predstavljajo povprečni emisijski faktor ali emisijski faktor CO₂, kot je naveden v oddelku 4.3 Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/956.

Z odstopanjem od točk (a) in (b) se lahko v primerih iz oddelkov D.4.1 do D.4.3 uporabijo dejanski emisijski faktorji za električno energijo.

D.4.1 Emisijski faktor električne energije, proizvedene v napravi drugače kot s sproizvodnjo

Za električno energijo, proizvedeno z izgorevanjem goriv v napravi, razen električne energije, proizvedene s sproizvodnjo, se emisijski faktor električne energije EF_{EI} določi na podlagi ustrezne mešanice goriv, emisije, ki jih je mogoče pripisati proizvodnji električne energije, pa se izračunajo na naslednji način:

$$EF_{EI} = (\sum AD_i \cdot NCV_i \cdot EF_i + Em_{FGC}) / El_{prod} \quad (\text{enačba 47})$$

pri čemer:

AD_i	so letni podatki o dejavnosti (tj. porabljene količine) goriv i , uporabljenih za proizvodnjo električne energije, izraženi v tonah ali Nm ³ ,
NCV_i	so spodnje kurilne vrednosti goriv i , izražene v TJ/t ali TJ/Nm ³ ,
EF_i	so emisijski faktorji goriv i , izraženi v t CO ₂ /TJ,
Em_{FGC}	so emisije iz proizvodnih procesov za čiščenje dimnih plinov, izražene v t CO ₂ , in
El_{prod}	je neto količina proizvedene električne energije, izražena v MWh. Vključuje lahko količine električne energije, proizvedene iz virov, ki niso izgorevanje goriv.

Če uporabljena mešanica goriv vključuje odpadni plin, katerega emisijski faktor je višji od standardnega emisijskega faktorja zemeljskega plina iz preglednice 1 Priloge VIII, se namesto emisijskega faktorja odpadnega plina za izračun EF_{EI} uporabi navedeni standardni emisijski faktor.

D.4.2 Emisijski faktor električne energije, proizvedene v napravi s sproizvodnjo

Emisijski faktor električne energije, proizvedene s sproizvodnjo, se določi v skladu z oddelkom C.2.2 te priloge.

D.4.3 Emisijski faktor električne energije, proizvedene zunaj naprave

1. Kadar se električna energija prejme iz vira z neposredno tehnično povezavo in so na voljo vsi ustrezni podatki, se emisijski faktor te električne energije določi na podlagi oddelka D.4.1 ali D.4.2, kot je ustrezno.
2. Kadar se električna energija prejme od proizvajalca električne energije na podlagi pogodbe o nakupu električne energije, se lahko uporabi emisijski faktor za električno energijo, ki je določen v skladu z oddelkom D.4.1 ali D.4.2, kot je ustrezno, če ga proizvajalec električne energije sporoči upravljavcu in da na voljo v skladu s Prilogo IV.

E. SPREMLJANJE VHODNIH MATERIALOV

Kadar so v opisu proizvodnih poti za proizvodne procese, opredeljene za napravo, navedeni ustrezni vhodni materiali, se določi količina vsakega vhodnega materiala, porabljenega v proizvodnih procesih naprave, da se izračunajo skupne vgrajene emisije proizvedenega kompleksnega blaga v skladu z oddelkom G te priloge.

Kadar sta proizvodnja in uporaba vhodnega materiala zajeta v istem proizvodnem procesu, se z odstopanjem od prejšnjega odstavka določi samo količina dodatnega vhodnega materiala, ki je bil uporabljen in pridobljen iz drugih naprav ali drugih proizvodnih procesov.

Uporabljen količina in emisijske lastnosti se določijo ločeno za vsako napravo, iz katere izvira vhodni material. Metode, uporabljene za določanje zahtevanih podatkov, se navedejo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja naprave, pri čemer se uporabijo določbe, navedene v nadaljevanju.

1. Kadar je vhodni material proizveden v napravi, vendar v drugem proizvodnem procesu, kot je določeno v skladu s pravili iz oddelka A.4 te priloge, nabori podatkov, ki jih je treba določiti, vključujejo:
 - (a) specifične vgrajene neposredne in posredne emisije vhodnega materiala kot povprečje v poročevalnem obdobju, izražene v t CO₂e na tono vhodnega materiala;
 - (b) količino vhodnega materiala, porabljenega v vsakem proizvodnem procesu naprave, za katerega je pomemben vhodni material.
2. Kadar je vhodni material pridobljen iz druge naprave, nabori podatkov, ki jih je treba določiti, vključujejo:
 - (a) državo porekla uvoženega blaga;
 - (b) napravo, v kateri je bil proizveden in je opredeljena z:
 - edinstveno identifikacijsko oznako naprave, če je na voljo,
 - veljavno kodo Združenih narodov za trgovinske in prometne lokacije (UN/LOCODE) za zadevno lokacijo,
 - točnim naslovom in njegovim angleškim prepisom ter
 - geografskimi koordinatami naprave;
 - (c) uporabljeno proizvodno pot, kot je opredeljena v oddelku 3 Priloge II;
 - (d) vrednosti veljavnih posameznih parametrov, ki so potrebni za določitev vgrajenih emisij in navedeni v oddelku 2 Priloge IV;
 - (e) specifične vgrajene neposredne in posredne emisije vhodnega materiala kot povprečje v zadnjem razpoložljivem poročevalnem obdobju, izražene v tonah CO_{2(e)} CO₂e na tono vhodnega materiala;
 - (f) začetni in končni datum poročevalnega obdobja, uporabljen v napravi, iz katere je bil pridobljen vhodni material;
 - (g) informacije o ceni ogljika, ki se plača za vhodni material, če je ustrezno.

Naprava, ki proizvaja vhodni material, zagotovi ustrezne informacije, po možnosti z elektronsko predlogo iz člena 3(5) in Priloge IV.

3. Za vsako količino vhodnega materiala, za katero so bili prejeti nepopolni ali pomanjkljivi podatki iz točke 2, se lahko pod pogoji iz člena 4(3) te uredbe uporabijo veljavne privzete vrednosti, ki jih Komisija da na voljo in objavi za prehodno obdobje.

F. PRAVILA ZA PRIPISOVANJE EMISIJ NAPRAVE BLAGU

F.1 Metode izračuna

Za pripis emisij naprave blagu se emisije, vhodni materiali in obseg proizvodnje pripišejo proizvodnim procesom, opredeljenim v skladu s oddelkom A.4 te priloge, na podlagi enačbe 48 za neposredne emisije in enačbe 49 za posredne emisije, pri čemer se za parametre, navedene v enačbi, uporabijo skupne vrednosti v celotnem poročevalnem obdobju. Pripisane neposredne in posredne emisije se nato na podlagi enačb 50 in 51 pretvorijo v specifične vgrajene neposredne in posredne emisije blaga, proizvedenega v proizvodnem procesu.

$$AttrEm_{Dir} = DirEm^* + Em_{H,imp} - Em_{H,exp} + WG_{corr,imp} - WG_{corr,exp} - Em_{el,prod} \quad (\text{enačba 48})$$

Kadar je vrednost $AttrEm_{Dir}$ pri izračunu negativna, se določi na nič.

$$AttrEm_{indir} = Em_{el,cons} \quad (\text{enačba 49})$$

$$SEE_{g,Dir} = \frac{AttrEm_{g,Dir}}{ALg} \quad (\text{enačba 50})$$

$$SEE_{g,Indir} = \frac{AttrEm_{g,Indir}}{ALg} \quad (\text{enačba 51})$$

Pri tem:

$AttrEm_{Dir}$ so pripisane neposredne emisije proizvodnega procesa v celotnem poročevalnem obdobju, izražene v t CO₂e,

$AttrEm_{indir}$ so pripisane posredne emisije proizvodnega procesa v celotnem poročevalnem obdobju, izražene v t CO₂e,

$DirEm^*$ so neposredno pripisljive emisije iz proizvodnega procesa, določene za poročevalno obdobje v skladu s pravili iz oddelka B te priloge in naslednjimi pravili:

izmerljiva toplota: kadar se goriva porabijo za proizvodnjo izmerljive toplote, ki se porabi zunaj zadevnega proizvodnega procesa ali se uporablja v več proizvodnih procesih (kar vključuje primere uvoza iz drugih naprav in izvoza vanje), emisije goriv niso vključene v emisije, ki jih je mogoče neposredno pripisati proizvodnemu procesu, ampak se dodajo s parametrom $Em_{H,import}$, da se prepreči dvojno štetje,

odpadni plini:

emisije, ki jih povzročajo odpadni plini, proizvedeni in v celoti porabljeni v istem proizvodnem procesu, so vključeni v $DirEm^*$.

Emisije zaradi izgorevanja odpadnih plinov, izvoženih iz proizvodnega procesa, so v celoti vključene v $DirEm^*$, ne glede na to, kje se porabijo. Vendar se za izvoz odpadnih plinov izračuna parameter $WG_{corr, export}$.

Emisije zaradi izgorevanja odpadnih plinov, uvoženih iz drugih proizvodnih procesov, se ne upoštevajo v $DirEm^*$. Namesto tega se izračuna parameter $WG_{corr, import}$.

$Em_{H,imp}$ so emisije, enakovredne količini izmerljive toplote, uvožene v proizvodni proces, ki so določene za poročevalno obdobje v skladu s pravili iz oddelka C te priloge in naslednjimi pravili:

emisije, povezane z izmerljivo toploto, uvoženo v proizvodni proces, vključujejo uvoz iz drugih naprav, drugih proizvodnih procesov v isti napravi in toploto, prejeta iz tehnične enote (npr. osrednje elektrarne v napravi ali kompleksnejšega parnega omrežja z več enotami za proizvodnjo toplote), ki dobavlja toploto več proizvodnim procesom.

Emisije izmerljive toplote se izračunajo na podlagi naslednje enačbe:

$$Em_{H,imp} = Q_{imp} \cdot EF_{heat} \quad (\text{enačba 52})$$

pri čemer:

EF_{heat} je emisijski faktor za proizvodnjo izmerljive toplote, določen v skladu z oddelkom C.2 te priloge in izražen v tonah CO₂/TJ, in

Q_{imp} je neto toplota, uvožena v proizvodni proces in porabljena v njem ter izražena v TJ,

$Em_{H,exp}$ so emisije, enakovredne količini izmerljive toplote, izvožene iz proizvodnega procesa, ki so določene za poročevalno obdobje v skladu s pravili iz oddelka C te priloge. Za izvoženo toploto se uporabijo emisije dejansko znane mešanice goriv v skladu z oddelkom C.2 ali – če dejanska mešanica goriv ni znana – standardni emisijski faktor goriva, ki se najpogosteje uporablja v državi in industrijskem sektorju, ob predpostavki, da je učinkovitost kotla 90 %.

Toplota, pridobljena v procesih, ki temeljijo na električni energiji, in pri proizvodnji solitrne kisline, se ne upošteva,

$WG_{corr,imp}$ so pripisane neposredne emisije proizvodnega procesa, v katerem se porabljajo odpadni plini, uvoženi iz drugih proizvodnih procesov, ki se popravijo za poročevalno obdobje na podlagi naslednje enačbe:

$$WG_{corr,imp} = V_{WG} \cdot NCV_{WG} \cdot EF_{NG} \quad (\text{enačba 53})$$

pri čemer:

V_{WG} je prostornina uvoženega odpadnega plina,

NCV_{WG} je spodnja kurilna vrednost uvoženega odpadnega plina in

EF_{NG} je standardni emisijski faktor zemeljskega plina, kot je naveden v Prilogi VIII,

$WG_{corr,exp}$ so emisije, enakovredne količini odpadnih plinov, izvoženih iz proizvodnega procesa, ki se za poročevalno obdobje določijo v skladu s pravili iz oddelka B te priloge in na podlagi naslednje enačbe:

$$WG_{corr,exp} = V_{WG,exp} \cdot NCV_{WG} \cdot EF_{NG} \cdot Corr_{\eta} \quad (\text{enačba 54})$$

pri čemer:

$V_{WG,exp}$ je prostornina odpadnega plina, izvoženega iz proizvodnega procesa,

NCV_{WG} je spodnja kurilna vrednost odpadnega plina,

EF_{NG} je standardni emisijski faktor zemeljskega plina, kot je naveden v Prilogi VIII,

$Corr_{\eta}$ pa je faktor, pri katerem se upošteva razlika v učinkovitosti med uporabo odpadnega plina in uporabo zemeljskega plina kot referenčnega goriva. Standardna vrednost $Corr_{\eta}$ je 0,667,

$Em_{el,prod}$ so emisije, enakovredne količini električne energije, proizvedene v mejah proizvodnega procesa, ki so določene za poročevalno obdobje v skladu s pravili iz oddelka D te priloge,

$Em_{el,cons}$ so emisije, enakovredne količini električne energije, porabljene znotraj meja proizvodnega procesa, ki so določene za poročevalno obdobje v skladu s pravili iz oddelka D te priloge,

$SEE_{g,Dir}$ so specifične vgrajene neposredne emisije blaga g, izražene v t CO₂e na tono in veljavne za poročevalno obdobje,

$SEE_{g,Indir}$ so specifične vgrajene posredne emisije blaga g, izražene v t CO₂e na tono in veljavne za poročevalno obdobje,

AL_g je dejavnostna stopnja blaga g, tj. količina blaga g, proizvedena v poročevalnem obdobju v navedeni napravi, ki je določena v skladu z oddelkom F.2 te priloge in izražena v tonah.

F.2 Metodologija spremljanja za dejavnostne stopnje

Dejavnostna stopnja proizvodnega procesa se izračuna kot skupna masa vsega blaga, ki v poročevalnem obdobju zapusti proizvodni proces, in sicer za blago iz Priloge I k Uredbi (EU) 2023/956, razvrščeno po zbirni kategoriji blaga v skladu z oddelkom 2 Priloge II, na katero se nanaša proizvodni proces. Kadar so proizvodni procesi opredeljeni tako, da je vključena tudi proizvodnja vhodnih materialov, se dvojno štetje prepreči tako, da se štejejo samo končni proizvodi, ki zapustijo meje sistemov proizvodnega procesa. Upoštevajo se vse posebne določbe za proizvodni proces ali proizvodno pot iz oddelka 3 Priloge II. Kadar se v isti napravi uporablja več proizvodnih poti za proizvodnjo blaga, ki spada pod isto oznako KN, in kadar so tem proizvodnim potem dodeljeni ločeni proizvodni procesi, se vgrajene emisije blaga izračunajo ločeno za vsako proizvodno pot.

Upošteva se samo blago, ki se lahko proda ali neposredno uporabi kot vhodni material v drugem proizvodnem procesu. Proizvodi, ki ne ustrezajo specifikaciji, stranski proizvodi, odpadki in ostanki, proizvedeni v proizvodnem procesu, se ne upoštevajo pri določanju dejavnostne stopnje ne glede na to, ali so vrnjeni v proizvodne procese, dobavljeni v druge naprave ali odstranjeni. Zato se jim pri vstopu v drug proizvodni proces dodelijo ničelne vgrajene emisije.

Za določanje dejavnostnih stopenj se uporabljajo zahteve za merjenje iz oddelka B.4 te priloge.

F.3 Metode spremljanja, potrebne za pripisovanje emisij proizvodnim procesom

F.3.1 Načela za pripisovanje podatkov proizvodnim procesom

1. Izbrane metode za pripisovanje naborov podatkov proizvodnim procesom se navedejo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja. Redno se pregledujejo, da se izboljša kakovost podatkov, po možnosti v skladu z oddelkom A te priloge.
2. Kadar podatki za določen nabor podatkov niso na voljo za vsak proizvodni proces, se izbere ustrezna metoda za določitev zahtevanih podatkov za vsak posamezni proizvodni proces. V ta namen se uporabi eno od naslednjih načel, odvisno od tega, s katerim se zagotovijo točnejši rezultati:
 - (a) kadar se različno blago proizvaja eno za drugim v isti proizvodni liniji, se vhodni materiali, obseg proizvodnje in ustrezne emisije pripisujejo sekvenčno na podlagi časa uporabe na leto za vsak proizvodni proces;
 - (b) vhodni materiali, obseg proizvodnje in ustrezne emisije se pripišejo na podlagi mase ali prostornine posameznega blaga, ki se proizvaja, ali ocen, ki temeljijo na razmerju prostih reakcijskih entalpij zadevnih kemičnih reakcij, ali drugega ustreznega ključa za razporeditev, ki se ujema s preudarjeno znanstveno metodologijo.
3. Kadar so rezultati meritev pridobljeni z uporabo več merilnih instrumentov različne kakovosti, se lahko za to, da se podatki o količinah materiala, goriva, izmerljive toplote ali električne energije, določeni na ravni naprave, razčlenijo po proizvodnih procesih, uporabi katera koli od naslednjih metod:
 - (a) določitev razčlenitve na podlagi metode za določanje, kot so individualno merjenje, ocena in korelacija, ki se uporabijo enako za vsak proizvodni proces. Kadar je vsota podatkov o proizvodnem procesu drugačna od podatkov, določenih ločeno za napravo, se uporabi enoten „faktor uskladitve“ za enoten popravek, da se doseže skupna vrednost za napravo, kot sledi:

$$RecF = D_{Inst} / \sum D_{PP} \quad (\text{enačba 55})$$

pri čemer:

$RecF$ je faktor uskladitve,
 D_{Inst} je vrednost, določena za napravo kot celoto, in
 D_{PP} so vrednosti za posamezne proizvodne procese.

Podatki za posamezne proizvodne procese se nato popravijo, kot je navedeno v nadaljevanju, pri čemer je $D_{PP,corr}$ popravljena vrednost D_{PP} :

$$D_{PP,corr} = D_{PP} \times RecF \quad (\text{enačba 56})$$

- (b) če podatki o enem proizvodnem procesu niso znani ali so slabše kakovosti kot podatki o drugih proizvodnih procesih, se lahko znani podatki o proizvodnem procesu odštejejo od skupnih podatkov o napravi. Ta metoda ima prednost le za proizvodne procese, ki prispevajo manjše količine k dodelitvi naprave.

F.3.2 Postopek za spremljanje oznak KN blaga in vhodnih materialov

V napravi se za pravilno pripisovanje podatkov proizvodnim procesom vodi seznam vsega blaga in vhodnih materialov, ki se v njej proizvajajo, ter vhodnih materialov, pridobljenih zunaj naprave, in njihovih veljavnih oznak KN. Na podlagi tega seznama:

1. se proizvodi in podatki o njihovi letni proizvodnji pripišejo proizvodnim procesom v skladu z zbirnimi kategorijami blaga iz oddelka 2 Priloge II;
2. se te informacije upoštevajo pri ločenem pripisovanju vhodnih materialov, obsega proizvodnje in emisij proizvodnim procesom.

V ta namen se vzpostavi, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek za redno pregledovanje, ali blago in vhodni materiali, ki se proizvajajo v napravi, ustrezajo oznakam KN, uporabljenim pri pripravi dokumentacije o metodologiji spremljanja. Ta postopek vključuje tudi določbe za ugotavljanje, ali se v napravi proizvaja novo blago, ter zagotavljanje, da se določi veljavna oznaka KN za novi proizvod in doda na seznam blaga, da se ustreznemu proizvodnemu procesu pripišejo povezani vhodni materiali, obseg proizvodnje in emisije.

F.4 Dodatna pravila za pripisovanje neposrednih emisij

1. Emisije iz tokov vira ali virov emisij, ki se uporabljajo samo za en proizvodni proces, se v celoti pripišejo temu proizvodnemu procesu. Kadar se uporablja masna bilanca, se izhodni tokovi vira odštejejo v skladu z oddelkom B.3.2 te priloge. Da bi se preprečilo dvojno štetje, se tokovi vira, ki se pretvorijo v odpadne pline, razen odpadnih plinov, ki se proizvajajo in v celoti porabijo v istem proizvodnem procesu, pripišejo na podlagi enačb 53 in 54. Potrebno spremljanje spodnje kurilne vrednosti in prostornine zadevnega odpadnega plina se izvaja v skladu s pravili iz oddelkov B.4 in B.5 te priloge.
2. Naslednje metode za pripisovanje neposrednih emisij se uporabljajo le, če se tokovi vira ali viri emisij uporabljajo v več proizvodnih procesih:
 - (a) emisije iz tokov vira ali virov emisij, uporabljenih za proizvodnjo izmerljive toplote, se pripišejo proizvodnim procesom v skladu z oddelkom F.5 te priloge;
 - (b) kadar se odpadni plini ne uporabljajo v istem proizvodnem procesu, v katerem so proizvedeni, se emisije, ki nastajajo zaradi odpadnih plinov, pripišejo v skladu s pravili in enačbami iz oddelka F.1 te priloge;
 - (c) kadar se količine tokov vira, pripisljive proizvodnim procesom, določijo z meritvami pred uporabo v proizvodnem procesu, se uporabi ustrezna metodologija v skladu z oddelkom F.3.1 te priloge;
 - (d) kadar emisij iz tokov vira ali virov emisij ni mogoče pripisati z drugimi metodami, se pripišejo z uporabo povezanih parametrov, ki so že bili pripisani proizvodnim procesom v skladu z oddelkom F.3.1 te priloge. V ta namen se količine tokov vira in njihove emisije sorazmerno pripišejo razmerju, v katerem so ti parametri pripisani proizvodnim procesom. Ustrezni parametri vključujejo maso proizvedenega blaga, maso ali prostornino porabljenega goriva ali materiala, količino proizvedene neizmerljive toplote, obratovalne ure ali znane učinkovitosti opreme.

F.5 Dodatna pravila za pripisovanje emisij izmerljive toplote

Uporabljajo se splošna načela za izračun iz oddelka F.1 te priloge. Ustrezni toplotni pretoki se določijo v skladu z oddelkom C.1 te priloge, emisijski faktor izmerljive toplote pa na podlagi oddelka C.2 te priloge.

Kadar se izgube izmerljive toplote določijo ločeno od količin, uporabljenih v proizvodnih procesih, se emisije, povezane s temi izgubami toplote, sorazmerno dodajo emisijam vseh proizvodnih procesov, v katerih se uporablja izmerljiva toplota, proizvedena v napravi, da se zagotovi, da se 100 % količine neto izmerljive toplote, proizvedene v napravi, uvožene vanjo ali izvožene iz nje, ter količin, prenesenih med proizvodnimi procesi, pripiše proizvodnim procesom brez opustitve ali dvojnega štetja.

G. IZRAČUN SPECIFIČNIH VGRAJENIH EMISIJ KOMPLEKSNEGA BLAGA

V skladu s Prilogo IV k Uredbi (EU) 2023/956 se specifične vgrajene emisije SEE_g kompleksnega blaga g , izračunajo na naslednji način:

$$SEE_g = \frac{AttrEm_g + EE_{InpMat}}{AL_g} \quad (\text{enačba 57})$$

$$EE_{InpMat} = \sum_{i=1}^n M_i \cdot SEE_i \quad (\text{enačba 58})$$

pri čemer:

SEE_g	so specifične vgrajene neposredne ali posredne emisije (kompleksnega) blaga g , izražene v t CO ₂ e na tono blaga g ,
$AttrEm_g$	so pripisane neposredne ali posredne emisije iz proizvodnega procesa, v katerem je pridobljeno blago g , določene v skladu z oddelkom F.1 te priloge za poročevalno obdobje in izražene v t CO ₂ e,
AL_g	je dejavnostna stopnja proizvodnega procesa, v katerem je pridobljeno blago g , določena v skladu z oddelkom F.2 te priloge za poročevalno obdobje in izražena v tonah,
EE_{InpMat}	so vgrajene neposredne ali posredne emisije vseh vhodnih materialov, porabljenih v poročevalnem obdobju, ki so v oddelku 3 Priloge II opredeljene kot pomembne za proizvodni proces blaga g in izražene v t CO ₂ e,
M_i	je masa vhodnega materiala i , uporabljenega v proizvodnem procesu, v katerem se v poročevalnem obdobju pridobi blago g , izražena v tonah vhodnega materiala i , ter
SEE_i	so specifične vgrajene neposredne ali posredne emisije vhodnega materiala i , izražene v t CO ₂ e na tono vhodnega materiala i .

Pri tem izračunu se upoštevajo samo vhodni materiali, ki niso zajeti v istem proizvodnem procesu kot blago g . Kadar se isti vhodni material pridobi iz različnih naprav, se vhodni material iz posameznih naprav obravnava ločeno.

Kadar ima vhodni material i sam po sebi vhodne materiale, se najprej upoštevajo navedeni vhodni materiali na podlagi iste metode izračuna za izračun vgrajenih emisij vhodnega materiala i , preden se uporabijo za izračun vgrajenih emisij blaga g . Ta metoda se uporablja rekurzivno za vse vhodne materiale, ki so kompleksno blago.

Parameter M_i se nanaša na skupno maso vhodnega materiala, ki je potreben za proizvodnjo količine AL_g . Vključuje tudi količine vhodnega materiala, ki ne končajo v kompleksnem blagu, ampak se lahko v proizvodnem procesu razdelijo, odrežejo, sežgejo, kemično spremenijo itd. in proizvodni proces zapustijo kot stranski proizvodi, ostanki, odpadki ali emisije.

Za zagotovitev podatkov, ki jih je mogoče uporabiti neodvisno od dejavnostnih stopenj, se določi specifična masna poraba m_i za vsak vhodni material i in vključi v sporočilo v skladu s Prilogo IV:

$$m_i = M_i / AL_g \quad (\text{enačba 59})$$

Tako se lahko specifične vgrajene emisije kompleksnega blaga g izrazijo kot:

$$SEE_g = ae_g + \sum_{i=1}^n (m_i \cdot SEE_i) \quad (\text{enačba 60})$$

pri čemer:

ae_g	so specifične pripisane neposredne ali posredne emisije iz proizvodnega procesa, v katerem se pridobi blago g , izražene v t CO ₂ e na tono blaga g , ki so enakovredne specifičnim vgrajenim emisijam brez vgrajenih emisij vhodnih materialov:
--------	---

$$ae_g = AttrEm_g / AL_g \quad (\text{enačba 61})$$

m_i	je specifična masna poraba vhodnega materiala i , ki je uporabljen v proizvodnem procesu, v katerem se pridobi ena tona blaga g , izražena v tonah vhodnega materiala i na tono blaga g (tj. brez dimenzij), in
SEE_i	so specifične vgrajene neposredne ali posredne emisije vhodnega materiala i , izražene v t CO ₂ e na tono vhodnega materiala i .

H. NEOBVEZNI UKREPI ZA POVEČANJE KAKOVOSTI PODATKOV

1. V pretoku podatkov od primarnih do končnih podatkov v sporočilu iz Priloge IV se opredelijo viri tveganja za napake. Za zagotovitev, da sporočila, ki izhajajo iz dejavnosti pretoka podatkov, ne vsebujejo napačnih navedb in so v skladu z dokumentacijo o metodologiji spremljanja ter to prilogo, se vzpostavi, dokumentira, izvaja in vzdržuje učinkovit nadzorni sistem.

Na zahtevo se Komisiji in pristojnemu organu da na voljo ocena tveganja na podlagi prvega pododstavka. Če se upravljavec odloči za uporabo preverjanja v skladu s priporočenimi izboljšavami, jo da na voljo tudi za namene preverjanja.

2. Za namene ocene tveganja se vzpostavijo, dokumentirajo, izvajajo in vzdržujejo pisni postopki za dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti, v dokumentacijo o metodologiji spremljanja pa se vključijo sklici na navedene postopke.
3. Nadzorne dejavnosti iz odstavka 2 po potrebi vključujejo:
 - (a) zagotavljanje kakovosti ustrezne merilne opreme;
 - (b) zagotavljanje kakovosti sistemov informacijske tehnologije, pri čemer se zagotovi, da se ustrezni sistemi oblikujejo, dokumentirajo, preskušajo, izvajajo, nadzirajo in vzdržujejo tako, da se zagotovi obdelava zanesljivih, točnih in pravočasnih podatkov v skladu s tveganji, ugotovljenimi v oceni tveganja;
 - (c) ločevanje nalog v okviru dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti ter upravljanje potrebnih pristojnosti;
 - (d) notranje preglede in potrjevanje podatkov;
 - (e) popravke in popravne ukrepe;
 - (f) nadzor procesov, oddanih zunanjim izvajalcem;
 - (g) vodenje evidenc in dokumentacije, vključno z upravljanjem različic dokumentov.
4. Za namene odstavka 3, točka (a), se zagotovi, da se vsa ustrezna merilna oprema umeri, nastavi in preverja v rednih časovnih presledkih in pred uporabo ter preverja glede na standarde meril, sledljive v mednarodnih standardih meril, če so na voljo, in sorazmerno z ugotovljenimi tveganji.

Če sestavnih delov merilnih sistemov ni mogoče umeriti, se opredelijo v dokumentaciji o metodologiji spremljanja in uvedejo se druge nadzorne dejavnosti.

Če se ugotovi, da oprema ne dosega zahtevane učinkovitosti, se nemudoma sprejmejo potrebni popravni ukrepi.
5. Za namene odstavka 3, točka (d), se podatki, ki izhajajo iz dejavnosti pretoka podatkov iz odstavka 2, redno pregledujejo in potrjujejo. Taka pregled in potrjevanje podatkov vključujeta:
 - (a) preverjanje, ali so podatki popolni;
 - (b) primerjavo podatkov, določenih v predhodnem poročevalnem obdobju, in zlasti preverjanja doslednosti na podlagi časovnih vrst učinkovitosti zadevnih proizvodnih procesov glede toplogrednih plinov;
 - (c) primerjavo podatkov in vrednosti, ki izhajajo iz različnih sistemov zbiranja obratovalnih podatkov, zlasti za proizvodne protokole, podatke o prodaji in podatke o zalogah zadevnega blaga;
 - (d) primerjave in preverjanja popolnosti podatkov na ravni naprave in proizvodnega procesa zadevnega blaga.
6. Za namene odstavka 3(e) se v primeru, ko se ugotovi, da dejavnosti pretoka podatkov ali nadzorne dejavnosti ne delujejo učinkovito ali ne upoštevajo pravil, določenih v dokumentaciji postopkov zanje, zagotovi, da se brez nepotrebnega odlašanja sprejmejo popravni ukrepi, neustrezni podatki pa popravijo.
7. Za namene odstavka 3(f) se v primeru, ko se ena ali več dejavnosti pretoka podatkov ali nadzornih dejavnosti iz odstavka 1 odda iz naprave v zunanje izvajanje, izvede vse od naslednjega:
 - (a) preverjanje kakovosti dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti, oddanih v zunanje izvajanje, v skladu s to prilogo;

- (b) opredelitev ustreznih zahtev za rezultate procesov, oddanih v zunanje izvajanje, in metod, ki se uporabljajo v teh procesih;
 - (c) preverjanje kakovosti rezultatov in metod iz točke (b) tega odstavka;
 - (d) zagotavljanje, da se dejavnosti, oddane v zunanje izvajanje, izvajajo tako, da se odzivajo na tveganja pri delovanju in nadzoru, opredeljena v oceni tveganja.
8. Učinkovitost nadzornega sistema se spremlja, tudi z izvajanjem notranjih pregledov in ob upoštevanju ugotovitev preveritelja, če se izvaja preverjanje.
- Kadar se ugotovi, da je nadzorni sistem neučinkovit ali nesorazmeren z ugotovljenimi tveganji, se izboljša, dokumentacija o metodologiji spremljanja pa ustrezno posodobi, vključno z osnovnimi pisnimi postopki za dejavnosti pretoka podatkov, ocene tveganja in nadzorne dejavnosti, kot je ustrezno.
9. Priporočena izboljšava: upravljavec lahko prostovoljno naroči, da podatke o emisijah naprave in podatke o specifičnih vgrajenih emisijah blaga, zbrane v skladu s Prilogo IV, preveri neodvisni preveritelj, akreditiran po standardu ISO 14065, ali v skladu s pravili upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja, ki se nanaša na napravo.
-

PRILOGA IV

Vsebina priporočenega sporočila upravljavcev naprav poročajočim deklarantom

1. VSEBINA PREDLOGE ZA SPOROČILA O PODATKIH O EMISIJAH

Splošne informacije

1. Informacije o napravi:

- (a) ime in kontaktni podatki upravljavca;
- (b) ime naprave;
- (c) kontaktni podatki za napravo;
- (d) edinstvena identifikacijska oznaka naprave, če je na voljo;
- (e) veljavna koda Združenih narodov za trgovinske in prometne lokacije (UN/LOCODE) za zadevno lokacijo;
- (f) točen naslov in njegov angleški prepis ter
- (g) geografske koordinate glavnega vira emisij naprave.

2. Za vsako zbirno kategorijo blaga uporabljeni proizvodni procesi in poti, kot so navedeni v preglednici 1 v Prilogi II.

3. Za vsako blago, navedeno za vsako oznako KN posebej ali združeno na podlagi zbirne kategorije blaga v skladu z oddelkom 2 Priloge II:

- (a) specifične vgrajene neposredne emisije vsakega blaga;
- (b) informacije o kakovosti podatkov in uporabljenih metodah, zlasti če so bile vgrajene emisije v celoti določene na podlagi spremljanja ali je bila uporabljena katera od privzetih vrednosti, ki jih je Komisija dala na voljo in objavila za prehodno obdobje;
- (c) specifične vgrajene posredne emisije vsakega blaga in metoda, uporabljena za določitev emisijskega faktorja, ter uporabljeni vir informacij;
- (d) emisijski faktor, uporabljen za električno energijo kot uvoženo blago in izražen v toni CO₂e na MWh, ter vir podatkov ali metoda, uporabljena za določanje emisijskega faktorja električne energije, če se razlikuje od emisijskih faktorjev, ki jih je Komisija navedla v prehodnem registru CBAM;
- (e) kadar se namesto dejanskih podatkov o specifičnih vgrajenih emisijah sporočijo privzete vrednosti, ki jih je Komisija dala na voljo in objavila za prehodno obdobje, se doda kratek opis razlogov;
- (f) informacije za posamezni sektor v skladu z oddelkom 2 te priloge, če je ustrezno;
- (g) če je ustrezno, informacije o ceni ogljika, ki se plača. Kadar se cena ogljika, ki se plača za vhodne materiale, pridobi iz drugih naprav, se vsaka cena ogljika, ki se plača za navedene vhodne materiale, navede ločeno za vsako državo porekla.

Priporočena izboljšava splošnih informacij

1. Skupne emisije naprave, vključno s:

- (a) podatki o dejavnosti in faktorji za izračun za vsak uporabljeni tok vira;
- (b) emisijami iz vsakega vira emisij, ki se spremljajo z metodologijo na podlagi meritev;
- (c) emisijami, določenimi z drugimi metodami;
- (d) količinami CO₂, prejetimi iz drugih naprav ali izvoženimi v druge naprave za namene geološkega shranjevanja ali kot vhodni material za proizvode, v katerih je CO₂ trajno kemično vezan.

2. Bilanca uvožene, proizvedene, porabljene in izvožene izmerljive toplote, odpadnih plinov in električne energije.
3. Količina vseh vhodnih materialov, prejetih iz drugih naprav, ter njihovih specifičnih vgrajenih neposrednih in posrednih emisij.
4. Količina vhodnega materiala, uporabljenega v vsakem proizvodnem procesu, razen vhodnih materialov, proizvedenih v isti napravi.
5. Informacije o tem, kako so bile izračunane pripisane neposredne in posredne emisije vsakega proizvodnega procesa.
6. Dejavnostna stopnja in pripisane emisije vsakega proizvodnega procesa.
7. Seznam vsega zadevnega proizvedenega blaga po oznaki KN, vključno z vhodnimi materiali, ki niso zajeti v ločenih proizvodnih procesih.
8. Kratek opis naprave, njenih glavnih proizvodnih procesov, vseh proizvodnih procesov, ki niso zajeti za namene CBAM, glavnih elementov uporabljene metodologije spremljanja, informacije o tem, ali so bila uporabljena pravila upravičenega sistema spremljanja, poročanja in preverjanja ter kateri ukrepi za izboljšanje kakovosti podatkov so bili sprejeti, zlasti ali je bila uporabljena kakršna koli oblika preverjanja.
9. Po potrebi informacije o emisijskem faktorju električne energije v pogodbi o nakupu električne energije.

2. SEKTORSKI PARAMETRI, KI JIH JE TREBA VKLJUČITI V SPOROČILO

Zbirna kategorija blaga	Zahteva glede poročanja v poročilu CBAM
Kalcinirana glinica	— Ne glede na to, ali je glina žgana ali ne.
Cementni klinker	— n. r.
Cement	— Masno razmerje ton cementnega klinkerja, porabljenega na proizvedeno tono cementa (razmerje med klinkerjem in cementom, izraženo v odstotkih).
Aluminatni cement	— n. r.
Vodik	— n. r.
Sečnina	— Čistost (mas. % vsebovane sečnine, % vsebovanega N).
Solitrna kislina	— Koncentracija (mas. %).
Amoniak	— Koncentracija, če je vodna raztopina.
Mešana gnojila	— Informacije, ki se zahtevajo v skladu z Uredbo (EU) 2019/1009: — vsebnost N v obliki amoniaka (NH_4^+), — vsebnost N v obliki nitrata (NO_3^-), — vsebnost N v obliki sečnine, — vsebnost N v drugih (organskih) oblikah.
Sintrana ruda	— n. r.
Grodelj	— Glavni uporabljeni reducent. — Mas. % Mn, Cr in Ni, skupna vrednost drugih legirnih elementov.
FeMn – feromangan	— Mas. % Mn in ogljika.
FeCr – ferokrom	— Mas. % Cr in ogljika.
FeNi – feronikelj	— Mas. % Ni in ogljika.

DRI (neposredno reducirano železo)	— Glavni uporabljeni reducent. — Mas. % Mn, Cr in Ni, skupna vrednost drugih legirnih elementov.
Surovo jeklo	— Glavni reducent vhodnega materiala, če je znan. — Mas. % Mn, Cr in Ni, skupna vrednost drugih legirnih elementov. — Tone ostankov, uporabljenih za proizvodnjo 1 t surovega jekla. — % ostankov, ki so predpotrošniški ostanki.
Izdelki iz železa in jekla	— Glavni reducent, ki se uporablja pri proizvodnji vhodnega materiala, če je znan. — Mas. % Mn, Cr in Ni, skupna vrednost drugih legirnih elementov. — Mas. % vsebovanih materialov, ki niso železo ali jeklo, če je njihova masa večja od 1 % do 5 % skupne mase blaga. — Tone ostankov, uporabljenih za proizvodnjo 1 t proizvoda. — % ostankov, ki so predpotrošniški ostanki.
Surov aluminij	— Tone ostankov, uporabljenih za proizvodnjo 1 t proizvoda. — % ostankov, ki so predpotrošniški ostanki. — Če skupna vsebnost elementov, ki niso aluminij, presega 1 %, skupni odstotek teh elementov.
Izdelki iz aluminija	— Tone ostankov, uporabljenih za proizvodnjo 1 t proizvoda. — % ostankov, ki so predpotrošniški ostanki. — Če skupna vsebnost elementov, ki niso aluminij, presega 1 %, skupni odstotek teh elementov.

PRILOGA V

Podatki EORI

Preglednica 1 vsebuje informacije o gospodarskih subjektih, kot so navedeni v sistemu za gospodarske subjekte (EOS), ki je interoperabilen s prehodnim registrom CBAM.

*Preglednica 1***Podatki EORI**

EORI v sistemu gospodarskih subjektov (EOS)	
Identifikacija stranke	
Država EORI + nacionalna številka EORI	
Država EORI	
Začetni datum EORI	
Datum izteka roka veljavnosti EORI	
Carinske informacije za stranke	
Kratko ime EORI	
Polno ime EORI	
Jezik EORI	
Datum ustanovitve EORI	
Vrsta osebe EORI	
Gospodarska dejavnost EORI	
Seznam naslovov sedežev EORI	
Naslovi sedežev	
Naslov EORI	
Jezik EORI	
Ime EORI	
Sedež v Uniji	
Začetni datum naslova EORI	
Končni datum naslova EORI	
Identifikacijska številka za DDV ali davčna številka	
„Identifikacijska številka za DDV“ ali „davčna številka“	
Nacionalna identifikacijska oznaka + identifikacijska številka za DDV ali davčna številka (zloženka oznake države in nacionalne identifikacijske oznake)	
Pravni status EORI	
Jezik pravnega statusa EORI	
Pravni status EORI	
Začetni in končni datum pravnega statusa EORI	
Seznam stikov	
Kontakt	
Kontaktni naslov EORI	
Kontaktni jezik EORI	

Polno ime kontaktne osebe EORI

Kontaktno ime EORI

Zaznamek soglasja za objavo

Opis polj naslova

Ulica in številka

Poštna številka

Kraj

Oznaka države

Seznam podatkov v sporočilu

Vrsta sporočila

PRILOGA VI

Dodatne zahteve po podatkih za aktivno oplemenitenje

Preglednica 1 vsebuje informacije iz decentraliziranih carinskih sistemov, ki so interoperabilni s prehodnim registrom CBAM v skladu s členom 17 te uredbe.

*Preglednica 1***Dodatne informacije za aktivno oplemenitenje**

Zahteva po podatkih, ki jo predložijo carinski organi po obračunu zaključka za aktivno oplemenitenje, kadar poročajočemu deklarantu ni odobrena opustitev

Država izdaje

Sklic na podatkovni zapis

Številka različice podatkovnega zapisa

Status različice podatkovnega zapisa

Začetni datum poročevalnega obdobja

Končni datum poročevalnega obdobja

Nadzorni carinski urad (za aktivno oplemenitenje)

Referenčna številka dovoljenja za aktivno oplemenitenje

Identifikacijska številka uvoznika/imetnik dovoljenja za aktivno oplemenitenje

Država uvoznika

Identifikacijska oznaka blagovne postavke (zaporedna št.)

Oznaka tarifne podštevilke harmoniziranega sistema

Oznaka kombinirane nomenklature

Opis blaga

Oznaka zahtevanega postopka

Oznaka predhodnega postopka

Oznaka države porekla

Oznaka namembne države

Odpremna država

Neto masa

Vrsta merskih enot

Dodatne enote

Statistična vrednost

Neto masa dejanskega proizvoda, uporabljenega v oplemenitenih proizvodih, sproščenih v prosti promet

Neto masa kot dejanski proizvodi, sproščeni v prosti promet pod isto oznako blaga

Identifikacijska številka in status zastopnika

Vrsta prevoza na meji

PRILOGA VII

Podatki nacionalnega sistema

Preglednica 1 vsebuje informacije iz decentraliziranih sistemov, ki so interoperabilni s prehodnim registrom CBAM v skladu s členom 17 te uredbe.

Preglednica 1

Podatki nacionalnega sistema
Izdajatelj
Sklic na podatkovni zapis
Številka različice podatkovnega zapisa
Status različice podatkovnega zapisa
Številka uvozne deklaracije
Številka blagovne postavke v deklaraciji
Datum sprejetja deklaracije
Oznaka zahtevanega postopka
Oznaka predhodnega postopka
Oznaka države porekla
Oznaka države preferencialnega porekla
Oznaka namembne države
Odpremna država
Zaporedna številka kvote
Opis blaga
Oznaka tarifne podštevilke harmoniziranega sistema
Oznaka kombinirane nomenklature
Oznaka TARIC
Neto masa
Statistična vrednost
Dodatne enote
Vrsta deklaracije
Dodatna vrsta deklaracije
Oblika
Identifikacijska številka uvoznika
Država uvoznika
Identifikacijska številka prejemnika
Identifikacijska številka deklaranta
Identifikacijska številka imetnika dovoljenja
Vrsta imetnika dovoljenja
Referenčna številka dovoljenja
Identifikacijska številka zastopnika
Vrsta prevoza na meji
Vrsta prevoza v notranjosti

PRILOGA VIII

Standardni faktorji, uporabljeni pri spremljanju neposrednih emisij na ravni naprave

1. Emisijski faktorji goriv, povezani s spodnjimi kurilnimi vrednostmi

*Preglednica 1***Emisijski faktorji goriv, povezani s spodnjimi kurilnimi vrednostmi in spodnjimi kurilnimi vrednostmi na maso goriva**

Opis vrste goriva	Emisijski faktor (t CO ₂ /TJ)	Spodnja kurilna vrednost (TJ/Gg)	Vir
Surova nafta	73,3	42,3	Smernice IPCC iz leta 2006
Orimulzija	77,0	27,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Kondenzati zemeljskega plina	64,2	44,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Motorni bencin	69,3	44,3	Smernice IPCC iz leta 2006
Kerozin (razen kerozina za reaktivne motorje)	71,9	43,8	Smernice IPCC iz leta 2006
Nafta iz skrilavca	73,3	38,1	Smernice IPCC iz leta 2006
Plinsko/dizelsko olje	74,1	43,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Ostanki kurilnega olja	77,4	40,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Utekočinjeni naftni plini	63,1	47,3	Smernice IPCC iz leta 2006
Etan	61,6	46,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Primarni bencin	73,3	44,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Bitumen	80,7	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Maziva	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Naftni koks	97,5	32,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Petrokemične surovine	73,3	43,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Rafinerijski plin	57,6	49,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Parafinski voski	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Beli špirit in posebni bencini	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Drugi naftni derivati	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Antracit	98,3	26,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Koksni premog	94,6	28,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Drugi bituminozni premog	94,6	25,8	Smernice IPCC iz leta 2006
Subbituminozni premog	96,1	18,9	Smernice IPCC iz leta 2006
Lignit	101,0	11,9	Smernice IPCC iz leta 2006
Naftni skrilavec in katranski pesek	107,0	8,9	Smernice IPCC iz leta 2006
Briketi iz črnega premoga	97,5	20,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Koksarniški koks in lignitni koks	107,0	28,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Plinski koks	107,0	28,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Katran iz črnega premoga	80,7	28,0	Smernice IPCC iz leta 2006

Plin iz plinarn	44,4	38,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Koksarniški plin	44,4	38,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Plavžni plin	260	2,47	Smernice IPCC iz leta 2006
Konvertorski plin	182	7,06	Smernice IPCC iz leta 2006
Zemeljski plin	56,1	48,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Industrijski odpadki	143	n. r.	Smernice IPCC iz leta 2006
Odpadna olja	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Šota	106,0	9,76	Smernice IPCC iz leta 2006
Odpadne pnevmatike	85,0 ⁽¹⁾	n. r.	Svetovni poslovni svet za trajnostni razvoj – Pobuda cementne industrije na področju trajnostnega razvoja (WBCSD CSI)
Ogljikov monoksid	155,2 ⁽²⁾	10,1	J. Falbe in M. Regitz, Römpf Chemie Lexikon, Stuttgart, 1995
Metan	54,9 ⁽³⁾	50,0	J. Falbe in M. Regitz, Römpf Chemie Lexikon, Stuttgart, 1995

⁽¹⁾ Ta vrednost je predhodni emisijski faktor, tj. pred uporabo deleža biomase, če je primerno.

⁽²⁾ Na podlagi spodnje kurilne vrednosti 10,12 TJ/t.

⁽³⁾ Na podlagi spodnje kurilne vrednosti 50,01 TJ/t.

Preglednica 2

Emisijski faktorji goriva, povezani s spodnjo kurilno vrednostjo in spodnjimi kurilnimi vrednostmi na maso biomasnega materiala

Biomasi material	Predhodni emisijski faktor [t CO ₂ /TJ]	NCV [GJ/t]	Vir
Les/lesni odpadki (sušeno na zraku ⁽¹⁾)	112	15,6	Smernice IPCC iz leta 2006
Sulfitna lužina (črna lužina)	95,3	11,8	Smernice IPCC iz leta 2006
Druge primarno trdne biomase	100	11,6	Smernice IPCC iz leta 2006
Oglje	112	29,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Biobencin	70,8	27,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Biodizli	70,8	37,0	Smernice IPCC iz leta 2006 ⁽²⁾
Druga tekoča biogoriva	79,6	27,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Deponijski plin ⁽³⁾	54,6	50,4	Smernice IPCC iz leta 2006

Plin iz mulja ⁽¹⁾	54,6	50,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Drug bioplin ⁽¹⁾	54,6	50,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Komunalni odpadki (delež biomase) ⁽¹⁾	100	11,6	Smernice IPCC iz leta 2006

⁽¹⁾ Pri danem emisijskem faktorju se predvideva približno 15-odstotna vsebnost vode v lesu. Svež les lahko vsebuje do 50 % vode. Spodnja kurilna vrednost popolnoma suhega lesa se določi na podlagi naslednje enačbe:

$$NCV = NCV_{dry} \cdot (1 - w) - \Delta H_v \cdot w$$

Pri tem je NCV_{dry} spodnja kurilna vrednost popolnoma suhega materiala, w je vsebnost vode (masni delež) in $\Delta H_v = 2,4 \text{ GJ/t } H_2O$ je izparilna entalpija vode. Na podlagi iste enačbe se lahko spodnja kurilna vrednost za dano vsebnost vode preračuna iz suhe spodnje kurilne vrednosti.

⁽²⁾ Spodnja kurilna vrednost je vzeta iz Priloge III k Direktivi (EU) 2018/2001.

⁽³⁾ Za deponijski plin, plin iz mulja in drug bioplin: standardne vrednosti se nanašajo na čisti biometan. Za doseganje pravih standardnih vrednosti je potreben popravek glede vsebnosti metana v plinu.

⁽⁴⁾ Smernice IPCC navajajo tudi vrednosti za fosilni delež komunalnih odpadkov: EF = 91,7 t CO₂/TJ; NCV = 10 GJ/t.

2. Emisijski faktorji, povezani z emisijami iz proizvodnih procesov

Preglednica 3

Stehiometrični emisijski faktor za emisije iz proizvodnih procesov pri razgradnji karbonatov (metoda A)

Karbonat	Emisijski faktor [t CO ₂ /t karbonata]
CaCO ₃	0,440
MgCO ₃	0,522
Na ₂ CO ₃	0,415
BaCO ₃	0,223
Li ₂ CO ₃	0,596
K ₂ CO ₃	0,318
SrCO ₃	0,298
NaHCO ₃	0,524
FeCO ₃	0,380
Splošno	Emisijski faktor = $[M(\text{CO}_2)] / \{Y * [M(x)] + Z * [M(\text{CO}_3^{2-})]\}$ X = kovina M(x) = molekulska masa X v [g/mol] M(CO₂) = molekulska masa CO₂ v [g/mol] M(CO₃²⁻) = molekulska masa CO₃²⁻ v [g/mol] Y = stehiometrično število X Z = stehiometrično število CO₃²⁻

Preglednica 4

Stehiometrični emisijski faktor za emisije iz proizvodnih procesov pri razgradnji karbonatov na podlagi oksidov zemljoalkalijskih kovin (metoda B)

Oksid	Emisijski faktor [t CO ₂ /t oksida]
CaO	0,785
MgO	1,092
BaO	0,287
Splošno: X _Y O _Z	$\text{Emisijski faktor} = \frac{M(\text{CO}_2)}{\{Y * [M(x)] + Z * [M(O)]\}}$ X = zemljoalkalijska ali alkalijska kovina M(x) = molekulska masa X v [g/mol] M(CO₂) = molekulska masa CO₂ [g/mol] M(O) = molekulska masa O [g/mol] Y = stehiometrično število X = 1 (za zemljoalkalijske kovine) = 2 (za alkalijske kovine) Z = stehiometrično število O = 1

Preglednica 5

Emisijski faktorji za emisije iz proizvodnih procesov materialov v drugih proizvodnih procesih (proizvodnja ter predelava železa in jekla) ⁽¹⁾

Vhodni ali izhodni material	Vsebnost ogljika (t C/t)	Emisijski faktor (t CO ₂ /t)
Neposredno reducirano železo (DRI)	0,0191	0,07
Ogljene elektrode EAF	0,8188	3,00
EAF dodatek ogljika v peč	0,8297	3,04
Železovi briketi, pridobljeni iz vročega železa	0,0191	0,07
Konvertorski plin	0,3493	1,28
Naftni koks	0,8706	3,19
Grodelj	0,0409	0,15
Železo/odpadno železo	0,0409	0,15
Jeklo/odpadno jeklo	0,0109	0,04

⁽¹⁾ Smernice IPCC iz leta 2006 za nacionalne registre toplogrednih plinov.

3. Potenciali globalnega segrevanja za toplogredne pline, ki niso CO₂

Preglednica 6

Potenciali globalnega segrevanja

Plin	Potencial globalnega segrevanja
N ₂ O	265 t CO ₂ e/t N ₂ O
CF ₄	6 630 t CO ₂ e/t CF ₄
C ₂ F ₆	11 100 t CO ₂ e/t C ₂ F ₆

PRILOGA IX

Harmonizirane referenčne vrednosti učinkovitosti za ločeno proizvodnjo električne energije in toplote

V spodnjih preglednicah harmonizirane referenčne vrednosti učinkovitosti za ločeno proizvodnjo električne energije in toplote temeljijo na spodnji kurilni vrednosti in standardnih atmosferskih pogojih ISO (temperatura okolja 15 °C, 1,013 bara, 60-odstotna relativna vlažnost).

Preglednica 1

Faktorji referenčne učinkovitosti za proizvodnjo električne energije

Kategorija		Vrsta goriva	Leto konstrukcije		
			pred letom 2012	2012–2015	od leta 2016
Trdna goriva	S1	Črni premog, vključno z antracitom, bituminoznim premogom, sub-bituminoznim premogom, koksom, polkoksom, naftnim koksom	44,2	44,2	44,2
	S2	Lignit, lignitni briketi, nafta iz skrilavca	41,8	41,8	41,8
	S3	Šota/šotni briketi	39,0	39,0	39,0
	S4	Suha biomasa, vključno z lesom in drugo trdno biomaso, vključno z lesnimi peleti in briketi, sušenimi lesnimi sekanci, čistimi in suhimi lesnimi odpadki, orehovimi lupinami ter oljnicami in drugimi koščicami	33,0	33,0	37,0
	S5	Druga trdna biomasa, vključno z vsemi vrstami lesa, ki niso navedene pod S4, ter črno in sulfitno lužino	25,0	25,0	30,0
	S6	Komunalni in industrijski odpadki (neobnovljivi) ter obnovljivi/biorazgradljivi odpadki	25,0	25,0	25,0
Tekoča goriva	L7	Težko kurilno olje, plinsko olje/dizelsko gorivo, drugi naftni derivati	44,2	44,2	44,2
	L8	Tekoča biogoriva, vključno z biometanolom, bioetanolom, biobutanolom, biodizlom in drugimi tekočimi biogorivi	44,2	44,2	44,2
	L9	Tekoči odpadki, vključno z biorazgradljivimi in neobnovljivimi odpadki (vključno z lojem, maščobo in sladnimi tropinami)	25,0	25,0	29,0
Plini	G10	Zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, utekočinjeni zemeljski plin in biometan	52,5	52,5	53,0
	G11	Rafinerijski plini, vodik in sintezni plin	44,2	44,2	44,2
	G12	Bioplín, proizveden z anaerobno presnovo, deponijski plin in plin iz čistilnih naprav	42,0	42,0	42,0
	G13	Koksarniški plin, plavžni plin, rudniški plin in drugi pridobljeni plini (razen rafinerijskega plina)	35,0	35,0	35,0
Drugo	O14	Odpadna toplota (vključno z izpušnimi plini, nastalimi pri visokotemperaturnih procesih, proizvodi iz eksotermnih kemičnih reakcij)			30,0

Preglednica 2

Faktorji referenčne učinkovitosti za proizvodnjo toplote

Kategorija		Vrsta goriva	Leto konstrukcije					
			pred letom 2016			od leta 2016		
			Topla voda	Para ⁽¹⁾	Neposredna uporaba izpušnih plinov ⁽²⁾	Topla voda	Para ⁽¹⁾	Neposredna uporaba izpušnih plinov ⁽²⁾
Trdna goriva	S1	Črni premog, vključno z antracitom, bituminoznim premogom, sub-bituminoznim premogom, koksom, polkoksom, naftnim koksom	88	83	80	88	83	80
	S2	Lignit, lignitni briketi, nafta iz skrilavca	86	81	78	86	81	78
	S3	Šota/šotni briketi	86	81	78	86	81	78
	S4	Suha biomasa, vključno z lesom in drugo trdno biomaso, vključno z lesnimi peleti in briketi, sušenimi lesnimi sekanci, čistimi in suhimi lesnimi odpadki, orehovimi lupinami ter oljnim in drugimi koščicami	86	81	78	86	81	78
	S5	Druga trdna biomasa, vključno z vsemi vrstami lesa, ki niso navedene pod S4, ter črno in sulfidno lužino	80	75	72	80	75	72
	S6	Komunalni in industrijski odpadki (neobnovljivi) ter obnovljivi/biorazgradljivi odpadki	80	75	72	80	75	72
Tekoča goriva	L7	Težko kurilno olje, plinsko olje/dizelsko gorivo, drugi naftni derivati	89	84	81	85	80	77
	L8	Tekoča biogoriva, vključno z biometanolom, bioetanolom, biobutanolom, biodizlom in drugimi tekočimi biogorivi	89	84	81	85	80	77
	L9	Tekoči odpadki, vključno z biorazgradljivimi in neobnovljivimi odpadki (vključno z lojem, maščobo in sladnimi tropinami)	80	75	72	75	70	67
Plini	G10	Zemeljski plin, utekočinjeni naftni plin, utekočinjeni zemeljski plin in biometan	90	85	82	92	87	84
	G11	Rafinerijski plini, vodik in sintezni plin	89	84	81	90	85	82

	G12	Bioplin, proizveden z anaerobno presnovo, deponijski plin in plin iz čistilnih naprav	70	65	62	80	75	72
	G13	Koksarniški plin, plavžni plin, rudniški plin in drugi pridobljeni plini (razen rafinerijskega plina)	80	75	72	80	75	72
Drugo	O14	Odpadna toplota (vključno z izpušnimi plini, nastalimi pri visokotemperaturnih procesih, proizvodi iz eksotermnih kemičnih reakcij)	—	—	—	92	87	—

(¹) Če naprave za uparjevanje pri izračunu toplotnega izkoristka pri soproizvodnji toplote in električne energije ne upoštevajo kondenzacijskega vračila, se vrednosti učinkovitosti za paro, navedene v zgornji preglednici, povečajo za 5 odstotnih točk

(²) Vrednosti za neposredno uporabo izpušnih plinov se uporabijo, če je temperatura 250 °C ali več.

UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1774**z dne 14. septembra 2023****o popravku nekaterih jezikovnih različic Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o aditivih za živila****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila ⁽¹⁾ in zlasti člena 10(3) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Italijanska in nizozemska jezikovna različica Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 vsebujeta napačen prevod izraza v vnosih za kategorijo živil 17.1 iz dela E, kar omejuje obseg proizvodov, v katerih se lahko uporabljajo nekateri aditivi za živila.
- (2) Italijansko in nizozemsko jezikovno različico Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 bi bilo zato treba ustrezno popraviti. Druge jezikovne različice te napake ne vsebujejo.
- (3) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenji Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo, ki sta bili podani 17. aprila 2018 in 10. marca 2021 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1*(ne zadeva slovenskega jezika)***Člen 2**Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

⁽¹⁾ UL L 354, 31.12.2008, str. 16.

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1775

z dne 14. septembra 2023

o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/330 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterih brezšivnih cevi iz nerjavnega jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepov v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije ⁽¹⁾, in zlasti člena 14(1) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Za uvoz nekaterih brezšivnih cevi iz nerjavnega jekla s poreklom iz Ljudske republike Kitajske veljajo dokončne protidampinške dajatve, uvedene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2018/330 ⁽²⁾.
- (2) Družba Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd., Lishui, z dodatno oznako TARIC ⁽³⁾ B 263, za katero velja stopnja dajatve za sodelujoče nevzorčene proizvajalce v višini 56,9 %, je 10. januarja 2023 obvestila Komisijo, da je svoje ime spremenila v Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui.
- (3) Družba je Komisijo zaprosila za potrditev, da sprememba imena ne vpliva na upravičenost družbe do stopnje protidampinške dajatve, ki se je zanj uporabljala pod njenim prejšnjim imenom.
- (4) Komisija je preučila predložene informacije in ugotovila, da je bila sprememba imena ustrezno evidentirana pri ustreznih organih in ni privedla do novih odnosov z drugimi skupinami družb, ki jih Komisija ni preiskala.
- (5) V skladu s tem sprememba imena ne vpliva na ugotovitve iz Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/330 in zlasti na stopnjo protidampinške dajatve, ki se uporablja za družbo. Dokazi v spisu so tudi potrdili, da se sprememba imena uporablja od 21. septembra 2022, saj je na ta dan spremembo registracije družbe odobrila uprava okrožja Qingtian za regulacijo trga.
- (6) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem odbora, ustanovljenega s členom 15(1) Uredbe (EU) 2016/1036 –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Priloga I k Izvedbeni uredbi (EU) 2018/330 se spremeni:

„Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd., Lishui,	B 263“
---	--------

se nadomesti z naslednjim:

„Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui,	B 263“
---	--------

⁽¹⁾ UL L 176, 30.6.2016, str. 21.⁽²⁾ UL L 63, 6.3.2018, str. 15.⁽³⁾ Integrirana tarifa Evropske unije.

2. Dodatna oznaka TARIC B 263, ki je bila prej dodeljena družbi Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd., Lishui, se od 21. septembra 2022 uporablja za družbo Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui. Vse dokončne dajatve, plačane na uvoz izdelkov, ki jih proizvaja družba Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd, Lishui in ki presegajo protidampinško dajatev, določeno v členu 1(2) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/330 za družbo Zhejiang Tsingshan Steel Pipe, Co. Ltd., Lishui, se povrnejo ali odpustijo v skladu z veljavno carinsko zakonodajo.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1776**z dne 14. septembra 2023****o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske po pregledu zaradi izteka ukrepov v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije ⁽¹⁾ (v nadaljnjem besedilu: osnovna uredba), zlasti člena 11(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK**1.1 Prejšnja preiskava in veljavni ukrepi**

- (1) Svet je po preiskavi (v nadaljnjem besedilu: prvotna preiskava) z Izvedbeno uredbo Sveta (EU) št. 457/2011 ⁽²⁾ uvedel dokončne protidampinške ukrepe za uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (v nadaljnjem besedilu: LRK ali Kitajska).
- (2) Komisija je z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2017/1171 ⁽³⁾ po pregledu zaradi izteka ukrepov (v nadaljnjem besedilu: prejšnji pregled zaradi izteka ukrepov) ponovno uvedla dokončne protidampinške ukrepe za uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske.
- (3) Trenutno veljavni ukrepi so v obliki fiksne dajatve v višini 415 EUR/tono za ves uvoz iz LRK z izjemo treh sodelujočih kitajskih proizvajalcev izvoznikov, za katere izvoz se uporablja minimalna uvozna cena v višini 1 153 EUR/tono.
- (4) Komisija je po objavi obvestila o bližnjem izteku veljavnosti ukrepov ⁽⁴⁾ prejela zahtevek za začetek pregleda zaradi izteka ukrepov v skladu s členom 11(2) osnovne uredbe.
- (5) Zahtevek so 31. marca 2022 predložile družbe Borealis Agrolinz Melamine GmbH, OCI Nitrogen BV in Grupa Azoty Zakłady Azotowe Pulawy SA (v nadaljnjem besedilu: vložniki) v imenu industrije melamina v Uniji v smislu člena 5(4) osnovne uredbe.

1.2 Začetek pregleda zaradi izteka ukrepov

- (6) Komisija je po posvetovanju z odborom, ustanovljenim s členom 15(1) osnovne uredbe, ugotovila, da obstajajo zadostni dokazi za začetek pregleda zaradi izteka ukrepov, zato je 1. julija 2022 začela pregled zaradi izteka protidampinških ukrepov, ki se uporabljajo za uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske na podlagi člena 11(2) osnovne uredbe. Obvestilo o začetku je objavila v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o začetku).

⁽¹⁾ UL L 176, 30.6.2016, str. 21.

⁽²⁾ Izvedbena uredba Sveta (EU) št. 457/2011 z dne 10. maja 2011 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve in o dokončnem pobiranju začasne dajatve, uvedene na uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 124, 13.5.2011, str. 2).

⁽³⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/1171 z dne 30. junija 2017 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL L 170, 1.7.2017, str. 62).

⁽⁴⁾ Obvestilo o bližnjem izteku nekaterih protidampinških ukrepov (UL C 396, 30.9.2021, str. 12).

⁽⁵⁾ Obvestilo o začetku pregleda zaradi izteka protidampinških ukrepov, ki se uporabljajo za uvoz melamina s poreklom iz Ljudske republike Kitajske (UL C 252, 1.7.2022, str. 6).

1.3 Obdobje preiskave v zvezi s pregledom in obravnavano obdobje

- (7) Preiskava v zvezi z nadaljevanjem ali ponovitvijo dampa je zajemala obdobje od 1. julija 2021 do 30. junija 2022 (v nadaljnjem besedilu: obdobje preiskave v zvezi s pregledom ali OPP). Proučitev gibanj, pomembnih za oceno verjetnosti nadaljevanja ali ponovitve škode, je zajemala obdobje od 1. januarja 2019 do konca obdobja preiskave v zvezi s pregledom (v nadaljnjem besedilu: obravnavano obdobje).

1.4 Zainteresirane strani

- (8) Komisija je v obvestilu o začetku zainteresirane strani pozvala, naj stopijo v stik z njo, če želijo sodelovati v preiskavi. Poleg tega je vložnike, druge znane proizvajalce Unije, znane proizvajalce izvoznike v LRK in organe LRK, znane uvoznike, uporabnike, trgovce ter združenja, za katera je znano, da jih to zadeva, posebej obvestila o začetku pregleda zaradi izteka ukrepov in jih povabila k sodelovanju.
- (9) Zainteresirane strani so imele možnost, da predložijo pripombe o začetku pregleda zaradi izteka ukrepov in zahtevajo zaslišanje pred Komisijo in/ali pooblaščenecem za zaslišanje v trgovinskih postopkih. Nobena od zainteresiranih strani ni zahtevala zaslišanja.

1.5 Trditve v zvezi z začetkom preiskave

- (10) Kitajska gospodarska zbornica uvoznikov in izvoznikov kovin, mineralov in kemikalij (v nadaljnjem besedilu: zbornica CCCMC) je predložila pripombe o zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov ali o vidikih v zvezi z začetkom te preiskave, kot je določeno v točki 5.2 obvestila o začetku.
- (11) Zbornica CCCMC je predložila pripombe o uporabi člena 2(6a) osnovne uredbe, obstoju znatnega izkrivljanja v LRK in izboru primerne reprezentativne države. Navedene pripombe so obravnavane v oddelkih 3.2.2, 3.2.2.1 in 3.2.2.2.
- (12) Poleg tega je zbornica CCCMC trdila, da je zahtevek vključeval nepravilno izračunano stopnjo dampa. V zvezi s tem je tudi trdila, da čeprav so vložniki računsko določili normalno vrednost za dve različni proizvodni tehnologiji, ki se uporabljata v LRK, niso upoštevali različnih proizvodnih procesov (npr. proizvajalci melamina, ki vse sestavine zagotovijo sami, v primerjavi s proizvajalci, ki uporabljajo kupljeno sečnino) in različnih surovin (melamin, proizveden iz zemeljskega plina ali premoga kot dveh potencialnih končnih surovin). Zbornica CCCMC je v zvezi z izvozno ceno menila, da so vložniki naredili napako, ko so uporabili cene melamina s poreklom iz LRK pri izvozu v tretje države, saj je na navedene cene vplivalo stanje na zadevnih lokalnih trgih in zato niso bile reprezentativne za odločitve o oblikovanju cen izvoza v Unijo.
- (13) Komisija je opozorila, da zbornica CCCMC ni opredelila nobenih dejanskih napak v izračunu stopnje dampa. Trdila je samo, da so bile informacije, uporabljene za računsko določitev normalne vrednosti, nezadostne, ker niso zajemale vseh potencialnih proizvodnih procesov in surovin, uporabljenih v proizvodnji. Komisija je v zvezi s tem proučila zahtevek v skladu s členom 11(2) osnovne uredbe in sklenila, da so bile zahteve za začetek pregleda zaradi izteka ukrepov izpolnjene, tj. da dokazi zadostujejo za začetek postopka. V skladu s členom 5(2) osnovne uredbe zahtevek smiselno vsebuje informacije, ki so vložnikom dostopne pod razumnimi pogoji. Pravni dokazni standard, ki se zahteva za začetek pregleda („zadostni“ dokazi), se razlikuje od standarda, ki se zahteva za predhodno ali dokončno ugotovitev obstoja dampa. Zato lahko dokazi, ki po količini ali kakovosti ne zadostujejo za utemeljitev predhodne ali dokončne ugotovitve dampa, kljub vsemu zadostujejo za utemeljitev začetka preiskave ⁽⁶⁾.
- (14) Poleg tega je Komisija v zvezi z izvozno ceno poudarila, da vložniki glede na premisleke iz uvodne izjave 13 niso naredili napake, ko so se opirali na izvozne cene pri izvozu v tretje države pri ugotavljanju ponovitve dampa v primeru, kadar izvozno ceno pri izvozu v Unijo usmerja minimalna uvozna cena.

⁽⁶⁾ Sodba Splošnega sodišča z dne 11. julija 2017, Viraj Profiles Ltd/Svet Evropske unije, T-67/14, ECLI:EU:T:2017:481, točka 98.

- (15) Zato je Komisija zavrnila trditev zbornice CCCMC glede nepravilno izračunane stopnje dampinga v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov.
- (16) Zbornica CCCMC je tudi trdila, da so bile trditve o verjetnosti ponovitve dampinga v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov neutemeljene. Zbornica CCCMC je opozorila zlasti na obstoj neizkoriščene zmogljivosti v LRK ter raven izvoznih cen pri izvozu v tretje države.
- (17) V zvezi s tem je trdila, da so vložniki napačno domnevali, da bi kitajski proizvajalci mobilizirali svojo veliko neizkoriščeno zmogljivost, če bi ukrep prenehal veljati. Po mnenju zbornice CCCMC bi potrebovali večletno prehodno obdobje, da bi dodatni proizvajalci izpolnili tehnične zahteve strank Unije ter pridobili izkušnje s trgovinskimi praksami v Uniji. Poleg tega je zbornica CCCMC trdila, da je ena od kitajskih družb, navedena v zahtevku, gradila nov obrat, samo da bi nadomestila svojo obstoječo proizvodno zmogljivost. Zato je zbornica CCCMC od Komisije zahtevala, naj preveri točnost, zanesljivost in verjetnost načrtovanih povečanj proizvodne zmogljivosti, navedenih v zahtevku ⁽⁷⁾.
- (18) Zbornica CCCMC je tudi kritizirala predpostavko vložnikov glede tega, da bi kitajski proizvajalci v primeru izteka ukrepov preusmerili svoj izvoz po nizkih cenah iz tretjih držav na trg Unije po enakih cenah. Po mnenju zbornice CCCMC vložniki niso pojasnili, zakaj bi kitajske izvozne cene pri izvozu v tretje države bile zanesljiv kazalnik prihodnjih izvoznih cen pri izvozu v Unijo. Združenje je tudi trdilo, da bi kitajski proizvajalci prodajali po trenutni visoki izvozni ceni pri izvozu v Unijo, tudi če bi se ukrepi končali, in da ne bi zapustili že razvitih zanesljivih izvoznih trgov tretjih držav.
- (19) Komisija je poudarila, da zbornica CCCMC ni predložila nobenih dokazov v podporo svojim trditvam v zvezi z neizkoriščeno zmogljivostjo ali izvozno ceno pri izvozu v tretje države. Nasprotno, z razvojem uvoza s poreklom iz LRK v obdobju 2018–2021, kot prikazuje preglednica 9 v zahtevku, je bilo poudarjeno, da so kitajski proizvajalci popolnoma zmožni in pripravljeni mobilizirati svojo neizkoriščeno zmogljivost ali preusmeriti svoj izvoz iz tretjih držav v Unijo glede na ceno na trgu Unije. Nazadnje je Komisija opozorila, da je treba analizo, ki so jo vložniki predložili v zahtevku, proučiti tudi glede na zahteve v zvezi z zadostnimi dokazi iz člena 11(2) in člena 5(2) osnovne uredbe. Komisija je pri proučevanju zahtevka sklenila, da so se z analizo neizkoriščene zmogljivosti v LRK in izvoznih cen pri izvozu v tretje države zagotovili zadostni dokazi o verjetnosti ponovitve dampinga za namen zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov.
- (20) Zato je Komisija zavrnila trditve zbornice CCCMC glede analize o verjetnosti ponovitve dampinga iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov.
- (21) Zbornica CCCMC je predložila tudi pripombe v zvezi z verjetnostjo ponovitve škode. V zvezi s tem se je sklicevala na argumente vložnikov iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov. Zbornica CCCMC je najprej poskušala izpodbijati pomembnost povečanja tržnih deležev kitajskega uvoza s 5 % na 6 % med letoma 2018 in 2021, kot so povzeti v preglednici 14 v zahtevku. Drugič, trdila je, da so vse razlike med prodajnimi cenami industrije Unije in kitajskimi uvoznimi cenami nastale zaradi razlik v nastalih stroških proizvodnje. Tretjič, podvomila je o tem, da bi stopnje dobička proizvajalcev Unije lahko postale negativne, če bi se cene industrije Unije znižale na raven kitajskih uvoznih cen.
- (22) Komisija je poudarila, da je vložnik samo opozoril, da se je uvoz iz Kitajske povečeval, kar se je dejansko dogajalo med letoma 2018 in 2021, in ni poudarjal pomembnosti uvedenega povečanja. Vendar je Komisija poleg tega poudarila, da je bilo iz iste preglednice razvidno, da bi bilo povečanje precej izrazitejše, če bi se za izhodišče uporabilo leto 2019 ali 2020. Trditev zbornice CCCMC je bila zato zavrnjena. V zvezi s trditvijo o razlikah med prodajnimi cenami industrije Unije in kitajskimi uvoznimi cenami je Komisija opozorila, da, prvič, zbornica CCCMC ni utemeljila svoje trditve z nobenimi dokazi o stroških proizvodnje, ki so jih imeli kitajski proizvajalci izvozniki, ter, drugič, na stroške proizvodnje melamina vplivajo zlasti stroški sečnine, nanje pa zlasti stroški zemeljskega plina. Tako sečnina kot zemeljski plin sta blago, katerega cene so, če niso prisotna izkrivljanja s strani države, večinoma usklajene s svetovnimi trgi. Trditev je bila zato zavrnjena. V zvezi s tretjo trditvijo je Komisija opozorila, da bi stopnje dobička proizvajalcev Unije glede na to, da so bili stroški proizvodnje proizvajalcev Unije na približno enaki ali višji ravni kot kitajske uvozne cene, dejansko lahko postale negativne ali se v najboljšem primeru samo gibale okrog praga dobička, če bi se cene industrije Unije znižale na raven kitajskih uvoznih cen.

⁽⁷⁾ Glej odstavek 103 in sliko 1 zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov.

1.6 Vzorčenje

- (23) Komisija je v obvestilu o začetku navedla, da bo morda izbrala vzorec zainteresiranih strani v skladu s členom 17 osnovne uredbe.

1.6.1 Vzorčenje proizvajalcev Unije

- (24) Komisija je v obvestilu o začetku navedla, da je začasno izbrala vzorec treh proizvajalcev Unije v treh različnih državah članicah. Komisija je izbrala vzorec na podlagi podatkov o obsegu proizvodnje in prodaje podobnega izdelka v Uniji v obdobju od 1. julija 2021 do 30. junija 2022, ki so jih sporočili proizvajalci Unije v okviru analize ocene procesnega upravičenja pred začetkom preiskave. Vzorec je zajemal 82 % ocenjene proizvodnje podobnega izdelka v Uniji. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe glede njenega začasnega vzorca. Ker ni bilo prejetih nobenih pripomb, se je vzorec štel za reprezentativnega za industrijo Unije.

1.6.2 Vzorčenje nepovezanih uvoznikov

- (25) Da bi se lahko Komisija odločila, ali je bilo vzorčenje potrebno, in da bi v tem primeru lahko izbrala vzorec, je nepovezane uvoznike pozvala, naj predložijo informacije, določene v obvestilu o začetku. Javil se je en sam nepovezan uvoznik, in sicer družba Borghi SpA, Grandate/Italija. Zato se je Komisija odločila, da vzorčenje ni potrebno, družbo Borghi SpA pa pozvala, naj izpolni vprašalnik za nepovezane uvoznike. Vendar družba Borghi SpA ni predložila izpolnjenega vprašalnika.

1.6.3 Vzorčenje proizvajalcev izvoznikov v LRK

- (26) Da bi se lahko Komisija odločila, ali je vzorčenje potrebno, in da bi v tem primeru lahko izbrala vzorec, je vse proizvajalce izvoznike iz LRK pozvala, naj predložijo informacije, določene v obvestilu o začetku. Poleg tega je predstavništvo Ljudske republike Kitajske pri Evropski uniji pozvala, naj opredeli morebitne druge proizvajalce izvoznike, ki bi jih morda zanimalo sodelovanje v preiskavi, in/ali z njimi vzpostavi stik.
- (27) Eden od proizvajalcev iz zadevne države, tj. družba Xinjiang Xinlianxin Energy Chemical Co., Ltd. (v nadaljnjem besedilu: Xinjiang XLX), je predložil zahtevane informacije in se strinjal z vključitvijo v vzorec. Proizvajalec je ustvaril manj kot 3 % celotnega uvoza melamina s poreklom iz LRK v obdobju preiskave v zvezi s pregledom.
- (28) Glede na nizko raven sodelovanja je Komisija menila, da je primerno, da za nesodelujoče proizvajalce izvoznike iz LRK uporabi člen 18 osnovne uredbe ter da svoje ugotovitve na ravni države glede verjetnosti nadaljevanja in/ali ponovitve dampinga in škode utemelji z dostopnimi dejstvi.
- (29) V skladu s členom 17(2) osnovne uredbe so bila z vsemi zadevnimi znanimi proizvajalci izvozniki in organi zadevne države opravljena posvetovanja o premislekih Komisije. Poleg tega je Komisija družbo Xinjiang XLX obvestila, da zaradi upravne učinkovitosti morda ne bo izvedla postopka dopolnitve in preverjanja izpolnjenega vprašalnika. Vendar je vse informacije, ki jih je predložila družba, po potrebi mogoče uporabiti kot dostopno dejstvo. Pripomb ni bilo.

1.7 Izpolnjeni vprašalniki

- (30) Komisija je vladi Ljudske republike Kitajske (v nadaljnjem besedilu: kitajska vlada) poslala vprašalnik o obstoju znatnega izkrivljanja v LRK v smislu člena 2(6a), točka (b), osnovne uredbe.

- (31) Komisija je poslala vprašalnike edinemu sodelujočemu proizvajalcu izvozniku, vzorčnim proizvajalcem Unije, edinemu nepovezanemu uvozniku, ki se je javil med postopkom vzorčenja, in vsem znanim uporabnikom melamina. Vsi ustrezni vprašalniki so bili na dan začetka preiskave na voljo tudi na spletišču GD za trgovino ⁽⁸⁾. Med preiskavo je Komisija vložnikom poslala vprašalnik, v katerem je zahtevala makroekonomske podatke o industriji Unije.
- (32) Izpolnjene vprašalnike so poslali edini sodelujoči proizvajalec izvoznik, trije vzorčeni proizvajalci Unije, vložniki, en nepovezani uvoznik in trije uporabniki.

1.8 Preverjanje

- (33) Komisija je zbrala in preverila vse informacije, ki so bile po njenem mnenju potrebne za ugotovitev verjetnosti nadaljevanja ali ponovitve dampa in škode ter za ugotovitev interesa Unije.
- (34) Obiski zaradi preveritve v skladu s členom 16 osnovne uredbe so bili opravljeni v prostorih naslednjih družb:
- proizvajalci Unije:
- Borealis Agrolinz Melamine GmbH, Linz, Avstrija;
 - Grupa Azoty Zakłady Azotowe, Pulawy, Poljska;
 - OCI Nitrogen B.V., Geleen, Nizozemska.
- (35) Oddaljeno navzkrižno preverjanje informacij, ki so bile v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov uporabljene za računsko določitev normalne vrednosti, je bilo izvedeno na spletu za naslednjega proizvajalca Unije:
- OCI Nitrogen B.V., Geleen, Nizozemska.

1.9 Naknadni postopek

- (36) Komisija je 14. junija 2023 razkrila bistvena dejstva in premisleke, na podlagi katerih je nameravala ohraniti veljavne protidampinške dajatve. Za vse strani je bil določen rok, v katerem bi lahko predložile pripombe v zvezi z razkritjem in zahtevale zaslišanje.
- (37) Pripombe sta predložili družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC. Komisija je pripombe obravnavala in jih ustrezno upoštevala. Vzorčeni proizvajalci Unije so soglašali s sklepi Komisije in niso predložili nobenih dodatnih pripomb. Zaslišanja ni zahtevala nobena stran.

2. IZDELEK, KI SE PREGLEDUJE, IN PODOBNI IZDELEK

2.1 Izdelek, ki se pregleduje

- (38) Izdelek, ki se pregleduje, je melamin (v nadaljnjem besedilu: izdelek, ki se pregleduje), trenutno uvrščen pod oznako KN 2933 61 00.
- (39) Melamin je bel, kristaliničen prah, ki se večinoma proizvaja iz sečnine in se uporablja zlasti za proizvodnjo laminatov, smol, lepil za les in zmesi za oblikovanje ter za obdelavo papirja/tekstila.

2.2 Zadevni izdelek

- (40) Zadevni izdelek v tej preiskavi je izdelek, ki se pregleduje (glej uvodno izjavo 38), s poreklom iz Kitajske.

⁽⁸⁾ <https://tron.trade.ec.europa.eu/investigations/case-view?caseId=2609>

2.3 Podobni izdelek

- (41) Kot je pokazala preiskava, s katero so bili uvedeni veljavni ukrepi ⁽⁹⁾, imajo naslednji izdelki enake osnovne fizikalne in tehnične značilnosti ter enake osnovne uporabe:

- zadevni izdelek, kadar se izvažata v Unijo,
- izdelek, ki se pregleduje ter ki se proizvaja in prodaja na domačem trgu zadevne države (Kitajske), ter
- izdelek, ki se pregleduje ter ki ga v Uniji proizvaja in prodaja industrija Unije.

Zato se ti izdelki štejejo za podobne izdelke v smislu člena 1(4) osnovne uredbe.

3. DAMPING

3.1 Uvodne opombe

- (42) V obravnavanem obdobju se je uvoz melamina iz LRK nadaljeval. V prvi polovici obravnavanega obdobja je bil njegov obseg manjši kot v obdobju preiskave prvotne preiskave (tj. od 1. januarja 2009 do 31. decembra 2009). V drugi polovici obravnavanega obdobja pa se je obseg uvoza znatno povečal in precej presegal obseg, evidentiran v obdobju prvotne preiskave. V obdobju preiskave v zvezi s pregledom je bil uvoz melamina iz LRK skoraj štirikrat večji kot v obdobju preiskave prvotne preiskave. Hkrati je bil osemkrat večji kot v obdobju preiskave v zvezi s pregledom prejšnjega pregleda zaradi izteka ukrepov.
- (43) Po podatkih Eurostata (podatkovna zbirka COMEXT) je uvoz melamina iz LRK predstavljal približno 15 % trga Unije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom (glej preglednico 3) v primerjavi s 6,5-odstotnim tržnim deležem med prvotno preiskavo in dvoodstotnim deležem med prejšnjim pregledom zaradi izteka ukrepov. V absolutnem smislu se je obseg uvoza melamina s poreklom iz LRK najprej zmanjšal s 17 434 ton v obdobju preiskave prvotne preiskave na 7 938 ton v obdobju preiskave v zvezi s pregledom prvega pregleda zaradi izteka ukrepov, nato pa se je v obdobju preiskave v zvezi s pregledom sedanjega pregleda zaradi izteka ukrepov spet povečal, in sicer na 64 673 ton.
- (44) Kot je navedeno v uvodni izjavi 27, je v preiskavi sodeloval samo en proizvajalec iz LRK, ki je med OPP ustvaril manj kot 3 % uvoza zadevnega izdelka. Zato je Komisija organe LRK obvestila, da bo zaradi zelo omejene ravni sodelovanja za ugotovitve glede ugotavljanja verjetnosti nadaljevanja ali ponovitve dampinga morda uporabila člen 18 osnovne uredbe. Komisija v zvezi s tem ni prejela nobenih pripomb ali zahtevkov za posredovanje pooblaščenca za zaslišanje.
- (45) Zato so v skladu s členom 18 osnovne uredbe ugotovitve v zvezi z verjetnostjo nadaljevanja ali ponovitve dampinga temeljile na dostopnih dejstvih, zlasti informacijah iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov, takoj dostopnih informacijah turških proizvajalcev izdelkov vrednostne verige amoniaka, informacijah turškega statističnega urada in generalnega direktorata za vodovod in kanalizacijo mesta Kocaeli ter podatkovne zbirke Global Trade Atlas.

3.2 Nadaljevanje dampinga v obdobju preiskave v zvezi s pregledom

3.2.1 Postopek za določitev normalne vrednosti v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe za uvoz melamina s poreklom iz LRK

- (46) Glede na zadostne dokaze, ki so bili na voljo ob začetku preiskave in ki naj bi kazali na znatna izkrivljanja v zvezi z LRK v smislu člena 2(6a), točka (b), osnovne uredbe, je Komisija začela preiskavo na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe.

⁽⁹⁾ Glej opombo 2.

- (47) Da bi Komisija pridobila informacije, ki so bile po njenem mnenju potrebne za preiskavo v zvezi z domnevnim znatnim izkrivljanjem, je poslala vprašalnik kitajski vladi. Poleg tega je v točki 5.3.2 obvestila o začetku vse zainteresirane strani pozvala, naj izrazijo svoja mnenja ter predložijo informacije in dokaze v zvezi z uporabo člena 2(6a) osnovne uredbe v 37 dneh od datuma objave obvestila o začetku v *Uradnem listu Evropske unije*. Kitajska vlada ni poslala izpolnjenega vprašalnika. Komisija je nato kitajsko vlado obvestila, da bo pri ugotavljanju obstoja znatnega izkrivljanja v LRK uporabila dostopna dejstva v smislu člena 18 osnovne uredbe.
- (48) Pripombe, ki jih je predložila zbornica CCCMC, so obravnavane v oddelku 3.2.2.1.
- (49) Poleg tega je Komisija v točki 5.3.2 obvestila o začetku navedla, da bo glede na dostopne dokaze morda morala izbrati primerno reprezentativno državo v skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe, da bi lahko določila normalno vrednost na podlagi neizkrivljenih cen ali referenčnih vrednosti. Navedla je tudi, da je možna reprezentativna tretja država za LRK v tem primeru Turčija, vendar bo proučila druge morebitne ustrezne države v skladu z merili iz člena 2(6a), prva alineja, osnovne uredbe.
- (50) Komisija je 24. februarja 2023 izdala obvestilo o virih za določitev normalne vrednosti (v nadaljnjem besedilu: obvestilo o virih).
- (51) V obvestilu o virih je Komisija zainteresirane strani obvestila, da se bo morala v primeru nesodelovanja opreti na dostopna dejstva v skladu s členom 18 osnovne uredbe. Zato je Komisija nameravala uporabiti informacije iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov skupaj z drugimi viri informacij, ki se zdijo primerni v skladu z ustreznimi merili, določenimi v členu 2(6a) osnovne uredbe na podlagi člena 18(5) osnovne uredbe.
- (52) Komisija je zainteresirane strani z obvestilom o virih tudi seznanila, da je nameravala uporabiti Turčijo za reprezentativno državo, ter o ustreznih virih, ki jih je nameravala uporabiti za določitev normalne vrednosti s Turčijo kot reprezentativno državo.
- (53) Komisija je v obvestilu o virih zainteresirane strani obvestila, da bo zaradi nesodelovanja druge neposredne stroške in režijske stroške proizvodnje utemeljila z informacijami o industriji Unije, predloženimi v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov.
- (54) Poleg tega je zainteresirane strani obvestila, da bo prodajne, splošne in administrativne stroške (v nadaljnjem besedilu: PSA-stroški) ter dobiček določila na podlagi javno dostopnih informacij o treh turških proizvajalcih izdelkov vrednostne verige amoniaka, in sicer družbah Ege Gübre Sanayii A.Ş., Tekfen Holding A.Ş., in Bağfaş Bandırma Gübre Fabrikalari A.Ş.
- (55) Nazadnje je Komisija v obvestilu o virih pozvala zainteresirane strani, naj predložijo pripombe o virih in ustreznosti Turčije kot reprezentativne države ter predlagajo druge države, če predložijo dovolj informacij o ustreznih merilih.
- (56) Komisija je prejela pripombe zbornice CCCMC. Združenje je trdilo, da bi morala Komisija uporabiti izpolnjeni vprašalnik družbe Xinjiang XLX kot dostopno dejstvo ter upoštevati različne proizvodne procese in surovine za računsko določitev normalne vrednosti, ter kritiziralo neizkrivljene vrednosti nekaterih vložkov, PSA-stroškov in dobička. Navedene pripombe so obravnavane v oddelkih 3.2.2.2, 3.2.2.3.1, 3.2.2.3.2 in 3.2.2.3.5 te uredbe.

3.2.2 Normalna vrednost

- (57) V skladu s členom 2(1) osnovne uredbe „[n]ormalna vrednost običajno temelji na cenah, ki so jih neodvisne stranke plačale ali jih plačujejo v običajnem poteku trgovanja v državi izvoznici“.

- (58) Vendar je v členu 2(6a), točka (a), osnovne uredbe navedeno, da „[č]e se [...] ugotovi, da ni primerno uporabiti domačih cen in stroškov v državi izvoznici zaradi znatnega izkrivljanja v tej državi v smislu točke (b), se normalna vrednost računsko določi izključno na podlagi stroškov proizvodnje in prodaje, ki odražajo neizkrivljene cene ali referenčne vrednosti,“ ter „vključuje neizkrivljen in razumen znesek za upravne, prodajne in splošne stroške ter za dobiček“ (ti stroški se v nadaljnjem besedilu navajajo kot PSA-stroški).
- (59) Kot je podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju, je Komisija v tej preiskavi sklenila, da je bila glede na dostopne dokaze ter zaradi nesodelovanja kitajske vlade in ob odsotnosti smiselnega sodelovanja proizvajalcev izvoznikov uporaba člena 2(6a) osnovne uredbe primerna.
- (60) Normalna vrednost je bila v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe računsko določena. V zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov so vložniki računsko določili normalno vrednost za dve proizvodni tehnologiji, in sicer za tehnologijo univerze Tsinghua, ki se uporablja izključno v LRK, in tehnologijo družbe Eurotecnica, ki se uporablja v LRK, vendar jo uporabljajo tudi proizvajalci v Uniji. Za namen te preiskave je Komisija omejila svoje ugotovitve na tehnologijo družbe Eurotecnica, v zvezi s katero bi bilo mogoče seznam proizvodnih dejavnikov in količinskih vrednosti njihove potrošnje ustrezno navzkrižno preveriti z vložniki, ki so zagotovili informacije za zahtevek za pregled zaradi izteka ukrepov. Komisija je menila, da je bila normalna vrednost, računsko določena na podlagi povprečnih količinskih vrednosti potrošnje iz brošure proizvajalca opreme, uporabljene v proizvodnem procesu, kot je navedeno v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov, v smislu stopenj izkoriščenosti bolj reprezentativna za namen ugotovitev na ravni države kot posamezne potrošnje edinega sodelujočega proizvajalca izvoznika, dosežene v njegovih posebnih obratovalnih okoliščinah.

3.2.2.1 Obstoje znatnega izkrivljanja

3.2.2.1.1 Uvod

- (61) Člen 2(6a), točka (b), osnovne uredbe določa, da je „[z]natno izkrivljanje [...] izkrivljanje, do katerega pride, kadar sporočene cene ali stroški, vključno s stroški surovin in energije, niso rezultat sil prostega trga, in sicer zaradi znatnega poseganja države. Pri ugotavljanju obstoja znatnega izkrivljanja se med drugim upošteva možni učinek enega ali več naslednjih elementov:
- ali zadevni trg v veliki meri oskrbujejo podjetja, ki delujejo v okviru lastništva, pod nadzorom ali pod nadzorom politik ali po navodilih organov države izvoznice;
 - ali prisotnost države v podjetjih državi omogoča, da vpliva na cene ali stroške;
 - ali javne politike ali ukrepi diskriminirajo v korist domačih dobaviteljev ali kako drugače vplivajo na sile prostega trga;
 - ali je prisotno pomanjkanje zakonodaje o stečaju, družbah ali lastnini, ali diskriminatorna uporaba ali nezadostno izvrševanje navedene zakonodaje;
 - ali so stroški plač izkrivljeni;
 - ali dostop do financiranja ponujajo institucije, ki izvajajo cilje javne politike ali kako drugače ne delujejo neodvisno od države“.
- (62) Ker seznam iz člena 2(6a), točka (b), osnovne uredbe ni kumulativen, za ugotovitev znatnega izkrivljanja ni treba upoštevati vseh elementov. Poleg tega se lahko za dokazovanje obstoja enega ali več elementov s seznama uporabijo iste dejanske okoliščine. Vendar je treba vsak sklep o znatnem izkrivljanju v smislu člena 2(6a), točka (a), osnovne uredbe oblikovati na podlagi vseh razpoložljivih dokazov. V splošni oceni obstoja izkrivljanja se lahko upoštevajo tudi splošne razmere in okoliščine v državi izvoznici, zlasti kadar temeljni elementi gospodarske in upravne ureditve države izvoznice vladi zagotavljajo znatne pristojnosti za tako poseganje v gospodarstvo, da cene in stroški niso rezultat nemotenega razvoja tržnih sil.

- (63) Člen 2(6a), točka (c), osnovne uredbe določa, da „[k]adar ima Komisija utemeljene informacije glede morebitnega obstoja znatnega izkrivljanja v smislu točke (b) v posamezni državi ali posameznem sektorju v tej državi in če je to ustrezno za učinkovito uporabo te uredbe, Komisija pripravi, objavi in redno posodablja poročilo, v katerem opiše tržne razmere iz točke (b) v tej državi ali sektorju“.
- (64) Na podlagi te določbe je Komisija pripravila poročilo o državi, ki se nanaša na LRK (v nadaljnjem besedilu: poročilo)⁽¹⁰⁾ in opisuje znatno poseganje države na številnih ravneh gospodarstva, vključno z določenim izkrivljanjem pri številnih ključnih proizvodnih dejavnikih (kot so zemljišče, energija, kapital, surovine in delo) ter v določenih sektorjih (kot sta jeklarstvo in kemikalije). Zainteresirane strani so bile pozvane, naj na začetku preiskave izpodbijajo dokaze v spisu o preiskavi, predložijo pripombe v zvezi z njimi ali jih dopolnijo. Poročilo je bilo v spis o preiskavi vključeno ob njenem začetku. Zahtevek je vseboval tudi nekatere pomembne dokaze, ki so dopolnjevali poročilo.
- (65) Natančneje, v zahtevku, ki se sklicuje na poročilo, je bilo navedeno, da so strukturna izkrivljanja v številnih kitajskih industrijskih sektorjih prispevala k zelo nizkim stroškom zemeljskega plina in vmešavanju države na trgu sečnine, ene glavnih sestavin melamina. Zaradi nizke cene zemeljskega plina so proizvajalci melamina lahko proizvajali izdelek, ki se pregleduje, z umetno nizkimi stroški. Poleg tega so v zahtevku opisane vrste poseganja države na trgu sečnine, kot so obstoj strogih uvoznih kvot za sečnino, visoke izvozne dajatve na vrhuncu sezone, oprostitev domače prodaje sečnine od plačila DDV in strateško ustvarjanje zalog sečnine, ki ga je kitajska vlada zagotavljala z državnim sistemom za gnojila. V zahtevku je opozorjeno tudi na različne ugotovitve Združenih držav glede posegov kitajske vlade v korist kitajske industrije melamina, kot so preferenčna posojila, programi za davek od dohodkov, davčni programi za oprostitve tarif, rabati v zvezi z DDV, oprostitve upravnih taks, vladni predpisi in številna nepovratna sredstva ter programi izvoznih subvencij za trg melamina, ki so jih evidentirali organi Združenih držav. Poleg tega je bilo v zahtevku poudarjeno, da so politike kitajske vlade, kot so politike, ki so podrobno opisane v nacionalnem 14. petletnem načrtu, potrdile stalno poseganje države v petrokemično in kemično industrijo, ki sta opredeljeni kot „temeljni industriji nacionalnega gospodarstva“, to pa velja tudi za politike iz prejšnjih petletnih načrtov, kot so usmerjevalna mnenja o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta, ki se sklicujejo na socialistično tržno gospodarstvo kot glavno načelo in cilj, njihov namen pa je ustvariti kitajske nacionalne prvake. V zahtevku je bilo pri sklicevanju na poročilo navedeno tudi znatno izkrivljanje na podlagi neustrezne uporabe zakonodaje o stečaju, družbah in lastnini ter dostopa do kapitala prek finančnega sistema. Glede na zahtevek bodo navedene politike verjetno povzročale izkrivljanje v industriji melamina.
- (66) Komisija je proučila, ali je primerno uporabiti domače cene in stroške v LRK ali ne, ker obstaja znatno izkrivljanje v smislu člena 2(6a), točka (b), osnovne uredbe. To je storila na podlagi dostopnih dokazov v spisu, vključno z dokazi v poročilu, ki temeljijo na javno dostopnih virih. Navedena analiza je zajemala proučitev znatnih poseganj države v gospodarstvo LRK na splošno in tudi posebnih razmer na trgu v zadevnem sektorju, ki vključuje izdelek, ki se pregleduje. Komisija je te dokazne elemente dodatno dopolnila z lastno raziskavo o različnih merilih, pomembnih za potrditev obstoja znatnega izkrivljanja v LRK.

3.2.2.1.2 Znatno izkrivljanje, ki vpliva na domače cene in stroške v LRK

- (67) Kitajski gospodarski sistem temelji na konceptu t. i. socialističnega tržnega gospodarstva. Navedeni koncept je vključen v kitajsko ustavo in določa gospodarsko upravljanje LRK. Osrednje načelo je, da so „sredstva proizvodnje v socialistični javni lasti, tj. lasti celotnega ljudstva in skupni lasti delovnega ljudstva“. Gospodarstvo v državni lasti je „vodilna sila nacionalnega gospodarstva“, država pa je pristojna za „zagotavljanje njegove konsolidacije in rasti“⁽¹¹⁾. Splošna ureditev kitajskega gospodarstva zato ne le omogoča znatna poseganja države v gospodarstvo, temveč je država za taka poseganja tudi izrecno pooblaščen. Pojem prevlade javnega lastništva nad zasebnim je prisoten v celotnem pravnem sistemu in je posebej poudarjen kot splošno načelo v vseh osrednjih zakonodajnih

⁽¹⁰⁾ Delovni dokument služb Komisije o znatnih izkrivljanjih v gospodarstvu Ljudske republike Kitajske za namene preiskav trgovinske zaščite, 20. december 2017 (SWD(2017) 483 final/2).

⁽¹¹⁾ Poročilo – poglavje 2, str. 6 in 7.

aktih. Odličen primer je kitajska zakonodaja o lastnini, ki se sklicuje na začetno fazo socializma in državi zaupa ohranjanje temeljnega gospodarskega sistema, v katerem ima vodilno vlogo javno lastništvo. Dopusčajo se tudi druge oblike lastništva, pravo pa jim omogoča, da se razvijajo vzporedno z državnim lastništvom ⁽¹²⁾.

- (68) Poleg tega se socialistično tržno gospodarstvo v skladu s kitajskim pravom razvija pod vodstvom Kitajske komunistične partije (KKP). Strukturi kitajske države in KKP se prepletata na vseh ravneh (pravni, institucionalni, osebni) ter tvorita superstrukturo, v kateri ni mogoče razlikovati med vlogo KKP in vlogo države. S spremembo kitajske ustave marca 2018 je bila še bolj poudarjena vodilna vloga KKP, ki je bila ponovno potrjena v besedilu člena 1 ustave. Za obstoječim prvim stavkom določbe: „[s]ocialistični sistem je temeljni sistem Ljudske republike Kitajske,“ je bil vstavljen nov drugi stavek, ki se glasi: „[g]lavna lastnost socializma s kitajskimi značilnostmi je vodstvo Komunistične partije Kitajske“ ⁽¹³⁾. To kaže na nesporen in vse večji nadzor KKP nad gospodarskim sistemom LRK. To vodstvo in nadzor sta neločljivo povezana s kitajskim sistemom in močno presegata položaj, ki je običajen v drugih državah, v katerih vlade izvajajo splošni makroekonomski nadzor znotraj meja, v katerih delujejo sile prostega trga.
- (69) Kitajska država izvaja intervencionistično ekonomsko politiko pri uresničevanju ciljev, ki sovpadajo s političnim programom KKP in ne izražajo prevladujočih gospodarskih razmer na prostem trgu ⁽¹⁴⁾. Orodja intervencionistične ekonomske politike, ki jih uporabljajo kitajski organi, so raznolika ter med drugim vključujejo sistem načrtovanja industrijskih dejavnosti, finančni sistem in raven zakonodajnega okolja.
- (70) Prvič, usmeritev kitajskega gospodarstva je na ravni splošnega upravnega nadzora urejena z zapletenim sistemom načrtovanja industrijskih dejavnosti, ki vpliva na vse gospodarske dejavnosti v državi. Vsi ti načrti zajemajo celovito in zapleteno matrico sektorjev in medsektorskih politik ter so prisotni na vseh ravneh upravljanja. Načrti na ravni provinc so podrobni, medtem ko so v načrtih na nacionalni ravni določeni širši cilji. V načrtih so opredeljeni tudi sredstva za podporo ustreznim industrijam/sektorjem in časovni okviri, v katerih je treba doseči cilje. Nekateri načrti še vedno vsebujejo jasne cilje glede rezultatov. V načrtih so posamezni industrijski sektorji in/ali projekti izpostavljeni kot (pozitivne ali negativne) prednostne naloge v skladu s prednostnimi nalogami vlade in so jim dodeljeni posebni razvojni cilji (posodobitev industrije, mednarodna širitev itd.). Gospodarski subjekti, tj. zasebni in tisti v lasti države, morajo učinkovito prilagoditi svoje poslovne dejavnosti v skladu z dejanskimi razmerami, ki se uvajajo s sistemom načrtovanja. Razlog za to ni le zavezujoča narava načrtov, ampak tudi to, da ustrezni kitajski organi na vseh ravneh upravljanja spoštujejo sistem načrtov in skladno s tem uporabljajo podeljena pooblastila, s čimer gospodarske subjekte spodbujajo, da upoštevajo prednostne naloge, določene v načrtih (glej tudi oddelek 3.2.2.1.5) ⁽¹⁵⁾.
- (71) Drugič, na ravni dodelitve finančnih sredstev v finančnem sistemu LRK prevladujejo državne poslovne banke in banke, ki izvajajo državno politiko. Te banke se morajo pri oblikovanju in izvajanju svoje posojilne politike usklajevati z vladnimi cilji na področju industrijske politike in ne predvsem ocenjevati ekonomskih prednosti posameznega projekta (glej tudi oddelek 3.2.2.1.8) ⁽¹⁶⁾. Enako velja za druge sestavne dele kitajskega finančnega sistema, kot so borzni trgi, trgi obveznic, trgi zasebnega kapitala itd. Prav tako so ti deli finančnega sektorja institucionalno in operativno vzpostavljeni na način, ki ni usmerjen k čim učinkovitejšemu delovanju finančnih trgov, ampak k zagotavljanju nadzora ter omogočanju poseganja države in KKP ⁽¹⁷⁾.
- (72) Tretjič, v zakonodajnem okolju država v gospodarstvo posega na več načinov. Na primer pravila o javnem naročanju se redno uporabljajo za doseganje ciljev politike, ki pa ne vključujejo gospodarske učinkovitosti, in tako spodkopavajo tržna načela na tem področju. Veljavna zakonodaja posebej določa, da se javno naročanje izvaja zaradi lažjega doseganja ciljev, ki jih določajo državne politike. Vendar narava teh ciljev še vedno ni opredeljena,

⁽¹²⁾ Poročilo – poglavje 2, str. 10.

⁽¹³⁾ Na voljo na naslovu: www.npc.gov.cn/englishnpc/constitution2019/201911/1f65146fb6104dd3a2793875d19b5b29.shtml (obiskano 2. maja 2022).

⁽¹⁴⁾ Poročilo – poglavje 2, str. 20 in 21.

⁽¹⁵⁾ Poročilo – poglavje 3, str. 41, 73 in 74.

⁽¹⁶⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 120 in 121.

⁽¹⁷⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 122–135.

zato imajo organi odločanja na voljo široko polje proste presoje ⁽¹⁸⁾. Podobno kitajska vlada na področju naložb ohranja znaten nadzor ter vpliv nad namembnostjo in obsežnostjo državnih in zasebnih naložb. Organi uporabljajo preglede naložb ter različne spodbude, omejitve in prepovedi v zvezi z naložbami kot pomembno orodje za podpiranje ciljev industrijske politike, na primer ohranjanje državnega nadzora nad ključnimi sektorji ali krepitev domače industrije ⁽¹⁹⁾.

- (73) Kitajski ekonomski model torej temelji na nekaterih temeljnih načelih, ki omogočajo in spodbujajo različna poseganja države. Taka znatna poseganja države so v nasprotju s prostim delovanjem tržnih sil, kar povzroča izkrivljanje učinkovitosti dodeljevanja sredstev v skladu s tržnimi načeli ⁽²⁰⁾.

3.2.2.1.3 Znatno izkrivljanje v skladu s členom 2(6a), točka (b), prva alineja, osnovne uredbe: zadevni trg v veliki meri oskrbujejo podjetja, ki delujejo v okviru lastništva, pod nadzorom ali pod nadzorom politik ali po navodilih organov države izvoznice

- (74) V LRK so podjetja, ki delujejo v okviru lastništva, pod nadzorom in/ali pod nadzorom politik ali po navodilih države, bistveni del gospodarstva.

- (75) Analiza največjih kitajskih proizvajalcev melamina, in sicer družb Henan Zhongyuan Dahua Co., Ltd ⁽²¹⁾., Henan Haohua Junhua Co., Ltd ⁽²²⁾., Sichuan Golden-Elephant Sincerity Chemical Co., Ltd ⁽²³⁾. in Xinjiang Xinlianxin Chemical Energy Co., Ltd ⁽²⁴⁾., razkriva znatno vmešavanje države. Družba Henan Zhongyuan Dahua Co., Ltd. je podjetje v državni lasti, ki je v celoti v lasti skupine Henan Energy and Chemical Industry Group (podjetje v državni lasti pod nadzorom komisije za nadzor in upravljanje premoženja v državni lasti ⁽²⁵⁾), kitajska vlada pa ohranja 35-odstotni delež v družbi Henan Haohua Junhua Co., Ltd. ⁽²⁶⁾, ki je v lasti družbe Sinochem Holding, tj. podjetja v državni lasti pod nadzorom komisije za nadzor in upravljanje premoženja v državni lasti, in sicer prek njegove odvisne družbe Haohua Chemical Co. Sinochem Holding ⁽²⁷⁾. Poleg formalnega lastništva lahko državni organi spremljajo in nadzorujejo družbe prek neformalnih kanalov, kot se je pokazalo pri zasebni družbi, ki proizvaja melamin, tj. družbi Sichuan Golden-Elephant Sincerity Co., Ltd ⁽²⁸⁾., ki je glede na javne vire prejela finančno podporo s preferenčnim posojilom meishanske mestne uprave za nadzor trga in meishanske osrednje podpodružnice Ljudske banke Kitajske ⁽²⁹⁾ „za spodbujanje kakovostnega nadzora, stabiliziranje gospodarstva in stabiliziranje subjektov na trgu“ ⁽³⁰⁾. Tudi sodelujoči proizvajalec izvoznik, tj. družba Xinjiang XLX ⁽³¹⁾, na svojem spletišču poudarja, da se je „družba Xinlianxin na podlagi smernic politike in ob močni podpori avtonomne regije, države, okrožnega partijskega odbora in vlade izjemno razvila, hkrati pa je mogoče opaziti velike razvojne dosežke v našem okrožju [...] pod močnim vodstvom centralnega komiteja partije s tovarišem Ši Džinpingom na čelu ter ob polni podpori avtonomne regije, okrožja, okrožnega odbora in vlade“ ⁽³²⁾. Poleg tega glede na to, da so posegi KKP v operativno odločanje postali stalnica tudi v zasebnih družbah ⁽³³⁾, pri čemer KKP prevzema vodenje skoraj vseh vidikov gospodarstva države, vpliv države prek struktur KKP v družbah dejansko pomeni, da so gospodarski subjekti pod nadzorom in političnim nadzorom vlade, glede na to, kako močno sta se v LRK povezali državna in partijska struktura.

⁽¹⁸⁾ Poročilo – poglavje 7, str. 167 in 168.

⁽¹⁹⁾ Poročilo – poglavje 8, str. 169, 170, 200 in 201.

⁽²⁰⁾ Poročilo – poglavje 2, str. 15 in 16, poročilo – poglavje 4, str. 50 in 84, poročilo – poglavje 5, str. 108 in 109.

⁽²¹⁾ Na voljo na: <http://www.hnzydhjt.com/> (obiskano 2. maja 2023).

⁽²²⁾ Na voljo na: https://www.sohu.com/a/427199857_120109837 (obiskano 2. maja 2023).

⁽²³⁾ Na voljo na: <http://scaffi.com/news/2492.html> (obiskano 2. maja 2023).

⁽²⁴⁾ Na voljo na: <https://www.hnxx.com.cn/About/subcompany/cid/155/id/87?btwaf=23932495> (obiskano 2. maja 2023).

⁽²⁵⁾ Na voljo na: https://aiqicha.baidu.com/company_detail_30432795595614 (obiskano 2. maja 2023).

⁽²⁶⁾ Na voljo na: https://aiqicha.baidu.com/company_detail_31950371346728 (obiskano 2. maja 2023).

⁽²⁷⁾ Prav tam.

⁽²⁸⁾ Na voljo na: <http://www.jxgf.com/> (obiskano 2. maja 2023).

⁽²⁹⁾ Na voljo na: <https://sichuan.scol.com.cn/ggxw/202209/58612536.html> (obiskano 2. maja 2023).

⁽³⁰⁾ Na voljo na: https://www.sohu.com/a/575647079_120952561 (obiskano 2. maja 2023).

⁽³¹⁾ Na voljo na: <http://www.xjxl.com.cn/> (obiskano 2. maja 2023).

⁽³²⁾ Na voljo na: <http://www.xjxl.com.cn/News/detail/fid/3/cid/470/id/5404.html> (obiskano 2. maja 2023).

⁽³³⁾ Glej na primer člen 33 statuta KKP, člen 19 kitajskega zakona o gospodarskih družbah ali smernice splošnega urada centralnega komiteja KKP o pospešitvi delovanja združene fronte v zasebnem sektorju za novo obdobje (za celotno sklicevanje glej spodaj).

- (76) To je očitno tudi na ravni Kitajske zveze petrokemične in kemične industrije (CPCIF), sektorskega industrijskega združenja. Organizacija v skladu s členom 3 statuta CPCIF „sprejema strokovne smernice, nadzor in upravljanje, ki jih zagotavljajo subjekti, odgovorni za registracijo in upravljanje, subjekti, odgovorni za krepitev partije, in ustrezni upravni oddelki, pristojni za upravljanje industrije“ ⁽³⁴⁾.
- (77) Zato tudi zasebni proizvajalci v sektorju izdelka, ki se pregleduje, ne morejo delovati v tržnih razmerah. Za javna in zasebna podjetja v sektorju dejansko veljajo politični nadzor in navodila, kot je navedeno tudi v oddelku 3.2.2.1.5.

3.2.2.1.4 Znatno izkrivljanje v skladu s členom 2(6a), točka (b), druga alineja, osnovne uredbe: prisotnost države v podjetjih državi omogoča, da vpliva na cene ali stroške

- (78) Poleg tega, da kitajska vlada prek lastništva podjetij v državni lasti in z drugimi orodji izvaja nadzor nad gospodarstvom, ji prisotnost vlade v podjetjih omogoča tudi, da vpliva na cene in stroške. Čeprav se lahko šteje, da pravica ustreznih državnih organov do imenovanja in razrešitve ključnega poslovnega osebja v podjetjih v državni lasti, kot je določena v kitajski zakonodaji, odraža ustrezne lastniške pravice ⁽³⁵⁾, so celice KKP v podjetjih v državni lasti in zasebnih podjetjih še en pomemben kanal, prek katerega lahko država vpliva na poslovne odločitve. V skladu s pravom gospodarskih družb LRK je treba v vsaki družbi ustanoviti organizacijo KKP (z vsaj tremi člani KKP, kot je določeno v statutu KKP ⁽³⁶⁾), družba pa zagotovi potrebne pogoje za dejavnosti organizacije partije. Zdi se, da se v preteklosti ta zahteva ni vedno upoštevala ali strogo izvrševala. Vendar pa KKP vsaj od leta 2016 krepi svoje zahteve po nadzoru nad poslovnimi odločitvami v družbah kot stvar političnega načela ⁽³⁷⁾, vključno z izvajanjem pritiska na zasebne družbe, naj na prvo mesto postavijo „patriotizem“ in sledijo partijski disciplini ⁽³⁸⁾. Leta 2017 so poročali o obstoju partijskih celic v 70 % od približno 1,86 milijona družb v zasebni lasti, pri čemer se je vse bolj povečeval pritisk, da morajo imeti organizacije KKP zadnjo besedo pri poslovnih odločitvah v svojih družbah ⁽³⁹⁾. Ta pravila se splošno uporabljajo v celotnem kitajskem gospodarstvu, in sicer v vseh sektorjih, vključno s proizvajalci izdelka, ki se pregleduje, in dobavitelji vložkov za te proizvajalce.
- (79) Poleg tega je bil 15. septembra 2020 objavljen dokument z naslovom „Smernice splošnega urada centralnega komiteja KKP o pospešitvi delovanja združene fronte v zasebnem sektorju za novo obdobje“ (v nadaljnjem besedilu: smernice) ⁽⁴⁰⁾, s katerim se je dodatno razširila vloga partijskih odborov v zasebnih podjetjih. V oddelku II.4 smernic je navedeno: „okrepiti moramo splošno zmogljivost partije za vodenje delovanja združene fronte v zasebnem sektorju in učinkovito pospešiti delo na tem področju“; v oddelku III.6 pa je navedeno: „nadalje moramo izboljšati krepitev partije v zasebnih podjetjih in omogočiti, da bodo lahko partijske celice učinkovito izvajale svojo vlogo trdnjave ter članom partije omogočile izvajanje njihovih vlog nosilcev in pionirjev“. Smernice torej poudarjajo in poskušajo povečati vlogo KKP v družbah in drugih zasebnih subjektih ⁽⁴¹⁾.
- (80) Preiskava je potrdila, da so prekrivanja med vodstvenimi položaji in članstvom/partijskimi funkcijami KKP v sektorju melamina običajna. Predsedniki upravnih odborov družb Henan Zhongyuan Dahua Co., Ltd., Henan Haohua Junhua Co., Ltd., Sichuan Golden Elephant Sincerity Co., Ltd. in Xinjiang Xin Lian Xin Chemical Energy Co., Ltd. so dejansko hkrati tudi sekretarji partijskih odborov v svojih družbah.

⁽³⁴⁾ Na voljo na: <http://www.cpcif.org.cn/detail/40288043661e27fb01661e386a3f0001?e=1> (obiskano 2. maja 2023).

⁽³⁵⁾ Poročilo – poglavje 5, str. 100 in 101.

⁽³⁶⁾ Poročilo – poglavje 2, str. 26.

⁽³⁷⁾ Glej na primer: Blanchette, J. – Xi's Gamble: *The Race to Consolidate Power and Stave off Disaster* (Tekma za utrditev oblasti in preprečitev katastrofe); Foreign Affairs, zvezek 100, št. 4, julij/avgust 2021, str. 10–19.

⁽³⁸⁾ Poročilo – poglavje 2, str. 31 in 32.

⁽³⁹⁾ Na voljo na naslovu: <https://www.reuters.com/article/us-china-congress-companies-idUSKCN1B40JU> (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁴⁰⁾ Smernice splošnega urada centralnega komiteja KKP o pospešitvi delovanja združene fronte v zasebnem sektorju za novo obdobje, na voljo na naslovu: www.gov.cn/zhengce/2020-09/15/content_5543685.htm (obiskano 15. novembra 2022).

⁽⁴¹⁾ Financial Times (2020). „Chinese Communist Party asserts greater control over private enterprise“ (Kitajska komunistična partija prevzema večji nadzor nad zasebnim podjetjem), na voljo na naslovu: <https://on.ft.com/3mYxP4j> (obiskano 2. maja 2023).

- (81) Prisotnost in poseganje države na finančnih trgih (glej tudi oddelek 3.2.2.1.8) ter pri zagotavljanju surovin in vložkov imata še dodatni učinek izkrivljanja na trgu ⁽⁴²⁾. Prisotnost države v podjetjih v sektorju melamina in drugih sektorjih (kot sta finančni sektor in sektor vložkov) kitajski vladi tako omogoča, da vpliva na cene in stroške.

3.2.2.1.5 Znatno izkrivljanje v skladu s členom 2(6a), točka (b), tretja alinea, osnovne uredbe: javne politike ali ukrepi diskriminirajo v korist domačih dobaviteljev ali kako drugače vplivajo na sile prostega trga

- (82) Usmeritev kitajskega gospodarstva večinoma določa izpopolnjen sistem načrtovanja, ki opredeljuje prednostne naloge in predpisuje cilje, na katere se morajo osredotočiti osrednje, provincialne in lokalne vlade. Ustrezni načrti so na voljo na vseh ravneh upravljanja in zajemajo skoraj vse gospodarske sektorje. Cilji, določeni v instrumentih načrtovanja, so zavezujoči, organi na vsaki ravni upravljanja pa spremljajo izvajanje načrtov na ustrezni nižji ravni upravljanja. Sistem načrtovanja v LRK na splošno prispeva k temu, da se sredstva usmerjajo v sektorje, ki jih je vlada opredelila kot strateške ali kako drugače politično pomembne, in se ne dodeljujejo v skladu s tržnimi silami ⁽⁴³⁾.

- (83) Kitajski organi so sprejeli številne politike, ki usmerjajo delovanje sektorja izdelka, ki se pregleduje.

- (84) Najprej je v 14. petletnem načrtu za surovine ⁽⁴⁴⁾ navedeno, da se bo „intenziven razvoj parkov kemične industrije znatno okrepil in tako omogočil vzpostavitev skupine baz petrokemične industrije“ ⁽⁴⁵⁾. Načrt tudi spodbuja industrijo, naj „strogo nadzira novo proizvodno zmogljivost sečnine“, ene od glavnih sestavin melamina, ter „zviša standarde za odpravo zastarele proizvodne zmogljivosti in uporablja celovite standarde, da bi spodbudila opuščanje zastarele proizvodne zmogljivosti v skladu z zakoni in predpisi“ ⁽⁴⁶⁾. Poleg tega „morajo vsi kraji zagotoviti večjo skladnost s tem načrtom ter glavno vsebino načrta in velike projekte vključiti v svoje ključne lokalne naloge. Petrokemična in kemična industrija [...] morata oblikovati posebna izvedbena mnenja, osredotočena na cilje in naloge tega načrta, pri čemer je treba upoštevati dejanske razmere, ki prevladujejo v navedenih sektorjih“ ⁽⁴⁷⁾. Poleg tega je v 14. petletnem načrtu za zeleni razvoj industrije ⁽⁴⁸⁾ navedeno, da „bi bilo treba nad novo zmogljivostjo zagotoviti strog nadzor v industrijah, kot je industrija sečnine“ ⁽⁴⁹⁾. To je skladno s katalogom smernic za prilagoditev industrijske strukture iz leta 2019 ⁽⁵⁰⁾, v katerem so proizvodni obrati sečnine navedeni med obrati, „ki jih je treba odstraniti“ in jih tako ohraniti pod nadzorom ⁽⁵¹⁾. Na ravni pokrajin je v 14. petletnem načrtu za vrhunski razvoj kemične industrije v provinci Jiangsu ⁽⁵²⁾ navedeno, da nameravajo lokalni organi „še naprej nadzirati novo proizvodno zmogljivost v presežnih industrijah, kot so rafiniranje nafte, sečnina, amonijev fosfat, kavstična soda, polivinil klorid, natrijev karbonat, kalcijev karbid in rumeni fosfor“ ⁽⁵³⁾. V 14. petletnem načrtu za razvoj kemične industrije v provinci Shandong ⁽⁵⁴⁾ je določeno, da je treba „povečati dodano vrednost in izboljšati izdelke ter pospešiti oblikovanje sistema kemične industrije na osnovi premoga, in sicer s tremi glavnimi kategorijami: kemikalijami s kisikom na osnovi premoga, intermedijati na osnovi premoga in novimi materiali kemikalij na osnovi premoga“, ter tudi „osredotočiti se na razvoj industrijske verige finih kemikalij na osnovi premoga“ ⁽⁵⁵⁾.

⁽⁴²⁾ Poročilo – poglavja 14.1, 14.2 in 14.3.

⁽⁴³⁾ Poročilo – poglavje 4, str. 41, 42 in 83.

⁽⁴⁴⁾ 14. petletni načrt za surovine, na voljo na naslovu: https://www.miit.gov.cn/zwgk/zcwj/wjfb/tz/art/2021/art_2960538d19e34c66a5eb8d01b74cbb20.html (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁴⁵⁾ Prav tam, oddelek II.3.

⁽⁴⁶⁾ Prav tam, oddelek IV.1.

⁽⁴⁷⁾ Prav tam, oddelek VIII.1.

⁽⁴⁸⁾ 14. petletni načrt za zeleni razvoj industrije, na voljo na naslovu: http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2021-12/03/content_5655701.htm (miit.gov.cn) (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁴⁹⁾ Prav tam, oddelek III.2.

⁽⁵⁰⁾ Glej oddelek I.1.39 in oddelek I.1.56 priloge h katalogu smernic, na voljo na naslovu: www.gov.cn/xinwen/2019-11/06/5449193/files/26c9d25f713f4ed5b8dc51ae40ef37af.pdf (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁵¹⁾ Oddelek III kataloga smernic.

⁽⁵²⁾ 14. petletni načrt za vrhunski razvoj kemične industrije v provinci Jiangsu, na voljo na naslovu: <https://huanbao.bjx.com.cn/news/20210906/1175114.shtml> (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁵³⁾ Prav tam, oddelek 2.2.2.

⁽⁵⁴⁾ 14. petletni načrt za razvoj kemične industrije v provinci Shandong, na voljo na naslovu: <https://huanbao.bjx.com.cn/news/20211201/1191133.shtml> (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁵⁵⁾ Prav tam, oddelek III.4.

- (85) Poleg tega usmerjevalno mnenje o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta ⁽⁵⁶⁾ količinsko opredeljuje nadaljnje parametre načrtovanega razvoja sektorja: „Do leta 2025 bosta petrokemična in kemična industrija v osnovi oblikovali vzorec visokokakovostnega razvoja z močnimi domačimi inovacijskimi zmogljivostmi, razumno strukturno ureditev ter zelen, varen in nizkoogljičen razvoj. Prav tako bosta močno izboljšali zmogljivosti za zagotavljanje vrhunskega izdelka, znatno povečali ključno konkurenčnost ter se odločno približali samostojnemu delovanju in samoizboljševanju na visoki ravni“ ⁽⁵⁷⁾ ter številnim ciljem v kemijskem sektorju: „Raven proizvodne koncentracije proizvodnje kemikalij v rinfuzi se bo dodatno zvišala in stopnja izkoriščenosti zmogljivosti bo preseгла 80 % [...], vzpostavljenih bo približno 70 parkov kemične industrije s konkurenčnimi prednostmi“ ⁽⁵⁸⁾.“ Poleg tega poudarja potrebo po „krepitvi usklajevanja fiskalne, finančne, regionalne, naložbene, uvozne, izvozne in energetske politike, politike ekološkega okolja, cenovne politike ter drugih politik z industrijskimi politikami“ ter tudi po tem, „da se v celoti izkoristi vloga nacionalne platforme za skupno sodelovanje med industrijo in finančnim sektorjem ter da se spodbuja povezovanje med bankami in podjetji ter sodelovanje med industrijo in finančnim sektorjem“ ⁽⁵⁹⁾.
- (86) V obvestilu o dobro opravljenem delu pri sklepanju in izvajanju srednje- in dolgoročnih pogodb o premoгу v letu 2021 ⁽⁶⁰⁾ nacionalne komisije za razvoj in reforme se dodatno zahteva, da morajo ustrezni subjekti na trgu „okrepiti zagotavljanje samodiscipline v industriji. Vsa ustrezna industrijska združenja bi morala usmerjati podjetja pri krepitvi samodiscipline, izpolnjevanju zahtev srednje- in dolgoročnih pogodb ter zagotavljanju, da ne sklepajo nepoštenih pogodb z izkoriščanjem položaja na trgu glede ponudbe in povpraševanja ter prevladujočega položaja industrije. Velika podjetja bi morala dajati zgled in zavestno regulirati svoje odločitve pri sklepanju pogodb“ ⁽⁶¹⁾. Kitajska vlada torej tako in na druge načine vodi in nadzoruje skoraj vse vidike razvoja in delovanja sektorja ter vložke iz zgornjega dela verige.
- (87) Kitajska vlada je torej sprejela ukrepe, s katerimi gospodarske subjekte spodbuja k izpolnjevanju ciljev javne politike v zvezi s sektorjem melamina. Taki ukrepi preprečujejo nemoteno delovanje tržnih sil.

3.2.2.1.6 Znatno izkrivljanje v skladu s členom 2(6a), točka (b), četrta alinea, osnovne uredbe: pomanjkanje zakonodaje o stečaju, družbah ali lastnini ali diskriminatorna uporaba ali nezadostno izvrševanje navedene zakonodaje

- (88) Glede na informacije v spisu kitajski stečajni sistem nezadostno izpolnjuje lastne glavne cilje, kot sta pravična poravnava zahtevkov in terjatev ter varstvo zakonitih pravic in interesov upnikov in dolžnikov. Zdi se, da to izhaja iz dejstva, da je za kitajski sistem značilno sistematično nezadostno izvrševanje, čeprav kitajska zakonodaja o stečaju formalno temelji na podobnih načelih, kot se uporabljajo v sorodni zakonodaji v drugih državah. Število stečajev je še vedno izjemno majhno glede na velikost gospodarstva države, med drugim tudi zato, ker so postopki v primeru insolventnosti polni pomanjkljivosti, ki dejansko odvrtaajo od vložitve predloga za stečaj. Poleg tega ima država še vedno močno in dejavno vlogo v postopkih v primeru insolventnosti ter pogosto neposredno vpliva na njihov izid ⁽⁶²⁾.

⁽⁵⁶⁾ Usmerjevalno mnenje o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta, na voljo na naslovu: http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-04/08/content_5683972.htm#msdyntrid=WRmyf07ph0z74SHmXoOLKjRWl09BdZ4lGdYp9fiI9xU (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁵⁷⁾ Prav tam, oddelek I.3.

⁽⁵⁸⁾ Prav tam.

⁽⁵⁹⁾ Prav tam, oddelek VIII.

⁽⁶⁰⁾ Obvestilo o dobro opravljenem delu pri sklepanju in izvajanju srednje- in dolgoročnih pogodb o premoгу v letu 2021, na voljo na naslovu: http://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2020-12/09/content_5568450.htm (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁶¹⁾ Prav tam.

⁽⁶²⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 138–149.

- (89) Pomanjkljivosti sistema lastninskih pravic so poleg tega posebno očitne v zvezi z lastništvom zemljišč in pravicami do uporabe zemljišč v LRK ⁽⁶³⁾. Vsa zemljišča so last države (kmetijska zemljišča so v skupni lasti, mestna zemljišča pa v lasti države), za njihovo dodelitev pa je še vedno pristojna le država. Obstajajo pravne določbe, katerih cilj je pregledno dodeljevanje pravic do uporabe zemljišč in dodeljevanje teh pravic po tržnih cenah, na primer z uvedbo razpisnih postopkov. Vendar se te določbe skoraj nikoli ne upoštevajo in nekateri kupci pridobijo zemljišča brezplačno ali po ceni, nižji od tržne ⁽⁶⁴⁾. Poleg tega si organi pri dodeljevanju zemljišč pogosto prizadevajo uresničiti posebne politične cilje, vključno z izvajanjem gospodarskih načrtov ⁽⁶⁵⁾.
- (90) Podobno kot za druge sektorje kitajskega gospodarstva tudi za proizvajalce izdelka, ki se pregleduje, veljajo splošna pravila o kitajski zakonodaji o stečaju, družbah in lastnini. To pomeni, da tudi na te družbe vpliva izkrivljanje od zgoraj navzdol, ki izhaja iz diskriminatorne uporabe ali nezadostnega izvrševanja zakonodaje o stečaju in lastnini. Na podlagi dostopnih dokazov se zdi, da navedeni premisleki v celoti veljajo tudi za sektor melamina. Ta preiskava ni razkrila ničesar, kar bi lahko omajalo navedene ugotovitve.
- (91) Glede na navedeno je Komisija sklenila, da je bila uporaba zakonodaje o stečaju in lastnini v sektorju izdelka, ki se pregleduje, diskriminatorna oziroma je bilo njeno izvrševanje nezadostno.

3.2.2.1.7 Znatno izkrivljanje v skladu s členom 2(6a), točka (b), peta alinea, osnovne uredbe: stroški plač so izkrivljeni

- (92) Sistem tržno določenih plač se v LRK ne more v celoti razviti, saj delavci in delodajalci ne morejo uveljavljati pravic do kolektivne organizacije. LRK še ni ratificirala številnih temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela (MOD), zlasti konvencij o svobodi združevanja in kolektivnih pogajanjih ⁽⁶⁶⁾. Na podlagi nacionalne zakonodaje je dejavna samo ena sindikalna organizacija. Ta pa ni neodvisna od državnih organov, zato njeno sodelovanje pri kolektivnih pogajanjih in varstvu pravic delavcev ostaja na osnovni ravni ⁽⁶⁷⁾. Poleg tega je mobilnost kitajske delovne sile omejena s sistemom prijave gospodinjstev, zaradi katerega imajo lokalni prebivalci na določenem upravnem območju omejen dostop do celotnega nabora socialnovarstvenih in drugih prejemkov. Delavci, ki nimajo prijavljenega lokalnega prebivališča, se zato običajno znajdejo v ranljivem položaju na področju zaposlovanja in prejemajo nižji dohodek kot tisti, ki imajo prijavljeno prebivališče ⁽⁶⁸⁾. Navedene ugotovitve kažejo na izkrivljanje stroškov plač v LRK.
- (93) Predloženi niso bili nobeni dokazi o tem, da za sektor melamina opisani kitajski sistem delovnega prava ne bi veljal. Tako je izkrivljanje stroškov plač sektor prizadelo neposredno (pri proizvodnji zadevnega izdelka ali glavne surovine za njegovo proizvodnjo) in posredno (pri dostopu do kapitala ali vložkov družb, za katere velja isti sistem delovnega prava v LRK).

3.2.2.1.8 Znatno izkrivljanje v skladu s členom 2(6a), točka (b), šesta alinea, osnovne uredbe: dostop do financiranja ponujajo institucije, ki izvajajo cilje javne politike ali kako drugače ne delujejo neodvisno od države

- (94) V LRK je za dostop gospodarskih subjektov do kapitala značilno različno izkrivljanje.
- (95) Prvič, za kitajski finančni sistem je značilen močan položaj bank v državni lasti ⁽⁶⁹⁾, ki pri zagotavljanju dostopa do financiranja upoštevajo tudi druga merila poleg ekonomske uspešnosti projekta. Banke so podobno kot nefinančna podjetja v državni lasti še vedno povezane z državo, in sicer ne samo v okviru lastništva, temveč tudi prek osebnih odnosov (glavne vodstvene delavce velikih finančnih institucij v državni lasti imenuje KKP) ⁽⁷⁰⁾, pri čemer tako kot

⁽⁶³⁾ Poročilo – poglavje 9, str. 216.

⁽⁶⁴⁾ Poročilo – poglavje 9, str. 213, 214 in 215.

⁽⁶⁵⁾ Poročilo – poglavje 9, str. 209, 210 in 211.

⁽⁶⁶⁾ Poročilo – poglavje 13, str. 332–337.

⁽⁶⁷⁾ Poročilo – poglavje 13, str. 336.

⁽⁶⁸⁾ Poročilo – poglavje 13, str. 337–341.

⁽⁶⁹⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 114–117.

⁽⁷⁰⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 119.

nefinančna podjetja v državni lasti redno izvajajo javne politike, ki jih oblikuje vlada. Pri tem banke upoštevajo izrecno pravno obveznost opravljanja svojih poslov v skladu s potrebami nacionalnega gospodarskega in družbenega razvoja ter v skladu z navodili industrijskih politik države ⁽⁷¹⁾. To dopolnjujejo dodatna obstoječa pravila, ki usmerjajo finančna sredstva v sektorje, o katerih vlada odloči, da se spodbujajo ali so kako drugače pomembni ⁽⁷²⁾.

- (96) Čeprav se priznava, da se različne pravne določbe nanašajo na potrebo po spoštovanju običajnega bančnega poslovanja ter pravil skrbnega in varnega poslovanja, kot je potreba po proučitvi kreditne sposobnosti posojilojemalca, prepričljivi dokazi, vključno z ugotovitvami iz preiskav o trgovinski zaščiti, kažejo, da imajo te določbe pri uporabi različnih pravnih instrumentov le drugotno vlogo.
- (97) Na primer, kitajska vlada je pojasnila, da mora KKP nadzorovati celo odločitve zasebnega poslovnega bančništva, te pa morajo biti skladne z nacionalnimi politikami. Eden od treh glavnih ciljev države v zvezi z upravljanjem bančništva je zdaj okrepiti vodilno vlogo partije v bančnem in zavarovalniškem sektorju, tudi glede vprašanj poslovanja in upravljanja ⁽⁷³⁾. Poleg tega morajo zdaj merila za ocenjevanje uspešnosti poslovnih bank upoštevati zlasti način, kako subjekti „prispevajo k doseganju nacionalnih razvojnih ciljev in realnemu gospodarstvu“, predvsem pa, kako „prispevajo k strateškim in nastajajočim industrijam“ ⁽⁷⁴⁾.
- (98) Poleg tega so bonitetne ocene v zvezi z obveznicami in posojili pogosto izkrivljene iz različnih razlogov, vključno z dejstvom, da na oceno tveganja vplivata strateški pomen podjetja za kitajsko vlado in trdnost implicitnega jamstva vlade. Ocene jasno kažejo, da kitajske bonitetne ocene sistematično ustrezajo nižjim mednarodnim ocenam ⁽⁷⁵⁾.
- (99) To dopolnjujejo dodatna obstoječa pravila, ki usmerjajo finančna sredstva v sektorje, o katerih vlada odloči, da se spodbujajo ali so kako drugače pomembni ⁽⁷⁶⁾. Posledica tega je, da se posojila pristransko izdajajo v korist podjetij v državni lasti, velikih, dobro povezanih zasebnih podjetij in podjetij v ključnih industrijskih sektorjih, kar pomeni, da razpoložljivost in stroški kapitala niso enaki za vse subjekte na trgu.
- (100) Drugič, stroški izposojanja se umetno ohranjajo na nizki ravni, da bi se spodbudila rast naložb. To je povzročilo čezmerno uporabo kapitalskih naložb z vse nižjo donosnostjo naložb. To ponazarja porast korporativnega vzvoda v državnem sektorju kljub velikemu padcu dobičkonosnosti, kar kaže, da mehanizmi v bančnem sistemu ne upoštevajo normalnih komercialnih odzivov.

⁽⁷¹⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 120.

⁽⁷²⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 121 in 122, 126–128 ter 133–135.

⁽⁷³⁾ Glej uradni politični dokument komisije bančnih in zavarovalniških regulatorjev Kitajske (CBIRC) z dne 28. avgusta 2020: Triletni akcijski načrt za izboljšanje korporativnega upravljanja bančnega in zavarovalniškega sektorja (2020–2022), na voljo na naslovu: <http://www.cbirc.gov.cn/cn/view/pages/ItemDetail.html?docId=925393&itemId=928> (obiskano 2. maja 2023). Načrt nalaga „nadaljnje izvajanje duha, ki ga uteleša osrednji govor generalnega sekretarja Ši Džinpinga o doseganju napredka na področju reforme korporativnega upravljanja v finančnem sektorju“. Poleg tega je cilj oddelka II načrta spodbujati organsko vključevanje vodilne vloge partije v upravljanje podjetij: „Dosegli bomo, da bo vključevanje vodilne vloge partije v korporativno upravljanje vse bolj dosledno, standardizirano in v skladu s postopki [...]. Partijski odbor mora o glavnih vprašanjih poslovanja in upravljanja razpravljati pred odločanjem upravnega odbora ali višjega vodstva.“

⁽⁷⁴⁾ Glej Obvestilo komisije CBIRC o metodi ocenjevanja uspešnosti poslovnih bank, izdano 15. decembra 2020, na voljo na naslovu: http://jrs.mof.gov.cn/gongzuotongzhi/202101/t20210104_3638904.htm (zadnji ogled 2. maja 2023).

⁽⁷⁵⁾ Glej delovni dokument MDS z naslovom „Resolving China's Corporate Debt Problem“ (Reševanje težave z dolgom podjetij na Kitajskem), Wojciech Maliszewski, Serkan Arslanalp, John Caparuso, José Garrido, Si Guo, Joong Shik Kang, W. Raphael Lam, T. Daniel Law, Wei Liao, Nadia Rendak, Philippe Wingender, Jiangyan, oktober 2016, WP/16/203.

⁽⁷⁶⁾ Poročilo – poglavje 6, str. 121 in 122, 126–128 ter 133–135.

- (101) Tretjič, čeprav je bila liberalizacija nominalne obrestne mere dosežena oktobra 2015, cenovni signali še vedno niso rezultat sil prostega trga, temveč nanje vplivajo izkrivljanja, ki jih povzroča vlada. Delež posojil, ki je bil enak referenčni vrednosti ali manjši od nje, je še vedno predstavljal najmanj eno tretjino vseh posojil konec leta 2018 ⁽⁷⁷⁾. Uradni mediji v LRK so pred kratkim poročali, da je KKP pozvala k „znižanju obrestne mere na trgu posojil“ ⁽⁷⁸⁾. Posledica umetno nizkih obrestnih mer so prenizke cene in s tem čezmerna uporaba kapitala.
- (102) Splošna rast posojil v LRK pomeni poslabšanje učinkovitosti dodeljevanja kapitala brez kakršnih koli znakov omejevanja kreditiranja, ki bi bilo pričakovano v neizkrivljenem tržnem okolju. Zato se je obseg slabih posojil hitro povečal, kitajska vlada pa se velikokrat odloči, da se izogne neplačilom, s čimer se ustvarjajo tako imenovane „zombi“ družbe, ali da prenese lastništvo terjatve (npr. z združevanji ali zamenjavami terjatev v lastniške deleže), ne da bi se pri tem nujno odpravila splošna težava terjatev ali obravnavali njeni glavni vzroki.
- (103) Znatno izkrivljanje, ki je posledica stalne vseprisotne vloge države na kapitalskih trgih, v bistvu vpliva na korporativni sistem posojil v LRK kljub sprejetim ukrepom za liberalizacijo trga. Zato znatno poseganje države v finančni sistem močno vpliva na tržne razmere na vseh ravneh.
- (104) V tej preiskavi ni bil predložen noben dokaz, da poseganje države v finančni sistem v smislu člena 2(6a), točka (b), šesta alinea, osnovne uredbe ne vpliva na sektor izdelka, ki se pregleduje. Zato znatno poseganje države v finančni sistem močno vpliva na tržne razmere na vseh ravneh.

3.2.2.1.9 Sistemska narava opisanega izkrivljanja

- (105) Komisija je ugotovila, da je izkrivljanje, opisano v poročilu, značilno za kitajsko gospodarstvo. Dostopni dokazi kažejo, da so dejstva in značilnosti kitajskega sistema, kot je opisan v oddelkih 3.2.2.1.2 do 3.2.2.1.5 in delu I poročila, značilni za celotno državo in vse sektorje gospodarstva. Enako velja tudi za opis proizvodnih dejavnikov, kot so navedeni v oddelkih 3.2.2.1.6 do 3.2.2.1.8 in delu II poročila.
- (106) Komisija opozarja, da so za proizvodnjo izdelka, ki se pregleduje, potrebni nekateri vložki. Ko proizvajalci melamina kupijo/naročijo te vložke, so cene, ki jih plačajo (in ki so evidentirane kot njihovi stroški), očitno izpostavljene istemu zgoraj navedenemu sistemskemu izkrivljanju. Dobavitelji vložkov na primer zaposlujejo delovno silo, izpostavljeno izkrivljanju. Lahko si izposodijo denar, ki je izpostavljen izkrivljanju v finančnem sektorju/pri dodeljevanju kapitala. Poleg tega zanje velja sistem načrtovanja, ki se uporablja na vseh ravneh upravljanja in v vseh sektorjih.
- (107) Posledica tega je, da domače prodajne cene izdelka, ki se pregleduje, niso primerne za uporabo v smislu člena 2(6a), točka (a), osnovne uredbe, izkrivljanje pa vpliva tudi na vse stroške vložkov (vključno s surovinami, energijo, zemljišči, financiranjem, delom itd.), saj država z znatnim poseganjem vpliva na oblikovanje njihovih cen, kot je opisano v delih I in II poročila. Opisano poseganje države v zvezi z dodeljevanjem kapitala, zemljišči, delom, energijo in surovinami je dejansko prisotno po vsej LRK. To na primer pomeni, da je vložek, ki je sam po sebi proizveden v LRK, z združevanjem različnih proizvodnih dejavnikov izpostavljen znatnemu izkrivljanju. Enako velja za vložke v vložke in tako dalje. Kitajska vlada ali proizvajalci izvozniki v tej preiskavi niso predložili nobenih dokazov ali protiargumentov.
- (108) Komisija je prejela pripombe zbornice CCCMC, ki zastopa tri kitajske proizvajalce melamina, in sicer družbe Sichuan Golden-Elephant Sincerity Chemicals Co., Ltd, Shandong Holitech Chemical Industry Co., Ltd in Henan Junhua Development Ltd ⁽⁷⁹⁾.

⁽⁷⁷⁾ Glej OECD (2019), Gospodarske raziskave OECD: Kitajska 2019, OECD Publishing, Pariz, str. 29, na voljo na naslovu: https://doi.org/10.1787/eco_surveys-chn-2019-en (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁷⁸⁾ Glej: http://www.gov.cn/xinwen/2020-04/20/content_5504241.htm (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁷⁹⁾ Družba Henan Haohua Junhua ima v lasti 81-odstotni delež družbe Henan Junhua Development. Glej https://aiqicha.baidu.com/company_detail_31229783116721 (zadnji ogled 5. junija 2023).

- (109) Prvič, zbornica CCCMC je trdila, da v členu 2.2 protidampinškega sporazuma STO ni priznan pojem znatnega izkrivljanja. In tudi če bi pojem znatnega izkrivljanja spadal na področje uporabe člena 2.2 protidampinškega sporazuma STO, kar po mnenju zbornice CCCMC ni res, bi moral biti izračun računsko določene normalne vrednosti, ki ga je pripravila EU, skladen tudi s členom 2.2.1.1 protidampinškega sporazuma STO in razlago navedenega člena, kot jo je pritožbeni organ podal v zadevi EU – biodizel (Argentina) (DS473). Zato bi bila računsko določitev normalne vrednosti po mnenju zbornice CCCMC dovoljena, samo kadar ni prodaje podobnega izdelka v „običajnem poteku trgovanja“ ali v primeru „posebnih razmer na trgu“. Domnevno znatno izkrivljanje v državi izvoznici bi torej moralo spadati na področje uporabe ene od navedenih kategorij, da bi Komisija lahko nadaljevala pregled zaradi izteka ukrepov v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe. Po mnenju zbornice CCCMC v tem primeru ne gre za to, saj metodologija na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe omogoča računsko določitev normalne vrednosti, kadar gre za znatno izkrivljanje, ne pa v skladu s pojmi, določenimi v členu 2.2 protidampinškega sporazuma STO. Zbornica CCCMC je tudi trdila, da v protidampinškem sporazumu STO ni člena, ki bi za namene določitve normalne vrednosti omogočal uporabo podatkov iz tretje države, ki ne odražajo ustrezno ravni cen ali stroškov v državi porekla. Normalna vrednost mora biti v protidampinških preiskavah določena na podlagi prodajnih cen ali stroškov družb v državi porekla ali pa vsaj temeljiti na cenah ali stroških, ki lahko odražajo raven cen ali stroškov v državi porekla. V zvezi s tem je zbornica CCCMC opozorila zlasti na poročilo odbora STO v zadevi EU – metodologija prilagajanja stroškov II (Rusija) (DS494) kot primeru uspešnega pravnega izpodbijanja združljivosti metodologije na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe s STO. Zaradi zgoraj navedenega je zbornica CCCMC menila, da je člen 2(6a) osnovne uredbe v nasprotju s protidampinškim sporazumom STO in se v tej zadevi ne bi smel uporabljati.
- (110) V zvezi z argumenti zbornice CCCMC glede združljivosti metodologije na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe s STO Komisija meni, da so določbe člena 2(6a) v celoti skladne z obveznostmi Evropske unije v okviru STO in s sodno prakso, ki jo navaja zbornica CCCMC. Komisija najprej opozarja, da zaradi obstoja znatnega izkrivljanja stroški in cene v državi izvoznici niso primerni za računsko določitev normalne vrednosti. V teh okoliščinah člen 2(6a) osnovne uredbe predvideva računsko določitev stroškov proizvodnje in prodaje na podlagi neizkrivljenih cen ali referenčnih vrednosti, vključno s cenami v primerni reprezentativni državi s stopnjo razvitosti, ki je podobna stopnji v državi izvoznici. Poleg tega se poročilo STO o zadevi EU – biodizel ni nanašalo na uporabo člena 2(6a) osnovne uredbe, ampak na posebno določbo člena 2(5) osnovne uredbe. V vsakem primeru pravo STO, kot ga razlaga pritožbeni organ v zadevi EU – biodizel, dovoljuje uporabo podatkov iz tretje države, ki se ustrezno prilagodijo, kadar je taka prilagoditev potrebna in utemeljena. Poleg tega je zvezi s sporom v zadevi EU – metodologija prilagajanja stroškov II v poročilu odbora izrecno navedeno, da določbe člena 2(6a) osnovne uredbe ne spadajo v okvir spora. Komisija tudi opozarja, da sta se EU in Ruska federacija pritožili na ugotovitve odbora, ki niso dokončne in zato v skladu s stalno sodno prakso STO nimajo pravnega statusa v sistemu STO, saj niso bile potrjene s sklepom članic STO v okviru Organa za reševanje sporov. Argumentov zbornice CCCMC zato ni bilo mogoče sprejeti.
- (111) Drugič, v zvezi z dokazi o obstoju znatnega izkrivljanja je zbornica CCCMC trdila, da so vložniki predložili dokaze, ki niso zadostno utemeljevali nobenih ugotovitev o „znatnem izkrivljanju“ v kitajski industriji melamina, in da bi zato analiza Komisije med preiskavo morala biti precej bolj utemeljena, navsezadnje tudi za dopolnitev trditev v zvezi z izkrivljanjem, ki jih je navedla industrija Unije ter jih po mnenju zbornice CCCMC zaradi njihove splošne narave ne bi bilo mogoče preveriti brez nezadostnega navajanja povezanih virov. Zbornica CCCMC se na primer sklicuje na to, da industrija Unije pri sklicevanju na 14. petletni načrt samo trdi, da ta „namerava ustvariti kitajske nacionalne prvake“. Zbornica CCCMC podobno kritizira sklicevanje industrije Unije na usmerjevalna mnenja o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta. Po mnenju zbornice CCCMC so usmerjevalna mnenja usmerjevalni dokument, ki ne določa zavezujočih pravil in poleg tega navaja številne cilje, ki jih industrija Unije ne navaja, med drugim cilje, ki „omogočajo, da se pri dodeljevanju sredstev v celoti izrazi odločilna vloga trga, se bolje izrazi vloga vlade“ ter se „ustvari tržno usmerjeno, pravno urejeno in internacionalizirano poslovno okolje [...]“, se spodbuja učinkovito globalno razporejanje proizvodnih dejavnikov ter se krepi usklajevanje zgornjega in spodnjega dela industrijske verige in skupni razvoj povezanih industrij“. Na podlagi navedenega je zbornica CCCMC primerjala usmerjevalna mnenja s sedanjimi pobudami industrijske politike EU.
- (112) V zvezi s tem je tudi poudarila, da poročilo ni bilo posodobljeno, zlasti glede na znaten gospodarski razvoj v EU in na Kitajskem, odkar je bilo objavljeno. Opozorila je na obveznost, da mora Komisija na podlagi člena 2(6a), točka (c), osnovne uredbe poročilo redno posodabljati, in trdila, da večkrat ponovljena nekritična sklicevanja na poročilo – ne glede na to, ali jih navaja industrija EU ali so navedena v ugotovitvah Komisije – ne morejo biti zadostna.

V zvezi s tem se je sklicevala na odločbo pritožbenega organa STO v zadevi ZDA – izravnalni ukrepi (DS437), v kateri je navedeno, da je treba trditev o izkrivljanju cen presojati za vsak primer posebej ter da jo je treba dokazati in zadostno pojasniti v poročilu preiskovalnega organa.

- (113) Komisija se z argumenti zbornice CCCMC v zvezi z analizo zadostnosti dokazov ni strinjala. Prvič, kar zadeva domnevno nezadostnost dokazov v predložitvah industrije Unije, je Komisija med to preiskavo dejansko zbirala dodatne informacije, s katerimi bi dopolnila dostopne vire, vključno z zahtevkom in poročilom, da bi preverila trditve, navedene na začetku preiskave, in nazadnje ugotovila, ali v sektorju melamina obstaja znatno izkrivljanje v smislu člena 2(6a) osnovne uredbe. Rezultati preiskave Komisije so navedeni v uvodnih izjavah 67 do 104, zainteresirane strani pa lahko predložijo dodatne pripombe v zvezi z njimi. V vsakem primeru Komisija v zvezi z zadostnostjo dokazov v začetni fazi opozarja, da se je točka 4.1 obvestila o začetku nanašala na številne elemente na kitajskem trgu melamina, da bi se dokazalo, da je nanj vplivalo izkrivljanje. Komisija meni, da je seznam dokazov iz obvestila o začetku zadostoval, da se je preiskava na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe upravičeno začela. Čeprav se dejanski obstoj znatnega izkrivljanja ugotovi – in nato uporabi metodologija, kot je določena v členu 2(6a), točka (a), osnovne uredbe – šele ob dokončnem razkritju, pa člen 2(6a), točka (e), osnovne uredbe določa obveznost zbiranja podatkov, ki so potrebni za uporabo te metodologije, kadar se preiskava začne na tej podlagi. V tem primeru je Komisija dokaze, predložene v zahtevku, štela za zadostne za začetek preiskave na tej podlagi. Zato je Komisija sprejela potrebne ukrepe, ki ji omogočajo uporabo metodologije v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe, če bi se med preiskavo potrdil obstoj znatnega izkrivljanja.
- (114) Drugič, v zvezi z argumentom o kitajskih dokumentih politike Komisija poudarja, da je kitajsko gospodarstvo prepleteno z zapleteno mrežo petletnih načrtov, ki spodbujajo odločitve javnih organov na vseh ravneh. V nasprotju z argumentom zbornice CCCMC Komisija meni, da so petletni načrti zavezujoči dokumenti, saj 14. nacionalni petletni načrt na primer namenja celoten oddelek „izboljšanje mehanizma za izvedbo načrtovanja“, v njem pa je navedeno: „V zvezi z zavezujočimi kazalniki, velikimi inženirskimi projekti ter nalogami na področju javnih storitev, varstva okolja, varnosti in drugih področjih, navedenih v tem načrtu, je treba pojasniti odgovornosti strani in zahteve glede časovnega razporeda za dodeljevanje javnih sredstev, usmerjanje in nadziranje socialnih virov ter zagotavljanje dokončanja nalog v skladu s časovnim razporedom. V zvezi s pričakovanimi kazalniki in nalogami na področjih industrijskega razvoja in strukturnega prilagajanja, določenih v tem načrtu, se je treba za izpolnitev teh nalog v glavnem opirati na vlogo subjektov na trgu. Vlade na vseh ravneh morajo ustvarjati ugodno politično, institucionalno in pravno okolje⁽⁸⁰⁾.“ V zvezi z argumentom, predloženim v zahtevku, tudi usmerjevalno mnenje o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta kaže na konkretno poseganje države, v njem pa je navedeno, da bodo kitajska podjetja „pospešila preobrazbo in nadgradnjo tradicionalnih industrij ter odločno razvijala nove kemične snovi in fine kemikalije. Pospeševala bodo digitalno preobrazbo industrije, izboljšala raven resnične varnosti in čiste proizvodnje, pospeševala kakovost, učinkovitost in preobrazbo moči petrokemične industrije ter spodbujala razvoj Kitajske iz velike petrokemične države v močno petrokemično državo“⁽⁸¹⁾.
- (115) Tretjič, v zvezi z domnevnimi podobnostmi sedanjih industrijskih politik EU s politikami Kitajske Komisija meni, da ta točka ni pomembna za oceno obstoja znatnega izkrivljanja na Kitajskem v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe.
- (116) Četrtrič, v zvezi s trditvijo glede zastarelosti dokazov iz poročila je Komisija opozorila, da je poročilo izčrpen dokument, ki temelji na obsežnih objektivnih dokazih, vključno z zakonodajo, predpisi in drugimi uradnimi dokumenti politike, ki so jih objavili kitajski organi, poročilih tretjih strani, ki so jih pripravile mednarodne organizacije, akademskih študijah in člankih strokovnjakov ter drugih zanesljivih neodvisnih virih. Ker je javno dostopno že od decembra 2017, je imela vsaka zainteresirana stran dovolj priložnosti za njegovo izpodbijanje, dopolnitev ali predložitev pripomb v zvezi z njim in dokazi, na katerih temelji, vendar nobena stran ni predložila argumentov ali dokazov, s katerimi bi izpodbijala vire in informacije, vključene v poročilo.

⁽⁸⁰⁾ 14. petletni načrt za nacionalni gospodarski in družbeni razvoj ter dolgoročne cilje za leto 2035, na voljo na naslovu: http://www.gov.cn/xinwen/2021-03/13/content_5592681.htm (obiskano 2. maja 2023).

⁽⁸¹⁾ Prav tam, oddelek 1.1.

- (117) Petič, Komisija opozarja, da se zadeva ZDA – izravnalni ukrepi (Kitajska) ni nanašala na uporabo člena 2(6a) osnovne uredbe, ki je ustrezna pravna podlaga za določitev normalne vrednosti v tej preiskavi. Ta spor se je nanašal na drugačen dejanski položaj, in sicer na razlago Sporazuma STO o subvencijah in izravnalnih ukrepih.
- (118) Nazadnje je Komisija opozorila, da bi kitajska vlada lahko predložila pripombe o domnevnem izkrivljanju, opisanem v poročilu in med pregledom zaradi izteka ukrepov, ter zagotovila dokaze, ki bi izpodbijali te trditve. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 47, kitajska vlada ni izpolnila ustreznega vprašalnika, zato je Komisija svoje ugotovitve glede obstoja znatnega izkrivljanja na kitajskem trgu utemeljila na podlagi dostopnih dejstev v skladu s členom 18 osnovne uredbe.
- (119) Ob razkritju je zbornica CCCMC ponovila svoje argumente ter se izrecno sklicevala na svojo prejšnjo predložitev. Poleg tega je družba Xinjiang XLX predložila enake argumente kot zbornica CCCMC.
- (120) Prvič, zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX sta vztrajali, da je člen 2(6a) osnovne uredbe neskladen s pravom STO in neskladen posebej s členom 2.2 protidampinškega sporazuma STO, ter kritizirali Komisijo, ker ni pojasnila, kako se njena praksa pri uporabi člena 2(6a) osnovne uredbe ujema z utemeljitvijo iz več skladnih ugotovitev pritožbenega organa STO, v katerih je ugotovljeno, da so podobne prakse EU in drugih članic pri računskem določanju normalne vrednosti neskladne z obveznostmi iz člena 2.2 protidampinškega sporazuma STO. Poleg tega sta zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX od Komisije zahtevali, naj se ne odloči zgolj zavreči njunega argumenta s trditvijo, da STO omogoča uporabo podatkov iz tretje države, ampak naj namesto tega pojasni, kako je Komisija izvedla prilagoditev, ki jo določa člen 2.2 protidampinškega sporazuma STO, da je prišla do stroškov proizvodnje „v državi porekla“. V zvezi s tem sta se zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX sklicevali na ugotovitve pritožbenega organa v sporih v zadevi EU – biodizel (Argentina) (DS473) in zadevi Ukrajina – protidampinški ukrepi za amonijev nitrat (DS493). Zato so Kitajska, zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX trdile, da je metodologija, ki jo je Komisija uporabila v tej preiskavi – dokler je Komisija normalno vrednost računsko določala na podlagi stroškov proizvodnje v Turčiji brez kakršne koli prilagoditve ali pojasnila glede tega, kako so bili navedeni podatki nazadnje prilagojeni, da so odražali stroške proizvodnje v državi porekla – neskladna z obveznostmi EU na podlagi člena 2.2 protidampinškega sporazuma STO. Po mnenju zbornice CCCMC in družbe Xinjiang XLX mora zato Komisija temeljito revidirati svojo metodologijo normalne vrednosti in sklepe, povezane z njo.
- (121) Teh argumentov ni mogoče sprejeti. Kot je Komisija že opozorila v uvodni izjavi 110, se sodna praksa pritožbenega organa, na katero se sklicujeta zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX, ne nanaša na uporabo člena 2(6a) osnovne uredbe. Zato je argument, da naj glede na utemeljitev pritožbenega organa metodologija Komisije za računsko določitev normalne vrednosti na podlagi navedenega člena ne bi bila združljiva s pravom STO, neustrezen. V zvezi s tem se Komisija ni odločila zgolj zavreči argumentov strani, ampak izraža pravno mnenje, da so določbe člena 2(6a) v celoti skladne z obveznostmi Evropske unije v okviru STO. Zato se Komisija ne more strinjati z zbornico CCCMC in družbo Xinjiang XLX, ki sta zahtevali revidiranje metodologije iz člena 2(6a) osnovne uredbe.
- (122) Drugič, zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX sta menili, da so utemeljitev Komisije glede znatnega izkrivljanja in povezani dokazi, na katere se je sklicevala Komisija, nezadostni. Natančneje, zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX sta izrazili pomisleke glede tega, da se Komisija še naprej v veliki meri opira na poročilo, ki je bilo objavljeno decembra 2017 in je zato zdaj že zastarelo, medtem pa svetovno gospodarstvo, med drugim zlasti gospodarstvo EU in Kitajske, doživlja precejšnje pretese ter že izvaja pomembne politične in strukturne spremembe, namenjene prilagajanju novim domačim in globalnim okoliščinam. V zvezi s tem sta zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX poudarili, da je morala biti industrijska strategija EU, sprejeta marca 2020, posodobljena že maja 2021, da je upoštevala nove „krizne“ okoliščine. Zato sta menili, da je treba elemente, o katerih je v poročilu navedeno, da so pomembni za ugotavljanje znatnega izkrivljanja, zdaj ponovno proučiti in posodobiti s posebnimi novimi sklepi glede tega, ali so še vedno ustrezni. Zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX sta se v tem okviru sklicevali tudi na člen 2(6a), točka (c), osnovne uredbe, v skladu s katerim mora Komisija med drugim redno posodabljati poročilo.

- (123) Poleg tega sta zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX v zvezi z usmerjevalnimi mnenji o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta trdili, da Komisija ni upoštevala, da (i) je ta dokument usmerjevalen dokument, ne pa zavezujoč predpis, ki določa podrobne obveznosti ali pravila za zadevne sektorje, ter da (ii) vključuje cilje – cilje, ki na primer „omogočajo, da se pri dodeljevanju sredstev v celoti izrazi odločilna vloga trga, se bolje izrazi vloga vlade“ ali se „ustvari tržno usmerjeno, pravno urejeno in internacionalizirano poslovno okolje“ –, ki so v nasprotju s sklepi Komisije glede izkrivljanja. Podobno sta v zvezi s petletnim načrtom, ki ga je navedla Komisija, izpodbijali razlago Komisije glede sistema načrtov na Kitajskem in poudarili, da navedeni petletni načrti ne kažejo, da bi javni organi spodbujali zavezujoče odločitve, ampak gre za to, da petletni načrti poskušajo pojasniti vloge zadevnih odgovornih strani, vloga vlad pa je posebej opredeljena kot vloga, katere naloga je „ustvarjati ugodno politično, institucionalno in pravno okolje“, to pa je vloga vlad povsod po svetu, tudi v EU. Ponovili sta tudi argument, da usmerjevalna mnenja o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta prepuščajo kitajskim podjetjem, da sprejmejo ustrezne ukrepe za preoblikovanje in nadgradnjo sektorja, na podoben način kot sedanje industrijske politike EU. Poleg tega sta trdili, da Komisija ni obravnavala predhodno navedenega argumenta, in sicer, da mora preiskovalni organ v skladu z ugotovitvami pritožbenega organa v zadevi ZDA – izravnalni ukrepi v svojem poročilu ugotoviti in zadostno pojasniti obstoj izkrivljanja cen zaradi poseganja države. Zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX menita, da bi Komisija to zahtevo morala izpolniti, da bi lahko predložila sedanje dejanske podatke in podrobno analizo domnevnega poseganja kitajske vlade, ki vpliva na razmere na trgu ter na vedenje na ravni proizvajalcev. Nazadnje sta poudarili, da bi morala Komisija po njunem mnenju predstaviti dokaze o tem, da je vlada posebej izvajala katera koli domnevna pooblastila za poseganje na trgu melamina ter da je navedeno izvajanje povzročilo dejansko in dokazljivo izkrivljanje oblikovanja cen zadevnih proizvajalcev melamina ter da sklicevanje Komisije na kitajske vladne načrte, usmerjevalna mnenja ali druge pobude kitajske državne politike ni mogoče enačiti z dejanskim poseganjem države.
- (124) Teh argumentov ni bilo mogoče sprejeti. V zvezi z opiranjem Komisije na poročilo in na to, da je bilo objavljeno leta 2017, Komisija ponavlja svoje stališče, pojasnjeno v uvodni izjavi 116. Komisija tudi opozarja, da ugotovitev v zvezi s prisotnostjo znatnega izkrivljanja na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe ni odvisna od obstoja poročila, še manj pa od datuma njegove objave. Poleg tega poudarja, da se temeljna načela kitajskega gospodarstva, kot so paradigma socialističnega tržnega gospodarstva, sistem načrtovanja ali položaj KKP, ki ji omogoča vodenje gospodarstva, skupaj s prisotnostjo partije znotraj posameznih subjektov na trgu, kar ji omogoča vplivanje na vodstvene odločitve, od objave poročila niso spremenila, razen tega, da so verjetno še bolj izražena. Ugotovitve poročila zato ostajajo večinoma ustrezne, Komisija pa jih je v tej preiskavi v vsakem primeru dopolnila z dodatnimi dokazi, kot je podrobno opisano na primer v uvodnih izjavah 76, 77, 79, 80 in 84 do 86. Glede na navedeno je tudi argument zbornice CCCMC in družbe Xinjiang XLX v zvezi z obveznostjo Komisije, da mora posodabljati poročilo v skladu s členom 2(6a), točka (c), osnovne uredbe, neutemeljen, saj je Komisija dejansko proučila zadevne okoliščine v zvezi s prisotnostjo znatnega izkrivljanja posebej za namene te preiskave, pri čemer je upoštevala najnovejše dostopne dokaze ⁽⁸²⁾.
- (125) V zvezi s primerjavami, s katerimi sta zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX primerjali kitajske dokumente politike z industrijskimi strategijami EU, Komisija poudarja, da strani ne navajata nobenih dodatnih argumentov, ampak samo vztrajata, da so industrijske politike EU domnevno pomembne za oceno znatnega izkrivljanja na podlagi člena 2(6a) osnovne uredbe na Kitajskem. Zato Komisija ponavlja svoje stališče, ki je bilo že izraženo v uvodni izjavi 115.
- (126) V zvezi z več argumenti o tem, v kolikšni meri so kitajski dokumenti politike, na katere se sklicuje Komisija, na primer tisti, ki so navedeni v uvodnih izjavah 84 do 86, usmerjevalni dokumenti, v kolikšni meri narava kitajskega sistema načrtovanja in ekonomske ureditve vpliva na zavezujoče odločitve javnih organov ter v kolikšni meri zadevni dokument politike prepušča posameznim podjetjem, da sprejemajo ustrezne ukrepe, Komisija poudarja, da zbornica CCCMC in družba Xinjiang XLX ne upoštevata nedvoumnih zahtev iz zadevnih kitajskih dokumentov

⁽⁸²⁾ Tak pristop je potrdilo Splošno sodišče v svoji sodbi z dne 21. junija 2023 v zadevi Guangdong Haomei New Materials in Guangdong King Metal Light Alloy Technology/Komisija, T-326/21, ECLI:EU:T:2023:347, točka 104.

politike, ki jih morajo izpolnjevati organi prejemniki, kot je opisano na primer v uvodni izjavi 84. V povezavi z obstojem posebnih številčnih ciljev v zvezi s tem, kako bi se sektor moral razvijati ⁽⁸³⁾, ostaja v veliki meri nepomembno, ali lahko posamezni subjekti na trgu, da bi dosegli določene cilje politike in razvojne cilje, izbirajo načine delovanja ter torej poskušajo uresničevati navedene cilje politike učinkovito in na „tržen“ način. Komisija tudi opozarja na strukture, ki so na Kitajskem vzpostavljene za okolje vseobsegajočih poseganj države v gospodarstvo, kot je podrobno opisano v oddelkih 3.2.2.1.1 do 3.2.2.1.9. V navedenem okolju posamezni subjekti na trgu, kot je družba Xinjiang XLX, ter industrijska združenja obljubijo, da bodo zvesti KKP in razvojnim ciljem, ki jih določi partija/država ⁽⁸⁴⁾, v zameno pa lahko pričakujejo podporo pri svojem poslovnem delovanju, vključno s fiskalnimi, finančnimi, naložbenimi, prostorskimi in drugimi politikami, ki jih izvajajo vladni organi, banke pod nadzorom države itd. Državni organi zato izvajajo svoja pooblastila za oblikovanje trga melamina, in sicer tudi znotraj posameznih gospodarskih subjektov. Ta sklep velja ne glede na posebno pravno naravo posameznih dokumentov politike, kot so usmerjevalna mnenja o spodbujanju visokokakovostnega razvoja petrokemične in kemične industrije v obdobju 14. petletnega načrta.

(127) V zvezi s sklicevanjem zbornice CCCMC in družbe Xinjiang XLX na ugotovitev pritožbenega organa v zadevi ZDA – izravnalni ukrepi Komisija poudarja, da je bil ta argument že obravnavan v uvodni izjavi 117.

(128) Glede na navedeno so bili argumenti zbornice CCCMC in družbe Xinjiang XLX zavrnjeni.

3.2.2.1.10 Sklep

(129) Analiza iz oddelkov 3.2.2.1.2 do 3.2.2.1.9, ki vključuje proučitev vseh dostopnih dokazov o poseganju LRK v svoje gospodarstvo na splošno ter v sektor izdelka, ki se pregleduje, je pokazala, da cene ali stroški izdelka, ki se pregleduje, vključno s stroški surovin, energije in dela, niso rezultat sil prostega trga zaradi znatnega poseganja države v smislu člena 2(6a), točka (b), osnovne uredbe, kot kaže dejanski ali možni učinek enega ali več zadevnih elementov iz navedenega člena. Na podlagi tega je Komisija sklenila, da v tem primeru ni ustrezno uporabiti domačih cen in stroškov za določitev normalne vrednosti.

(130) Komisija je zato normalno vrednost računsko določila izključno na podlagi stroškov proizvodnje in prodaje, ki odražajo neizkrivljene cene ali referenčne vrednosti, v tem primeru torej na podlagi ustreznih stroškov proizvodnje in prodaje v primerni reprezentativni državi v skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe, kot je obravnavano v naslednjem oddelku.

3.2.2.2 Reprezentativna država

(131) Izbira reprezentativne države je temeljila na naslednjih merilih v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe:

- stopnji gospodarske razvitosti, ki je podobna stopnji LRK. Komisija je za ta namen uporabila države, ki imajo glede na podatkovno zbirko Svetovne banke podoben bruto nacionalni dohodek na prebivalca kot LRK ⁽⁸⁵⁾;
- proizvodnji izdelka, ki se pregleduje, v navedeni državi ⁽⁸⁶⁾;
- razpoložljivosti ustreznih javnih podatkov v reprezentativni državi;
- če je možnih reprezentativnih držav več, imajo prednost države z ustrezno ravno socialne zaščite in varstva okolja, če je to primerno.

⁽⁸³⁾ Glej na primer uvodno izjavo 85.

⁽⁸⁴⁾ Glej uvodni izjavi 75 in 76.

⁽⁸⁵⁾ Odprti podatki Svetovne banke – višji srednji dohodek, na voljo na naslovu: <https://data.worldbank.org/income-level/upper-middle-income> (zadnji ogled 3. julija 2023).

⁽⁸⁶⁾ Če nobena država s podobno stopnjo razvitosti ne proizvaja izdelka, ki se pregleduje, se lahko upošteva proizvodnja izdelka, ki je v isti splošni kategoriji in/ali sektorju kot izdelek, ki se pregleduje.

- (132) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 50, je Komisija izdala obvestilo o virih, v katerem so opisani dejstva in dokazi, na katerih temeljijo ustrezna merila, in zainteresirane strani obvestila, da namerava Turčijo šteti za primerno reprezentativno državo v tem primeru, če bo v skladu s členom 2(6a) osnovne uredbe potrjen obstoj znatnega izkrivljanja.
- (133) V obvestilu o virih je Komisija pojasnila, da se bo zaradi odsotnosti smiselnega sodelovanja oprla na dostopna dejstva v skladu s členom 18 osnovne uredbe. Izbira reprezentativne države je temeljila na informacijah iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov skupaj z drugimi viri informacij, ki so se zdeli primerni v skladu z ustreznimi merili iz člena 2(6a) osnovne uredbe v skladu s členom 18(5) osnovne uredbe, vključno s statističnimi podatki o uvozu, nacionalnimi statističnimi podatki reprezentativne države, obveščevalnimi viri informacij o trgu, pristojbinami, ki jih zaračunavajo dobavitelji komunalnih storitev v reprezentativni državi, in finančnimi informacijami proizvajalcev v reprezentativni državi.
- (134) V zvezi s proizvodnjo izdelka, ki se pregleduje, so vložniki v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov proučili sedem držav (Indijo, Iran, Japonsko, Katar, Rusijo, Trinidad in Tobago ter Združene države Amerike), v katerih se je proizvajal melamin ⁽⁸⁷⁾.
- (135) V zvezi s stopnjo gospodarske razvitosti se je v OPP samo Rusija štela za državo s podobno stopnjo razvitosti kot LRK. Vendar glede na nedaven geopolitični in gospodarski razvoj v Rusiji skupaj z veljavnimi sankcijami ter glede na to, da se je Rusija odločila, da ne bo objavila podrobnih podatkov o uvozu in izvozu po aprilu 2022, Komisija ni menila, da bi bila Rusija primerna reprezentativna država.
- (136) Glede na navedeno so vložniki ugotovili, da je Turčija država, ki je na podobni stopnji gospodarske razvitosti kot LRK s proizvodnjo v isti splošni kategoriji izdelkov, tj. izdelkov v vrednostni verigi amoniaka, katere del je tudi melamin ⁽⁸⁸⁾.
- (137) Kar zadeva razpoložljivost ustreznih javnih podatkov v reprezentativni državi, so bili v skladu z zahtevkom podatki o pomembnih proizvodnih dejavnikih v zvezi s Turčijo takoj dostopni. Poleg tega so bili za isto splošno kategorijo izdelkov javno dostopni ustrezni podatki o PSA-stroških in dobičku. Vložniki so določili enega proizvajalca v isti splošni kategoriji izdelkov, in sicer družbo Ege Gübre Sanayii A.Ş. (v nadaljnjem besedilu: Ege Gübre). V obvestilu o virih je Komisija določila dva druga proizvajalca v isti splošni kategoriji izdelkov, in sicer družbi Tekfen Holding A.Ş. (v nadaljnjem besedilu: Tekfen) in Bagfaş Bandırma Gübre Fabrikalari A.Ş. (v nadaljnjem besedilu: Bagfaş). Vse tri družbe so bile proizvajalci dušikovih gnojil ⁽⁸⁹⁾, o njih so bile na voljo javno dostopne finančne informacije, ki so zajemale obdobje preiskave v zvezi s pregledom, in so v navedenem obdobju imele dobiček.
- (138) Zbornica CCCMC je v svojih pripombah o obvestilu o virih trdila, da bi morala Komisija upoštevati različne proizvodne procese in surovine, ki se uporabljajo v proizvodnji melamina. Poleg tega je trdila, da bi morala Komisija uporabiti izpolnjeni vprašalnik družbe Xinjiang XLX kot dostopno dejstvo.
- (139) Komisija je poudarila, da je zaradi nesodelovanja kitajskih proizvajalcev melamina, ki uporabljajo različne proizvodne procese in surovine, na katere se sklicuje zbornica CCCMC, svoje ugotovitve utemeljila na dostopnih dejstvih. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 60, se je Komisiji v tem primeru zdelo primernejše utemeljiti svoje ugotovitve na informacijah iz zahtevka namesto na podatkih ene same kitajske družbe. Poleg tega je Komisija dejansko uporabila nekatere elemente izpolnjenega vprašalnika kitajskega proizvajalca kot dostopno dejstvo. Zato so bile trditve zavrnjene.

⁽⁸⁷⁾ Odstavka 59 in 60 ter preglednica 1 zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov.

⁽⁸⁸⁾ Oddelek 5.2.3 zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov.

⁽⁸⁹⁾ Končna surovina, ki se uporablja v proizvodnji melamina in dušikovih gnojil, je zemeljski plin ali premog. Zemeljski plin ali premog se uporablja za izdelavo amoniaka. Amoniak je nato mogoče naprej predelati v sečnino ali dušikovo kislino. Dušikova kislina se uporablja za proizvodnjo amonijevega nitrata, ki je dušikovo gnojilo. Nato jo je mogoče dodatno zmešati in izdelati druge vrste dušikovih gnojil, npr. mešanico sečnine in amonijevega nitrata (amonijev nitrat v mešanici s sečnino) ali kalcijev amonijev nitrat (amonijev nitrat v mešanici s kalcijem iz apnenca). Tudi sečnino z dodanim amoniakom je mogoče uporabiti za proizvodnjo melamina. Dušikova gnojila, sečnino in melamin pogosto proizvajajo ista vertikalno integrirane družbe.

3.2.2.3 Neizkrivljeni stroški ter referenčne vrednosti in viri, ki so bili uporabljeni za njihovo določitev

- (140) Ob upoštevanju vseh informacij iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov in po analizi pripomb zainteresiranih strani so bili za določitev normalne vrednosti v skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe opredeljeni naslednji proizvodni dejavniki, njihovi viri in neizkrivljene vrednosti:

Preglednica 1

Proizvodni dejavniki melamina

Proizvodni dejavnik	Oznaka blaga v Turčiji	Neizkrivljena vrednost (v CNY)	Merska enota	Vir informacij
Surovine				
Sečnina	310210	4,41	kg	podatkovna zbirka Global Trade Atlas (GTA) ⁽¹⁾
Amoniak	281410	5,91	kg	GTA
Energetika/komunalne storitve				
Električna energija	Ni relevantno	0,56	kWh	Turški statistični urad
Zemeljski plin	Ni relevantno	53,58	GJ	Turški statistični urad
Para	Ni relevantno	199,04	tona	Zahtevki za pregled zaradi izteka ukrepov
Voda	Ni relevantno	9,78	m ³	Generalni direktorat za vodovod in kanalizacijo mesta Kocaeli
Delovna sila				
Kvalificirana in nekvalificirana delovna sila	Ni relevantno	35,53	ura	Turški statistični urad
Stranski proizvod				
Amoniak	281410	5,89	kg	GTA

⁽¹⁾ Na voljo na naslovu: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (zadnji ogled 6. februarja 2023).

3.2.2.3.1. Surovine

- (141) Komisija je za določitev neizkrivljene cene surovin, kot so dostavljene do vrat proizvajalca iz reprezentativne države, kot osnovo uporabila tehtano povprečje uvozne cene za reprezentativno državo, kot je navedena v GTA, ter ji prištela uvozne dajatve ⁽⁹⁰⁾ in stroške prevoza ⁽⁹¹⁾. Uvozna cena v reprezentativni državi je bila določena kot tehtano povprečje uvozne cene na enoto iz vseh tretjih držav, razen LRK in držav, ki niso članice STO (v nadaljnjem besedilu: nečlanice STO), navedenih v Prilogi 1 k Uredbi (EU) 2015/755 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁹²⁾.

⁽⁹⁰⁾ Mednarodni trgovinski center, zemljevid dostopa do trga (Market Access Map), na voljo na naslovu: <https://www.macmap.org/en/query/customs-duties> (zadnji ogled 5. aprila 2023).

⁽⁹¹⁾ Doing Business 2020. Economy profile Turkey (Poslovanje v letu 2020, gospodarski profil Turčije), str. 51, na voljo na naslovu: <https://archive.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/t/turkey/TUR.pdf> (zadnji ogled 9. februarja 2023). Metodologija za čezmejno trgovino, na voljo na naslovu: <https://archive.doingbusiness.org/en/methodology/trading-across-borders> (zadnji ogled 9. februarja 2023).

⁽⁹²⁾ Uredba (EU) 2015/755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o skupnih pravilih za uvoz iz nekaterih tretjih držav (UL L 123, 19.5.2015, str. 33). Člen 2(7) osnovne uredbe določa, da se domače cene v navedenih državah ne morejo uporabljati za določitev normalne vrednosti.

- (142) Komisija se je odločila, da izključi uvoz iz LRK v reprezentativno državo, saj je v oddelku 3.2.2.1 sklenila, da ni bilo primerno uporabiti domačih cen in stroškov v LRK zaradi obstoja znatnega izkrivljanja v skladu s členom 2(6a), točka (b), osnovne uredbe. Glede na to, da ni dokazov, da ista izkrivljanja nimajo enakega vpliva na izdelke, namenjene izvozu, je Komisija menila, da ista izkrivljanja vplivajo na izvozne cene. Po izključitvi uvoza iz LRK in nečlanic STO v reprezentativno državo je obseg uvoza iz drugih tretjih držav ostal reprezentativen.
- (143) Komisija je proučila, ali za vložke, za katere so bili statistični podatki o uvozu uporabljeni kot vir neizkrivljenih stroškov, v Turčiji veljajo omejitve izvoza, ki bi lahko morda izkrivile domače cene in zato tudi uvozne cene ⁽⁹³⁾. Komisija je ugotovila, da Turčija ni uvedla nobenih omejitev izvoza za izvoz sečnine in amoniaka v OPP.
- (144) Komisija je tudi proučila, ali so bile uvozne cene morda izkrivljene zaradi uvoza iz LRK in nečlanic STO ⁽⁹⁴⁾. Komisija je ugotovila, da je bilo v OPP manj kot 14,5 % uvoza sečnine s poreklom iz LRK in nečlanic STO. Delež uvoza amoniaka s poreklom iz LRK in nečlanic STO v OPP ni presegel 0,01 %. Komisija je zato sklenila, da uvoz iz LRK in nečlanic STO verjetno ni vplival na uvozne cene.
- (145) Zbornica CCCMC je v svojih pripombah o obvestilu o virih trdila, da Komisija ne bi smela uporabiti uvoznih cen za določitev neizkrivljenih stroškov surovin v Turčiji, saj so na navedene cene vplivali različni dejavniki, npr. uvožena količina in razdalja do države porekla, zato niso odražale domačih cen surovin v Turčiji.
- (146) Komisija se s tem ni strinjala. Uvožene surovine so cenovno konkurenčne domačim surovinam na turškem trgu. Zato je Komisija menila, da je tehtano povprečje uvozne cene zadostno odražalo domačo ceno surovin v Turčiji.
- (147) Zbornica CCCMC je v svojih pripombah o obvestilu o virih tudi trdila, da bi morala Komisija, če bi še naprej uporabljala uvozne cene kot približek za domače cene surovin v reprezentativni državi, znižati njihovo vrednost za vrednost pomorskega prevoza in zavarovanja, vključeno v statistične podatke o uvozu, evidentirane na ravni CIF.
- (148) Komisija se s tem ni strinjala. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 146, uvozne cene odražajo raven cen, ki prevladujejo na domačem trgu reprezentativne države. Kljub temu skupni stroški surovine, ki jih nosi proizvajalec v reprezentativni državi, vključujejo vse stroške, ki so nastali za pridobivanje in prevoz surovine do vrat tovarne. To je tudi točka, v kateri cene uvoženih in domačih surovin konkurirajo med seboj. Zato se je uvozna cena surovine na ravni CIF dodatno zvišala zaradi veljavne uvozne dajatve in stroškov prevoza v reprezentativni državi, kot je navedeno v uvodni izjavi 141.
- (149) Nazadnje je zbornica CCCMC v svojih pripombah o obvestilu o virih trdila, da tehtano povprečje uvozne cene sečnine ni bilo ustrezna referenčna vrednost in da bi ga bilo zato treba prilagoditi iz naslednjih treh razlogov:
- tehtano povprečje uvozne cene sečnine v Turčiji se je v obravnavanem obdobju več kot podvojilo zaradi neizzvanje in neupravičene vojne agresije Rusije proti Ukrajini (z 264 USD/tono leta 2019 na 568 USD/tono v OPP ⁽⁹⁵⁾);
 - uvoz iz Združenih držav Amerike (ZDA) je izkrivil povprečno uvozno ceno s čezmerno visoko ceno na enoto, ki znaša približno 1 500 CNY/kg. Uvoz iz ZDA bi bilo zato treba izključiti ⁽⁹⁶⁾;

⁽⁹³⁾ Fundacija Global Trade Alert, na voljo na naslovu: https://www.globaltradealert.org/data_extraction (zadnji ogled 6. februarja 2023).

⁽⁹⁴⁾ Azerbajdžan, Belorusija, Severna Koreja, Turkmenistan in Uzbekistan.

⁽⁹⁵⁾ Zbornica CCCMC je uporabila podatkovno zbirko Združenih narodov Comtrade.

⁽⁹⁶⁾ Glej Prilogo III k obvestilu o virih.

— uvoz iz Katarja je izkrivil povprečno uvozno ceno, ker so zanj veljali protidampinški ukrepi, ki jih je uvedla Indija. Podobno kot v prejšnji točki bi bilo treba uvoz iz Katarja izključiti ⁽⁹⁷⁾.

- (150) V zvezi z razvojem uvozne cene sečnine v Turčiji je Komisija ugotovila, da je v celoti sledila razvoju uvozne cene sečnine na petih najpomembnejših trgih, ki uvažajo sečnino (Indija, Brazilija, ZDA, Unija, Avstralija) in ustvarijo 60 % svetovnega uvoza sečnine ⁽⁹⁸⁾. Uvozna cena sečnine se je na navedenih petih trgih najprej leta 2020 nekoliko znižala, nato pa je leta 2021 in v OPP stalno naraščala. V OPP je dosegla več kot dvakratno vrednost iz leta 2019.
- (151) Komisija je zato sklenila, da uvozna cena sečnine v Turčiji ni bila izkrivljena. Sledila je namreč globalnim gibanjem cen sečnine.
- (152) V zvezi z uvozno ceno sečnine s poreklom iz ZDA je Komisija poudarila, da se je čezmerno visoka cena na enoto nanašala samo na 8 kg od skoraj dveh milijonov ton sečnine, uvožene v Turčijo v OPP. Zato ni vplivala na tehtano povprečje uvozne cene, uporabljeno kot referenčna vrednost za neizkrivljeno vrednost sečnine.
- (153) V zvezi z uvozom s poreklom iz Katarja, za katerega veljajo protidampinške dajatve v Indiji, je Komisija poudarila, da, prvič, zbornica CCCMC ni predložila nobenih dokazov, ki bi dokazovali, da bi bilo treba ugotovitve o dampingu, ki so jih predložili indijski organi, razširiti na izvoz Katarja v Turčijo. Drugič, ukrepi, ki jih je uvedla Indija, so se nanašali na melamin, ne pa na sečnino, ki je zadevna surovina.
- (154) Glede na premisleke, navedene v uvodnih izjavah 150 do 153, je Komisija zavrnila trditve zbornice CCCMC, opisane v uvodni izjavi 149.
- (155) Po dokončnem razkritju je zbornica CCCMC znova poudarila, da bi bilo treba uvoz iz Katarja izključiti iz izračuna neizkrivljenih stroškov sečnine, ker za izvoz Katarja veljajo protidampinški ukrepi v Indiji. Stran se je sklicevala na pregled zaradi izteka protidampinških ukrepov v zvezi z uvozom nekaterega pribora (fitingov) za soležno varjenje cevi iz nerjavnega jekla s poreklom iz LRK, pri katerem je Komisija zavrnila Malezijo kot potencialno reprezentativno državo, ker so ZDA uvedle protidampinške ukrepe za uvoz takega pribora (fitingov) s poreklom iz Malezije ⁽⁹⁹⁾.
- (156) Prvič, Komisija je poudarila, da je treba vsako preiskavo ocenjevati posebej, odločitev, sprejeta v eni preiskavi, pa ne ustvarja precedenčnega primera, ki bi splošno veljal za vse druge nadaljnje preiskave. Drugič, v primeru, na katerega se je sklicevala zbornica CCCMC, je Malezija veljala za eno od potencialnih reprezentativnih držav. Ugotovitve druge jurisdikcije o dampingu so bile pomembne, ker bi odločitve o oblikovanju cen proizvajalcev pribora (fitingov) v Maleziji pod vplivom njihovega dampinškega ravnanja lahko izkrivile njihove PSA-stroške in stopnje dobičkonosnosti. V obravnavanem primeru Katar ni bil uporabljen kot vir finančnih informacij, tj. PSA-stroškov in neizkrivljenega dobička. Bil je samo ena od držav porekla sečnine, uvožene v Turčijo, in je kot tak prispeval k vrednosti neizkrivljenih stroškov sečnine. Iz navedenega sledi, da sta bila položaja popolnoma neprimerljiva. Nič ni kazalo (in tožeče stranke niso predložile nobenih argumentov v ta namen), da bi domnevno dampinško ravnanje na tretjem trgu imelo učinek izkrivljanja na cene Katarjevega izvoza sečnine v Turčijo. Trditev je bila zato zavrnjena.
- (157) Po dokončnem razkritju je zbornica CCCMC znova poudarila, da bi Komisija morala odšteti pomorski prevoz in zavarovanje od uvozne cene surovin. Po mnenju zbornice CCCMC Komisija ni pojasnila, zakaj so uvozne cene odražale raven cen, ki je prevladovala na domačem trgu reprezentativne države. V zvezi s tem je zbornica CCCMC trdila, da so stroški družbe v reprezentativni državi vključevali samo stroške surovine in notranjega prevoza.

⁽⁹⁷⁾ Glej <https://www.dgtr.gov.in/anti-dumping-cases/anti-dumping-investigation-concerning-imports-melamine-originating-or-exported> (zadnji ogled 5. aprila 2023).

⁽⁹⁸⁾ Statistični podatki o uvozu so pridobljeni iz podatkovne zbirke GTA, ki je na voljo na naslovu: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (zadnji ogled 4. aprila 2023).

⁽⁹⁹⁾ Uvodna izjava 103 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/809 z dne 13. aprila 2023 o uvedbi dokončne protidampinške dajatve na uvoz nekaterega pribora (fitingov) za soležno varjenje cevi iz nerjavnega jekla, dokončanega ali nedokončanega, s poreklom iz Ljudske republike Kitajske in Tajvana, po pregledu zaradi izteka ukrepa v skladu s členom 11(2) Uredbe (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 101, 14.4.2023, str. 22).

- (158) Komisija se s tem ni strinjala. Kadar se proizvajalec izdelka, ki se pregleduje, v reprezentativni državi odloča, ali naj nabavi surovino od domačega ali tujega dobavitelja, primerja skupne stroške surovine do vrat svoje tovarne. Taki skupni stroški surovine, ki jo dobavi domači dobavitelj v reprezentativni državi, običajno vključujejo ceno surovine in notranjega prevoza. Kadar surovino dobavi tuji dobavitelj, skupni stroški običajno vključujejo ceno surovine, notranjega prevoza v državo izvoznico, manipuliranja in natovarjanja (tj. ceno na ravni FOB), pomorskega prevoza in zavarovanja (tj. ceno na ravni CIF, ki je na voljo v statističnih podatkih o uvozu), uvozne dajatve (tj. ceno z vsemi stroški) ter notranjega prevoza. Proizvajalec v reprezentativni državi se na splošno odloči nabaviti surovino iz tujine, samo če je uvozna cena na vratih njegove tovarne konkurenčna ceni domačega dobavitelja. Zato je Komisija menila, da so bile uvozne cene surovin na ravni CIF, tj. vključno s pomorskim prevozom in zavarovanjem, ustrezen približek domačih cen (na ravni EXW) navedenih surovin v reprezentativni državi. Komisija je zato zavrnila trditve.

3.2.2.3.2 Energetika/komunalne storitve

- (159) Komisija je nameravala uporabiti povprečno ceno elektrike, ki se je uporabljala za industrijske uporabnike v drugi polovici leta 2021 in prvi polovici leta 2022 ter jo je objavil turški statistični urad ⁽¹⁰⁰⁾. Uporabila je tarife, ki se uporabljajo za skupino porabe od 70 000 do 150 000 MWh. Da bi Komisija določila veljavno skupino porabe, je uporabila porabo električne energije, ki jo je družba Xinjiang XLX sporočila kot dostopno dejstvo.
- (160) Cena elektrike, ki jo je navedel turški statistični urad, je vključevala vse dajatve. Zato je Komisija od cene elektrike iz nacionalnih statističnih podatkov odštela DDV v višini 18 %.
- (161) Komisija je nameravala uporabiti povprečno ceno zemeljskega plina, ki se je uporabljala za industrijske uporabnike v drugi polovici leta 2021 in prvi polovici leta 2022 ter jo je objavil turški statistični urad ⁽¹⁰¹⁾. Uporabila je tarife, ki se uporabljajo za skupino porabe od 26 100 000 do 104 000 000 m³. Da bi Komisija določila veljavno skupino porabe, je uporabila porabo zemeljskega plina, ki jo je družba Xinjiang XLX sporočila kot dostopno dejstvo.
- (162) Merska enota, ki se je uporabljala v turških statističnih podatkih, je bila kubični meter. Vendar se je poraba, navedena v pregledu zaradi izteka ukrepov, merila v gigajoulih (GJ). Komisija je uporabila faktor pretvorbe 0,0373 GJ/m³, da je dobila neizkrivljeno ceno enega gigajoula v Turčiji.
- (163) Cena zemeljskega plina, ki jo je navedel turški statistični urad, je vključevala vse dajatve. Zato je Komisija od cene zemeljskega plina iz nacionalnih statističnih podatkov odštela DDV v višini 18 %.
- (164) Da bi Komisija določila neizkrivljene stroške pare, je uporabila pristop iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov. Vložniki so določili neizkrivljene stroške pare tako, da so neizkrivljene stroške zemeljskega plina pomnožili s faktorjem, dobljenim na podlagi empiričnega razmerja, ki so ga vložniki ugotovili med stroški zemeljskega plina in stroški pare.
- (165) Komisija je uporabila veljavne cene vode v Turčiji, kot jih zaračunava generalni direktorat za vodovod in kanalizacijo mesta Kocaeli ⁽¹⁰²⁾, ki je odgovoren za oskrbovanje industrijskih uporabnikov z vodo ter zbiranje in čiščenje njihovih odpadkov v provinci Kocaeli. Veljavne cene so bile takoj dostopne na spletišču turškega organa.

⁽¹⁰⁰⁾ Elektrik ve Doğal Gaz Fiyatları, I. Dönem: Ocak-Haziran 2022 (Cene elektrike in zemeljskega plina, prvo polletje: januar–junij 2022), preglednica 1, na voljo na naslovu: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Elektrik-ve-Dogal-Gaz-Fiyatlari-I.-Donem:-Ocak-Haziran-2022-45567> (zadnji ogled 20. januarja 2023).

⁽¹⁰¹⁾ Elektrik ve Doğal Gaz Fiyatları, I. Dönem: Ocak-Haziran 2022 (Cene elektrike in zemeljskega plina, prvo polletje: januar–junij 2022), preglednica 3, na voljo na naslovu: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Elektrik-ve-Dogal-Gaz-Fiyatlari-I.-Donem:-Ocak-Haziran-2022-45567> (zadnji ogled 20. januarja 2023).

⁽¹⁰²⁾ Na voljo na naslovu: <https://www.isu.gov.tr/sufiyatlari/> (zadnji ogled 30. januarja 2023).

- (166) Zbornica CCCMC je v svojih pripombah o obvestilu o virih trdila, da so bile cene elektrike in zemeljskega plina v Turčiji izkrivljene, ker so se v obdobju preiskave v zvezi s pregledom precej zviševale. Zbornica CCCMC je trdila, da so se cene zviševale zaradi pritiska na cene zemeljskega plina, ki se je pojavil po neizzvani in neupravičeni vojni agresiji Rusije proti Ukrajini, pri čemer je navajala poročilo o melaminu (v Evropi), ki so ga 23. marca 2022 objavile neodvisne obveščevalne službe za blago (ICIS) ⁽¹⁰³⁾.
- (167) Komisija je na začetku ugotovila, da v poročilu, ki ga je navedla zbornica CCCMC, ni bilo nobene celovite analize razvoja cen energije v Evropi, zlasti v primerjavi z LRK. V poročilu so samo navedene naraščajoče cene zemeljskega plina v okviru pogajanj o ceni melamina za drugo četrtoletje 2022, tj. zadnje četrtoletje OPP.
- (168) Poleg tega je neizzvana in neupravičena vojna agresija Rusije proti Ukrajini povzročila motnje na trgih energije po vsem svetu ⁽¹⁰⁴⁾. Zato bi bilo gibanje naraščajočih cen energije v Turčiji samo po sebi le težka mogoče imeti za osamljen pojav, značilen samo za turški trg.
- (169) Čeprav so prvotno ugotovljeni neizkrivljeni stroški elektrike in zemeljskega plina znašali samo 5 % računsko določene normalne vrednosti, so bili neizkrivljeni stroški pare povezani s stroški zemeljskega plina in so znašali 15 % računsko določene normalne vrednosti.
- (170) Zato je Komisija nadalje proučila razvoj cen energije, ki so jih plačevali industrijski uporabniki v Turčiji. Neizkrivljeni stroški elektrike so bili sprva določeni na ravni 0,65 CNY/kWh, zemeljskega plina pa na ravni 80,91 CNY/GJ.
- (171) Komisija je ugotovila, da se je stopnja zviševanja cen elektrike in zemeljskega plina v obdobju preiskave v zvezi s pregledom zvišala za toliko, da je precej presegla že tako visoko stopnjo inflacije (78,6 % ⁽¹⁰⁵⁾) v Turčiji. Cene elektrike so se zvišale zlasti v prvi polovici leta 2022, ko so bili stroški elektrike 3,5-krat, plina pa šestkrat višji kot v prvi polovici leta 2021.
- (172) Zato se je Komisiji ob upoštevanju znatnega deleža elektrike, zemeljskega plina in pare v računsko določeni normalni vrednosti zdelo primerno, da prilagodi prvotno ugotovljene neizkrivljene stroške elektrike in zemeljskega plina. Komisija je kot izhodišče uporabila ceno elektrike in zemeljskega plina, ki se je uporabljala za turške industrijske uporabnike v drugi polovici leta 2021, ter zvišala navedene tarife v skladu z rastjo cen energije, ugotovljeno v družbi Xinjiang XLX ⁽¹⁰⁶⁾, da je določila referenčno vrednost za prvo polovico leta 2022. Nato je izračunala povprečne neizkrivljene stroške elektrike, plina in pare, in sicer tako, da je uporabila dejanske cene, ki so se uporabljale v Turčiji v drugi polovici leta 2021, ter prilagojene vrednosti za prvo polovico leta 2022. Po navedenih prilagoditvah se je delež elektrike, zemeljskega plina in pare v računsko določeni normalni vrednosti zmanjšal na 15 %.

3.2.2.3.3 Delovna sila

- (173) V zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov so vložniki uporabili informacije o plačah za kvalificirano (inženir v industrijskem sektorju) in nekvalificirano delovno silo (tovarniški delavec) v Turčiji, ki jih je objavil inštitut za gospodarske raziskave ⁽¹⁰⁷⁾. Vendar na podlagi informacij, ki so bile na voljo v odprti različici zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov ali na ustreznem spletišču, ni bilo mogoče potrditi obdobja, ki so ga zajemali podatki. Poleg tega je referenčna vrednost, ki so jo uporabili vložniki, vključevala samo plače brez dodatnih stroškov dela, npr. socialnih prispevkov.

⁽¹⁰³⁾ Glej <https://www.icis.com/explore/commodities/chemicals/melamine/> (zadnji ogled 11. aprila 2023).

⁽¹⁰⁴⁾ Glej na primer <https://www.weforum.org/agenda/2022/11/russia-ukraine-invasion-global-energy-crisis/> (zadnji ogled 9. junija 2023); <https://blogs.worldbank.org/developmenttalk/energy-shock-could-sap-global-growth-years> (zadnji ogled 9. junija 2023); <https://www.reuters.com/business/energy/year-russia-turbocharged-global-energy-crisis-2022-12-13/> (zadnji ogled 9. junija 2023).

⁽¹⁰⁵⁾ Indeks cen življenjskih potrebščin, marec 2023, preglednica 2, na voljo na naslovu: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Consumer-Price-Index-March-2023-49652&dil=2> (zadnji ogled 11. aprila 2023).

⁽¹⁰⁶⁾ Komisija priznava, da je razvoj cen energije, ugotovljen v družbi Xinjiang XLX, temeljil na izkrivljenih stroških in cenah. Ker v tem pregledu zaradi izteka ukrepov cilj ni izračunati točno stopnjo dampinga, ampak ugotoviti, ali se je damping nadaljeval, se je Komisiji zdelo sprejemljivo, da zvišanje cen energije, s katerim se je spoprijemala družba Xinjiang XLX, uporabi kot previden približek za prilagoditev neizkrivljenih stroškov elektrike in zemeljskega plina.

⁽¹⁰⁷⁾ Na voljo na naslovu: <https://www.eriesi.com/salary> (zadnji ogled 6. februarja 2023).

- (174) Komisija se je zato odločila uporabiti informacije o stroških dela v zadevnem industrijskem sektorju, ki so na voljo pri turškem statističnem uradu ⁽¹⁰⁸⁾. Komisija je uporabila najnovejše podatke o stroških dela na uro ⁽¹⁰⁹⁾, evidentirane v oddelku 20 (Proizvodnja kemikalij, kemičnih izdelkov) statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti (NACE Rev. 2) ⁽¹¹⁰⁾. Ker so najnovejši podatki zajemali samo leto 2020, je Komisija stroške dela prilagodila na podlagi indeksa stroškov dela, ki se je uporabljal za proizvodnjo v tretjem in četrtem četrtletju 2021 in v prvem in drugem četrtletju 2022 ⁽¹¹¹⁾ ter ga je objavil turški statistični urad.

3.2.2.3.4 Stranski proizvodi

- (175) Po informacijah iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov se pri proizvodnji melamina pridobiva samo en stranski proizvod, in sicer amoniak. Za določitev njegove neizkrivljene cene je Komisija povprečni uvozni ceni za Turčijo prištel tudi uvozne dajatve in stroške notranjega prevoza po isti metodologiji kot za surovine.
- (176) Amoniak, pridobljen kot stranski proizvod, se znova uvede v proizvodni proces v tovarni sečnine. Glede na podatke iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov je učinkovitost takega amoniaka v tovarni sečnine manjša od učinkovitosti amoniaka, prvotno proizvedenega za uporabo v tovarni sečnine. Vložniki so zato zmanjšali neizkrivljeno vrednost stranskega proizvoda za odstotni delež, določen glede na predhodne izkušnje. Komisija je uporabila enak prilagoditveni koeficient.

3.2.2.3.5 Režijski stroški proizvodnje, PSA-stroški in dobiček

- (177) V skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe „[r]ačunsko določena normalna vrednost vključuje neizkrivljen in razumen znesek za upravne, prodajne in splošne stroške ter za dobiček“. Poleg tega je treba določiti vrednost režijskih stroškov proizvodnje, da bi se zajeli stroški, ki niso vključeni v zgoraj navedene proizvodne dejavnike.
- (178) V zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov so vložniki ocenili stalne stroške na podlagi stalnih stroškov, ki jih je imel eden od vložnikov pri proizvodnji ene tone melamina. Ocenjeni stalni stroški so bili prilagojeni navzdol, da bi odražali razliko v stopnji razvitosti med Turčijo in državo članico, v kateri je vložnik.
- (179) Komisija je navedene stalne stroške vključila v izračun neizkrivljenih stroškov proizvodnje kot režijske stroške proizvodnje po metodologiji, ki so jo uporabili vložniki. Dejanska vrednost stalnih stroškov je bila posodobljena na podlagi preverjenega izpolnjenega vprašalnika, ki ga je poslal vložnik iz uvodne izjave 178, in prilagojena za razliko v stopnji gospodarske razvitosti.
- (180) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 137, v Turčiji ni bilo proizvajalcev melamina. Zato so bili PSA-stroški in dobiček določeni na podlagi finančnih informacij treh turških proizvajalcev v isti splošni kategoriji izdelkov. V tej preiskavi se to nanaša na proizvajalce izdelkov v vrednostni verigi amoniaka, katere del je tudi melamin, in sicer dušikovih gnojil.
- (181) Komisija je uporabila finančne informacije, ki zajemajo OPP ter so jih objavile družbe Ege Gübre ⁽¹¹²⁾, Tekfen ⁽¹¹³⁾ in Bağfaş ⁽¹¹⁴⁾ na svojih spletiščih ali na spletni platformi za javna razkritja. Komisija se je oprla na podatke za segment, ki je najbližje izdelku, ki se pregleduje, če so bili ti podatki na voljo. Prihodki in odhodki iz naložbenih dejavnosti se niso upoštevali.

⁽¹⁰⁸⁾ Na voljo na naslovu: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucuret-108&dil=2> (zadnji ogled 6. februarja 2023).

⁽¹⁰⁹⁾ Preglednica o mesečnih povprečnih stroških dela in sestavnih delih gospodarske dejavnosti v letu 2020, ki je na voljo na naslovu: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucuret-108&dil=2> (zadnji ogled 6. februarja 2023).

⁽¹¹⁰⁾ Statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti, ki je na voljo na naslovu: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5902521/KS-RA-07-015-EN.PDF> (zadnji ogled 6. februarja 2023).

⁽¹¹¹⁾ Preglednica o indeksih stroškov dela (2015=100), ki je na voljo na naslovu: <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=istihdam-issizlik-ve-ucuret-108&dil=2> (zadnji ogled 6. februarja 2023).

⁽¹¹²⁾ Na voljo na naslovu: <http://www.egegubre.com.tr/mali.html> (zadnji ogled 7. februarja 2023).

⁽¹¹³⁾ Na voljo na naslovu: <https://www.tekfen.com.tr/en/financial-statements-4-22> (zadnji ogled 7. februarja 2023).

⁽¹¹⁴⁾ Na voljo na naslovu: <https://www.kap.org.tr/en/sirket-finansal-bilgileri/4028e4a240f2ef4701410810f53601c4> (zadnji ogled 7. februarja 2023).

- (182) Vse tri družbe so imele na voljo finančne informacije za obdobja, ki zajemajo OPP. Poleg tega so bile vse tri družbe v OPP dobičkonosne. Komisija je zato izračunala tehtano povprečje PSA-stroškov in dobička, da bi določila neizkrivljene PSA-stroške in dobiček v reprezentativni državi.
- (183) Veljavno tehtano povprečje PSA-stroškov in dobička je bilo določeno kot odstotni delež stroškov prodanega blaga, in sicer 16,5 % oziroma 21,6 %.
- (184) Zbornica CCCMC je v svojih pripombah o obvestilu o virih trdila, da dušikova gnojila spadajo med izdelke, ki imajo drugačne fizikalne in kemijske lastnosti od melamina ter drugačno končno uporabo in ciljne stranke. Zato bi bilo treba uporabiti finančne podatke proizvajalcev melamina v Turčiji. Če taki podatki niso na voljo, bi Komisija morala uporabiti PSA-stroške in dobiček vložnikov kot dejanskih proizvajalcev melamina. In nazadnje, če bi Komisija vztrajala pri uporabi finančnih informacij turških družb, bi morala upoštevati samo PSA-stroške in dobiček družbe Tekfen, saj preostali družbi nista imeli na voljo revidiranih finančnih informacij.
- (185) Komisija je poudarila, da bi bila dušikova gnojila, ki se proizvajajo v vrednostni verigi amoniaka, lahko obravnavana v isti splošni kategoriji izdelkov. PSA-stroškov in dobička proizvajalcev Unije v tem primeru ne bi bilo mogoče uporabiti zaradi različne stopnje gospodarske razvitosti LRK in Unije. Ne Komisija ne zbornica CCCMC nista mogli ugotoviti, ali so bile finančne informacije družb Ege Gübre in Bağfaş revidirane ali ne. Ker se je Komisija v tej preiskavi oprla na finančne informacije družb, ki niso dejanski proizvajalci izdelka, ki se pregleduje, se je tehtano povprečje vseh treh proizvajalcev zdelo ustrežnejše in bolj reprezentativno.
- (186) Komisija je zato zavrnila trditve zbornice CCCMC glede neizkrivljenih PSA-stroškov ter dobička.
- (187) Po dokončnem razkritju sta družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC ponovno poudarili, da bi morala Komisija družbi Ege Gübre in Bağfaş izključiti iz določitve PSA-stroškov in dobička, saj ni bilo jasno, ali so bili računovodski izkazi obeh družb revidirani ali ne.
- (188) Komisija je po dodatni proučitvi navedene trditve lahko potrdila, da so bile finančne informacije družb Ege Gübre⁽¹¹⁵⁾ in Bağfaş⁽¹¹⁶⁾ revidirane v obdobjih, uporabljenih za določitev PSA-stroškov in dobička. Trditev se zato zavrne.

3.2.2.4 Izračun normalne vrednosti

- (189) Na podlagi navedenega je Komisija v skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe normalno vrednost računsko določila na podlagi franko tovarna.
- (190) Ker je melamin blago brez dodatnih vrst izdelka, je bila normalna vrednost računsko določena samo za en izdelek (vrsto izdelka).
- (191) Komisija je določila neizkrivljene proizvodne stroške. Zaradi odsotnosti smiselnega sodelovanja proizvajalcev izvoznikov se je Komisija oprla na informacije, ki so jih v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov vložniki predložili o uporabi posameznih proizvodnih dejavnikov za proizvodnjo melamina z uporabo tehnologije družbe Eurotecnica.
- (192) Neizkrivljeni proizvodni stroški so bili znižani za neizkrivljeno vrednost stranskega proizvoda, prilagojeno navzdol zaradi manjše učinkovitosti (glej uvodni izjavi 175 in 176).
- (193) Komisija je nato neizkrivljenim proizvodnim stroškom prištela režijske stroške proizvodnje in dobila neizkrivljene stroške proizvodnje. Vložniki so v zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov režijske stroške proizvodnje navedli kot stalne stroške. Vrednost stalnih stroškov je bila posodobljena v skladu z izpolnjenim vprašalnikom o škodi zadevnega vložnika in prilagojena navzdol za razliko v stopnji gospodarske razvitosti.

⁽¹¹⁵⁾ Glej revizijski poročili za obdobji od 1. januarja do 31. decembra 2021 in od 1. januarja do 30. junija 2022, ki sta na voljo na naslovih: <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1004178> in <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1056023> (zadnji ogled 28. junija 2023).

⁽¹¹⁶⁾ Glej revizijski poročili za obdobji od 1. januarja do 31. decembra 2021 in od 1. januarja do 30. junija 2022, ki sta na voljo na naslovih: <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1007098> in <https://www.kap.org.tr/Bildirim/1057306> (zadnji ogled 28. junija 2023).

- (194) Komisija je neizkrivljenim stroškom proizvodnje prištela tudi neizkrivljene PSA-stroške in dobiček na ravni 16,5 % oziroma 21,6 % (glej uvodne izjave 180 do 183).
- (195) Nazadnje je Komisija ugotovila, da se je v LRK davek na dodano vrednost (DDV), ki se uporablja za izvoz melamina (13 %), samo delno povrnil (10 %). Zaradi razlike med dejansko plačanim ali plačljivim DDV in vračilom so se zvišali stroški proizvajalcev v LRK pri proizvodnji melamina za izvoz. Komisija je zato neizkrivljeni vrednosti melamina, določeni v skladu z uvodnimi izjavami 191 do 194, prištela dodatne 3 %.
- (196) Na podlagi navedenega je Komisija računsko določila normalno vrednost na podlagi franko tovarna v skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe.

3.2.3 Izvozna cena

- (197) Ker proizvajalci izvozniki iz LRK niso smiselno sodelovali, je bila izvozna cena celotnega uvoza melamina določena na podlagi podatkov o uvozu iz Eurostata, evidentiranih na ravni CIF, ter prilagojena na raven franko tovarna z odbitkom stroškov pomorskega prevoza, zavarovanja in notranjega prevoza v LRK.
- (198) Povprečni stroški pomorskega prevoza in zavarovanja so temeljili na analizi statističnih podatkov o uvozu, ki so na voljo v podatkovni zbirki GTA ⁽¹¹⁷⁾. Komisija je vrednost pomorskega prevoza in zavarovanja določila kot razliko med uvozno ceno na enoto v Uniji za melamin s poreklom iz LRK (evidentirana na ravni CIF) in izvozno ceno na enoto za melamin, izvožen iz LRK v Unijo (evidentirana na ravni FOB) v obdobju preiskave v zvezi s pregledom.
- (199) Notranji prevoz v LRK je temeljil na poročilu o LRK v poročilu Doing Business ⁽¹¹⁸⁾.

3.2.4 Primerjava in stopnje dampinga

- (200) Komisija je računsko določeno normalno vrednost, določeno v skladu s členom 2(6a), točka (a), osnovne uredbe, primerjala z izvozno ceno na podlagi franko tovarna, kot je določena zgoraj. Na tej podlagi je tehtano povprečje stopnje dampinga, izraženo kot odstotni delež cene CIF meja Unije brez plačane dajatve, znašalo več kot 40 %.
- (201) Zato je Komisija ugotovila, da se je damping v obdobju preiskave v zvezi s pregledom nadaljeval.

3.3 Verjetnost nadaljevanja dampinga

- (202) Komisija je po ugotovitvi obstoja dampinga v obdobju preiskave v zvezi s pregledom v skladu s členom 11(2) osnovne uredbe proučila verjetnost nadaljevanja dampinga v primeru razveljavitve ukrepov. Analizirani so bili naslednji dodatni elementi: proizvodna in neizkoriščena zmogljivost v LRK ter privlačnost trga Unije.

3.3.1 Proizvodna in neizkoriščena zmogljivost v LRK

- (203) Zaradi nesodelovanja je Komisija proizvodno in neizkoriščeno zmogljivost v LRK določila na podlagi informacij iz zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepov ⁽¹¹⁹⁾. Letna proizvodna zmogljivost je bila ocenjena na podlagi proizvodne zmogljivosti iz leta 2020 in projektov za širitev zmogljivosti, ki so se še vedno izvajali leta 2021, kot so poročali vložniki ⁽¹²⁰⁾. Poleg tega je Komisija ugotovila, da obstajajo dodatni projekti za širitev zmogljivosti (ki niso bili vključeni v poročilo CEH), in sicer na podlagi informacij, ki jih je objavila družba Eurotecnica ⁽¹²¹⁾. Zato se bo letna proizvodna zmogljivost, ki je že na voljo v obdobju preiskave v zvezi s pregledom in znaša [2 600 000–2 800 000] ton, v prihodnjih letih verjetno povečala na [3 000 000–3 200 000] ton.

⁽¹¹⁷⁾ Na voljo na naslovu: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (zadnji ogled 22. februarja 2023).

⁽¹¹⁸⁾ Economy Profile China. Doing Business 2020 (Gospodarski profil Kitajske, poslovanje v letu 2020), str. 84 in 88, na voljo na naslovu: <https://archive.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/c/china/CHN.pdf> (zadnji ogled 22. februarja 2023).

⁽¹¹⁹⁾ Oddelek 5.3.1, prilogi 8.1 in 8.2 k zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov. Prilogi 8.1 in 8.2 vsebujeta ekonomski priročnik za kemikalije (melamin) za leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: poročilo CEH) in ustrezen podatkovni delovni zvezek. Za poročilo CEH veljajo avtorske pravice tretje osebe, zato so informacije iz poročila in podatkovnega delovnega zvezka navedene v razponih.

⁽¹²⁰⁾ Priloga 8.2 k zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov. Glej preglednici Kitajska – proizvajalci in Kitajska – dodatna zmogljivost.

⁽¹²¹⁾ Referenčni seznam za leto 2023, na voljo na naslovu: <https://www.eurotecnica.it/images/PDF/reflist.pdf> (zadnji ogled 12. aprila 2023).

- (204) Raven izkoriščenosti zmogljivosti je bila v OPP ocenjena na [40–45] % in se bo do leta 2025 predvidoma zvišala na [45–55] % ⁽¹²²⁾. Obseg proizvodnje je zato v OPP znašal [1 040 000–1 260 000] ton in se bo do leta 2025 verjetno povečal na [1 350 000–1 760 000] ton.
- (205) Neizkoriščena zmogljivost je torej v LRK v OPP presegala 1 500 000 ton, v bližnji prihodnosti pa bi lahko nihala med 1 400 000 in 1 600 000 tonami. To je skoraj štirikrat več od potrošnje Unije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom.
- (206) Na podlagi navedenega je Komisija sklenila, da imajo kitajski proizvajalci izvozniki precejšnje neizkoriščene zmogljivosti, ki bi jih lahko uporabili za izvoz v Unijo, zato bi bilo povečanje izvoza po dampinških cenah zelo verjetno, če bi ukrepi prenehali veljati.

3.3.2 Privlačnost trga Unije

- (207) Da bi Komisija določila privlačnost trga Unije, je proučila kitajske izvozne cene pri izvozu v Unijo v primerjavi z izvoznimi cenami pri izvozu na trge tretjih držav, velikost trga Unije in obstoječe ukrepe, ki so jih uvedle tretje države, ki so zaprle svoje trge za kitajski melamin.
- (208) Ker ni bilo smiselnega sodelovanja, je Komisija uporabila podatkovno zbirko GTA ⁽¹²³⁾ za kitajski izvoz s tarifno podštevilko HS 2933 61 (melamin), da bi primerjala kitajske izvozne cene pri izvozu v Unijo s cenami pri izvozu na tretje trge in s povprečno prodajno ceno proizvajalcev Unije na trgu Unije.
- (209) V OPP so kitajski proizvajalci izvozili 588 000 ton melamina, tj. približno polovico svoje ocenjene proizvodnje. Najpomembnejši izvozni trgi tretjih držav so bili Indija (14 %), Turčija (12 %), Rusija (8 %), Brazilija (8 %), Vietnam (6 %) in Tajska (6 %).
- (210) Tehtano povprečje kitajske izvozne cene (na ravni FOB) pri izvozu v Unijo v obdobju preiskave v zvezi s pregledom je bilo za 10 % večje od tehtanega povprečja izvozne cene pri izvozu v šest najpomembnejših izvoznih ciljev iz uvedne izjave 209. Poleg tega je bila izvozna cena pri izvozu v Unijo do 12 % višja od izvozne cene pri izvozu v Indijo, drugi najpomembnejši izvozni trg (za Unijo s 15-odstotnim deležem).
- (211) Komisija je dodatno prilagodila kitajske izvozne cene pri izvozu na tretje trge iz uvedne izjave 209 (na ravni FOB) na raven CIF meja Unije tako, da je prištela povprečne stroške pomorskega prevoza in zavarovanja iz LRK v Unijo (glej uvedno izjavo 198). Take izvozne cene pri izvozu v tretje države so bile 27 % nižje od povprečnih prodajnih cen proizvajalcev Unije na trgu Unije. Morebitna razveljavitev ukrepov bi kitajske proizvajalce izvoznike spodbudila k izvažanju v Unijo po cenah, ki bi bile višje od cen, ki jih zaračunavajo strankam v tretjih državah, vendar nižje od prodajnih cen proizvajalcev Unije, cene v Uniji pa bi se tako znašle pod dodatnim pritiskom.
- (212) Poleg tega je potrošnja Unije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom znašala približno 430 000 ton in je tako predstavljala [35–40] % ocenjene proizvodnje melamina v LRK.
- (213) Uvoz s poreklom iz LRK je imel v drugi polovici obravnavanega obdobja znaten tržni delež na trgu Unije. Tržni delež se je leta 2021 povečal (6,4 %), in sicer zlasti v obdobju preiskave v zvezi s pregledom (14,9 %). Ta razvoj se je ujemal z rastjo cene melamina na trgu Unije, kar pomeni, da kombinacija velikosti trga Unije in cen privlači pritek kitajskega melamina, o katerem je bilo ugotovljeno, da se je v obdobju preiskave v zvezi s pregledom izvažal po dampinških cenah.

⁽¹²²⁾ Priloga 8.2 k zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov. Glej preglednico Kitajska – ponudba in povpraševanje.

⁽¹²³⁾ Na voljo na naslovu: <https://connect.ihsmarkit.com/gta/home> (zadnji ogled 12. aprila 2023).

- (214) Nazadnje, dva trga tretjih držav – ZDA in Evrazijska gospodarska unija (EAEU) – sta ohranila ukrepe trgovinske zaščite, s katerimi sta delno ali v celoti zaprla svoja trga za uvoz iz LRK. ZDA so uvedle protidampinške in izravnalne ukrepe za uvoz melamina s poreklom iz LRK leta 2015, nato so leta 2021 podaljšale njihovo uporabo za dodatnih pet let ⁽¹²⁴⁾. Za kitajski izvoz melamina v ZDA veljajo protidampinška dajatev na ravni države v višini 363,31 % in preostala protisubvencijska dajatev v višini 154,58 %. Aprila 2022 je EAEU uvedla dokončne protidampinške dajatve za melamin iz LRK v višini od 15,22 % do 19,08 % ⁽¹²⁵⁾.
- (215) ZDA in Rusija (kot največja članica EAU) sta leta 2020 vsaka posebej ustvarili [3–5] % globalne potrošnje melamina ⁽¹²⁶⁾. Glede na visoko stopnjo ukrepov so kitajski proizvajalci melamina skoraj popolnoma nehali izvažati v ZDA; uvoz je v OPP znašal samo 80 ton, v letih pred obravnavanim obdobjem pa celo manj kot 50 ton. Potem ko je EAEU uvedla ukrepe, se je povprečen mesečni obseg kitajskega uvoza melamina v regijo zmanjšal s 3 900 ton v OPP (3 360 ton leta 2021, 2 200 ton leta 2020 in 2 950 ton leta 2019) na približno 230 ton v drugi polovici leta 2022.
- (216) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 214 in 215, so trgovinska sredstva imela odvrtačni učinek na kitajski izvoz melamina v ZDA in Rusijo. Kitajski proizvajalci bi izgubo dveh izvoznih trgov verjetno poskušali nadomestiti z iskanjem novih priložnosti izvoza v Unijo, če bi se ukrepi, ki se trenutno pregledujejo, končali.
- (217) Komisija je zato sklenila, da bi trg Unije verjetno privlačil povečan obseg dampinškega uvoza melamina s poreklom iz LRK iz naslednjih razlogov:
- kitajska izvozna cena pri izvozu v Unijo je bila v OPP višja od izvozne cene pri izvozu v tretje države;
 - če bi se izvoz v tretje države preusmeril v Unijo, bi kitajski proizvajalci izvozniki lahko zaračunali višje izvozne cene, ki bi hkrati ostale nižje od prodajnih cen proizvajalcev Unije na trgu Unije in bi tako ustvarjale dodaten pritisk na cene;
 - trg Unije je privlačen zaradi svoje velikosti ter je zajemal približno [35–40] % kitajske proizvodnje melamina in bil najpomembnejši izvozni cilj v OPP;
 - po zaprtju dveh izvoznih trgov kitajski proizvajalci iščejo nadomestne izvozne priložnosti, odkar so ZDA in EAEU uvedle trgovinska sredstva za uvoz melamina iz LRK.
- (218) Po dokončnem razkritju sta družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC poudarili, da je bila ugotovitev o višji kitajski izvozni ceni pri izvozu v Unijo v primerjavi s tretjimi državami dejansko točna, vendar ni veljala samo za izvoz melamina. Trdili sta, da višje izvozne cene pri izvozu v Unijo odražajo splošno višje prodajne cene v Uniji zaradi višjih stroškov proizvodnje, povezanih s stroški dela in energije ter okoljskimi stroški. Poleg tega nižja stopnja gospodarske razvitosti tretje države ne bi dovoljevala visoke izvozne cene.
- (219) Komisija je poudarila, da se ne glede na to, kakšni so bili razlogi za višjo izvozno ceno pri izvozu v Unijo, ne spreminja dejstvo, da so kitajski proizvajalci melamina lahko zaračunali višjo ceno na trgu Unije v primerjavi z drugimi velikimi izvoznimi trgi in tako dosegli višjo dobičkonosnost prodaje. Komisija je sklenila, da strani niso predložile nobenih argumentov, zaradi katerih bi spremenila svoje ugotovitve v zvezi s tem, da je bila višja kitajska izvozna cena pri izvozu v Unijo kazalnik privlačnosti trga Unije. Pravzaprav so pripombe strani potrdile ugotovitve Komisije v zvezi s tem.
-
- ⁽¹²⁴⁾ Melamine From the People's Republic of China: Antidumping Duty and Countervailing Duty Orders (Melamin iz Ljudske republike Kitajske: protidampinške dajatve in izravnalne dajatve), na voljo na naslovu: <https://www.federalregister.gov/documents/2015/12/28/2015-32632/melamine-from-the-peoples-republic-of-china-antidumping-duty-and-countervailing-duty-orders> (zadnji ogled 10. maja 2023).
- ⁽¹²⁵⁾ Obvestilo oddelka za zaščito notranjega trga pri Evrazijski gospodarski komisiji „On the application of anti-dumping measures against melamine originating from the People's Republic of China and imported into the customs territory of the Eurasian Economic Union“ (O uporabi protidampinških ukrepov za melamin, ki izvira iz Ljudske republike Kitajske in se uvaža na carinsko območje Evrazijske gospodarske unije), na voljo na naslovu: http://www.eurasiancommission.org/ru/act/trade/podm/investigations/PublicDocuments/AD34_notice_dated05042022.pdf (zadnji ogled 10. maja 2023).
- ⁽¹²⁶⁾ Priloga 8.2 k zahtevku za pregled zaradi izteka ukrepov. Glej preglednico o svetovni potrošnji melamina po regijah ter preglednico o srednje- in vzhodnoevropski potrošnji melamina po državah.

- (220) Po dokončnem razkritju sta družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC tudi trdili, da kitajskih proizvajalcev melamina ni zanimala preusmeritev njihovega izvoza iz tretjih držav v Unijo. Po mnenju strani so kitajski proizvajalci skozi leta razvili zanesljive izvozne trge v številnih tretjih državah in ne bi zapustili obstoječih strank na navedenih trgih, med drugim zaradi razpršitve tveganja. Tudi če bi proizvajalci nekaj izvoza preusmerili v Unijo, ne bi bili motivirani znižati svojih izvoznih cen pri izvozu v Unijo.
- (221) Komisija je opozorila, da strani nista predložili nobenih dokazov v podporo svojim argumentom. Menila je, da bi bilo ciljno usmerjanje na trg z višjimi cenami razumna poslovna odločitev. Kitajski proizvajalci bi dejansko lahko zvišali svoje izvozne cene (v primerjavi s cenami izvoza v tretje države), hkrati pa jih ohranjali nižje od cen v Uniji, kar bi jim omogočilo konkurenčno prednost. Komisija je trditev zavrnila.
- (222) Po dokončnem razkritju sta družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC tudi potrdili, da je bil trg Unije zaradi svoje velikosti privlačen za kitajske proizvajalce melamina.
- (223) Nazadnje se strani nista strinjali s trditvijo, da bi se zaradi zaprtja trgov ZDA in EAEU/Rusije, potem ko bi zadevne jurisdikcije uvedle protidampinške ukrepe, izvoz v Unijo povečal. Sklicevali sta se na dejstvo, da je po sprejetju ukrepov ZDA leta 2015 obseg kitajskega izvoza v Unijo ostal razmeroma majhen.
- (224) Komisija je poudarila, da je bil trg Unije ob uvedbi ukrepov ZDA že zaščiten z minimalno uvozno ceno in/ali fiksno preostalo dajatvijo. Poleg tega prevladujoče mednarodne cene melamina v navedenem obdobju ⁽¹²⁷⁾ kitajskim proizvajalcem niso omogočale prodora na trg Unije, da bi nadomestili izgubo na trgu ZDA. Takoj ko se je cena melamina na mednarodni ravni zvišala precej nad raven minimalne uvozne cene (leta 2021 in v OPP), se je kitajski izvoz melamina v Unijo povečal. Obdobje leta 2021 in OPP učinkovito simulirata okoliščine, v katerih se protidampinški ukrepi za uvoz melamina s poreklom iz LRK ne uporabljajo za tri glavne proizvajalce izvoznike, za katere velja minimalna uvezna cena.
- (225) Komisija je zato sklenila, da uvedba ukrepov ZDA ni povzročila takojšnjega povečanja izvoza v Unijo zaradi nizkih mednarodnih cen melamina v navedenem obdobju, kar je omogočilo zaščito trga Unije z minimalno uvozno ceno in/ali fiksno preostalo dajatvijo. Komisija je zato potrdila svoje ugotovitve v zvezi s privlačnostjo trga Unije po zaprtju trgov ZDA in EAEU/Rusije.

3.3.3 Sklep o verjetnosti nadaljevanja dampinga

- (226) Komisija je ob upoštevanju svojih ugotovitev o nadaljevanju dampinga v obdobju preiskave v zvezi s pregledom, kot je ugotovljeno v uvodni izjavi 201, in o verjetnem gibanju izvoza v primeru izteka ukrepov, kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah od 202 do 217, sklenila, da je velika verjetnost, da bi se z iztekom protidampinških ukrepov za uvoz iz LRK damping nadaljeval.

4. ŠKODA

4.1 Opredelitev pojmov industrija Unije in proizvodnja Unije

- (227) Na podlagi dostopnih informacij iz zahtevka so podoben izdelek v obdobju preiskave v zvezi s pregledom proizvajali trije vložniki in dva druga proizvajalca. Ti proizvajalci pomenijo „industrijo Unije“ v smislu člena 4(1) osnovne uredbe. Preostala proizvajalca Unije, tj. družbi BASF AG, Ludwigshafen/Nemčija, in S.C. Azomures S.A., Targu Mures/Romunija, informacij v zvezi s tem nista navedla.

⁽¹²⁷⁾ Na primer kitajske izvozne cene pri izvozu na šest glavnih izvoznih trgov so leta 2015 in 2016 znašale približno od 750 EUR/tono do 850 EUR/tono. Vir: podatkovna zbirka Global Trade Atlas, na voljo na naslovu: <https://my.ihs.com/> (zadnji ogled 28. junija 2023).

- (228) Celotna proizvodnja Unije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom je bila določena na 382 186 ton. Ta številka je bila izračunana na podlagi izpolnjenih vprašalnikov treh vzorčenih proizvajalcev Unije in izpolnjenega vprašalnika o makrokazalnikih, ki so ga predložili vložniki.
- (229) Kot je navedeno v uvodni izjavi 24, je bilo vzorčenje uporabljeno za določitev morebitnega nadaljevanja škode, ki jo je utrpela industrija Unije. Proizvajalci Unije, izbrani v vzorec, so predstavljali približno 82 % celotne ocenjene proizvodnje podobnega izdelka v Uniji. Trije vzorčeni proizvajalci so vložniki.

4.2 Potrošnja Unije

- (230) Komisija je potrošnjo Unije določila na podlagi: (a) podatkov vložnikov o prodaji podobnega izdelka s strani industrije Unije, ki je bila delno navzkrižno preverjena z obsegom prodaje, ki so ga sporočili vzorčeni proizvajalci Unije, in (b) uvoza izdelka v preiskavi iz vseh tretjih držav v Unijo, kot je navedeno v podatkovni zbirki COMEXT (Eurostat).
- (231) Na podlagi tega se je potrošnja Unije gibal na naslednji način:

Preglednica 2

Potrošnja Unije (v tonah)

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Celotna potrošnja Unije	390 729	364 168	427 309	432 773
Indeks (2019 = 100)	100	93	109	111

Vir: Eurostat, vložnik.

- (232) Pregled je pokazal, da se je potrošnja Unije v obravnavanem obdobju povečala za 11 %. Na potrošnjo Unije je negativno vplival izbruh pandemije COVID-19 leta 2020, vendar se je leta 2021 in v obdobju preiskave v zvezi s pregledom močno povečala.

4.3 Uvoz iz zadevne države

4.3.1 Obseg in tržni delež uvoza iz zadevne države

- (233) Komisija je določila obseg uvoza iz zadevne države na podlagi statističnih podatkov Eurostata, kot je ustrezno pojasnjeno v uvodni izjavi 229. Kitajski tržni delež je določila s primerjavo uvoza in potrošnje Unije, kot je razvidno iz preglednice 2.
- (234) Uvoz iz LRK se je gibal na naslednji način:

Preglednica 3

Obseg uvoza in tržni delež

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Obseg uvoza iz LRK (v tonah)	6 704	1 222	27 270	64 673
Indeks (2019 = 100)	100	18	407	965
Tržni delež uvoza iz LRK (%)	1,7	0,3	6,4	14,9
Indeks (2019 = 100)	100	20	372	871

Vir: Eurostat.

- (235) Obseg uvoza iz Kitajske se je v obdobju od leta 2019 do leta 2020 znatno zmanjšal, in sicer za 82 %, kar je mogoče pojasniti z zaustavitvami proizvodnje na Kitajskem po izbruhu pandemije COVID-19 in izrazitem zmanjšanju potrošnje Unije. Obseg kitajskega uvoza se je leta 2021 eksponentno povečal za toliko, da je bila količina več kot štirikrat večja od količine, uvožene leta 2019. Obseg uvoza se je v obdobju preiskave v zvezi s pregledom spet znatno povečal za toliko, da je bila količina več kot dvakrat večja od količine, uvožene leta 2021.
- (236) Družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC sta v svojih pripombah o dokončnem razkritju trdili, da se je kitajski uvoz v Unijo povečal zaradi pomanjkljive ponudbe na ravni industrije Unije ter močnega povpraševanja uporabnikov po koncu pandemije COVID-19, tj. leta 2021 in v obdobju preiskave v zvezi s pregledom. Industrija Unije zato ni mogla zadovoljiti navedenega povpraševanja, uporabniki pa so se morali preusmeriti k uvozu iz Kitajske. Družba Xinjiang XLX je dodala, da je poleg tega industrija Unije znatno zvišala cene v navedenem obdobju, zato so morali uporabniki poiskati nadomestne vire ponudbe.
- (237) Komisija je poudarila, da so neizkoriščene zmogljivosti vzorčenih proizvajalcev Unije v vsakem letu obravnavanega obdobja znašale vsaj 80 000 ton (glej preglednico 6) in so očitno presegale celotni obseg kitajskega uvoza v Unijo (glej preglednico 3). Zato je bila industrija Unije nedvomno zmožna nadomestiti ugotovljen celotni uvoz iz Kitajske in nato v obravnavanem obdobju v navedeni meri zadovoljiti povpraševanje na trgu Unije. V zvezi s cenami, ki jih je zaračunavala industrija Unije, je Komisija poudarila, da so bila ta zvišanja cen, kot jih je uporabljala industrija Unije, popolnoma v skladu s tržnimi signali v okviru močnega povpraševanja in znatnega zvišanja stroškov, kot je bilo ugotovljeno leta 2021 in v obdobju preiskave v zvezi s pregledom. Trditve so bile zato zavrjene.

4.3.2 Cene uvoza iz Kitajske in nelojalno nižanje prodajnih cen

4.3.2.1 Cene

- (238) Komisija je povprečne cene uvoza iz Kitajske določila na podlagi statističnih podatkov Eurostata.
- (239) Tehtano povprečje cene uvoza iz Kitajske se je gibalo na naslednji način:

Preglednica 4

Uvozne cene (v EUR/tono)

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Kitajska	1 155	958	1 627	2 224
Indeks (2019 = 100)	100	83	141	193

Vir: Eurostat.

- (240) Povprečne cene uvoza melamina iz Kitajske so se v obravnavanem obdobju zvišale za 93 %, kar kaže, da so kitajski proizvajalci delno sledili na splošno pozitivnemu gibanju cen na trgu Unije, kot je prikazano na preglednici 8.

4.3.2.2 Nelojalno nižanje prodajnih cen

- (241) Ker izvoznih cen edinega sodelujočega proizvajalca izvoznika ni mogoče šteti za reprezentativne glede na to, da so povezane izvozne količine v obdobju preiskave v zvezi s pregledom predstavljale manj kot 3 % celotnega izvoza iz Kitajske v Unijo (glej uvodno izjavo 27), je Komisija nelojalno nižanje prodajnih cen ugotovila s primerjavo (a) tehtanega povprečja statističnih cen uvoza iz LRK v obdobju preiskave v zvezi s pregledom, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 196, določenih na podlagi CIF, z ustreznimi prilagoditvami običajne stopnje carine, protidampinške

dajatve ⁽¹²⁸⁾ in stroškov po uvozu ter (b) tehtanega povprečja prodajnih cen treh proizvajalcev Unije za nepovezane stranke na trgu Unije, prilagojenih na raven franko tovarna. Tako izračunana stopnja nelojalnega nižanja prodajnih cen je znašala 12,6 %.

4.4 Obseg in cene uvoza iz tretjih držav

(242) Komisija je obseg in cene uvoza iz tretjih držav določila na podlagi enake metodologije, kot jo je uporabila za LRK (glej oddelek 4.3.1).

(243) Obseg uvoza iz tretjih držav se je v obravnavanem obdobju gibal na naslednji način:

Preglednica 5

Uvoz iz tretjih držav

Država		2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Katar	Obseg uvoza (v tonah)	33 941	26 256	35 622	31 725
	Indeks (2019 = 100)	100	77	105	93
	Tržni delež (%)	8,7	7,2	8,3	7,3
	Indeks (2019 = 100)	100	83	96	84
	Povprečna cena (v EUR/tono)	1 011	824	1 548	2 479
	Indeks (2019 = 100)	100	81	153	245
Trinidad in Tobago	Obseg uvoza (v tonah)	13 719	8 370	14 112	12 507
	Indeks (2019 = 100)	100	61	103	91
	Tržni delež (%)	3,5	2,3	3,3	3,0
	Indeks (2019 = 100)	100	65	94	84
	Povprečna cena (v EUR/tono)	1 091	850	1 572	2 485
	Indeks (2019 = 100)	100	78	144	227
Japonska	Obseg uvoza (v tonah)	13 699	9 195	9 499	7 576
	Indeks (2019 = 100)	100	67	69	55
	Tržni delež (%)	3,5	2,5	2,2	1,8
	Indeks (2019 = 100)	100	72	63	50
	Povprečna cena (v EUR/tono)	1 076	912	1 295	2 046
	Indeks (2019 = 100)	100	85	120	190

⁽¹²⁸⁾ V zvezi z dodano protidampinško dajatvijo so ukrepi sestavljeni iz minimalnih uvoznih cen za tri proizvajalce izvoznike in fiksne posebne dajatve za vse preostale proizvajalce izvoznike. Uvoz treh strani z minimalno uvozno ceno je bil v primeru, da je presegal minimalno ceno, prost protidampinške dajatve, hkrati pa so se veljavne protidampinške dajatve na uvoz teh strani pod minimalnimi uvoznimi cenami razlikovale glede na neto vrednost računa pred uvozom. Za uvoz drugih proizvajalcev izvoznikov se je uporabljala preostala posebna dajatev v višini 415 EUR na tono. Glede na tako mešano sliko je bil znesek dodanih protidampinških dajatev določen na podlagi podatkov o uvozu melamina, o katerih so države članice poročale na podlagi člena 14(6) osnovne uredbe, saj je navedeni nabor podatkov vključeval plačane zneske.

Druge tretje države	Obseg uvoza (v tonah)	37 825	28 238	22 673	21 480
	<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	75	60	57
	Tržni delež (%)	9,7	7,8	5,3	5,0
	<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	80	55	51
	Povprečna cena (v EUR/tono)	940	816	1 671	2 447
	<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	87	178	260
Celotni uvoz brez Kitajske	Obseg uvoza (v tonah)	99 183	72 059	81 907	73 288
	<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	73	83	74
	Tržni delež (%)	25,4	19,8	19,2	17,0
	<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	78	76	67
	Povprečna cena (v EUR/tono)	1 004	835	1 557	2 427
	<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	83	155	242

Vir: Eurostat.

- (244) Med najpomembnejšimi viri uvoza zunaj Kitajske so bili Katar, Trinidad in Tobago ter Japonska. Uvoz iz vsake od teh držav se je v obravnavanem obdobju zmanjšal vsaj za 7 % in do 45 %, celotni uvoz iz tretjih držav, razen Kitajske, pa se je zmanjšal za 26 %.
- (245) V obdobju preiskave v zvezi s pregledom so povprečne uvozne cene dveh držav, razen Kitajske, s posameznim tržnim deležem nad 2 % v obdobju preiskave v zvezi s pregledom, in sicer Katarja (7,3 %) ter Trinidada in Tobaga (3 %), znašale več kot 200 EUR na tono nad povprečnimi uvoznimi cenami iz LRK.
- (246) Družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC sta trdili, da je iz zgornje preglednice razvidno, da Komisija ni ocenila vloge ruskega uvoza melamina v Unijo. Uvoz Rusije je bil obsežen do neizzvane in neupravičene vojne agresije Rusije proti Ukrajini, nato pa je bil po trditvah družbe Xinjiang XLX in zbornice CCCMC ruski uvoz nadomeščen z uvozom iz Kitajske, ta dejavnik pa bi lahko tudi pojasnil povečanje kitajskega uvoza od takrat dalje.
- (247) Komisija se s tem ni strinjala. Dejansko je uvoz Rusije ocenila posamezno kot del uvoza, ki so ga opravile „druge tretje države“ (glej preglednico 5). Vendar se o ruskem uvozu v zgornji preglednici ni poročalo posamezno, ker so bile Katar, Trinidad in Tobago ter Japonska v obdobju preiskave v zvezi s pregledom tri države izvoznice z največjim obsegom izvoza v Unijo zunaj zadevne države. Tržni delež Rusije je v obdobju preiskave v zvezi s pregledom znašal 1,4 %, njegova najvišja vrednost v obravnavanem obdobju pa je bila dosežena leta 2020, ko je tržni delež znašal 4,3 %. Zmanjšanje tržnega deleža Rusije po tem letu z najvišjo vrednostjo (zmanjšanje za 2,9 odstotne točke) je bilo tako popolnoma zasenčeno s povečanjem tržnega deleža Kitajske (povečanje za 14,6 odstotne točke). Trditev, da je zmanjšanje tržnega deleža ruskega uvoza bistveno prispevalo k povečanju tržnega deleža kitajskega uvoza, je bila zato zavrnjena.
- (248) Po dokončnem razkritju sta družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC navedli, da so bile povprečne cene kitajskega uvoza v obdobju preiskave v zvezi s pregledom na ravni, ki je presegala ustrezne cene Japonske in Rusije, ter da so vse države izvoznice večinoma sledile gibanju naraščajočih cen leta 2021 in v obdobju preiskave v zvezi s pregledom.

- (249) Komisija se je strinjala, da so bile po podatkih Eurostata povprečne cene uvoza iz Japonske in Rusije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom dejansko pod povprečnimi cenami uvoza iz Kitajske. Vendar je bil njun skupni tržni delež v višini 3,2 % precej manjši od tržnega deleža uvoza iz Kitajske. Poleg tega je Komisija ugotovila, da zadevni strani nista predložili nobenih trditev, ki bi izhajale iz teh dejstev. Trditev je bila zato zavržena.
- (250) Na podlagi navedenega, tj. gibanja obsega uvoza iz tretjih držav in cen uvoza iz najpomembnejših virov, razen Kitajske, je Komisija sklenila, da uvoz iz tretjih držav ni imel škodljivega učinka na industrijo Unije.

4.5 Gospodarski položaj industrije Unije

4.5.1 Splošne opombe

- (251) V skladu s členom 3(5) osnovne uredbe je bila v preiskavo učinka dampinškega uvoza na industrijo Unije vključena ocena vseh ekonomskih kazalnikov, ki so vplivali na stanje industrije Unije v obravnavanem obdobju.
- (252) Komisija je za namen ocene škode razlikovala med makro- in mikroekonomskimi kazalniki škode. Komisija je makroekonomske kazalnike ocenila na podlagi podatkov in informacij iz izpolnjenega vprašalnika vložnikov, ki jih je ustrezno navzkrižno preverila z informacijami v zahtevku in izpolnjenimi vprašalniki vzorčenih proizvajalcev Unije ter statističnimi podatki Eurostata. Komisija je mikroekonomske kazalnike ocenila na podlagi podatkov iz izpolnjenih vprašalnikov vzorčenih proizvajalcev Unije.
- (253) Makroekonomski kazalniki so: proizvodnja, proizvodna zmogljivost, izkoriščenost zmogljivosti, obseg prodaje, tržni delež, rast, zaposlenost, produktivnost, višina stopnje dampinga in okrevanje od preteklega dampinga.
- (254) Mikroekonomski kazalniki so: povprečne prodajne cene na enoto, stroški na enoto, stroški dela, zaloge, dobičkonosnost, denarni tok, naložbe, donosnost naložb in zmožnost zbiranja kapitala.

4.5.2 Proizvodnja, proizvodna zmogljivost in izkoriščenost zmogljivosti

- (255) Celotna proizvodnja Unije, proizvodna zmogljivost in izkoriščenost zmogljivosti so se v obravnavanem obdobju gibale, kot sledi:

Preglednica 6

Proizvodnja, proizvodna zmogljivost in izkoriščenost zmogljivosti

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Obseg proizvodnje (v tonah)	403 513	401 780	396 575	382 187
<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	100	98	95
Proizvodna zmogljivost (v tonah)	480 383	480 578	477 621	472 494
<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	100	99	98
Izkoriščenost zmogljivosti (v %)	84,0	83,6	83,0	80,9
<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	100	99	96
Vir: vložniki.				

- (256) Proizvodnja industrije Unije se je v obravnavanem obdobju zmanjšala za 5 %. Proizvodna zmogljivost industrije Unije je v obravnavanem obdobju ostala skoraj stabilna, saj se je zmanjšala le za 2 %. Zato se je izkoriščenost zmogljivosti zmanjšala za 4 %.

4.5.3. Obseg prodaje in tržni delež

(257) Obseg prodaje in tržni delež industrije Unije sta se v obravnavanem obdobju gibala na naslednji način:

Preglednica 7

Obseg prodaje in tržni delež

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Celotni obseg prodaje na trgu Unije – nepovezane stranke	284 842	290 888	318 133	294 513
<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	102	112	103
Tržni delež (%)	72,9	79,9	74,5	68,1
<i>Indeks (2019 = 100)</i>	100	110	102	93

Vir: Eurostat, vložniki.

(258) Obseg prodaje industrije Unije nepovezanim strankam se je v obdobju od leta 2019 do leta 2021 povečal za 12 %, vendar se je med letom 2021 in obdobjem preiskave v zvezi s pregledom zmanjšal za devet odstotnih točk na raven, ki je bila 3 % nad ravno iz leta 2019.

(259) V obdobju od leta 2019 do leta 2020 je industrija Unije povečala svoj tržni delež za 10 % in tako zapolnila vrzel, ki je nastala zaradi manjših uvoznih količin iz Kitajske po pandemiji COVID-19 (glej uvodno izjavo 234 in preglednico 3). Med letom 2020 in obdobjem preiskave v zvezi s pregledom je industrija Unije izgubila znatne tržne deleže, in sicer v višini skoraj 12 odstotnih točk, v primerjavi z letom 2019 pa je industrija Unije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom izgubila 4,8 odstotne točke tržnega deleža.

4.5.4 Rast

(260) Potrošnja Unije se je v obravnavanem obdobju povečala za 11 % (glej preglednico 2), obseg prodaje industrije Unije nepovezanim strankam v Uniji pa se je povečal za 8 % (glej preglednico 7). Zato se je industrija Unije v absolutnem smislu povečala, v relativnem smislu pa se je zmanjšala. To pomeni, da industrija Unije ni mogla izkoristiti rasti trga v enaki meri, kot ga je uvoz iz Kitajske.

4.5.5 Cene in dejavniki, ki vplivajo na cene

(261) Tehtano povprečje prodajnih cen na enoto proizvajalcev Unije za nepovezane stranke v Uniji in stroški proizvodnje na enoto so se v obravnavanem obdobju gibal, kot sledi:

Preglednica 8

Prodajne cene v Uniji in stroški proizvodnje

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Tehtano povprečje prodajne cene na enoto v Uniji	1 149	928	1 863	2 811
Tehtano povprečje prodajne cene na enoto v Uniji – indeks (2019 = 100)	100	81	162	245
Stroški proizvodnje na enoto	980	906	1 611	2 250
Stroški proizvodnje na enoto – indeks (2019 = 100)	100	92	164	230

Vir: vzorčeni proizvajalci Unije.

- (262) Stroški proizvodnje na enoto so po znižanju za 8 % v obdobju od leta 2019 do leta 2020 naraščali eksponentno in dosegli raven, ki je v obdobju preiskave v zvezi s pregledom za 130 % presegala raven iz leta 2019. To izrazito zvišanje stroškov proizvodnje je povzročila zelo močna rast cen plina, ki se je začela leta 2021.
- (263) Gibanje prodajnih cen je bilo podobno. Prodajne cene na enoto so sledile upadu gospodarske rasti zaradi pandemije COVID-19 in se v obdobju od leta 2019 do leta 2020 znižale za 19 %. Vendar so se prodajne cene na enoto med letom 2020 in obdobjem preiskave v zvezi s pregledom zvišale za trikrat.

4.5.6 Zaposlenost in produktivnost

- (264) Zaposlenost, produktivnost in povprečni stroški dela proizvajalcev Unije so se v obravnavanem obdobju gibal, kot sledi:

Preglednica 9

Zaposlenost in produktivnost

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Število zaposlenih	647	632	642	641
Indeks (2019 = 100)	100	98	99	99
Produktivnost dela (v tonah/zaposlenega)	515	524	508	498
Indeks (2019 = 100)	100	102	99	97
Povprečni stroški dela na zaposlenega	71 772	73 491	77 431	76 913
Povprečni stroški dela na zaposlenega – indeks (2019 = 100)	100	102	108	107

Vir: vložniki, vzorčeni proizvajalci Unije.

- (265) Povprečni stroški dela so se v obravnavanem obdobju zvišali za 7 %. Število zaposlenih in produktivnost dela sta v obravnavanem obdobju ostala stabilna. Industrija Unije je v celotnem obravnavanem obdobju zaposlovala približno 650 ljudi, proizvodnja na zaposlenega pa je znašala približno 500 ton.

4.5.7 Zaloge

- (266) Ravni zalog proizvajalcev Unije so se v obravnavanem obdobju gibale na naslednji način:

Preglednica 10

Zaloge

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Končne zaloge	20 615	12 151	5 372	24 530
Indeks (2019 = 100)	100	59	26	119
Končne zaloge kot delež proizvodnje (%)	5,2	3,1	1,4	6,3
Indeks (2019 = 100)	100	59	26	121

Vir: vzorčeni proizvajalci Unije.

- (267) Ravni zalog so se v obravnavanem obdobju precej spreminjale. V obdobju preiskave v zvezi s pregledom je raven za 19 % presegala raven iz leta 2019. To je dodaten znak, da je imela industrija Unije proti koncu obravnavanega obdobja vse več težav s prodajo svojih izdelkov zaradi dramatično naraščajočega uvoza iz Kitajske.

4.5.8 Dobičkonosnost, denarni tok, naložbe, donosnost naložb in zmožnost zbiranja kapitala

- (268) Dobičkonosnost, denarni tok, naložbe in donosnost naložb proizvajalcev Unije so se v obravnavanem obdobju gibal na naslednji način:

Preglednica 11

Dobičkonosnost, denarni tok, naložbe in donosnost naložb

	2019	2020	2021	Obdobje preiskave v zvezi s pregledom
Dobičkonosnost prodaje nepovezanim strankam v Uniji (%)	8,0	– 4,1	12,3	17,3
Dobičkonosnost prodaje nepovezanim strankam v Uniji – indeks (2019 = 100)	100	– 51	154	216
Denarni tok	46 403 891	12 158 042	95 868 270	118 352 455
Denarni tok – indeks (2019 = 100)	100	26	207	255
Naložbe	42 800 119	25 704 881	32 880 347	33 110 890
Naložbe – indeks (2019 = 100)	100	60	77	77
Donosnost naložb (%)	14,5	– 10,2	46,2	88,4
Donosnost naložb – indeks (2019 = 100)	100	– 70	319	610

Vir: vzorčeni proizvajalci Unije.

- (269) Komisija je dobiček vzorčenih proizvajalcev Unije določila tako, da je neto dobiček pred obdavčitvijo pri prodaji melamina nepovezanim strankam v Uniji izrazila kot odstotni delež prihodkov od povezane prodaje. Tako ugotovljena dobičkonosnost se je povečala z 8 % leta 2019 na 17,3 % v obdobju preiskave v zvezi s pregledom. Leta 2020 je industrija Unije zaradi upada gospodarske rasti, ki jo je povzročila pandemija COVID-19, ustvarjala veliko izgubo, vendar si je nato hitro in močno opomogla.
- (270) Neto denarni tok pomeni zmožnost proizvajalcev Unije, da sami financirajo svoje dejavnosti. Gibanje denarnega toka v obravnavanem obdobju je bilo pozitivno, saj je bil denarni tok, ustvarjen iz poslovanja, v obdobju preiskave v zvezi s pregledom v primerjavi z letom 2019 višji za 155 %.
- (271) Raven naložb industrije Unije se je v obravnavanem obdobju zmanjševala (–13 % med letom 2019 in obdobjem preiskave v zvezi s pregledom). Kot je razvidno iz zgoraj navedenega podatka o izkoriščenosti zmogljivosti (preglednica 6), industrija Unije nima neposredne potrebe po naložbah v nove proizvodne zmogljivosti.
- (272) Donosnost naložb je dobiček v odstotkih neto knjigovodske vrednosti naložb, gibanje pa je sledilo gibanju analiziranih stopenj dobičkonosnosti.
- (273) Nobeden od vzorčenih proizvajalcev Unije ni poročal o težavah pri zbiranju kapitala. Kot je prikazano v preglednici 11, je razpoložljivi denarni tok daleč presegel izvedene naložbe, edina izjema je bilo leto 2020.

4.5.9 Sklep o položaju industrije Unije

- (274) V okviru naraščajoče potrošnje je industrija Unije v obravnavanem obdobju povečala svoj obseg prodaje. Vendar je industrija Unije leta 2021 in v obdobju preiskave v zvezi s pregledom izgubila znatne tržne deleže v primerjavi z LRK, zato je bil njen tržni delež ob koncu obravnavanega obdobja približno pet odstotnih točk pod ravno iz začetka obravnavanega obdobja. Glede na izjemno ugodne tržne razmere v Uniji, nastale zaradi učinka dohajanja po letu 2020, za katero je bilo značilno slabo povpraševanje zaradi pandemije COVID-19, so bile cene v Uniji dejansko bistveno višje od minimalnih uvoznih cen, ki veljajo za proizvajalce izvoznike, sodelujoče v prvotni preiskavi. Zato se je takoj spet pojavil velik obseg uvoza navedenih proizvajalcev izvoznikov. Ta uvoz je znatno nelojalno znižal prodajne cene industrije Unije.

- (275) Industrija Unije je tako izgubila znatne tržne deleže v primerjavi s Kitajsko, vendar njenim finančnim kazalnikom to povečanje kitajskega uvoza ni škodilo, ker je leta 2021 in v prvi polovici leta 2022 še vedno lahko dosegla izjemno dobre cene. Dobički industrije Unije so ohranjali zdrave stopnje in so v obdobju preiskave v zvezi s pregledom dosegli najvišjo raven, kar kaže, da so proizvajalci Unije lahko prenašali zvišanja stroškov v svoje prodajne cene. V teh okoliščinah so veljavni ukrepi omogočili stanje, v katerem so cene ostajale nižje (leta 2019 in 2020), in tako zagotovili enake konkurenčne pogoje na trgu melamina v Uniji. Ko so cene nato dosegle visoke ravni brez primere, ki jih od začetka prvotne preiskave še ni bilo, je industrija Unije izgubila precejšnje tržne deleže, vendar je še vedno dosegala zdrave stopnje dobička. Ukrepi kitajskim proizvajalcem pravzaprav niso preprečili dostopa do trga Unije, zlasti kadar so cene naraščale, zato so bili ti še vedno prisotni in so imeli korist od naraščajoče potrošnje.
- (276) Večina kazalnikov škode, kot so proizvodnja, prodaja, zaposlovanje, dobičkonosnost in denarni tok, se je na splošno razvijala pozitivno in/ali bila na zadovoljivi ravni. Vendar nekateri kazalniki kažejo manj ugodno stanje industrije Unije. Industrija Unije je zlasti izgubila tržne deleže v korist kitajskega uvoza. Zmanjšale so se tudi celotna proizvodnja in stopnje izkoriščenosti zmogljivosti v obravnavanem obdobju, ravni zaloga pa so se povečale.
- (277) Komisija je na podlagi navedenega sklenila, da industrija Unije v obravnavanem obdobju na splošno ni utrpela znatne škode v smislu člena 3(5) osnovne uredbe.

5. VERJETNOST PONOVIŠKE ŠKODE V PRIMERU RAZVELJAVITVE UKREPOV

- (278) Ker je Komisija sklenila, da industrija Unije v obdobju preiskave v zvezi s pregledom ni utrpela znatne škode (glej uvodno izjavo 276), je v skladu s členom 11(2) osnovne uredbe ocenila, ali v primeru izteka ukrepov obstaja verjetnost ponovitve škode, ki jo je prvotno povzročil dampinški uvoz iz Kitajske.
- (279) V zvezi s tem se je Komisija oprla na informacije, ki so jih dale na voljo sodelujoče strani, ter vse druge informacije iz spisa o proizvodni zmogljivosti in neizkoriščeni zmogljivosti na Kitajskem, da bi preučila privlačnost trga Unije in verjeten vpliv uvoza iz Kitajske, če bi ukrepi prenehali veljati.
- (280) Kot je ugotovljeno v uvodnih izjavah 204 in 205, so neizkoriščene zmogljivosti na Kitajskem znatne in zajemajo približno štirikratno letno potrošnjo v Uniji. Poleg tega je trg Unije, kot je ugotovljeno v uvodni izjavi 216, zaradi cen na trgu Unije in njegove velikosti privlačen trg za kitajske proizvajalce. Na podlagi navedenega bi se v primeru izteka protidampinskih ukrepov zelo verjetno povečal kitajski izvoz v Unijo.
- (281) Družba Xinjiang XLX in zbornica CCCMC sta v svojih pripombah o dokončnem razkritju trdili, da Komisija ni analizirala ne verjetnega obsega kakršnega koli povečanja kitajske izvozne prodaje v Unijo ne verjetnega časovnega okvira, v katerem bi se to povečanje zgodilo, čeprav bi oba dejavnika neposredno vplivala na obseg nastale škode.
- (282) Komisija je poudarila, da v skladu s členom 11(2) ni treba ugotavljati obsega nadaljevanja ali ponovitve škode. Zadostuje ugotovitev, da je na podlagi take škode verjetno, da se bo škoda nadaljevala ali ponovila.
- (283) Zbornica CCCMC je dodala, da Komisija ni obravnavala pripomb, ki jih je predhodno predložila zbornica CCCMC in ki so neposredno povezane s tem, da ni verjetno, da bi kitajski proizvajalci z novo ali povečano zmogljivostjo lahko hitro ali zlahka izkoriščali navedeno zmogljivost in začeli izvažati na trg Unije. Zbornica CCCMC se je sklicevala tudi na svoje pripombe o verjetnosti ponovitve dampinga, ki bi po njenem mnenju zavrgle tudi pomisleke glede prihoda novega uvoza iz Kitajske zaradi kitajske preusmeritve z drugih obstoječih izvoznih trgov ali ob zaprtju drugih trgov zaradi uvedbe protidampinskih ukrepov.

- (284) Komisija je pojasnila, da je obravnavala vse predložene pripombe. Če so se pripombe nanašale na verjetnost nadaljevanja dampinga in verjetnost ponovitve škode, so bile obravnavane v oddelku 3.3 in so smiselno veljale za ponovitev škode. V zvezi s pripombami, ki jih je zbornica CCCMC predložila na podlagi začetka preiskave, se Komisija sklicuje na izpodbijanja iz uvodne izjave 22.
- (285) Ne glede na to je Komisija potrdila, da so obsegi skupnih neizkoriščenih zmogljivosti na Kitajskem, kot je navedeno v uvodnih izjavah 202 do 204, tako veliki, da bi bila ponovitev škode verjetna, če bi ukrepi prenehali veljati.
- (286) V zvezi s trditvijo zbornice CCCMC, ki zavrača pomisleke glede prihoda novega uvoza iz Kitajske, se je Komisija sklicevala na svoje izpodbijanje iz uvodne izjave 220 v oddelku 3.3.
- (287) Komisija je analizirala verjetne učinke takega povečanja uvoza, in sicer tako, da je proučila njegove verjetne ravni cen, če bi ukrepi prenehali veljati. V zvezi s tem je Komisija v zvezi s Kitajsko menila, da so ravni uvoznih cen v obdobju preiskave v zvezi s pregledom primerna podlaga, saj je kitajski uvoz v obdobju preiskave v zvezi s pregledom imel znaten, 14,9-odstotni tržni delež. Na podlagi navedenega in kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 240, je Komisija ugotovila znatno nelojalno nižanje prodajnih cen industrije Unije za 12,6 %. To nelojalno nižanje prodajnih cen bi bilo še obsežnejše, in sicer 15,6-odstotno, če izvozni ceni ne bi bila prišteta veljavna protidampinška dajatev.
- (288) Družba Xinjiang XLX je v svojih pripombah o dokončnem razkritju trdila, da se Komisija pri utemeljevanju verjetnosti ponovitve škode ne bi smela opreti na raven nelojalnega nižanja prodajnih cen, izračunanega za obravnavano obdobje, ker so bile cene industrije Unije leta 2021 izjemno visoke, zato je bilo nelojalno nižanje prodajnih cen obsežnejše, kot bi bilo brez tako visoke ravni cen.
- (289) Komisija je opozorila, da je pojem nelojalnega nižanja prodajnih cen, kot se nenehno uporablja v protidampinških preiskavah na podlagi osnovne uredbe, po naravi objektivni ter vključuje preprosto primerjavo med dejanskimi cenami industrije Unije in izvoznimi cenami pri izvozu iz zadevne države, ki se ustrezno prilagodijo, kadar je to upravičeno. Poleg tega trditev družbe Xinjiang XLX ni bila dodatno utemeljena ali količinsko opredeljena, zato je bila zavrnjena.
- (290) V zvezi z obsegom in cenami uvoza iz Kitajske je Komisija tudi poudarila, da se je po najnovejših statističnih podatkih, ki so na voljo v Eurostatu, obseg kitajskega uvoza še naprej močno povečeval, cene tega uvoza pa so se začele znatno zniževati ⁽¹²⁹⁾. V devetih mesecih po obdobju preiskave v zvezi s pregledom, tj. od 1. julija 2022 do 31. marca 2023, je obseg kitajskega izvoza v Unijo znašal 93 345 ton, kar po ekstrapoliranju podatkov na 12 mesecev pomeni 92,4 % več kot v obdobju preiskave v zvezi s pregledom ⁽¹³⁰⁾, povprečna cena pa je znašala 1 585 EUR, kar je 28,8 % manj kot v obdobju preiskave v zvezi s pregledom.
- (291) Poleg tega je Komisija za enaka obdobja analizirala razvoj uvoza iz tretjih držav, razen Kitajske. Uvoz iz držav, razen Kitajske, je v devetih mesecih po obdobju preiskave v zvezi s pregledom znašal 61 668 ton, kar po ekstrapoliranju podatkov na 12 mesecev pomeni povečanje za 12,2 % v primerjavi z obdobjem preiskave v zvezi s pregledom ⁽¹³¹⁾. Povprečne cene uvoza iz tretjih držav so se znižale za 20,4 % na 1 931 EUR/tono v primerjavi z obdobjem preiskave v zvezi s pregledom, kar je še vedno znatno več od povprečne cene iz Kitajske.
- (292) Zato se je uvoz iz LRK v devetih mesecih po obdobju preiskave v zvezi s pregledom dramatično povečal, njegove cene pa so se znatno znižale, in sicer v precej večji meri kot cene uvoza iz tretjih držav.
- (293) Družba Xinjiang XLX je po dokončnem razkritju trdila, da je analiza dejavnikov, ki jo je Komisija izvedla po obravnavanem obdobju, pomanjkljiva, ker ni upoštevala vpliva dolgotrajne energetske krize v Uniji ter učinkov neizzvane in neupravičene vojne agresije Rusije proti Ukrajini na trg.

⁽¹²⁹⁾ Celoten izvleček je na voljo v dokumentu TRON t23.002667.

⁽¹³⁰⁾ $93\,345 / (9/12) = 124\,459$ / $64\,673 = 192,4 \%$.

⁽¹³¹⁾ $61\,668 / (9/12) = 82\,223$ / $73\,288 = 112,2 \%$.

- (294) Komisija je opozorila, da sploh ni dolžna izvesti analize dejavnikov škode, ki se zgodi po obravnavanem obdobju. V tej preiskavi se je odločila to narediti v zvezi z obsegom in cenami uvoza iz zadevne države, da bi dopolnila sklepe, sprejete v zvezi z analizo vseh ustreznih dejavnikov škode v obravnavanem obdobju. V vsakem primeru je Komisija poudarila, da so viri energije blago, s katerim se trguje po ravneh cen na svetovnem trgu. Torej bi cene energije, če bi proizvajalci melamina plačali neizkrivljene cene na svetovnem trgu, v enaki meri vplivale na te proizvajalce po vsem svetu.
- (295) Vložniki so 23. maja 2023 predložili podrobnosti v zvezi z razvojem kazalnikov škode po obdobju preiskave v zvezi s pregledom ⁽¹³²⁾. Iz predloženih podatkov je razviden takojšnji znatni negativni vpliv, ki sta ga dodatno močno povečanje uvoza iz LRK in njegov tržni delež po cenah, ki so se hitro zniževale, imela na stanje v industriji Unije. Iz podatkov je zlasti razvidno, da je zato prišlo do zelo izrazitega zmanjšanja obsega prodaje in močnega zniževanja cen, tržni delež in dobičkonosnost industrije Unije pa sta se zato zmanjšala.
- (296) Na podlagi navedenega je Komisija sklenila, da bi se ob odsotnosti ukrepov najverjetneje dodatno močno povečal dampinški uvoz iz Kitajske po škodljivih cenah, znatna škoda pa bi se verjetno ponovila.

6. INTERES UNIJE

6.1 Uvod

- (297) V skladu s členom 21 osnovne uredbe je Komisija preverila, ali bi bila ohranitev ukrepov v nasprotju z interesom Unije kot celote. Določitev interesa Unije je temeljila na oceni različnih vpletenih interesov, tj. interesov industrije Unije, uvoznikov in uporabnikov.
- (298) Vse zainteresirane strani so imele možnost, da izrazijo mnenja v skladu s členom 21(2) osnovne uredbe.
- (299) Na podlagi tega je Komisija proučila, ali so kljub sklepom o verjetnosti nadaljevanja dampa in ponovitve škode obstajali utemeljeni razlogi, ki bi privedli do sklepa, da ohranitev obstoječih ukrepov ni bila v interesu Unije.

6.2 Interes industrije Unije

- (300) Kot je ugotovljeno v uvodni izjavi 276, industrija Unije ne trpi več znatne škode. Vendar, kot je ugotovljeno v uvodni izjavi 295, industrija Unije ne bi mogla prenesti odprave ukrepov, ki bi po vsej verjetnosti povzročila močno povečanje uvoza iz Kitajske, ki nelojalno niža prodajne cene industrije Unije. Razveljavitev ukrepov bi torej ogrozila sposobnost dolgoročnega finančnega preživetja industrije. Nadaljevanje ukrepov je torej v interesu industrije Unije.

6.3 Interes nepovezanih uvoznikov in uporabnikov

- (301) Vsi znani nepovezani uvozniki in uporabniki so bili obveščeni o začetku pregleda.
- (302) Eden od nepovezanih uvoznikov iz Italije je izpolnil obrazec za vzorčenje, vendar ni predložil v celoti izpolnjenega vprašalnika.
- (303) Trije uporabniki so predložili izpolnjene vprašalnike. Združen skupni nakup teh uporabnikov, vključno z nakupom od proizvajalcev Unije, uvozom iz Kitajske in uvozom iz drugih držav, je predstavljal samo 3 % celotne potrošnje. Samo eden od zadevnih uporabnikov je kupil melamin iz Kitajske, v obdobju preiskave v zvezi s pregledom pa je ta uvoz predstavljal samo 1–4 % (zaradi zaupnosti je podatek naveden v razponu) celotnega uvoza Unije iz LRK. Na podlagi tega obsega nakupov sodelovanja uporabnikov ni bilo mogoče šteti za reprezentativnega za vse uporabnike.

⁽¹³²⁾ Sklic na dokument TRON: t23.002400 z dne 23. maja 2023.

- (304) Njihovi odgovori so bili kljub temu analizirani. V odgovoru uporabnika z majhnim obsegom nakupa tudi iz Kitajske, niso bili predloženi ključni potrebni podatki, kot so nakupne cene iz Kitajske, prodajne cene izdelkov z vsebnostjo melamina in imena strank. Na podlagi navedenega ni bilo mogoče oblikovati nobenega smiselnega sklepa, razen tega, da je imela družba zelo zdravo stopnjo dobička ter da je njen nakup melamina iz Unije (v razsutem stanju) in drugih držav predstavljal samo majhen del njenih stroškov surovin (manj kot 5 %). Izpolnjenih vprašalnikov drugih dveh uporabnikov ni bilo mogoče smiselno analizirati, ker sta predložila samo zahtevane preglednice in nista odgovorila na druga vprašanja.
- (305) Eden od teh uporabnikov je pozval, naj se protidampinški ukrepi ne podaljšajo, ker so proizvodne zmogljivosti v Uniji omejene, trenutne ravni cen melamina pa so ogrožale industrijo ivernih plošč, zato bi uvoz lahko stabiliziral stanje cen in zagotovil zanesljivo dobavo. Komisija je zavrnila trditve. Veljavni ukrepi niso taki, da bi preprečili uvoz iz Kitajske, kar dokazuje kitajski tržni delež v letu 2021 in obdobju preiskave v zvezi s pregledom.
- (306) Zato je Komisija sklenila, da nič ne kaže na to, da bi imela ohranitev ukrepov negativni učinek na uporabnike in/ali uvoznike, ki bi presegel pozitivni učinek ukrepov.

6.4 Sklep o interesu Unije

- (307) Komisija je na podlagi navedenega sklenila, da ni bilo prepričljivih razlogov, ki bi kazali, da ohranitev ukrepov za uvoz melamina s poreklom iz Kitajske ni v interesu Unije.

7. PROTIDAMPINŠKI UKREPI

- (308) Na podlagi sklepov Komisije v zvezi z verjetnostjo nadaljevanja dumpinga, verjetnostjo ponovitve škode in interesom Unije bi bilo treba protidampinške ukrepe za melamin s poreklom iz Ljudske republike Kitajske ohraniti.
- (309) Da bi se zmanjšalo tveganje izogibanja ukrepom zaradi razlike v stopnjah dajatev, so potrebni posebni ukrepi, da se zagotovi uporaba individualnih minimalnih uvoznih cen. Družbe, za katere veljajo minimalne uvozne cene, morajo carinskemu organom držav članic predložiti veljaven trgovinski račun. Ta račun mora ustrezati zahtevam iz člena 1(4) te uredbe. Za uvoz, za katerega navedeni račun ni predložen, bi bilo treba uporabiti protidampinško dajatev, ki se uporablja za „vse druge družbe“.
- (310) Čeprav je predložitev tega računa potrebna, da lahko carinski organi držav članic uporabijo minimalne uvozne cene, pa ni edini element, ki ga morajo upoštevati carinski organi. Tudi če predloženi račun izpolnjuje vse zahteve iz člena 1(4) te uredbe, morajo carinski organi držav članic izvajati svoje običajne kontrole ter lahko kot v vseh drugih primerih zahtevajo dodatne dokumente (odpremne listine itd.), da preverijo točnost navedb v deklaraciji in zagotovijo, da je poznejša uporaba minimalnih uvoznih cen upravičena v skladu s carinsko zakonodajo.
- (311) Če bi se po uvedbi zadevnih ukrepov obseg izvoza ene od družb, za katere veljajo minimalne uvozne cene, znatno povečal, bi se tako povečanje obsega lahko štelo za spremembo v vzorcu trgovanja, nastalo zaradi uvedbe ukrepov v smislu člena 13(1) osnovne uredbe. V takih okoliščinah in če so izpolnjeni pogoji, se lahko začne preiskava proti izogibanju. S to preiskavo se lahko med drugim prouči potreba po odpravi minimalnih uvoznih cen in posledični uvedbi dajatve na ravni države.

- (312) Minimalne uvozne cene, opredeljene v členu 1(2) te uredbe, se uporabljajo izključno za uvoz izdelka, ki se pregleduje, s poreklom iz Kitajske, ki ga proizvajajo poimensko navedeni pravni subjekti. Za uvoz izdelka, ki se pregleduje in ki ga proizvaja katera koli druga družba, ki ni posebej navedena v izvedbenem delu te uredbe, vključno s subjekti, povezanimi z izrecno navedenimi družbami, bi morala veljati stopnja dajatve, ki se uporablja za „vse druge družbe“.
- (313) Družba lahko zahteva uporabo teh individualnih stopenj protidampinške dajatve, če naknadno spremeni ime subjekta. Zahtevek je treba nasloviti na Komisijo ⁽¹³³⁾. Vsebovati mora vse ustrezne informacije, ki dokazujejo, da sprememba ne vpliva na upravičenost družbe do stopnje dajatve, ki se zanjo uporablja. Če sprememba imena družbe ne vpliva na njeno upravičenost do stopnje dajatve, ki se zanjo uporablja, se v *Uradnem listu Evropske unije* objavi uredba o spremembi imena.
- (314) Vse zainteresirane strani so bile obveščene o bistvenih dejstvih in premislekih, na podlagi katerih je bilo predvideno priporočilo za ohranitev obstoječih ukrepov. Vsem stranem je bilo odobreno tudi obdobje, v katerem so po tem razkritju lahko predložile pripombe in zahtevale zaslišanje pred Komisijo in/ali pooblaščenecem za zaslišanje v trgovinskih postopkih. Predložitve in pripombe so bile ustrezno upoštevane.
- (315) V skladu s členom 109 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹³⁴⁾ bi morala biti obrestna mera, ki jo je treba plačati, kadar je treba znesek povrniti na podlagi sodbe Sodišča Evropske unije, obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije*, in ki velja na prvi koledarski dan posameznega meseca.
- (316) Odbor, ustanovljen s členom 15(1) Uredbe (EU) 2016/1036, je podal pozitivno mnenje –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

- Uvede se dokončna protidampinška dajatev na uvoz melamina, ki se trenutno uvršča pod oznako KN 2933 61 00, s poreklom iz Ljudske republike Kitajske.
- Stopnje dokončne protidampinške dajatve, ki se uporabljajo za neto ceno franko meja Unije pred plačilom dajatve na izdelek iz odstavka 1, ki ga proizvajajo spodaj navedene družbe, so naslednje:

Družba	Minimalna uvozna cena (v EUR/tono neto teže izdelka)	Dajatev (v EUR/tono neto teže izdelka)	Dodatna oznaka TARIC
Sichuan Golden-Elephant Sincerity Chemical Co., Ltd	1 153		A 986
Shandong Holitech Chemical Industry Co., Ltd	1 153		A 987
Henan Junhua Development Company, Ltd	1 153		A 988
Vse druge družbe	–	415	A 999

⁽¹³³⁾ Evropska komisija, Generalni direktorat za trgovino, Direktorat G, Rue de la Loi 170, 1040 Bruselj, Belgija.

⁽¹³⁴⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

3. Za posamezne poimensko navedene proizvajalce je stopnja dokončne protidampinške dajatve, ki se uporablja za izdelek iz odstavka 1, enaka razliki med minimalno uvozno ceno in neto ceno franko meja Unije pred plačilom dajatve v vseh primerih, ko je slednja nižja od minimalne uvozne cene. Za te posamezne poimensko navedene proizvajalce se dajatev ne pobere, kadar je neto cena franko meja Unije pred plačilom dajatev enaka ali višja kot ustrezna minimalna uvozna cena.

4. Uporaba minimalne uvozne cene, določene za družbe, navedene v odstavku 2, je pogojena s predložitvijo veljavnega trgovinskega računa carinskim organom držav članic, ki mora vsebovati izjavo z datumom in podpisom uradnika subjekta, ki izdaja take račune, ter njegovim imenom in funkcijo, in sicer: „Podpisani potrjujem, da je (količina) melamina, ki je bil prodan za izvoz v Evropsko unijo in ga zajema ta trgovinski račun, proizvedla družba (ime in naslov družbe) (dodatna oznaka TARIC) v Ljudski republiki Kitajski. Izjavljam, da so informacije na tem računu popolne in resnične.“ Če tak račun ni predložen, se uporablja stopnja dajatve, ki se uporablja za „vse druge družbe“.

5. Za poimensko imenovane proizvajalce ter v primerih, ko se blago pred sprostitvijo v prosti promet poškoduje in je zato dejansko plačana ali plačljiva cena pri določitvi carinske vrednosti sorazmerno razdeljena v skladu s členom 131 Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 ⁽¹³⁵⁾, se zgoraj določena minimalna uvozna cena zmanjša za odstotek, ki ustreza sorazmerni razdelitvi dejansko plačane ali plačljive cene. Plačljiva dajatev bo tako enaka razliki med znižano minimalno uvozno ceno in znižano neto ceno franko meja Unije pred carinjenjem.

6. Za vse druge družbe ter v primerih, ko se blago pred sprostitvijo v prosti promet poškoduje in je zato dejansko plačana ali plačljiva cena pri določitvi carinske vrednosti sorazmerno razdeljena v skladu s členom 131 Izvedbene uredbe (EU) 2015/2447, se znesek protidampinške dajatve, izračunan na podlagi odstavka 2, zmanjša za odstotek, ki ustreza sorazmerni razdelitvi dejansko plačane ali plačljive cene.

Člen 2

Če ni določeno drugače, se uporabljajo veljavni carinski predpisi.

Člen 3

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica

Ursula VON DER LEYEN

⁽¹³⁵⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 z dne 24. novembra 2015 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 558).

IZVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2023/1777**z dne 14. septembra 2023****o uvedbi naknadnega nadzora Unije nad uvozom etanola iz obnovljivih virov za gorivo**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2015 o skupnih pravilih za uvoz ⁽¹⁾ in zlasti člena 10 Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2015/755 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o skupnih pravilih za uvoz iz nekaterih tretjih držav ⁽²⁾ in zlasti člena 7 Uredbe,

po posvetovanju z odborom za zaščitne ukrepe in skupna pravila za izvoz,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) V skladu s členom 10 Uredbe (EU) 2015/478 se lahko uvede nadzor Unije, kadar uvozni trend izdelka grozi, da bo povzročil škodo proizvajalcem Unije, in kadar interesi Unije tako zahtevajo. Tudi člen 7 Uredbe (EU) 2015/755 dopušča možnost uvedbe nadzora, kadar je to v interesu Unije. Naknadni nadzor, ki od vsake države članice zahteva, da Evropski komisiji kmalu po dejanskem uvozu posreduje podatke o uvozu, se lahko uvede na podlagi obeh uredb, in sicer na podlagi člena 10(1), točka (a), oziroma člena 7(1), točka (a).
- (2) Na podlagi informacij, ki so na voljo Komisiji, se je uvoz etanola iz obnovljivih virov za gorivo nedavno znatno povečal.
- (3) Uvoz bioetanola vseh virov za gorivo se je med letoma 2021 in 2022 povečal za skoraj 80 % (ker ni oznak TARIC, ta količina temelji na popolnih oznakah KN in lahko vključuje tudi druge vrste bioetanola). V letu 2022 so bile po količini najpomembnejše države izvoznice Brazilija, Združene države, Združeno kraljestvo in Peru.
- (4) Dodatna analiza na podlagi ekstrapoliranih podatkov TARIC za tri najustreznejše oznake KN (tj. več kot 90 % uvoza na ravni TARIC) je pokazala, da se je uvoz bioetanola za gorivo med letoma 2021 in 2022 povečal za 45 %. Poleg tega se je v prvih petih mesecih leta 2023 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2022 uvoz povečal za dodatnih 43,5 %.
- (5) Na tej ekstrapolirani osnovi so tri najpomembnejše države izvoznice v Unijo Združene države, Brazilija in Peru. Pakistan je četrta najpomembnejša država v smislu uvoženih količin, uvoz iz te države pa se je med letoma 2021 in 2022 najbolj povečal, in sicer za 179 %. V istem obdobju se je uvoz iz Združenih držav povečal za 96 %, iz Brazilije pa za 37 %. Uvoz iz Peruja se je zmanjšal za 13 %.
- (6) Trg EU se zdi zelo privlačen zaradi visokih cen. Cene uvoza iz Brazilije in Združenih držav so za več kot 15 % nižje od cen EU ⁽³⁾. Poleg tega imata obe državi zelo velike proizvodne zmogljivosti.
- (7) Kot je prikazano v spodnji preglednici, proizvodnja Združenih držav in Brazilije močno presega domačo potrošnjo teh držav, zato imajo Združene države in Brazilija presežno zmogljivost za izvozne trge. Potrošnja EU znaša približno 4,6 milijona ton, proizvajalci iz ZDA in Brazilije pa imajo skupno presežno zmogljivost v višini 5,5 milijona ton, ki so na voljo za izvoz, s čimer lahko zadostijo povpraševanju Unije.

⁽¹⁾ UL L 83, 27.3.2015, str. 16.

⁽²⁾ UL L 123, 19.5.2015, str. 33.

⁽³⁾ Podatki, ki jih je predložila evropska industrija.

Preglednica

Proizvodnja in potrošnja v letu 2022

Leto 2022 (v tonah)	Združene države	Brazilija	EU
Proizvodnja	46 210 800	22 549 600	3 970 000
Potrošnja	41 685 000	21 517 400	4 605 200
Presežna zmogljivost	4 525 800	1 032 200	– 635 200

- (8) Povečanje uvoza sovпада z 10-odstotnim zmanjšanjem tržnega deleža industrije EU. Delež uvoza v primerjavi s proizvodnjo EU se je povečal z 21 % v letu 2021 na 39 % v letu 2022.
- (9) Opozoriti je treba, da je bil naknadni nadzor v zvezi z uvozom etanola iz obnovljivih virov za gorivo (bioetanola) prvič uveden novembra 2020 z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/1628 (*). Z navedeno uredbo so bile za obdobje enega leta uvedene določene oznake TARIC.
- (10) Izvedbena uredba (EU) 2020/1628 je prenehala veljati 4. novembra 2021, zato so bile v carinskem sistemu oznake deaktivirane. Leta 2021 se je uvoz bioetanola zmanjšal, zato takrat ni bilo razlogov za podaljšanje nadzora.
- (11) Vendar se lahko na podlagi nedavnih trendov uvoza etanola iz obnovljivih virov za gorivo, velikih razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, zlasti v ZDA in Braziliji, kot je navedeno v uvodni izjavi 7, ter nižjih cen uvoza v Unijo škodljivi učinki za proizvajalce Unije v bližnji prihodnosti še povečajo.
- (12) Kot je navedla industrija Unije, se večina gospodarskih kazalnikov od četrtega četrletja 2021 slabša, kar kaže, da so vzorčni proizvajalci EU v obdobju od četrtega četrletja 2021 do tretjega četrletja 2022 utrpeli škodo:
- proizvodnja (10-odstotno zmanjšanje),
 - izkoriščenost zmogljivosti (9-odstotno zmanjšanje),
 - obseg prodaje v Uniji (6-odstotno zmanjšanje),
 - zaloge (15-odstotno povečanje),
 - naložbe (44-odstotno zmanjšanje),
 - dobičkonosnost (57-odstotno zmanjšanje).
- (13) Zato je v interesu Unije, da se izvaja naknadni nadzor nad uvozom etanola iz obnovljivih virov za gorivo, da se zagotovijo statistični podatki, preden se objavijo uradni statistični podatki o uvozu, na podlagi katerih se bodo lahko hitro analizirali uvozni trendi iz vseh držav, ki niso članice EU. Zaradi občutljivosti trga etanola iz obnovljivih virov za gorivo v Uniji in zaznavanja nenadnih sprememb na svetovnem trgu so potrebni ažurni podatki o gibanju trgovine.
- (14) Ker se lahko etanol za gorivo uvrsti pod različne tarifne številke KN, ki vsebujejo druge izdelke, bi bilo treba oblikovati posebne oznake TARIC, da se zagotovi ustrezno spremljanje, omejeno le na zadevne izdelke. Obseg naknadnega nadzora vključuje izdelke, navedene v Prilogi k tej uredbi.
- (15) Da bi omogočili ustrezno spremljanje uvoznih trendov in preprečili ponovno deaktiviranje ustreznih oznak TARIC, bi bilo treba naknadni nadzor uvesti za obdobje treh let –

(*) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2020/1628 z dne 3. novembra 2020 o uvedbi naknadnega nadzora Unije nad uvozom etanola iz obnovljivih virov za gorivo (UL L 366, 4.11.2020, str. 12).

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

1. Za uvoz etanola iz obnovljivih virov za gorivo, navedenega na seznamu v Prilogi k tej uredbi, velja naknadni nadzor Unije v skladu z uredbama (EU) 2015/478 in (EU) 2015/755.
2. Klasifikacija izdelkov iz te uredbe temelji na TARIC. Poreklo izdelkov iz te uredbe se določi v skladu s členom 60 Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾.

Člen 2

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba se začne uporabljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in velja tri leta.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 14. septembra 2023

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN

⁽³⁾ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

PRILOGA

Seznam izdelkov, za katere velja naknadni nadzor Unije

Zadevni izdelek, ki je predmet naknadnega nadzora, je etanol iz obnovljivih virov za gorivo, tj. etilni alkohol, proizveden iz kmetijskih proizvodov (kot navedeno v Prilogi I k Pogodbi o delovanju Evropske unije), denaturiran ali nedenaturiran, razen proizvodov z vsebnostjo vode več kot 0,3 mas. %, izmerjeno v skladu s standardom EN 15376, vendar vključno z etilnim alkoholom, proizvedenim iz kmetijskih proizvodov (kot navedeno v Prilogi I k Pogodbi o delovanju Evropske unije), v mešanicah bencina z vsebnostjo etilnega alkohola več kot 10 vol. %, ki se uporablja za gorivo. Zadevni izdelek zajema tudi etilni alkohol, proizveden iz kmetijskih proizvodov (kot navedeno v Prilogi I k Pogodbi o delovanju Evropske unije), vsebovan v etil terc-butil etru (ETBE).

Obseg izdelka je omejen izključno na etanol iz obnovljivih virov, ki se uporablja za gorivo. Zato sintetični etanol in etanol iz obnovljivih virov, ki sta namenjena za druge namene kot gorivo, tj. za industrijsko uporabo in uporabo v pijačah, nista zajeta.

Zadevni izdelek se trenutno uvršča pod naslednje oznake KN in TARIC:

Oznake KN	Razširitve oznak TARIC
ex 2207 10 00	11
ex 2207 20 00	11
ex 2208 90 99	11
ex 2710 12 21	10
ex 2710 12 25	10
ex 2710 12 31	10
ex 2710 12 41	10
ex 2710 12 45	10
ex 2710 12 49	10
ex 2710 12 50	10
ex 2710 12 70	10
ex 2710 12 90	10
ex 2909 19 10	10
ex 3814 00 10	10
ex 3814 00 90	70
ex 3820 00 00	10
ex 3824 99 92	66

SKLEPI

IZVEDBENI SKLEP KOMISIJE (EU) 2023/1778

z dne 12. septembra 2023

o nekaterih začasnih nujnih ukrepih v zvezi z afriško prašičjo kugo na Švedskem

(notificirano pod dokumentarno številko C(2023) 6246)

(Besedilo v švedskem jeziku je edino verodostojno)

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) ⁽¹⁾ in zlasti člena 259(2) Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Afriška prašičja kuga je nalezljiva virusna bolezen, ki prizadene gojene in divje prašiče ter lahko močno vpliva na zadevno populacijo živali in donosnost gojenja, kar povzroča motnje pri premikih pošilk navedenih živali in proizvodov iz njih znotraj Unije in pri izvozu v tretje države.
- (2) V primeru izbruhov afriške prašičje kuge pri divjih prašičih obstaja resno tveganje za širjenje navedene bolezni med drugimi divjimi prašiči in v obrate gojenih prašičev.
- (3) Delegirana uredba Komisije 2020/687 ⁽²⁾ dopolnjuje pravila za obvladovanje bolezni s seznama iz člena 9(1), točke (a), (b) in (c), Uredbe (EU) 2016/429, ki so opredeljene kot bolezni kategorij A, B in C v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) 2018/1882 ⁽³⁾. Zlasti členi 63 do 66 Delegirane uredbe (EU) 2020/687 določajo nekatere ukrepe, ki jih je treba sprejeti v primeru uradne potrditve izbruha bolezni kategorije A pri divjih živalih, vključno z afriško prašičjo kugo pri divjih prašičih. Navedene določbe zlasti predvidevajo vzpostavitev okuženega območja ter prepovedi premikov divjih živali vrst s seznama in njihovih proizvodov živalskega izvora.
- (4) Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/594 ⁽⁴⁾ določa posebne ukrepe za obvladovanje bolezni v zvezi z afriško prašičjo kugo. Natančneje, člen 3, točka (b), navedene izvedbene uredbe v primeru izbruha navedene bolezni pri divjih prašičih na območju države članice določa vzpostavitev okuženega območja v skladu s členom 63 Delegirane uredbe (EU) 2020/687. Poleg tega člen 6 navedene izvedbene uredbe določa, da je treba navedeno območje uvrstiti na seznam v delu II Priloge I k navedeni uredbi kot območje z omejitvami II ter da se okuženo območje, vzpostavljeno v skladu s členom 63 Delegirane uredbe (EU) 2020/687, brez odlašanja prilagodi tako, da obsega

⁽¹⁾ UL L 84, 31.3.2016, str. 1.

⁽²⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/687 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za preprečevanje in obvladovanje nekaterih bolezni s seznama (UL L 174, 3.6.2020, str. 64).

⁽³⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/1882 z dne 3. decembra 2018 o uporabi nekaterih pravil za preprečevanje in obvladovanje bolezni za kategorije bolezni s seznama ter o oblikovanju seznama vrst in skupin vrst, ki predstavljajo znatno tveganje za širjenje navedenih bolezni s seznama (UL L 308, 4.12.2018, str. 21).

⁽⁴⁾ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/594 z dne 16. marca 2023 o določitvi posebnih ukrepov za obvladovanje bolezni afriške prašičje kuge in o razveljavitvi Izvedbene uredbe (EU) 2021/605 (UL L 79, 17.3.2023, str. 65).

najmanj zadevno območje z omejitvami II. Posebni ukrepi za obvladovanje afriške prašičje kuge iz Izvedbene uredbe (EU) 2023/594 med drugim vključujejo prepovedi premikov pošiljk prašičev, gojenih na območjih z omejitvami II, in proizvodov iz njih izven navedenih območij z omejitvami.

- (5) Švedska je 6. septembra 2023 Komisijo obvestila o potrditvi enega izbruha afriške prašičje kuge pri divjih prašičih v občini Fagersta. Zato je pristojni organ navedene države članice vzpostavil okuženo območje v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2020/687 in Izvedbeno uredbo (EU) 2023/594.
- (6) Da bi preprečili kakršne koli nepotrebne motnje za trgovino v Uniji in se izognili tveganju, da tretje države sprejmejo neupravičene omejitve trgovanja, je treba na ravni Unije v sodelovanju s Švedsko opredeliti okuženo območje afriške prašičje kuge v navedeni državi članici.
- (7) Da bi preprečili nadaljnje širjenje afriške prašičje kuge, dokler se navedeno območje na Švedskem, kjer je prišlo do izbruhov pri divjih prašičih, ne uvrsti na seznam v delu II Priloge I k Izvedbeni uredbi (EU) 2023/594 kot območje z omejitvami II, bi se morali posebni ukrepi za obvladovanje afriške prašičje kuge iz navedene uredbe, ki se uporabljajo za premike pošiljk prašičev, gojenih na območjih z omejitvami II, in proizvodov iz njih izven navedenih območij, uporabljati tudi za premike navedenih pošiljk z okuženega območja, ki ga vzpostavi Švedska po zadnjem izbruhu, in sicer poleg ukrepov iz členov 63 do 66 Delegirane uredbe (EU) 2020/687.
- (8) V skladu s tem bi moralo biti navedeno okuženo območje uvrščeno na seznam v Prilogi k temu sklepu in bi zanj morali veljati posebni ukrepi za obvladovanje afriške prašičje kuge, ki se uporabljajo za območja z omejitvami II iz Izvedbene uredbe (EU) 2023/594. Vendar zaradi epidemioloških razmer v zvezi z afriško prašičjo kugo in ob upoštevanju povečanega neposrednega tveganja za nadaljnje širjenje bolezni premiki pošiljk gojenih prašičev in proizvodov iz njih z okuženega območja v skladu z navedeno izvedbeno uredbo v druge države članice in tretje države ne bi smeli biti dovoljeni. Trajanje vzpostavitve okuženega območja bi moralo biti prav tako določeno v tem sklepu.
- (9) Da bi ublažili tveganje zaradi nedavnega izbruha afriške prašičje kuge pri divjih prašičih na Švedskem, bi bilo treba s tem sklepom določiti, da Švedska do izteka veljavnosti tega sklepa ne bi smela dovoliti premikov pošiljk prašičev, gojenih na okuženem območju, in proizvodov iz njih v druge države članice in tretje države.
- (10) Glede na nujnost epidemioloških razmer v Uniji v zvezi s širjenjem afriške prašičje kuge je pomembno, da se ukrepi, določeni v tem izvedbenem sklepu, začnejo izvajati čim prej.
- (11) Zato bi bilo treba do sprejetja mnenja Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo vzpostaviti okuženo območje na Švedskem in ga uvrstiti na seznam v Prilogi k temu sklepu ter opredeliti trajanje vzpostavitve okuženega območja.
- (12) Ta sklep se ponovno pregleda na naslednji seji Stalnega odbora za rastline, živali, hrano in krmo –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Švedska zagotovi, da bo takoj vzpostavila okuženo območje afriške prašičje kuge v skladu s členom 63 Delegirane uredbe (EU) 2020/687 in členom 3, točka (b), Izvedbene uredbe (EU) 2023/594, ter da to območje zajema vsaj območja s seznama v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

Švedska zagotovi, da se posebni ukrepi za obvladovanje afriške prašičje kuge, ki se uporabljajo za območja z omejitvami II iz Izvedbene uredbe (EU) 2023/594, uporabljajo za območja, navedena kot okuženo območje na seznamu v Prilogi k temu sklepu, in sicer poleg ukrepov iz členov 63 do 66 Delegirane uredbe (EU) 2020/687.

Člen 3

Švedska zagotovi, da se ne dovolijo premiki pošiljk prašičev, gojenih na območjih, navedenih kot okuženo območje na seznamu v Prilogi, in proizvodov iz njih v druge države članice in tretje države.

Člen 4

Ta sklep se uporablja do 6. decembra 2023.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Švedsko.

V Bruslju, 12. septembra 2023

Za Komisijo
Stela KIRIAKIDES
članica Komisije

PRILOGA

Območja iz člena 1, vzpostavljena kot okuženo območje na Švedskem	Datum trajanja vzpostavitve
Okrožje Västmanland: — 30 % občine Surahammar na vzhodu po cesti št. 66, — skupaj 100 % občine Fagersta, — 68 % občine Norberg na severu blizu ceste 270 in ceste št. 68, — 6 % občine Skinnskatteberg na jugu po cesti št. 250, — 0,4 % občine Västerås na jugovzhodu po cesti št. 685, — 12 % občine Sala na vzhodu po cesti št. 681.	6.12.2023
Okrožje Dalarna: — 1 % občine Avesta na severovzhodu po cesti št. 693, — 6 % občine Smedjebacken na zahodu po cesti št. 66.	

ISSN 1977-0804 (elektronska različica)
ISSN 1725-5155 (tiskana različica)

Urad za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL